

Časopis knjižničarskog društva Rijeka

UDK 02 - Rijeka - godina 9 - broj 9

KNJIŽNIČARICA KNJIŽNIČAR

Tema broja:

GDJE PROŠLOST SREĆE BUDUĆNOST

Knjižničar/ka

Časopis Knjižničarskog društva Rijeka

Tema broja: Gdje prošlost sreće budućnost

godina 9

broj 9

2018.

UDK 02

ISSN 1848-5790

Impressum

E-ISSN 1848-5790

UDK: 02

Izdavač:

Knjižničarsko društvo Rijeka,
Dolac 1
51 000 Rijeka
Tel/ + 385 51 336 911
Faks/ + 385 51 332 006
e-mail: kontakt@kdr.hr
www.kdr.hr

Uredništvo: Korina Udina, Maja Cvjetković,
Jasminka Kovačević, Mario Šlosar, Aleksandra
Moslavac i Jelena Višnjić

Grafičko oblikovanje i priprema elektroničkog
izdanja:

Bulaja naklada
Klaićeva 74, Zagreb
info@bulaja.com
www.bulaja.com

Glavna urednica: dr. sc. Korina Udina
e-mail: korinau@yahoo.com

Grafički dizajn: Martina Brkić

Mrežnu stranicu KDR-a uređuje: Ivana Vladilo

E-časopis izlazi jedanput godišnje, uz potporu Primorsko-goranske županije.

Autori članaka dosadašnjih brojeva su znanstvenici s međunarodnim iskustvom:

prof. dr. sc. Tefko Saračević (School of Communication and Information, Rutgers University, USA), prof. dr. sc. Dubravka Oraić Tolić, prof. dr. sc. Josip Stipanov, prof. dr. sc. Danijel Labaš, prof. dr. sc. Daniela Živković (Sveučilište u Zagrebu), prof. dr. sc. Irvin Lukežić (Sveučilište u Rijeci), dr. sc. Deana Golenko, dr. sc. Korina Udina, dr. sc. Irena Bando, dr. sc. Karmen Delač Petković, dr. sc. Jadran Zalokar, Mira Kučar (Ottawa Public Library), i pisci: Renato Baretić, književnik, Oleg Mandić, publicist, Silvija Benković Peratova, književnica i ilustratorica.

Knjižničar/Knjižničarka je stručni e-časopis Knjižničarskog društva Rijeka u kojem se objavljuju radovi iz područja knjižničarstva, knjižnične i informacijske znanosti, radovi s teorijskim diskursom u knjižničarstvu. Promiče knjižničarsku struku i progovara o prikazu rada knjižničara u Primorsko-goranskoj županiji i Gradu Rijeci. Cilj objavljivanja časopisa je doprinijeti razvoju knjižničarstva, ukazati na novine, događanja te promicati i popularizirati rad knjižničara svih vrsta knjižnica te stručno artikulirati pitanja hrvatskoga knjižničarstva.

Sadržaj

Riječ-dvije.....	7
Gdje prošlost sreće budućnost.....	9
Korina Udina: Knjižnica nije more tišine.....	10
Jasna Bićanić: Ne izgrađuj zdanja, nego ljude.....	27
Elda Pliško Horvat: (Ne)dosegnutim standardima usprkos – školska knjižnica TSS Dante Alighieri Pula.....	38
Zorka Renić, Ljiljana Črnjar: Standard – (za)ostao u ladici.....	49
Tanja Šupe: Pristup informacijama za sve – Ugovor iz Marakesha.....	60
Tatjana Krpan Mofardin: Kako prepoznati lažne vijesti.....	67
Iz knjižnica.....	77
Orietta Lubiana: Obilježavanje 50. obljetnice izložbe <i>Glagoljica</i> u Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci.....	78
Vesna Miličević: Slovima glagoljice.....	86
Aleksandra Moslavac: 65. obljetnica Knjižnice Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.....	93
Irena Krmpotić: Knjižnica u kojoj je budućnost već započela.....	101
Nensi Čargonja Košuta: Školska knjižnica kao mjesto poticanja i očuvanja (zavičajne) tradicije i kulture.....	109
Vesna Miličević: Priča o kravati.....	114
Nensi Čargonja Košuta: Digitalne slikovnice OŠ “Srdoči” na natječaju “Stvarajmo e-kreativno”.....	122
Orietta Lubiana: Događanja u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka vezana uz popularizaciju kulture i znanosti u 2018. godini.....	126
Maja Cvjetković: Rijeka riječi.....	129
Putopis.....	133
Alida Devčić Crnić: Pariški Centar Georges Pompidou – četiri desetljeća umjetničkog, knjižničarskog i kulturnog razvoja.....	134

Istraživanja	145
Karmen Delač Petković: Bibliografija Hrvatske čitaonice sela Kuti (1936.-2018.)	146
Okrugli stol Stručno usavršavanje	181
Jasminka Kovačević: 2. okrugli stol “Uloga stručnog knjižničarskog društva danas – zagovaranje načela Europske unije”	182
Sanja Kosić: Knjižnice u procjepu 4: A što sa sitnim tiskom i sivom literaturom?	187
Gordana Šutej: <i>(Ne)dosegnuti standardi</i> – 9. okrugli stol za školske knjižnice.....	191
Sanja Kosić: Skriveni svijet starih knjiga	196
Korina Udina: Sva lica školskih knjižnica – 8. samostalni državni skup Hrvatske udruge školskih knjižničara	198
Iz rada Knjižničarskog društva Rijeka.....	207
Korina Udina: Izvješće o radu Knjižničarskog društva Rijeka.....	208
Korina Udina: Izvješće izborne skupštine Knjižničarskog društva Rijeka.....	214
Sanja Kosić: Aktivnosti članova KDR-a u radnim grupama, komisijama i sekcijama Hrvatskog knjižničarskog društva.....	229
Korina Udina: O Povelji Ivan Kostrenčić	253
Korina Udina: Knjižničarsko društvo Rijeka suorganizator 9. okruglog stola za školske knjižničare: <i>(Ne)dosegnuti standardi</i> i 43. Skup- štine Hrvatskog knjižničarskog društva.....	257
Nagrade	271
Niko Cvjetković: Dodjela Povelje <i>Ivan Kostrenčić</i> 2018.....	272
Nagrade Hrvatskog knjižničarskog društva: Kukuljevićeva povelja i Eva Verona.....	278
Korina Udina: Dodjela državne nagrade “Višnja Šeta” u 2018. godini	281

Riječ-dvije...

Knjižničarsko društvo Rijeka u svom okruženju promiče kulturne vrijednosti već dugi niz godina, 68 godina neprekinutog aktivnog djelovanja u Primorsko-goranskoj županiji i Rijeci. Stavljanjem kulturne baštine u fokus tijekom 2018. godine naglasili smo razumijevanje prošlosti kao polazište zajedničke budućnosti, ukazivali na jedinstvenu vrijednost kulturne baštine, nastojali smo potaknuti promišljanja koje mjesto kulturna baština zauzima u našim životima i gradi snažnija društva, osobni kulturni identitet, povezanost s kulturom kao načinom života. (ur.)

**Gdje prošlost
sreće budućnost**

Knjižnica nije more tišine

dr. sc. Korina Udina

korinau@yahoo.com

Uz Europsku godinu kulturne baštine

Slovo po slovo, glagoljsko ili latinično, dva slova, dva glasa, da bismo mogli glagoljati¹, kao dva stopala da bismo mogli uspravno stajati, misliti, sanjati.

S Az buky vedi glagoljo dobre est živetí² započela je pismenost kako ljude myslite³, pismena su pronašla knjige, knjige su sagradile knjižnice, a knjižnice čuvaju kulturnu baštinu, naš kulturni identitet, repozitorij naših sjećanja. Knjižnice su mjesta potaknutih mišljenja i interakcije. Kao što umjetnici, pisci obogaćuju i grade svoja djela prizorima, zvukovima, bojama koji oblikovani u nekom mediju razvijaju impresije, koristeći različite medije knjižničari/knjižničarke u knjižnicama već desetljećima pretražuju te impresije, utječu na stav, mišljenje, osjećaje, snalaženje pojedinaca u svakodnevnim izazovima. I tako je to od davnina.

¹ Stsl. glagoleti "govoriti"

² Imena slova glagoljice: a, b, v, g, d, e, ž

³ Imena slova glagoljice: k, l, m

Prvi hrvatski školski zakoni iz 1871., 1874. i 1888. godine propisuju školske knjižnice kao obavezne institucije. U to vrijeme počinje priča o hrvatskim školskim knjižnicama.

1888. g. školske knjižnice imaju zakonski okvir djelatnosti, 1988. g. školski knjižničari imaju prvi državni stručni skup za stručno usavršavanje Proljetnu školu školskih knjižničara (PŠŠK) koja se od tada održava jednom godišnje u kontinuitetu. 1998. državni skup školskih knjižničara PŠŠK obilježava 10. godišnjicu opstanka u ratnim vremenima, u Crikvenici. 2008. g. obilježava se 20. godina djelovanja PŠŠK u Opatiji i prvi put se dodjeljuje državna nagrada "Višnja Šeta" za izvrsnost u radu školskih knjižničara. 2018. g. organizirana je 30. Proljetna škola školskih knjižničara, u Baški na Krku, kolijevci glagoljaštva.

Je li slučajnost da prvi Zakon koji utemeljuje školske knjižnice piše naš sugrađanin u Rijeci, susjed sa Pećina, iz vile Ružić, ban Ivan Mažuranić? O zapisima najzaslužnijeg za utemeljenje školskih knjižnica u Hrvatskoj na otvaranju 30. Proljetne škole govorio je Theodor de Canziani, skrbitelj Spomeničke knjižnice i zbirke Mažuranić-Brlić-Ružić i fondacije Matilde Ružić u Vili Ružić, čuvar baštinjenog, čuvar osobne knjižnice hrvatskog bana Ivana Mažuranića.

Je li slučajno da u Rijeci, stotinu godina kasnije, 1988. nastaje Proljetna škola, godišnji državni stručni skup za stručno usavršavanje školskih knjižničara? I nije slučajno da se je 30 godina kontinuiranog stručnog usavršavanja obilježilo ovdje, u Primorsko-goranskoj županiji, na izvoru pismeno-

Multimedijalna izložba 30. PŠŠK

sti, u Baški. Knjižničarsko društvo Rijeka je bilo suorganizator skupa koji je imao visoko pokroviteljstvo predsjednice Republike Hrvatske.

Školska knjižnica davno je prestala biti more tišine. Od ormara s knjigama za učitelje prerasla je u mjesto interdisciplinarnog rada s učenicima od 6 do 18 godina. Vodeći se idejom koju smo učili posljednja tri desetljeća u Proljetnim školama školskih knjižničara, da poimanje, razumijevanje i svijest o svijetu koji nas okružuje dolazi najčešće putem osjetilnih impresija, svaka Proljetna škola imala je svoju priču, temu, kojoj su bili posvećeni stručno/znanstveni radovi, kulturna i javna događanja organizirana na svakom državnom okupljanju. Ovogodišnja, svečana XXX. Proljetna škola

*Multimedijalna izložba 30. PŠŠK – ravnatelj
OŠ Fran Krsto Frankopan Serđo Samblić*

školskih knjižničara Republike Hrvatske, također je imala svoju priču, temu: Tradicija i suvremenost u radu školskog knjižničara.⁴

Asocijacije za organizaciju skupa su krenule od glagoljice do multimedije, prekoračena su stoljeća. Zrnca prošlog vremena sakupljena su u kolaž. Takav kolaž o radu vrijednih školskih knjižničara, znanstvenika, pisaca, knjižničarskih društava, udruga, škola, gradova i pojedinaca pripremile

⁴ O svim temama koje su bile sadržaj ovogodišnjeg usavršavanja školskih knjižničara može se pročitati u Zborniku XXX. Proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske, Tradicija i suvremenost u radu školskog knjižničara, dostupnom na stranici izdavačke djelatnosti Agencije za odgoj i obrazovanje Zagreb, <https://www.azoo.hr/index.php?view=publications>

su članice organizacijskog odbora: Alida Devčić Crnić, Tatjana Krpan Mofardin, Koraljka Mahulja Pejčić, Gabrijela Mahmutović, Sandra Vidović i Korina Udina.

Za početak pripremljena je trodnevna multimedijalna izložba kao obavezno kulturno i javno događanje koje prati svaku do sada organiziranu Proljetnu školu. Prolazeći izložbom ispričana je priča o ljubavi knjižničara prema svom poslu projekcijom filmova na desetak LCD ekrana. Umjesto slikarskog platna koje bilježi jedan trenutak, postavljene su žive slike na ekranima, bezbroj trenutaka, na slikarske stalke jer rad u školskoj knjižnici je doista posebna umjetnost.

Tiskan je plakat sa sadržajem izložbe:

Multimedijalna izložba “30 godina PŠŠK”,

od 18.04.2018. do 21.04.2018.,

Hotel Corinthia, Baška, Krk:

- “Prije vremena – Ante tempus” dokumentarni film u sjećanje na Višnju Šetu, autorica dr. sc. Korina Udina, predsjednica KDR-a Rijeka
- “Moja duša otvorena knjiga” promotivni spot o knjižnicama iz primorsko-goranskih školskih knjižnica, autorice: Sara Livaić i Alida Devčić Crnić, OŠ Podmurvice, Rijeka
- “Zbornici PŠŠK od 1988.-2018.” autorica Gabrijela Mahmutović, Srednja škola za elektrotehniku i računalstvo, Rijeka

- “Život osnovnoškolskih knjižnica Primorsko-goranske županije” autorica Koraljka Mahulja Pejčić, OŠ Ivana Zajca, Rijeka
- “Čitamo, pišemo, govorimo, slušamo, glumimo... u školskim knjižnicama!” autorica Tatjana Krpan Mofardin, OŠ Brajda, Rijeka
- “Županijska stručna vijeća osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižničara Primorsko-goranske županije od 2014. do 2018. godine”, autorica Alide Devčić Crnić, OŠ Podmurvice, Rijeka
- “Stvaraonica školske knjižnice Prve riječke hrvatske gimnazije u Rijeci”, autorica Sandra Vidović, Prva riječka hrvatska gimnazija, Rijeka
- “Projekti Srednje škole Hrvatski kralj Zvonimir”, autorice: Mirjana Komadina-Mergl, Ana Pasarić, Daria Oravec, Srednja škola Hrvatski kralj Zvonimir, Krk
- “Knjižnica 5”, autorica Daniela Samaržija, Škola za primijenjenu umjetnost u Rijeci
- “1988.-1998.-2008.-2018.” autorica dr. sc. Korina Udina, OŠ Kostrena

Izložba ovog digitalnog materijala je trajna vrijednost i može se organizirati svugdje. Većina posjetitelja pronašla je sebe i svoj rad u tim zaustavljenim trenutcima. Radovi o školskim knjižnicama Primorsko-goranske županije prikupljeni su kao potvrda svega naučenog u 30 godina rada, u 30 Proljetnih godina. Uključena su bila sva osjetila posjetitelja, vizualna, auditivna, taktilna, osjetilna, prostorom se širio miris lavande pripremljenih vrećica, uz miris i okus domaćih kolača.

Logo 30. PŠŠK na vrećicama lavande

Ponekad treba pogledati unatrag da bi se znalo koliko se je daleko odmaklo. Pogled u rad Proljetne škole i svega onog što je Škola promovirala jasno prezentira što je suvremena funkcija školske knjižnice. Ako je do sada školska knjižnica zvana “srce škole”, onda je prema predstavljanim radovima postala “žila kucavica” svake škole.

Kulturno umjetnički program otvaranja 30. PŠŠK pažljivo je biran kriterijem uključivanja svih osjetila. Pozvani su najbolji nagrađivani učenici naše županije koji su postigli svoje uspjehe uz angažiranost školskih knjižničara.

Takav je na primjer bio međunarodni projekt “Dobra volja je najbolja” u izvanškolskom istraživačkom projektu “Čitajmo zajedno – čitajmo naglas: zaboravljene knjige” kojeg smo predstavili u programu. 2018. godine susre-

li su se ovogodišnji dobitnici nagrade Višnja Šeta, Hrvatske udruge školskih knjižničara: Denis Vincek kao voditelj projekta i Alida Devčić Crnić kao mentorica učenika 4. razreda OŠ Podmurvice koji su čitali zaboravljenu knjigu Kekec, Josipa Vandota. Ovaj model rada u školskoj knjižnici je rezultirao pročitanim knjigom, snimljenim filmom, plesnom točkom i prezentacijom učenika na završnici Nacionalnog projekta održanog u Kinu Tuškanac u Zagrebu.

Suprotstavili smo s jedne strane točke folklorne grupe OŠ Fran Krsto Frankopan Krk, KD "Šoto" Jurandvor – Baška, učenika PŠ Baška od 1. do 7. razreda, dakle tradicionalni ples sa koreografijom suvremenog plesa "U knjižnici" na glazbu Alexandera Glazunova "Les Vendredis" nastaloj u interakciji educiranih plesača, nastavnika i odgajatelja, OŠ za klasični balet i suvremeni ples pri OŠ Vežica. Škola koristi svoje djelovanje i ključnu ulogu u postavljanju plesne umjetnosti kao jedne od središnjih kulturnih točaka u Rijeci i Hrvatskoj. Svojim radom ova škola postala je idealna platforma za odgajanje i obrazovanje mladih talenata, ali i referentna ustanova za komuniciranje i promoviranje ove vrste umjetnosti među uzrastom školske dobi u najboljem razvojnom trenutku za uspostavljanje kulturnih sustava vrijednosti. Koreografiju svih plesnih točaka pripremile su: Martina Rukavina, Sanja Josipović i Cristina Lukanec.

Suprotstavili smo čist i prirodan glas recitala "Naša bura", recitatora knjižničara koji godinama postižu zapažene rezultate na državnom LiDraNu, zahvaljujući kontinuiranom radu na kultiviranom govoru školske knjižničarke Tatjane Krpan Mofardin OŠ Brajda, i tehnologiju, video spot

o svim školskim knjižnicama PGŽ-a “Moja duša otvorena knjiga” koji su izradile školska knjižničarka Alida Devčić Crnić i Sara Livaić, prof. HJ iz OŠ Podmurvice. Spot je bio sastavljen od kratkih video filmova koje su snimile i poslale školske knjižničarke i knjižničari iz školskih knjižnica PGŽ-a. Najbolji video isječci složeni su u mozaik koji naglašava brojnost, svestranost i zajedništvo u našoj županiji.

Školske knjižnice iz Rijeke i okolice, s otoka i iz Gorskog kotara mogu se pohvaliti visokim standardom, educiranošću i profesionalnošću knjižničara te stalnom željom da budu još bolji, kreativniji. Intenzivan rast i razvoj ove profesije dočekati će zasluženu krunu iduće godine kada Hrvatska udruga školskih knjižničara od 21. do 25. listopada 2019. organizira prvi Svjetski kongres školskih knjižničara u Hrvatskoj u Dubrovniku. O IASL 2019 Annual Conference može se informirati na poveznici: <http://www.iasl2019.hr/>

Baštinjeno o knjižnicama

Nešto se nije promijenilo posljednjih trideset godina. Iako postoje nastojanja angažiranih školskih knjižničara, Hrvatske udruge školskih knjižničara, da se ta praksa promijeni, djelatnost školskih knjižnica nikako da se zakonski uokviri kao što je to bilo 1888. g.

Prije stotinu godina Zakonima je bila uređena legislativa prema kojoj su utemeljene školske knjižnice što je istražio izv. prof. dr. sc. Emerik Munjiza sa Filozofskog fakulteta u Osijeku i Snježana Kragulj, sa Učiteljskog fakulteta u Osijeku u radu *Utemeljenje i rad školskih knjižnica u Hrvatskoj do*

*kraja XIX. stoljeća*⁵. Rad daje izvrstan presjek svih zakonskih okvira u kojima se razvija školsko knjižničarstvo.

Prvi hrvatski školski zakoni iz 1871., 1874. i 1888. godine propisuju školske knjižnice kao obavezne institucije, *školske knjižnice*, propisuju tadašnji zakoni, *treba izdržavati školska uprava, a to su kotari i općine*. U sva tri školska zakona utemeljenje školskih knjižnica vezano je *uz produžno stručno usavršavanje učitelja*. Produžno (permanentno) stručno usavršavanje učitelja bilo je zakonska obveza. Kako bi učitelji mogli udovoljiti ovoj zakonskoj obvezi, bilo je nužno stvoriti potrebne preduvjete, među kojima posebno značajnu ulogu imaju školske knjižnice, piše Munjiza.

Članak 73. Školskog zakona iz 1871. godine, među ostalim obvezama školskih kotara određuje i obvezu izdržavanja školskih knjižnica, pri čemu se ne navodi potrebni iznos novca. Isti članak preporučuje da i sami učitelji svojim donacijama pomognu rad školskih knjižnica. U navedenom zakonskom članku učiteljima se preporučuje da za potrebe školskih knjižnica dobrovoljno izdvajaju 0,5% od svojih mjesečnih plaća (Zakon, 1871.).

U školskom zakonu iz 1874. godine produžno stručno obrazovanje učitelja regulirano je člancima 95-100. Unutar produžnog stručnog obrazovanja učitelja izričito o školskim knjižnicama govori članak 95. Ovaj članak gotovo na isti način kao i prethodni zakon određuje školskim općinama izdržavanje i rad školskih knjižnica. U ovom je zakonu odredba konkretnija i obve-

⁵ Rad je objavljen u *Život i škola*, br. 23 (1/2010.), god. 56., str. 153.-168.

zuje svaku školsku općinu da godišnje mora minimalno izdvajati 10 forinti za rad školske knjižnice (Zakon, 1874.).

Školski zakon donesen je 1888. godine *Zakon ob uređenju pučke nastave i obrazovanja pučkih učitelja u Kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji. Školski zakon iz 1888. godine u potpunosti na isti način kao i prethodni zakon određuje izdržavanje školskih knjižnica, člankom 91. (Zakon, 1888.).*

Čitanje je vještina koju baštinimo od antičkih vremena. Prije stotinu i trideset godina je zapisano da se: *Čitanjem ne proširuje samo spoznaja, nego se snažno djeluje i na emocije, moral i etiku. Kako bi se sve navedene zadace realizirale, učitelj knjižničar mora uputiti učenike kako čitati. Bilo bi poželjno da djeca pri čitanju imaju i bilježnice u koje će zapisivati temeljne pojmove, vrijednosti i opise. Mogu imati djeca i bilježnice, gdje štošta bilježe, a time bi se u velike unapređivao pismeni i usmeni izraz misli. (Klobučar, 1897.)* Tada je definirana suvremena funkcija školske knjižnice. I kasnije o važnosti poticanja čitanja piše Klobučar.

Učeničke knjižnice trebaju nastojati da kod djece probude stalan i trajan interes za čitanje. Čitanjem se savladava tehnika čitanja. No nije svrha čitanja samo savladavanje tehnike čitanja, nego i razumijevanje pročitanooga teksta. Samo čitanje s razumijevanjem je u spoznajnoj funkciji (Klobučar, 1902.).

Školske knjižnice su u početku ipak bile pretežno učiteljske, trebale su osigurati nužno potrebne naslove za rad i usavršavanje učitelja, a tek će kasnije dobiti i ulogu učeničkih knjižnica.

Knjižnica je dakle sredstvo, kojim se starijem učitelju prilika pruža, da može s duhom vremena i moderne pedagogije napredovati, a mladu opet, da u učiteljstvu sabrana zrnca sabije, skuje u zlato: obojici pako da na svojoj daljnjoj naobrazbi i usavršavanju učiteljskom uzmagu neprestano raditi. (Jožičić, 1875., 283.)

Prema *Službenom glasniku* (iz 1883.) 1881./82. školske godine u svim školskim knjižnicama na području Hrvatske i Slavonije nalazilo se 31.876 knjiga u učiteljskim knjižnicama i 6.054 knjige u učeničkim knjižnicama. Nekoliko godina kasnije u *Službenom glasniku* za 1904./05. navodi se broj od 348.227 knjiga u učiteljskim knjižnicama i 135.458 knjiga u učeničkim knjižnicama.

Pojam školske knjižnice, u to vrijeme, ne označava poseban prostor nego posebne ormare u kojima se nalaze i čuvaju školske knjige. Knjižničar se bira između učitelja koji već rade u školama, prema svom interesu. Školske knjižnice su bile u izrazitoj pedagoškoj funkciji učitelja, učenika pa i u puka na svom školskom području.

Stotinu godina kasnije, Zakonom o knjižnicama iz 1997. školske knjižnice gube takav povijesni zakonski okvir. Obzirom da je stručno znanstvenim radom ojačala teorijska i praktična metodologija rada školskih knjižničara u odgojno-obrazovnim institucijama, kroz ranije navedeno desetljeće stručnog usavršavanja Proljetnih škola školskih knjižničara, ovaj Zakon o knjižnicama je bio profesionalno razočaravajući. Samo navođenje postojanja školskih knjižnica u knjižničnom sustavu RH i jednim člankom utvrđivanje da svaka škola treba imati školsku knjižnicu, profesiji koja se je

intenzivno razvijala prateći najmodernija postignuća svjetskih udruženja školskih knjižničara, to je bilo nedovoljno. Pored niza neodgovarajućih odredbi ukazivano je na profesionalnu “neprohodnost” knjižničnog sustava RH: različito napredovanje u stručnim zvanjima za knjižničare koji rade u obrazovnom (MZOS) i kulturnom sustavu (MK). Najveća zamjerka profesionalne zajednice školskih knjižara i tada je bilo stjecanje stručnih zvanja. Stručne poslove u knjižnicama, samostalnim i u sastavu, obavljaju pomoćni knjižničari, knjižničari, diplomirani knjižničari, viši knjižničari i knjižničarski savjetnici. Ukazano je da u školskim knjižnicama stručne knjižničarske poslove obavlja samo visokoobrazovani stručni suradnik knjižničar, stručni suradnik knjižničar mentor i stručni suradnik knjižničar savjetnik. Iste razine napredovanja u MK i ministarstvu znanosti i obrazovanja izjednačile bi mogućnost napredovanja visokoobrazovanih knjižničarskih djelatnika i omogućile ravnopravno zapošljavanje knjižničara u svim knjižnicama.

Afirmaciju profesije i formalno obrazovanje školskih knjižničara istražuju mnogi autori. Lasić-Lazić (1993) u članku obrazlaže stanje devedesetih godina u obrazovanju knjižničara s osvrtom na školske knjižničare uspoređujući situaciju u obrazovanju knjižničara u zemljama Europe i u Americi u čijim standardima *“nedvosmisleno stoji da školski knjižničar treba imati učiteljski stupanj uz kombinaciju knjižnične i informacijske znanosti.”* Autorica nadalje navodi da se u Hrvatskoj raspravljalo o odvajanju školovanja školskih knjižničara no već u početku je ideja napuštena jer je to bilo preskupo i nepotrebno s obzirom da se smatra da je *“školovanje*

knjižničara na Filozofskom fakultetu koncipirano tako da omogućuje različite kombinacije uz informacijsku znanost u okviru koje se knjižničarstvo izučava, a ostavlja mogućnost kombiniranja svih grupa i psihološko-pedagoško obrazovanje". Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, tadašnjoj Katedri za bibliotekarstvo, knjižničari se obrazuju od 1976. godine. Temeljni stav o temi autorica je izrazila rečenicom kojom objašnjava da nitko od djelatnika u školi ne može postati profesor matematike ili jezika ako položi stručni ispit, da osoba najprije treba biti profesor matematike ili jezika. Navela je da se knjižničar može postati bez diplome knjižničara, a nakon nekoliko godina iskustva radom, samo polaganjem stručnog ispita.

Profesionalna zajednica školskih knjižničara danas smatra da se temeljna stručna zvanja stječu akademskim obrazovanjem na fakultetima, u redovnom ili izvanrednom studiranju i ne mogu se stjecati na neki drugi način.

Obzirom na brojnost sveučilišnih studija koji već desetak godina obrazuju magistre bibliotekarstva/knjižničarstva/informacijskih znanosti, te obzirom na novi Pravilnik MZO-a o potrebnoj odgovarajućoj vrsti obrazovanja učitelja i stručnih suradnika, smatra se da se u školskim knjižnicama, pod nadležnošću MZOS-a, zapošljavaju kompetentni knjižničari diplomanti hrvatskih sveučilišta sa traženim sveučilišnim stupnjem obrazovanja.

Nakon polaganja stručnog ispita pri Agenciji za odgoj i obrazovanje za završetak pripravništva, i potpisivanja ugovora o radu u MZOS, apsurdno je polaganje dodatnog stručnog ispita pri Ministarstvu kulture, kojim se

stječu/potvrđuju kompetencije “diplomiranog knjižničara”. Polaganje ispita kojim se propituje znanje stečeno sveučilišnim studijskim programima knjižničarstva/informacijskih znanosti obezvređuje zvanja magistra knjižničarstva/informacijskih znanosti dodajući im zvanje diplomiranog knjižničara. Postoje situacije kada se sveučilišno obrazovanje magistra ili doktora informacijskih znanosti potvrđuje ispitom za “zvanje” diplomiranog knjižničara što je doista obezvrjeđivanje već stečenog akademskog zvanja i znanja. U društvu u kojem djeluje desetak sveučilišnih studija knjižničarstva/informacijskih znanosti u svim većim gradovima Hrvatske, besmisleno je imati arhaično doškoloavanje školovanog kadra.

S obzirom na brojnost školskih knjižnica i knjižničara smatra se da je prema broju članova i aktivnostima Hrvatske udruge školskih knjižničara (dugogodišnji angažman na unaprjeđenju zakonskih i materijalnih pretpostavki za unaprjeđenje školskoga knjižničarstva, rad na pripremi strateških

Multimedijalna izložba s mirisom lavande – Baška 2018.

dokumenata: Strategije knjižničarstva RH 2015-2020 i Standarda za školske knjižnice 2014.) to zasad jedina udruga koja zastupa interese ove profesije.

Zastupa se stav da bi prije donošenja zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti bilo neophodno donijeti Nacionalnu strategiju razvoja knjižnica i knjižnične djelatnosti koja bi bila usklađena s već donesenom Nacionalnom strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije i Nacionalnom strategijom poticanja čitanja, navodi se u dopisima MK i MZOS koji su dostupni na poveznicama: <http://www.husk.hr/dopis-predsjedniku-vlade-rh> i <http://www.husk.hr/category/aktivnosti/dopis/>.

Članstvo HUŠK-a u najvišim međunarodnim profesionalnim tijelima: IFLA i IASL omogućuje svim članovima pridruženo članstvo u tim međunarodnim udrugama, štiti profesionalne interese školskih knjižničara u svakom tijelu koje odlučuje o položaju i zakonskom okviru djelatnosti školskih knjižničara u Hrvatskoj.

Knjižnice su jedne od najstarijih ustanova svijeta, već 4.600 godina čuvaju i omogućavaju pristup zapisanome znanju. Sukladno tome, i knjižničarstvo je jedna od najstarijih i najuređenijih profesija. U mnogim društvima knjižničarstvo je prepoznato kao djelatnost od posebnoga društvenog interesa jer značajno doprinosi njegovom obrazovnom, kulturnom i gospodarskom razvoju. Međunarodna strukovna udruženja knjižničara su jedna od najbrojnijih i najorganiziranijih profesionalnih udruženja u svijetu (IFLA). Hrvatsko knjižničarstvo, prema profesionalnoj organiziranosti kroz HKD i HUŠK, te njihovoj angažiranosti u međunarodnoj profesionalnoj zajednici, prema broju i značaju ostvarenih programa, uživa veliki ug-

led na međunarodnoj razini. Školski knjižničari smatraju da su prema svojim stručnim kapacitetima i upućenosti trebali imati puno veći utjecaj na sadržaj Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Literatura

Emerik Munjiza, Snježana Kragulj: Utemeljenje i rad školskih knjižnica u Hrvatskoj do kraja XIX. Stoljeća, *Život i škola*, br. 23 (1/2010.), god. 56., str. 153.-168.

Ne izgrađuj zdanja, nego ljude

Jasna Bićanić
mag. educ. philol. croat. et mag. paed.

Sveučilište u Rijeci, Rijeka, Hrvatska, Filozofski fakultet u Rijeci

jasna.bicanic@uniri.hr

“Zvona zvone jer su potezana: primjena poslovice u nastavi hrvatskoga jezika, jezičnoga izražavanja i književnosti”¹ knjiga je redovite profesorice na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci, prof. dr. sc. Karol Visinko, kojom se učiteljima hrvatskoga jezika u razrednoj i predmetnoj nastavi, ali i učiteljima ostalih predmeta, osobito povijesti, glazbene i likovnih umjetnosti, stranih jezika i vjeronauka, pruža vrijedno djelo oplemenjeno brojnim mogućnostima primjene poslovice u osnovnoškolskoj i srednjoškolskoj nastavi. Ovom knjigom, kojoj prethode “Alica u zemlji čudesa Lewisa Carrolla”, “Dječja priča – povijest, teorija, recepcija i interpretacija”, “Jezično izražavanje u nastavi hrvatskoga jezika: Pisanje”, “Čitanje: poučavanje i učenje”, “Diktat u nastavnoj teoriji i praksi” i “Diktat: komunikacijsko-funkcionalna primjena u nastavi hrvatskoga jezika”, autorica nastavlja put kojim kroči u posvećenosti trajnom predmetu svoje znanstvene i stručne djelatnosti – hrvatskome jeziku i književnosti u svim oblicima jezično-

¹ Karol Visinko “Zvona zvone jer su potezana: primjena poslovice u nastavi hrvatskoga jezika, jezičnoga izražavanja i književnosti”, Zagreb: Profil Klett, 2018.

ga i književnoga odgoja i obrazovanja, poučavanju učitelja/nastavnika za jezični i književni odgoj i obrazovanje te recepciji i interpretaciji hrvatske i svjetske književnosti za djecu i mladež.

Autorica u predgovoru izdvaja dvije poslovice, “**Što je manje na tanjuru, slađe jedemo.**” i “**Što dalje gaziš, dublje je more.**”, koje se mogu tumačiti s gledišta ove knjige o poslovicama u nastavi Hrvatskoga jezika, ali i dosadašnjega bogatoga znanstvenog i stručnog rada prof. dr. sc. Karol Visinko.

Izdvajanjem ovih poslovice u predgovoru knjige “Zvona zvone jer su potezana” autorica vrlo smjelo čitatelja usmjerava u oblikovanju obzorja očekivanja. Može se pretpostaviti kako će djelo sveobuhvatno i temeljito uključiti primjere primjene poslovice u svim nastavnim područjima nastavnoga predmeta Hrvatski jezik te u izvannastavnim djelatnostima jezično-izražajne usmjerenosti, ali, isto tako, kako time neće biti iscrpljene sve mogućnosti koje nam nastavni proces pruža. U tom smislu ovo djelo pred čitatelja stavlja i osobiti zahtjev. Traži se njegova angažiranost i izražava se zahtjev/molba/želja za oblikovanje novih mogućnosti primjene na temelju prikazanih primjera i iznalaženje novih putova u vezi s poslovicama u odgojno-obrazovnome procesu koji je za svakog učitelja/nastavnika osobit s obzirom na njegove učenike i jezične, kulturološke, zemljopisne, povijesne i gospodarske okolnosti u kojima se ostvaruje nastavni proces.

U kontekstu se ovih poslovice cjelokupni znanstveni i stručni rad autorice Karol Visinko tumači kao predano i trajno hvatanje u koštac sa zahtjevima i stremljenjima odgojno-obrazovne prakse nastave materinskoga je-

zika, čime autorica prodire u sve dublje i složenije “more” tema predmeta Hrvatski jezik. S druge strane, privid jednostavnosti, i istovremena “slatkoća” čitanja autoričinih knjiga, ostvaruje se u pomno odabranim primjerima koji čine konkretizaciju prethodno teorijski i znanstveno razrađenih i opisanih sadržaja. S tim u vezi, u odnosu prema autorici govori se o **izboru** – zahtjevnom i dugotrajnom postupku pronalaženja i odabiranja primjera koji će potvrđivati znanstvene spoznaje, ali i, vrlo važno, biti primjereni uključivanju u različite odgojno-obrazovne cikluse. U odnosu prema čitatelju govori se o **iščitavanju** – otkrivanju i pronalaženju potvrde teorijskih spoznaja u odabranim primjerima s ciljem osamostaljivanja u pronalaženju tih elemenata u novim primjerima koje će rabiti u svojoj nastavnoj praksi.

U prvome poglavlju “**O poslovicei ukratko**” autorica na temelju teorijskih spoznaja o poslovičnoj građi s etnografskog, folklorističkog, književnoteorijskog, književnopolovijesnog i lingvističkog gledišta izdvaja temeljne odrednice poslovice (usmenost i književnost u dijakroniji, kratkoću, sažetost, neprolaznu vrijednost u jednostavnosti i slikovitosti, iskustvo, izražajnost poslovičnog jezika i jezična obilježja), otkriva podrijetlo naziva *poslovica* te ističe potrebu razumijevanja razlika među izrekama i aforizmima, a potom i frazemima u odnosu na poslovice te daje kratki dijakronijski pregled o poslovicama od srednjovjekovlja do današnjih dana. Autorica navodi kako poslovice postoje na svim jezicima i u svim kulturama i, s tim u vezi, pregledom dosad objavljenih djela u nas, prikazuje ujedno i mogućnosti međujezičnog i unutarjezičnog kontrastivnog promatranja poslo-

vica u učenju i poučavanju hrvatskoga standardnog jezika. Potom predstavlja zbirke poslovice koje su bile polazište u odabiru predložaka poslovice. Poslovice koje će biti obuhvaćene u poglavljima koja slijede autorica odabire u skladu s nastavnim sadržajima četiriju nastavnih područja nastavnoga predmeta Hrvatski jezik i nastavnim načelima od kojih ponajprije izdvaja načelo odgojnosti, načelo zanimljivosti, načelo komunikacijske i estetske funkcionalnosti, načelo stvaralaštva i načelo zavičajnosti. Usto, u vezi s razrađenim sadržajima autorica navodi i očekivanja o potrebnim znanjima učitelja za korištenje poslovice u svojoj stručnoj, nastavnoj praksi.

Drugo je poglavlje **“Primjena poslovice u odgojno-obrazovnom procesu”** uvod u četiri opsežna praktična poglavlja ove knjige – “Poslovice u nastavi hrvatskoga jezika”, “Poslovice u nastavi jezičnoga izražavanja”, “Poslovice u nastavi književnosti” te “Poslovice u izvannastavnim djelatnostima jezično-izražajne usmjerenosti” kojima je obuhvaćeno cjelokupno područje djelatnosti učitelja hrvatskoga jezika u osnovnoj i srednjoj školi. Autorica predstavlja obuhvaćenost poslovične građe u nastavnoj praksi u metodičkoj literaturi te se u vezi s tim izdvajaju mogućnosti uključivanja poslovice u pojedinim fazama nastavnoga sata i različitim odgojno-obrazovnim ciklusima. U vezi s uključivanjem poslovice u odgojno-obrazovni proces, ali i svih drugih sadržaja, autorica ističe potrebu za sustavnošću. Sustavnost u čijem bi ostvarivanju učitelj/nastavnik trebao voditi računa o uspostavljanju “... potrebne mjere, promišljenosti i učinkovitosti tijekom poučavanja i učenja hrvatskoga jezika i književnosti s izričitim zahtjevom

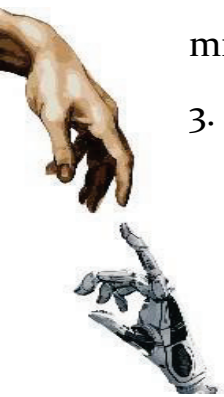
za razvijanje učenikova i učiteljeva/nastavnikova jezičnoga izražavanja” (str. 28).

Prvo od četiriju praktičnih poglavlja koja prikazuju primjere zadataka uključivanja poslovice u nastavni proces u skladu s programskim sadržajima naslovljeno je “**Poslovice u nastavi hrvatskoga jezika**”. U ovome je poglavlju naglasak na govornim i pisanim vježbama koje za cilj imaju razvijanje važne sastavnice učenikova izražavanja, rječnika, što u promatranju složenosti nastavnoga predmeta čini polazište razvijanja komunikacijske jezične kompetencije učenika. Autorica prikazuje semantičke, etimološke, rječotvorne, frazeološke i rječničke vježbe, čime se prati sustav leksičkih vježbi koje je u metodičkoj teoriji nastave hrvatskoga jezika postavio S. Težak (1996). Prikazane vježbe bogaćenja učeničkog rječnika, sada na predlošku poslovice, donose autoričina nova oprimjerenja strategija poučavanja rječniku razrađena u njezinoj prethodnoj knjizi “Čitanje: poučavanje i učenje” (2014). U drugome dijelu poglavlja osobito važnim treba istaknuti prikazivanje tematsko-motivski povezanoga sklopa poslovice u funkciji polaznoga ili vježbenoga lingvometodičkoga predloška (ali i predložaka poslovice za vježbe diktata). Gdjekad autorica opravdano navodi i jednu poslovicu ili nekoliko poslovice različite tematike uzmemo li u obzir da je poslovice vezani tekst. S time je u vezi ostvarivanje **načela teksta** – sve što se radi u nastavi jezika iz teksta proizlazi i tekstu se vraća. Autorica ističe da se znatno iznevjeravanje toga načela i dalje zapaža u nastavnoj praksi “... i to u cijeloj okomici, od početnoga učenja hrvatskoga jezika do završetka srednjoškolskog obrazovanja” (str. 53). Iznevjeravanje je načela teks-

ta osobito razvidno u fazama sata obradbe novoga gradiva u kojima se vježbama i zadacima žele provjeriti zaključci na novima primjerima te u zadacima za uvježbavanje, provjeravanje i utvrđivanje naučenoga. Vježbe i zadatci u kojima se poslovice uključuju u nastavu gramatike i pravopisa u svim četirima obrazovnim ciklusima autorica je pripremila tako da katkad povezuju gramatičke i pravopisne sadržaje, katkad su gramatički i pravopisni sadržaji prikazani odvojeno, a često se ostvaruje povezivanje s drugim nastavnim područjima.

Slušanje, govorenje, čitanje i pisanje uporišta su svake komunikacije koju pojedinac ostvaruje u školskoj i izvanškolskoj praksi. Četiri navedene jezične djelatnosti obuhvaćene su nastavnim područjem jezično izražavanje predmeta Hrvatski jezik koje autorica ističe “primarnim nastavnim područjem” u svim četirima obrazovnim ciklusima jer su učenici “... s nastavom jezičnog izražavanja u doticaju svaki i najkraći trenutak u kojem učenik sluša, govori, čita i piše” (str. 109). Stoga poglavlje “**Poslovice u nastavi jezičnoga izražavanja**” prikazuje govorne i pisane vježbe na predlošku poslovica te vježbe s poslovicama u primjeni različitih vrsta čitanja. Osobito se mogu izdvojiti artikulacijske vježbe i vježbe primjene vrednota govornoga jezika. Kako bi se izbjeglo zanemarivanje artikulacijskih vježbi u višim obrazovnim ciklusima i s ciljem što točnijega, jasnijega i razgovjetnijega izgovaranja glasova u višim godištima, autorica oblikuje stupnjeviti odnos prema artikulacijskim vježbama tijekom četiriju obrazovnih ciklusa: mnogo uvježbavanja u 1. i 2. ciklusu, sustavna obnavljanja i ponavljanja u 3. ciklusu i sporadična, ali osmišljena i na složenijim predlošcima prove-

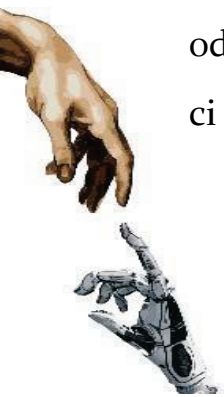

dena ispitivanja u 4. ciklusu. Uz navedene govorne vježbe, autorica donosi i vježbe nepripremljenoga, spontanoga govorenja, pripremljenoga govora o određenoj temi, pripremljenoga izlaganja s pomoću slikokaza i sastavljanja prigodnih govora koji su u poveznici s poslovicama. Slijedi razgovaranja, nepresušno vrelo ostvarivanja komunikacije, učenja te očuvanja i njegovanja jezika. Važnost razgovaranja prepoznaje se u uključivanju programskih sadržaja o pravilima pristojnoga razgovaranja i ponašanja već u prvome razredu osnovne škole. Razgovorne vježbe uglavnom se temelje na primjerima razgovora u obitelji i školi, razgovora u različitim prigodama, a mogu biti i vježbe razgovora s različitim stvarnim i nestvarnim osobama i likovima te vježbe razgovora za novinske ili elektroničke medije – intervju. Autorica ponajprije izdvaja poslovice koje obuhvaćaju temu pristojnosti u razgovaranju – aktivno slušanje sugovornika i usredotočenost na sadržaj te mogućnost razgovaranja o tim poslovicama i njihovu značenju, a potom i vježbe zamišljenoga razgovora s književnicima. Navodi primjere govornih vježbi pripovijedanja i raspravljanja, a potom slijede primjeri primjene globalne metode čitanja u početnome čitanju i pisanju i odabраниh produktivnih vrsta čitanja na predlošku poslovica. U završnom dijelu poglavlja autorica prikazuje pisane vježbe koje se odnose na prepisivanje, slaganje, dopunjavanje i sređivanje teksta, sastavljanje rečenica i vezanoga teksta u različitim oblicima jezičnoga izražavanja.

U poglavlju “**Poslovice u nastavi književnosti**” autorica poslovicu koja je “... sažete strukture, dojmljiva učinka, semantički bogata i brušena jezika i stila...” (str. 167) smješta u njoj posvećen panoramski sat, nastavni

oblik unekoliko rjeđe zastupljen u književnome odgoju i obrazovanju, zatim u pojedine faze nastavnoga sata školske interpretacije, u obradbi i provjeri poznavanja književnoteorijskih pojmova i, potomje, u kontrastivno iščitavanje. Panoramski sat pretpostavlja, kako ističe autorica, dublje i doživljajno poniranje u temu koja se obrađuje, što omogućuju raznolikost izabranih tekstova, njihovo ispreplitanje te upotpunjavanje komplementarnim izvorima koji iste sadržaje obrađuju likovno, glazbeno, filmski ili scenski. Autorica predstavlja tri moguća modela panoramskoga sata posvećenoga poslovicama i za njih opisane metodičke postupke. Predstavljene bi panoramski satovi obuhvatili recital, čitanje poslovice i razgovaranje o njima, učeničko istraživanje poslovice u obitelji te otkrivanje rječničkoga bogatstva u poslovicama. Poslovice se u nastavi književnosti mogu u mnogim prigodama uključivati u interpretaciju književnoga djela i u s interpretacijom povezane različite faze nastavnoga sata. Učitelji tako mogu uključiti poslovice u motivaciju ili sintezu nastavnoga sata, ali se poslovicama možemo izražavati i u vezi s osobinama likova, određivanjem ideje djela ili kako bismo tumačili situacije u djelu. S tim u vezi autorica izdvaja primjere na temelju djela Ivane Brlić-Mažuranić, Nade Iveljić, Ratka Zvrka, Aleksandra Sergejeviča Puškina, Žanete Fabić Vuković, Antoinea de Saint-Exupéryja te Richarda Bacha. Poslovicu kao usmeno-književnu vrstu i njezina obilježja autorica prve izdvaja u suodnosu poslovice i književnoteorijskih sadržaja, a potom i u poučavanju i uvježbavanju nastavnih sadržaja koji se odnose na ritam i preneseno značenje. Osobitu je pažnju posvetila posloviци kao predlošku pomoću kojega se mogu prepoznavati, objašnjavati i opi-

sivati mnoge stilske figure (usporedba, personifikacija, epitet, antiteza, onomatopeja, asonanca, aliteracija, paregmenon, poliptoton, metafora, simbol, alegorija, elipsa, metonimija, sinegdoha, retoričko pitanje, litota, antimetabola, brahilogija, sinestezija, korekcija i paradoks). Posljednje u ovome poglavlju autorica prikazuje kontrastivno iščitavanje poslovice koje čini sponu prema ostvarivanju u izvannastavnim djelatnostima. Tako učitelji mogu poslovice biblijskoga podrijetla unekoliko uključiti u panoramski sat, a poslovice u hrvatskim narječjima unekoliko u sate poučavanja o obilježjima pojedinih narječja, ali je preporuka te sadržaje cjelovitije uključiti u družine jezično-izražajne usmjerenosti, dok je za uključivanje poslovice u različitim europskim jezicima izglednije ostvarivanje kontrastivnoga iščitavanja u nastavi stranih jezika, iako se može u nastavi materinskoga jezika uključiti europske i svjetske poslovice zapisane na hrvatskome jeziku. Navodi i mogućnost usporednoga promatranja poslovice s izrekama umjetnika, filozofa i znanstvenika.

Poslovice mogu naći svoje mjesto i u izvannastavnim djelatnostima jezično-izražajne usmjerenosti – literarnoj, novinarskoj, jezičnoj (filološkoj), recitatorskoj, scenskoj, lutkarskoj i filmskoj družini. Prema teorijskim postavkama autoričina neobjavljenoga magistarskog rada “Novinarska družina u starijim razredima osnovne škole” (1989) poglavlje “**Poslovice u izvannastavnim djelatnostima jezično-izražajne usmjerenosti**” započinje utvrđivanjem ciljeva navedenih družina s gledišta primjene poslovice. Bez obzira na to kojim ćemo se sadržajima baviti, u radu družina težimo aktivnostima na produkcijskoj razini, ali i aktivnostima na recepcijskoj ra-

zini, kojima prethodi motivacija. U vezi s poslovicama posrijedi je “motivacija učenika za čitanje, istraživanje i primjenu poslovične građe u skladu s obilježjima družine” (str. 197). Recepcija pak pretpostavlja različite aktivnosti u vezi s predloškom, odnosno “slušanje i čitanje odabrane poslovične građe te razgovaranje i raspravljanje o njoj” (str. 197). Put nas od recepcije vodi prema susljednim aktivnostima produkcije, stvaranju, na predlošku izbora poslovične građe ili u vezi s poslovicom kao usmenoknjiževnom vrstom, kao što je jezično istraživanje poslovica, znanje o poslovici, prikupljanje poslovica. Upravo se razvijanje sposobnosti i vještina produkcije osobito ističe u radu družina, uz predstavljanje, kojim se školi, ali i društvenoj zajednici prikazuju rezultati rada, istraživanja i stvaralaštva. Autorica prikazuje primjere aktivnosti na recepcijskoj i produkcijskoj razini u svim navedenim družinama. Osobito ističe važnost i vrijednost recitala, koji pretpostavlja dugotrajni i složen postupak pripremanja i uvježbavanja, u “... otkrivanju vrijednosti izraza i sadržaja poslovičnog blaga” (str. 203), što je autorica oplemenila primjerom skice recitala koji je pripremala s članovima Udruge studenata kroatistike “Idiom”. Svi dosadašnji studentski nastupi na predlošku objavljenih skica recitala bili su iznimno uspješni i poticajni slušateljstvu

“Premda zapisane u djelima usmenoknjiževnih istraživanja ili u pojedinih zbirkama, mnoge poslovice većini ostaju nepoznanica. Ali ih je moguće vratiti u život, što je jedna od namjera ove knjige” (str. 25). Knjiga “Zvona zvone jer su potezana: primjena poslovica u nastavi hrvatskoga jezika, jezičnoga izražavanja i književnosti” autorice Karol Visinko čitatelje

potiče, usmjerava, upozorava i savjetuje kako neobavezno, ali svakako sustavno, promišljeno i funkcionalno u nastavnome procesu slušanjem, govorenjem, čitanjem i pisanjem težiti očuvanju ovoga blaga usmene baštine te ga obogatiti društvenim i kulturološkim vrijednostima hrvatske tradicijske kulture. Zvona su potegnuta, sada neka zvone!

(Ne)dosegnutim standardima usprkos – školska knjižnica TSS Dante Alighieri Pula

Elda Pliško Horvat, prof., dipl. knji., str. sur. savjetnik

TSS-S.M.S.I. Dante Alighieri Pula-Pola

eldasmsi@yahoo.com

Sažetak

U radu autorica analizira stanje u školskoj knjižnici Talijanske srednje škole Dante Alighieri Pula s obzirom na važeće normativne dokumente kojima se regulira nabava knjižnične građe, prostor i oprema, knjižnično osoblje, higijensko-tehnički uvjeti te tehnička i računalna oprema. U kojoj mjeri i na koji način ovi pokazatelji utječu na učinkovitost i prepoznatljivost školske knjižnice među korisnicima i u široj javnosti u pojedinačnim segmentima djelovanja, posebice što se tiče odgojno-obrazovne i kulturne i javne djelatnosti, autorica istražuje na temelju pokazatelja iz vlastite prakse. Postavlja se pitanje u kojoj mjeri poštivanje standarda utječe na kvalitetu ponude školske knjižnice, odnosno istražuje se korelacija između (ne)dosegnutih standarda, s jedne strane, i razine zadovoljenja informacijskog upita, s druge strane. Autorica problematizira stanje u svojoj školskoj knjižnici te propitkuje koliko je školska knjižnica koja građom i opremom ne uspijeva u potpunosti slijediti zahtjeve suvremenog obrazovnog procesa i upite mladog korisnika, u stanju odgovoriti na izazove suvremenog

okruženja te dodatnom vrijednošću obogatiti i aktualizirati odgojno-obrazovni proces.

Ključne riječi: školska knjižnica, standard, uspješnost

Summary

In this work the author evaluates the state of the school library in the Italian high school Dante Alighieri in Pula, based on active normative which regulate the acquisition of library items, its' space and equipment, library staff, hygiene – technical matters as well as technical and IT equipment. The author analyses the scope and influence these indicators have on the efficiency and recognition the library has among its users and the broader population in some individual segments of its activities, especially in the field of educational, cultural and public activities, based on indicators from her own every day practice. It questions in what scope does abiding to the before mentioned regulations influence the quality of library activities, specifically it explores the correlation between the (un)achieved standards on one hand, and the fulfillment of informational inquiries on the other. The main problems the author delves into are, in what scope can an underfed library (like the one she runs) that does not manage to fully comply to the modern standards actually help in the process of education and how can it achieve the enrichment of the educational process in a modern setting.

Key words: school library, standard, succes

Uvod

Suvremeno okruženje postavlja nove izazove te zahtijeva brzu prilagodbu, fleksibilnost, spremnost na prihvaćanje izazova i kontinuitet učenja. Prilagođavanje novome, najčešće zahtjevnijem kontekstu, postavlja neke nove zadatke, iznalaženje rješenja u nepoznatoj sredini, donošenje pravovremene odluke, brzu i ispravnu reakciju. Sve su to okolnosti koje zahtijevaju dodatna znanja i vještine koje škola, u suradnji s ostalim dionicima, treba njegovati i poticati. Izazovi i problemske situacije potiču radoznanost i kreativnost, a iznalaženje rješenja predstavlja svojevrsno priznanje pa što je izazov veći i složeniji, utoliko više raduje postignut uspjeh do kojega smo došli vlastitim naporima. Uspjeh sam po sebi nikad nije svrha ni cilj, već predstavlja osnovu za poticanje cjeloživotnog učenja, neformalnog i informalnog, kao elemenata koji bitno utječu na formiranje osobnosti svih nas, pa tako i naših učenika. Koliko ulažemo u sebe i težimo stalnom podizanju kriterija, toliko će to biti prepoznato među našim korisnicima. Zapravo, korisnici, u našem slučaju najčešće učenici, u velikoj mjeri odgovor su na naša očekivanja prema onoj poznatoj: dobiješ koliko daješ i tražiš! Dakle, čitav niz istraživačkih postupaka koji sačinjavaju osmišljen plan rada s preciziranim aktivnostima u cilju postizanja predviđenih ishoda, čini okosnicu suvremene škole, a didaktičko i tehnološko središte škole od koje počinje osuvremenjivanje na svim razinama – školska je knjižnica. Upravo razina opremljenosti školske knjižnice i njezino uključivanje u odgojno-obrazovne aktivnosti pridonosi kvaliteti škole u cjelini, čini je prepoznatljivom na lokalnoj i ostalim razinama jer je školska knjižnica odav-

na odbacila ograničenja i pretvorila se u centre umješnosti prilagođavanja suvremenim obrazovnim i tehnološkim zahtjevima. Nažalost, školske knjižnice ne odgovaraju uvijek potrebama školskih knjižničara i korisnika jer ne zadovoljavaju propisane standarde, a činjenica je da uvjeti rada ipak bitno određuju razinu uspješnosti, kako rada škole u cjelini, tako i rada školskih knjižničara. U kojoj se to mjeri odražava na rad u školskoj knjižnici Talijanske srednje škole Dante Alighieri Pula nastojat ću prikazati u ovom radu.

O školi

Talijanska srednja škola Dante Alighieri u Puli škola namijenjena je obrazovanju pripadnika talijanske nacionalne manjine po modelu A što znači da se nastava odvija na talijanskom jeziku, izuzev nastave Hrvatskog i stranih jezika. Škola je polivalentna te nudi smjerove opće i jezične gimnazije, četverogodišnje strukovno obrazovanje za zanimanja ekonomist i tehničar za elektroniku te trogodišnje obrazovanje za zanimanja prodavač i automehaničar. Predmetni kurikulumi usklađeni su s hrvatskim zakonodavstvom i pravilnicima, a državnoj maturi naši učenici moraju pristupiti ukoliko žele nastaviti školovanje, tako da problem koji se kontinuirano nameće već godinama – nepostojanje odgovarajućih udžbenika – postaje još ozbiljniji. Naime, iako se proteklih godina sustavno radi na otklanjanju problema tako što izdavačka kuća Edit provodi projekt prevođenja udžbenika s hrvatskog jezika i njihova tiska, još uvijek, veći broj premeta, osobi-

to strukovnih, ostaje bez odgovarajućih udžbenika. Budući da oni koji stižu u naše škole, zahvaljujući suradnji između Zajednice Talijana i Narodnog sveučilišta u Trstu, zbog razlika u programima ne zadovoljavaju, u potpunosti, potrebe naših nastavnika i učenika, te se najčešće koriste kao dopunska literatura. Iz tog se razloga projekt prevođenja hrvatskih udžbenika smatra najsretnijim rješenjem. Nedostaci su dugotrajnost postupka i značajna financijska sredstva koja se trebaju izdvojiti.

Do 2001. g. škola je djelovala u neodgovarajućim uvjetima, a nakon preseljenja u novu zgradu u kojoj je školska knjižnica dobila vlastitih kvalitetno opremljenih 90 m², mogla je bitno povećati razinu kvalitete te ponuditi sadržaje koje do tada nije bila u mogućnosti pružiti. Kvalitetniji sadržaji, bogatiji fond, vidljivost i prepoznatljivost knjižnice, dostupnost građe, relativno kvalitetno tehnička i računalna opremljenost, sve je to utjecalo na promociju školske knjižnice stoga, na temelju vlastitog iskustva, ističem da se uspješnost ne događa slučajno te da osnovni prostorni preduvjeti moraju postojati kako bi bili temelj za svaku daljnju nadogradnju.

Školska knjižnica u kontekstu postojećih standarda

Iako se u Standardu za školske knjižnice spominje tek u čl. 17. i 18. u kojima se definira zakonska regulativa, obveze i zadaci školskog knjižničara, rad s učenicima i obveza stalnog stručnog usavršavanja, ključ uspjeha/neuspjeha je, ipak i prije svega, čovjek. Njegova stručnost, osobnost, empatija, komunikativnost, znatiželja, kreativnost, elementi su na kojima se gradi

kvalitetna usluga i dobiva zadovoljan korisnik. Osim toga, knjižničar je taj koji vlastitim primjerom ukazuje na učinkovitost suradničkog učenja, potiče istraživački pristup sadržajima i kritičko mišljenje, teži osuvremenjivanju nastavnog procesa, osmišljava i realizira projektne aktivnosti, provodi edukaciju korisnika kroz kurikulum KIMO-a...

Knjižnična građa koja se kontinuirano osuvremenjuje te pažljivo gradi kako bi zadovoljila želje svojih korisnika, pomno osmišljena nabava novih naslova, osnova je kvalitetne ponude svake knjižnice, pa tako i školske. Knjižničnom građom se u važećem dokumentu bavi veći broj članaka u kojima se definira pojam, specificira fond, određuje minimum broja knjiga po učeniku, određuje način stručne obrade, pohrane i rukovanja. Zahvaljujući Sustavu jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica oformila se baza statističkih podataka za sve vrste knjižnica koji će poslužiti za izračun podataka specifičnih za pojedine vrste knjižnica kao pokazatelje njihove uspješnosti. Između ostalog, jedna od stavki u procjenjivanju uspješnosti je stanje fonda, a upravo se na osnovi ovog pokazatelja jasno vidi da je moja škola uspjela izdvojiti vrlo skromna sredstva za kupnju knjiga u protekloj školskoj godini, dok nadležno Ministarstvo, Grad i Županija nisu izdvojili ni kune. Nabava iz godine u godinu opada i sad već predstavlja ozbiljan problem budući da se time bitno osiromašuje knjižnična ponuda. Redovita nabava novih knjiga bitno bi obogatila ponudu knjižnice, utjecala na povećanje broja korisnika i pobudila interes za svim oblicima čitanja. Bez obzira na nepostojanje planske nabave i nedostatna sredstva, u nastojanju da promičemo vrijednosti školske

knjižnice, redovito održavamo, surađujući s nastavnicima ili samostalno, što više sati nastave (u šk. g. 2017./2018. – 52 sata), organiziramo niz aktivnosti na školskoj razini (Dan pismenosti, Noć knjige, sudjelovanje u natjecanju ČDZSŠ), vodimo terensku nastavu i stručne ekskurzije (u protekloj šk. g. Interliber, Geofizički odsjek PMF-a Zagreb, DHMZ, Festival zavičajnosti). Sve su to aktivnosti usmjerene na promicanje drukčijeg pristupa učenju i znanju te promoviranju školske knjižnice.

Iako je škola, pa tako i knjižnica, novijeg datuma, osnovni zahtjev o kojemu govori čl. 19. nije ispoštovan jer se knjižnica nalazi na jugoistočnoj strani zgrade što bitno otežava rad u ljetnim mjesecima. Smještaj građe nikako ne udovoljava kriterijima postavljenima u Standardu i Pravilniku o zaštiti knjižnične građe jer knjižnica nije zaštićena od insolacije, vlage i visokih temperatura. Dvojni prostor koji dijeli informacijsko-posudbeni odjel od čitaonice omogućava iskoristivost prostora za posudbu i čitaonice koja često služi kao učionica, prostor za održavanje seminara, predavanja, radionica. Eleganciju prostora narušava nefunkcionalan drveni namještaj.

Tehničkom se opremom vrlo šturo bavi čl. 24. u kojem se navode uređaji koji čine osnovnu tehničku opremu pa knjižnice opremljene na ovaj način ne mogu pratiti potrebe suvremenog korisnika u suvremenom tehnološkom okruženju. Od cjelokupne opreme kojom knjižnica raspolaže (interaktivna ploča, 2 stolna računala, 3 prijenosna računala, 2 multifunkcionalna uređaja, tablet i CD player) veći dio opreme knjižnica je uspjela nabaviti putem donacija ili iz projekata. Još uvijek premalo za potrebe di-

daktiličkog osuvremenjivanja škole, a još veći problem u ovom slučaju predstavlja nepostojanje sustavne i organizirane tehničke podrške.

Obveza stalnog stručnog usavršavanja definirana je u čl. 18. Potreba za stalnim stručnim usavršavanjem proizlazi iz potrebe za brzom prilagodbom profesionalnom okruženju te zahtijeva usavršavanje na dvama područjima, kako na području struke, tako i na području obrazovanja. Usto, mi koji radimo u manjinskim školama dužni smo sudjelovati u stručnom usavršavanju namijenjenom školama manjina. Osim toga, od velikog je značaja da školski knjižničar bude upoznat s predmetnim kurikulumima kako bi što uspješnije i svrsishodnije mogao implementirati kurikulum KIMO-a u postojeće predmetne sadržaje. U protekloj školskoj godini sudjelovali smo u 95 sati formalnog stručnog usavršavanja čemu treba pridodati znatan broj sati neformalnog i informalnog usavršavanja.

Prožimanje dvaju kurikuluma, predmetnog i knjižničarskog, predstavlja najkvalitetniji model promicanja školske knjižnice. Iščitavanjem razrade ishoda kurikuluma Hrvatskog jezika u okviru eksperimentalnog programa Škole za život nameću se ishodi koje je najlakše ostvariti u suradnji sa školskim knjižničarom: *razlikuje provjerene i neprovjerene izvore informacija; istražuje različite izvore informacija služeći se naprednim pretraživanjem i analizira njihovu valjanost; istražuje informacije služeći se različitim pouzdanim izvorima; istražuje različite izvore informacija i razlikuje primarne i sekundarne; sažima prikupljene informacije i oblikuje tekst izbjegavajući plagiranje; samostalno popunjava Europass obrazac; prepoznaje "nevidljive" medijske poruke i skrivene stavove i mišljenja.*

Nisu li to sadržaji koje možemo ugraditi i u ostale predmetne kurikule te ih najkvalitetnije obraditi u školskoj knjižnici?! Na taj se način stvara dinamično didaktičko okruženje kojim se promiče inovativan, istraživački pristup učenju i poučavanju.

Zaključna razmatranja

Oprečnost iskaza u naslovu ovog rada upućuje na oprečnost stavova, odnosno na mogućnost dvojakog tumačenja:

1. Školska knjižnica je uspješna usprkos nedosegnutim standardima.
2. Školska knjižnica nije uspješna usprkos dosegnutim standardima.

Činjenica je da se posljednjih desetak godina stanje u školskim knjižnicama bitno poboljšalo, osobito po pitanju knjižničnog osoblja i kvalitete prostora, dok su nabava građe i tehnička i računalna opremljenost i dalje vrlo manjkave i neujednačene što zahtijeva dodatne napore svih dionika u procesu u cilju poštivanja standarda. Činjenica je također da se uvijek može bolje i više, kao i to da je i nedovoljno opremljena knjižnica uvijek bolje rješenje od nepostojanja školske knjižnice. U prilog tome govore brojni napori talijanskih knjižničara usmjerenih na senzibiliziranje javnosti, osobito nadležnih institucija vlasti, o potrebi za time da svaka škola ima svoju školsku knjižnicu i školskog knjižničara (*docente bibliotecario*). Budući da se talijanskim zakonom o obrazovanju to ne predviđa te se odluka o

(ne)postojanju školske knjižnice prepušta lokalnoj sredini, odnosno senzibilitetu ravnatelja, takvo stanje vrlo često rezultira situacijom koju je zorno komentirala jedna učenica: *Ci lamentiamo che in Italia nessuno legge più? È perché nessuno ci insegna a leggere, perché nella mia scuola, come in tante altre, c'è uno spazio con dei libri ammucchiati, non una biblioteca!* (Žalimo se što u Italiji nitko ne čita? To je zato što nas nitko tome nije poučio, zato što u mojoj školi, kao i u mnogim drugima, postoji gomila knjiga, a ne školska knjižnica!). Školska knjižnica od ogromnog je značaja za poticanje čitanja u najranijoj dobi, ključni je čimbenik u oblikovanju identiteta škole, kulturnim i javnim djelovanjem školu čini prepoznatljivom na lokalnoj razini i šire, promiče kulturu čitanja i predstavlja svojevrsan poligon za didaktičko osuvremenjivanje škole. Stoga školskoknjižničarska zajednica s pravom očekuje osuvremenjivanje postojećih standarda, osobito po pitanju tehničke i računalne opreme. Osim ako i škole ne prihvate sve rašireniji model BYOD (Bring Your Own Device) po kojemu korisnici mogu uz sigurnosna ograničenja koristiti vlastite uređaje. Vjerujem da bi se školski knjižničari vrlo spretno prilagodili takvom okruženju te kvalitetno i kreativno odgovorili na nove izazove.

Literatura

Kovačević, Dinka; Jasminka, Lovrinčević. 2014. *Mjerila kvalitete u hrvatskom školskom knjižničarstvu*. Sveučilište Jurja Strossmayera. Osijek.

Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Hrvatski jezik. 2018. Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

https://mzo.hr/sites/default/files/slike/2018/OBRAZOVANJE/Nacionalni-kurikulum/Predmetnikurikulumi/nacionalni_kurikulum_nastavnog_predmeta_hrvatski_jezik_cetvrta_inacicax.pdf

(pristupljeno 7. rujna 2018.)

Nastavni programi jezika nacionalnih manjina za osnovne i srednje škole s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina. 2010.

<https://mzo.hr/hr/rubrike/nastavni-planovi-programi-o>

(pristupljeno 29. kolovoza 2018.).

Obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

<https://mzo.hr/hr/rubrike/obrazovanje-nacionalnih-manjina>

(pristupljeno 5. rujna 2018.).

Pravilnik o zaštiti knjižnične građe. 2005. *Narodne novine* 52, 3027 (2005).

Soffiato Lombello, Donatella. 2017. La funzione didattica della biblioteca scolastica al tempo del digitale. *Biblioteche oggi*. Vol.35. 40-46.

(pristupljeno 9. rujna 2018.)

Standard za školske knjižnice. 2000. *Narodne novine* 34, 698(2000)

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2000_03_34_698.html

(pristupljeno 28. kolovoza 2018.).

Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina. 2000. *Narodne novine* 51, 1129(2000).

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2000_05_51_1129.html

(pristupljeno 31. kolovoza 2018.)

Standard – (za)ostao u ladici

mr. sc. Zorka Renić

Medicinska škola Bjelovar

zorkarenic@gmail.com

Ljiljana Črnjar

Gradska knjižnica Rijeka

ljiljana.crnjar@gkri.hr

Uvod

Standard za školske knjižnice podzakonski je akt koji mora dati smjernice i biti oslonac razvoju školskih knjižnica, a temelji se na Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i državno-pedagoškim standardima.

Postojeći Standard za školske knjižnice (NN 34/2000) sadrži 27 članaka koji obuhvaćaju sve segmente obavljanja knjižnične djelatnosti u osnovnim i srednjim školama. Njime se određuju minimalni uvjeti vezani uz knjižničnu građu, knjižnično osoblje, prostor i opremu za obavljanje djelatnosti školskih knjižnica u osnovnim školama, srednjim školama i učeničkim domovima te se utvrđuju stručni kriteriji i mjerila za promicanje kvalitete knjižnične djelatnosti.

Postojeći Standard donio je velike pomake u većini školskih knjižnica i vrlo često su se, upravo zahvaljujući tom dokumentu, knjižničari mogli pozvati na pojedine odredbe i izboriti se za odgovarajući prostor, opremu, građu i ostalo.

Polazišta

Poticaj za izradu novog Standarda dali su članovi Sekcije za školske knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva. Na temelju zaključaka sa 7. sjednice Stručnog odbora od 17. ožujka 2012. predloženo je Hrvatskom knjižničnom vijeću pokretanje rada na izmjeni Standarda. Vijeće je uskoro imenovalo Povjerenstvo za izradu izmjena i dopuna Standarda, a pri čemu se nastojalo uključiti sve relevantne udruge, ustanove i institucije. Povjerenstvo su činili sljedeći članovi:

- Mihaela Banek Zorica, Odsjek za informacijske znanosti (Filozofski fakultet u Zagrebu)
- Marija Bilić Prčić, OŠ Popovača (Hrvatska udruga školskih knjižničara)
- Veronika Čelić-Tica, savjetnica za školske knjižnice (Hrvatski zavod za knjižničarstvo, NSK)
- Ljiljana Črnjar, Gradska knjižnica Rijeka (Stručno vijeće voditelja ŽMS)
- Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar (HKD, predsjednica Sekcije za školske knjižnice)

- Evica Tihomirović, OŠ Bartola Kašića, Zagreb (HKD – Sekcija za školske knjižnice)
- Josip Rihtarić, II. osnovna škola Varaždin, zamjena za Ivanu Vladilo (Hrvatska mreža školskih knjižničara)
- Vanja Jurilj, OŠ Antuna Mihanovića Zagreb (Hrvatska udruga školskih knjižničara)

Voditeljica Povjerenstva bila je viša savjetnica za školske knjižnice Veronika Čelić-Tica. Rad Povjerenstva podrazumijevao je da svaki član pripremi jedan dio teksta te da se nakon toga zajednički raspravlja, dopunjava i oblikuje. Veronika Čelić-Tica i Vanja Jurilj oblikovale su dio teksta Standarda koji se odnosio na djelatnosti i zadaće školske knjižnice. Zorka Renić je pripremala dio teksta koji se odnosi na knjižničnu građu. O knjižničnom osoblju i korištenju školske knjižnice početni tekst su pripremile Evica Tihomirović i Marija Bilić Prcić. Ljiljana Črnjar je bila zadužena za dio o prostoru i namještaju, a Josip Rihtarić i Mihala Banek Zorica o suvremenoj opremi školske knjižnice.

Tijekom rada konzultirani su kolege u praksi, a pratilo se i komentare na društvenim mrežama i web stranicama strukovnih udruga. Svi članovi Povjerenstva bili su suglasni da žele napraviti dokument koji će bit jasan, mjerljiv i precizan.

Prijedlog izrade ovakvog Standarda potaknut je željom da Standard bude alat kojim će (ponajprije) školski ravnatelj i školski knjižničar (ali i svi drugi

zainteresirani koji imaju interes vezan uz Standard za školske knjižnice) moći brzo, lako, precizno i nedvosmisleno utvrditi/izmjeriti/ocijeniti/evaluirati kako i koliko je neka školska knjižnica usklađena sa Standardom, te precizno utvrditi što sve još treba poduzeti da bi se Standard ostvario u cijelosti. Na temelju takve analize ravnatelj i knjižničar onda mogu napraviti kvalitetan i izvediv plan realizacije svih minimalnih i obvezatnih odredaba standarda. Takvim standardom brzo i precizno bi se također moglo utvrditi kako i koliko je neka knjižnica realizirala odredbe standarda u odnosu na druge knjižnice.

Josip Rihtarić

Poticaj, ali i polazišta za izradu novog teksta Standarda mogu se razložiti u nekoliko elemenata koji se odnose na ključne promjene. Prije svega su tu promjene vezane uz područje zakona budući da je donesen novi Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08), državno-pedagoški standardi osnovnoškolskog i srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (NN 63/08) a mijenjani su i drugi podzakonski akti. Velike promjene uvjetovane su razvojem tehnologije što se odrazilo na zastarijevanje propisane opreme i pojavu nove. Svakako je trebalo pri izradi novog dokumenta uvrstiti i promjene koje su vezane uz knjižničarsku struku poput novih usluga, programa, građe na novim medijima. Na kraju, ali ne manje važno, valjalo je uzeti u obzir promjene u sustavu odgoja i obrazovanja poput novih nastavnih planova i programa, nacionalnog kurikuluma i sl.

Pored toga, u međuvremenu su doneseni i važni međunarodni dokumenti, primjerice IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za školske knjižnice, 2004. godine. Povjerenstvo je sve te promjene imalo na umu pri donošenju prijedloga izmjena Standarda za školske knjižnice te koristilo i ostalu noviju hrvatsku i svjetsku literaturu o školskim knjižnicama, uvažavajući doseguta znanja i iskustva te primjere dobre prakse.

Izrada novog prijedloga Standarda temeljila se i na uvidu u mnoštvo mrežno dostupnih različitih standarda za školske knjižnice – od slovenskih do američkih koji su veoma različitog opsega i sadržaja. U većini standarda koje je Povjerenstvo konzultiralo posebno naglašeno mjesto ima informacijska pismenost, a mnogo je primjera i posebnih standarda informacijske pismenosti. Nadležnost za objavljivanje standarda također varira, od tijela državne ili lokalne uprave nadležnih za školstvo do strukovnih udruga (školskih) knjižničara. Osim deskriptivnih tekstova standarda, većina tekstova standarda ima mjerljive pokazatelje ostvarenosti standarda (samostalne ili kao dodatak).

Iako nije napravljena analiza stanja u školskim knjižnicama Hrvatske od koristi su bili statistički podatci koje prikuplja Hrvatski zavod za knjižničarstvo pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Pri radu kontinuirano su se odvijale konzultacije s višom savjetnicom za školske knjižnice Mirom Zovko iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta kako bi predloženi Standard za školske knjižnice bio odgovarajuće i formalno-pravno uređen.

Sadržaj izmjena u odnosu na postojeći Standard

Kroz strukturu dokumenta vidljivo je da je Povjerenstvo željelo dati naglasak na nekoliko ključnih poglavlja, a to je **stručno usavršavanje knjižničara te prostor i oprema školskih knjižnica** koji su, za razliku od postojećeg Standarda, detaljnije razrađeni.

Već u prvom članku **općih odredbi** prijedloga Standarda po prvi puta se navodi da se članci Standarda odnose i na knjižnice umjetničkih škola i učeničkih domova koje imaju svoje specifičnosti. Oblikovana je i nova definicija školska knjižnice koja glasi:

Školska knjižnica je informacijsko, medijsko, komunikacijsko i kulturno središte škole. Sadržaj školske knjižnice čini organizirana zbirka knjižne i neknjižne građe koja, uz mogućnost pristupa elektroničkim izvorima informacija i stručni rad knjižničnog osoblja, služi zadovoljavanju informacijskih, obrazovnih, stručnih i kulturnih potreba korisnika. Program školske knjižnica sastavni je dio školskog kurikula i uključen je u nastavni proces i učenje.

U idućem dijelu dokumenta nastojalo se što iscrpnije popisati **djelatnosti i zadaće školske knjižnice**, ali se može izdvojiti stavljanje naglaska na nove zadaće školskih knjižnica u području razvijanja informacijske pismenosti, njegovanje zavičajnosti, poticanje multikulturalnosti, poticanje kreativnosti učenika i dr. Nastojalo se i naglasiti suradnju knjižničara sa svim odgojno-obrazovnim djelatnicima kao i roditeljima, u svrhu unaprjeđenja djelatnosti školske knjižnice.

Sl. 1 Karikaturu izradio Ivan Oslovar, roditelj učenika
Medicinske škole Bjelovar

Poglavlje dokumenta koje se odnosi na **knjižničnu građu** ponajviše se pokušalo uskladiti s međunarodnim dokumentima. Predviđeno je oblikovanje smjernica za nabavu, mogućnost nabave građe za čitanje iz užitka i slobodno čitanje, nabava elektroničke građe, računalnih programa, baza podataka i sl. kako bi fond knjižnice odražavao različitost u društvu i lokalnoj zajednici.

Dio Standarda koji se odnosi na **knjižnično osoblje** prije svega naglašava obvezu da svaka škola treba imati školsku knjižnicu i zapošljavati

stručnog suradnika knjižničara. Navedeni su svi segmenti poslova knjižničara te dodani poslovi knjižničara u umjetničkim školama.

Vezano za normu rada knjižničara naglašeno je da ona ne može biti manja od 20 sati tjedno a po prvi puta se uvodi norma rada za knjižničare umjetničkih škola. Nadalje, utvrđeni su posebni uvjeti za odobrenje veće norme rada školskog knjižničara, omjer odgojno-obrazovnih i stručno-knjižničnih poslova te tjedni raspored rada. Kada je riječ o stručnom usavršavanju, kako organiziranom, tako i individualnom, navodi se da je ono obveza školskog knjižničara.

Poglavlje o **prostoru i opremi** školske knjižnice najopsežniji je dio prijedloga Standarda obzirom da se odgojno-obrazovna uloga školske knjižnice mora odražavati u izgledu njenog prostora, namještaju i opremi. U okviru općih napomena posebno se navodi potreba da prostor treba biti prilagodljiv za različite aktivnosti, sukladno promjenama obrazovnog programa i pojavi novih tehnologija te važnost osiguranja pristupačnosti, naročito za osobe s invaliditetom. U dijelu o veličini i organizaciji prostora navedene su obavezne funkcionalne cjeline prostora koji ne može biti manji od 60 m² a uvršteni su i parametri za planiranje prostora knjižnice učeničkog doma. Posebna pozornost posvećena je higijensko-tehničkim uvjetima koji su detaljno razrađeni, jednako kao i namještaj te tehnička i računalna oprema u okviru koje je nabrojana sva, tada najsuvremenija oprema.

U dijelu o **korištenju školske knjižnice** odredbe su proširene i na učeničke domove.

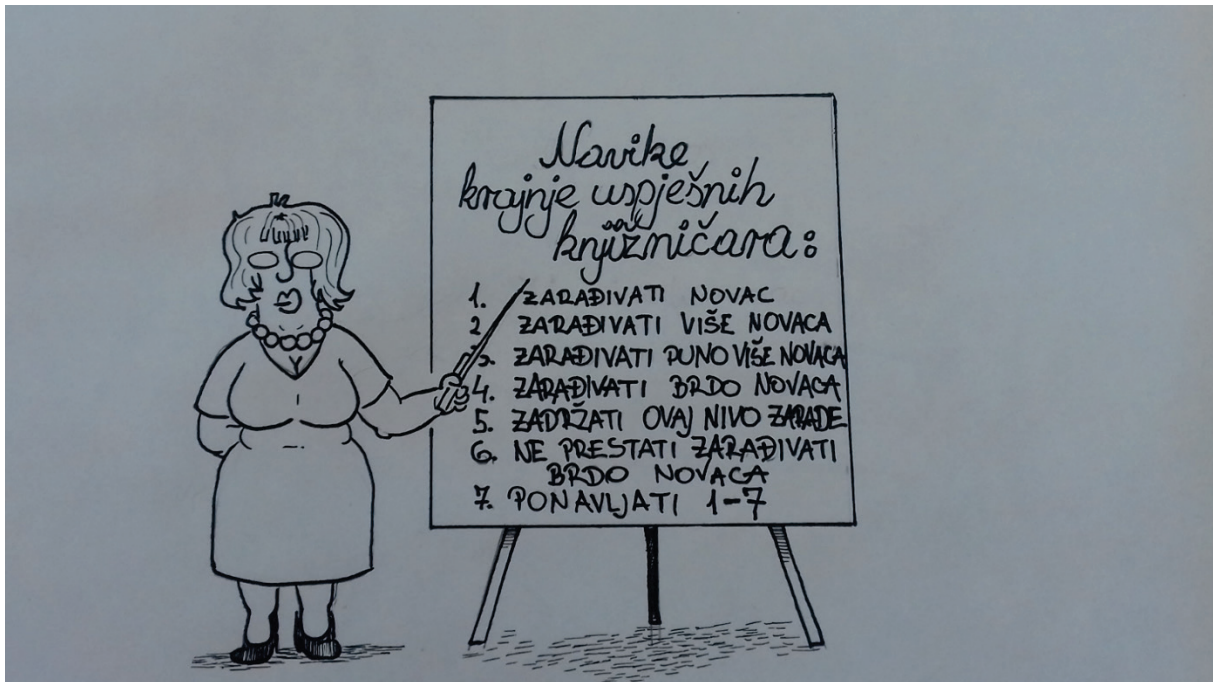

Izmjene u novom prijedlogu Standarda u odnosu na postojeći zaključno se mogu sumirati kao:

- formalne terminološke izmjene (npr. novi naziv Ministarstva.)
- osuvremenjivanje pojedinih definicija u skladu s najnovijom domaćom i svjetskom literaturom o školskim knjižnicama
- zakonsko usklađivanje
- obuhvaćanje Standardom i knjižnica učeničkih domova
- uvažavanje dostignutog razvoja i otvorenosti za moguće nove promjene u računalnoj i komunikacijskoj tehnologiji
- uvrštavanje mrežnih izvora i građe na novim medijima
- uvrštavanje građe lagane za čitanje
- stavljanje naglaska na nove zadaće školskih knjižnica u području razvijanja informacijske pismenosti, njegovanja zavičajnosti, poticanja multikulturalnosti, poticanja kreativnosti učenika i dr.
- naglašavanje suradnje knjižničara sa svim odgojno-obrazovnim djelatnicima kao i roditeljima, u svrhu unaprjeđenja djelatnosti školske knjižnice
- naglašavanje obveze stručnog usavršavanja knjižničara
- naglašavanje uloge knjižničara u radu tima za kvalitetu i drugih tijela na razini škole
- detaljnija razrađenost prostornih uvjeta, uređenja i opremanja knjižnice i dr.

Bez obzira na protok vremena, autorice smatraju da je navedeni prijedlog Standarda još uvijek aktualan te uz manje izmjene, posebice kad je riječ o tehničkoj i računalnoj opremi, može biti polazište za konačan tekst dokumenta koji će, kada bude usvojen, pružiti smjernice i biti oslonac daljnjem razvoju školskih knjižnica u narednom desetljeću.

Autor karikature: Ivan Oslovar

Literatura

Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Narodne novine, 63, 2008.

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_06_63_2129. Html

Državni pedagoški standard srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Narodne novine, 63, 2008. [http://narodne-](http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_06_63_2130)

[novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_06_63_2130](http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_06_63_2130). Html

Pemmer Saetre, T.; Willars, G. IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za školske knjižnice. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004.

Standard za školske knjižnice, Narodne novine, 34, 2000.

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2000_03_34_698.html

Šušnjić, B. Školska knjižnica i nacionalni okvirni kurikulum. // Senjski zbornik, 36 (2009), 1, str. 39-42. <https://hrcak.srce.hr/57596>. Citirano 20.11.2018.

UNESCO-ov manifest za školske knjižnice. URL:

<http://dzs.ffzg.unizg.hr/text/unesco.pdf>

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Narodne novine, 87, 2008.

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_07_87_2789.html

Zovko, M. Školska knjižnica u novom tisućljeću. // Senjski zbornik, 36(2009), 1, str. 43-50. <https://hrcak.srce.hr/57597>. Citirano 20.11.2018

Pristup informacijama za sve – Ugovor iz Marakesha

Tanja Šupe

prof. rehabilitator, spec. za ranu intervenciju, dipl. bibl.

OŠ Pećine, Odjel za djecu s oštećenjem vida

Prva dječja knjižnica za djecu s oštećenjem vida – Rijeka

tanja.supe@gmail.com

Uvod

Globalno i otvoreno informacijsko društvo cilj je kojem suvremeno društvo teži. Svjedoci smo da je proces nezaustavljivo krenuo u smjeru postizanja tog cilja. Ipak, u tim nastojanjima mnogo je problema čije rješavanje zahtjeva konsenzus u mnoštvu različitih interesa. Jednakost u mogućnostima pristupa informacijama preduvjet je za ostvarivanje informacijskog društva. Postoji niz društvenih skupina koje nisu u ravnopravnom položaju što predstavlja veliki izazov u rješavanju kompleksne problematike. Jedna od takvih skupina su i osobe s invaliditetom. Obzirom na temu ovog članka fokus će se staviti na osobe s oštećenjem vida i druge osobe koje zbog svojih teškoća ne mogu koristiti standardni tisak. Autorsko pravo često je bilo prepreka u ostvarivanju prava na pristup informacijama. Omogućavanje pristupačnog formata za osobe koje ne mogu koristiti standard-

ni tisak zahtijevalo je dozvolu autora što je nerijetko usporavalo, katkad i ograničavalo dostupnost određenog djela. Ugovorom iz Marakesha pristup informacijama ove skupine mijenja se u pozitivnom smislu. U daljnjem tekstu pojasnit će se važnost ovog Ugovora i odredbe koje donosi.

Ugovor iz Marakesha

Ugovor je usvojen na diplomatskoj konferenciji u Marakeshu u lipnju 2013. te pripada skupu ugovora o autorskim pravima koje je usvojila Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (WIPO). Na snagu je stupio 30. rujna 2016. Ima kulturnu i humanitarnu dimenziju te je važan za društveni razvoj. (1)

Ugovor je do sada ratificiralo 29 zemalja dok je u 45 zemalja na snazi. (2) Europska unija odgodila je ratifikaciju Ugovora dok se nije riješilo pitanje nadležnosti na sudu EU koja je zatim i potvrđena. Europski parlament u ožujku 2017. izglasao je nacrt odredbi ovog Ugovora i sada svaka članica EU treba isti nacrt implementirati u nacionalno zakonodavstvo. Krajnji rok za države članice da to učine je kraj 2018. Jer će s 1. siječnjem 2019. Ugovor službeno stupiti na snagu na razini Europske unije. (3) Republika Hrvatska je odredbe ovog Ugovora implementirala u nacionalno zakonodavstvo kada je 19. listopada ove godine izglasan Zakon o dopunama i izmjenama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. Značaj ovog ugovora istaknuo je i David Hammerstein koji je od 2009. radio na uspješnim pregovorima, dogovorima i ratifikaciji Ugovora iz Marakesha za

osobe oštećenog vida. Hammerstein je na Međunarodnom stručnom savjetovanju o Ugovoru iz Marakesha održanom 10. svibnja 2018. u Zagrebu istaknuo kako su pregovori u Marakeshu bili su vrlo iscrpljujući i dugotrajni. Bilo je vrlo teško pomiriti interes profita i ljudskih prava, ali naposljetku govorimo o povijesno važnom i uspješnom dogovoru. Osobe koje ne mogu koristiti standardni tisak ovim Ugovorom dobivaju ulaznicu u globalno informacijsko društvo koje nema granica. Pristup informacijama biti će znatno olakšan zbog dvije važne odredbe koje Ugovor donosi. Prva je iznimka od autorskog prava i srodnih prava koja dopušta osiguravanje pristupačnog formata bez prethodno zatražene dozvole od strane autora. Druga je razmjena pristupačnih formata između država potpisnica Ugovora.

Zakon o dopunama i izmjenama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima RH

Republika Hrvatska je donošenjem ovog zakona u potpunosti implementirala odredbe Ugovora u svoje nacionalno zakonodavstvo prema nacrtu koji je donijela europska komisija. Najvažnije izmjene odnose se na članak 86 koji govori o iznimci od autorskih prava za potrebe izrade pristupačnog formata osobama koje zbog svojih teškoća ne mogu koristiti standardni tisak.

Zakon propisuje: “Za potrebe osoba s invaliditetom dopušteno je korištenje autorskih djela na način koji je u izravnoj vezi s invaliditetom tih

osoba i koje je nekomercijalne naravi, a u opsegu potrebnom za odnosni invaliditet.” (4)

U smislu ovog Zakona “autorska djela i predmeti srodnih prava” su djela u obliku knjiga, periodičkih publikacija, novina, časopisa ili drugih vrsta zapisa, notacija, uključujući notne materijale te ilustracije koje su s njima povezane, na bilo kojem mediju, uključujući u zvučnom obliku, kao što su zvučne knjige, te djela u digitalnom obliku, koja su zaštićena autorskim pravom ili srodnim pravima i koja su zakonito izdana ili na drugi način zakonito objavljena javnosti. (4)

Korisnik u smislu ovog Zakona bez obzira na postojanje nekog drugog oblika invaliditeta je osoba koja:

- je slijepa,
- ima oštećenje vida koje nije moguće popraviti tako da joj vidna funkcija bude u osnovi istovjetna onoj koju ima osoba koja nema takvo oštećenje te koja zbog toga ne može čitati tiskana djela u istoj mjeri kao osoba koja nema takvo oštećenje,
- ima perceptivne smetnje ili poteškoće u čitanju te zbog toga ne može čitati tiskana izdanja u istoj mjeri kao osoba koja nema takve smetnje ili poteškoće ili
- zbog tjelesnog oštećenja ili motoričkih smetnji nije u stanju držati knjigu ili rukovati njome ili fokusirati ili pomicati oči u mjeri u kojoj bi se u načelu omogućilo čitanje.

Govoreći o pristupačnom formatu, zakon propisuje da je to svaki primjerak autorskog djela napravljen na drugačiji način ovisno o potrebama ko-

risnika. Može biti zvučna knjiga, knjiga na brajici, strojno čitljivi oblici, građa lagana za čitanje, uvećani format, e-knjiga.

Pristupačni primjerak može osigurati ovlaštenu subjekt koji je u smislu ovoga Zakona subjekt koji na neprofitnoj osnovi pruža korisnicima usluge obrazovanja, osposobljavanja, adaptivnog čitanja ili pristupa informacijama, što uključuje i javnu ustanovu ili neprofitnu organizaciju koja iste usluge pruža korisnicima kao jednu od svojih primarnih djelatnosti, institucijskih obveza ili kao dio svojih zadaća od javnog interesa, u skladu s posebnim propisima.

Ovlaštenom subjektu dopušteno je bez odobrenja autora ili nositelja srodnih prava i bez plaćanja naknade, reproduciranje, distribuiranje, pripočavanje javnosti te prerada autorskih djela i predmeta srodnih prava, uključujući računalne programe i baze podataka zaštićene autorskim pravom. U svrhu osiguravanja pristupačnog formata korisniku. Ovlaštenu subjekt dužan je poštovati cjelovitost dijela u odnosu na izvornik. Zakon nadalje propisuje obveze ovlaštenog subjekta u smislu pružanja podataka o dostupnim djelima drugim zainteresiranim subjektima i Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo koje će iste podatke slati Europskoj komisiji koja ih stavlja u na raspolaganje u središnje mjesto za pristup informacijama na internetu. Podatci se redovno ažuriraju i javno su dostupni. Zakon propisuje poslovanje na tržištu Europske unije, što znači da korisnik može pribaviti pristupačni primjerak od bilo kojeg ovlaštenog subjekta s područja EU, istovjetno ovlaštenu subjekt iz RH može izraditi pristupačni primjerak za bilo kojeg korisnika s područja EU.

Zakon je u ovom trenutku već stupio na snagu, ostaje nam vidjeti kako će zaživjeti u praksi i kakva će biti stvarna primjena.

Zaključak

Imajući na umu da se suvremeni način života odvija ubrzanim tempom, što utječe na hiperprodukciju novih informacija koje treba učiniti dostupnima korisnicima koji ne mogu koristiti standardni tisak. Postavlja se pitanje koliko je moguće kvalitetno pratiti te procese? Postizanje takvog cilja zahtjeva materijalne resurse što predstavlja izazov i bogatim državama. Ograničena materijalna sredstva zasigurno su čimbenik koji otežava pristup informacijama u smislu dostupnosti pojedinog djela. Idejom razmjene dostupnih primjeraka kroz globalne inicijative i povezivanjem ovlaštenih subjekata koji pružaju usluge izrade pristupačnih formata, želi se postići veća dostupnost djelima i općenito na kvalitetniji način uključiti ovu korisničku skupinu u informacijsko društvo. Ugovor iz Marakesha je definitivno iskorak u borbi za jednakost u ljudskim pravima. Ovaj rad možemo zaključiti riječima predsjednika Hrvatskog saveza slijepih Vojina Perića koji se na Međunarodnom stručnom savjetovanju o Ugovoru iz Marakesha (10. svibnja 2018., Zagreb) zapitao:

“Do kuda!? Gdje je granica pred kojom će profit ustuknuti? Gdje je onaj mrvičak ljudske empatije koji će razumjeti da vid prima 90% informacija, a da ga neki naprosto nemaju i bez knjige žive u posvemašnjem vakuumu.”

Literatura

Ugovor iz Marakeša o pristupu slijepih i slabovidnih osoba objavljenim djelima: EU otvorio put za ratifikaciju. Dostupno na:

<https://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2017/05/10/marrakesh-treaty/> (pristupljeno 07.11.2018.)

WIPO-Administered Treaties. Dostupno na:

http://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=843 (pristupljeno 07.11.2018.)

The European Union joins the Marrakesh Treaty. Dostupno na:

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-union-joins-marrakesh-treaty> (pristupljeno 07.11.2018.)

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 96/18)

Kako prepoznati lažne vijesti

Tatjana Krpan Mofardin, prof. i dipl. knjiž.

OŠ Brajda

Voditeljica ŽSV osnovnoškolskih knjižničara PGŽ-a

tatjana.krpan-mofardin@skole.hr

Uvod

U današnje vrijeme informacijske i komunikacijske tehnologije koja je u potpunosti promijenila način komuniciranja među ljudima, pojavio se problem širenja lažnih vijesti. Ova aktualna tema u posljednje je vrijeme postala zanimljiva široj javnosti. Suvremena komunikacijska tehnologija, poput društvenih mreža (You Tube, Twitter, Instagram, Facebook) omogućila je brz i lak protok informacija. Te društvene platforme ne navode izvore informacija stoga je teško odrediti vjerodostojnost pošiljatelja i njegove ciljeve. Digitalna tehnologija omogućuje stvaranja i prenošenja informacija pomoću raznih medija, ali, nažalost, zlorabi se njihova glavna funkcija da služe za komunikaciju i učenje.

Temeljna uloga medija u društvu:

- prenose važne informacije
- prenose znanje i otkrića
- zabavljaju nas

Ljudi koji više koriste medije češće se uključuju u društvena zbivanja, lakše upoznaju druge pa su i više zainteresirani za njih i bolje prihvaćaju razlike među ljudima. Nažalost, digitalna tehnologija otvara prostor za masovno širenje dezinformacija, a taj se oblik manipulacije s javnošću u posljednje vrijeme “usavršio” tako da se pažljivo i vješto uređeni pisani sadržaji doimlju uvjerljivo i istinito.

*Medijska pismenost se smatra jednim od najvažnijih oblika pismenosti u 21. stoljeću. Medijske kompetencije prijeko su potrebne ne samo odraslima, već i djeci od najranije dobi. Neovisno o uključenosti medijskog obrazovanja u obrazovni sustav, važno je da svi odgojno-obrazovni djelatnici, sukladno svojim mogućnostima i znanjima, potiču medijsko obrazovanje koje je postalo neophodno za život u današnjem društvu, ističu autori Lana Ciboci, Igor Kanižaj, Danijel Labaš u priručniku *Kako prepoznati dezinformacije i lažne vijesti*.*

Gledajući s aspekta odgoja i obrazovanja učenicima je i te kako potrebna edukacija kako bismo ih osposobili za kritičko vrednovanje medija. Trebamo ih uputiti i potaknuti da u tekstu prepoznaju kamufliranu reklamu, ili lažne slike objavljene na Facebooku, ili skandalozne, šokantne, nevjerojatne vijesti koje čitaju na raznim portalima.

Knjižnice su neke od organizacija koje su se uključile u educiranje građana za prepoznavanje lažnih vijesti. Međunarodna knjižničarska organizacija IFLA je izradila infografiku koja pomaže pri prepoznavanju lažnih vijesti, a Hrvatsko knjižničarsko društvo ju je prevelo na hrvatski jezik.

KAKO PREPOZNATI LAŽNE VIJESTI

RAZMISLI O IZVORU

Dobro prouči stranicu, istraži njezinu svrhu i podatke o kontaktu.

PROČITAJ SVE!

Senzacionalistički naslovi privlače klikove. O čemu je zapravo riječ?

PROVJERI AUTORA

Na brzinu provjeri autora! Može li mu se vjerovati i je li to stvarna osoba?

DODATNI IZVORI

Klikni na ponuđene linkove i dodatne izvore. Provjeri sadrže li informacije koje zaista podupiru vijest.

PROVJERI DATUM OBJAVE

Ako je nešto nedavno objavljeno, ne znači da je nova vijest.

JE LI TO ZAFRANCIJA?

Ako je previše neobično i čudno, možda je šala. Istraži stranicu i autora da bi bio siguran.

OSVIJESTI SVOJE STAVOVE

Uzmi u obzir da bi tvoji stavovi mogli utjecati na prosudbu.

PITAJ STRUČNJAKE

Pitaj knjižničara ili provjeri informacije na *fact-checking* stranicama.

Prijevod: Hrvatsko knjižničko društvo

IFLA
International Federation of Library Associations and Institutions

U priručniku *Kako prepoznati dezinformacije i lažne vijesti* autori naglašavaju:

Medijska pismenost znači da medijski korisnici, podjednako i djeca i odrasli:

- *imaju pristup medijima i znaju kako ih koristiti*
- *znaju vrednovati i kritički analizirati različite medijske sadržaje*
- *razvijati vlastite medijske sadržaje kojima će ostvarivati svoja komunikacijska prava, ali i postati aktivnim sudionicima u društvu izražavanjem vlastitih stavova i mišljenja o svijetu koji ih okružuje.*

Edukacijski sat u školskoj knjižnici

Predmeti u osnovnoj školi u sklopu kojih se mogu provoditi aktivnosti educiranja učenika kod pristupa i korištenja raznih informacija su: Hrvatski jezik (medijska kultura), knjižnica, sat razredne zajednice, Građanski odgoj i Informatika.

Za učenike osmih razreda možemo u osnovnoškolskoj knjižnici pripremiti nastavni sat ili radionicu na temu: *Kako prepoznati lažne vijesti*.

Ciljevi nastavne jedinice:

- utvrditi osnovne elemente vijesti
- upoznati učenike s glavnim karakteristikama lažnih vijesti
- objasniti razliku između informacija i dezinformacija
- kritički analizirati informacije s društvenih mreža
- kritički analizirati utjecaje društvenih mreža

Ishodi nastavne jedinice:

- procijeniti važnost kritičke analize informacije
- definirati i objasniti glavne karakteristike lažnih vijesti
- osposobiti učenike za kritičko vrednovanje medija
- primijeniti stečena znanja u svakodnevnom primanju informacija

U uvodnom dijelu možemo ponoviti s učenicima što već znaju o vijesti kao temeljnoj novinarskoj vrsti i najkraćem novinarskom obliku. Učenici se prisjećaju bitnih elemenata koje mora zadovoljiti svaka vijest: istinitost, aktualnost, jasnoća, pravodobnost, preciznost. Stoga vijest mora odgovoriti na šest pitanja: tko? što? kada? gdje? kako? zašto?

U nastavku sata učenici su podijeljeni u grupe i svaka grupa dobiva fotografiju (preuzetu s nekog od portala) na temelju koje treba napisati istinitu i lažnu vijest. Fotografije se odabiru vezano za aktualna događanja u društvu i teme koje su zanimljive određenoj dobi učenika. Dobivaju ulogu novinara; polovica grupe piše istinitu vijest i pritom se moraju pridržavati

osnovnih elemenata vijesti. Druga polovica grupe piše lažnu vijest i oni se ne pridržavaju novinarske etike. Novinar nikada ne smije lagati. Vijest se mora temeljiti na činjenicama kojima se događaj pojašnjava. Novinar treba pisati pošteno, uravnoteženo i nepristrano.

Nakon čitanja njihovih vijesti i komentara (tko je bio najuspješniji u pisanju vijesti i zašto), dobivaju informaciju o konkretnim vijestima koje su se odnosile na pojedine fotografije.

Kod pisanja lažnih vijesti zaključuju da im je glavni cilj senzacionalizam u medijima.

Novinari pišu senzacionalistički:

- krše etička pravila svoje struke
- pažnja se skreće na beznačajne događaje
- zadiru u privatni život
- vijesti sadrže uznemirujuće fotografije
- pridobiva se brojna publika
- reklame medijima donose veliku zaradu
- komercijalizacija medija (mediji ostvaruju profit)

Nakon toga sastavljaju karakteristike lažnih vijesti.

Lažne vijesti su:

- vijesti koje ne predstavljaju činjeničnu istinu
- u potpunosti su izmišljene
- nepotrebne su i štetne
- u svrhu propagande, dezinformiranja i zastrašivanja javnosti
- u svrhu parodije, satire, ili privlačenja pažnje

- imaju čudne URL adrese
- mnogo velikih tiskanih slova u naslovu
- fenomen “kultura dezinformacije”

Na nastavnom listiću dobivaju deset savjeta kako prepoznati lažnu vijest iz *Priručnika s radnim listićima za roditelje, nastavnike i stručne suradnike* koji je objavilo Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu – DKMK 2018. godine.

1. Nemojte pročitati samo naslov!
2. Provjerite tko je objavio vijest!
3. Provjerite impresum!
4. Provjerite datum i vrijeme objave!
5. Provjerite tko je autor!
6. Provjerite korištene poveznice i izvore!
7. Provjerite upitne citate i fotografije!
8. Čuvajte se potvrde vaših stavova!
9. Provjerite vijest kod drugih izvora
10. Razmislite prije nego podijelite

U završnom dijelu sata učenici dobivaju – *Kviz o lažnim vijestima* iz priručnika: *Kako prepoznati dezinformacije i lažne vijesti*. To je ujedno usustavljanje i provjera što su novo naučili o lažnim vijestima i primijeni stečenih znanja u svakodnevnom primanju informacija.

Zaključak

Učenici i mladi ljudi osobito su skloni nekritički prihvatiti lažne vijesti kojima je cilj upravo manipuliranje publikom. Iako su digitalne generacije odrasle uz Internet, njihov odnos prema informacijama koje primaju nije dovoljno kritičan u razlikovanju informacija i dezinformacija.

Izuzetno je važno da kod učenika osnovne škola osvijestimo potrebu da se s oprezom i kritički odnose prema informacijama koje svakodnevno “konzumiraju” te da razmisle prije nego li “čudnu”, odnosno sumnjivu vijest podijele na svojim profilima. Kod čitanja vijesti uvijek treba imati na umu odgovara li vijest na sva bitna pitanja, ako je nešto izostavljeno, vijest treba provjeriti. Važnost medijske pismenosti ogromna je u našem modernom medijskom okruženju za suzbijanje širenja i masovnog prihvaćanja lažnih sadržaja na Internetu. Od cijeloga se društva očekuje kritičko promišljanje i odgovorno korištenje medija i društvenih mreža.

Literatura i internetski izvori

Razvoj medijske pismenosti – Kako prepoznati dezinformacije I lažne vijesti; Agencija za elektroničke medije i Unicef; Zagreb, 2018.

<https://www.medijskapismenost.hr/wp-content/uploads/2018/04/lazne-vijesti.pdf>

Medijska pismenost – abeceda za 21. stoljeće

<https://www.medijskapismenost.hr/dani-medijske-pismenosti/>

Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu

<http://dkmk.hr/page/2/>

Svijet Interneta na dlanu – Sigurnost i privatnost na Internetu;

<http://www.djecamedija.org/wp-content/uploads/2018/05/sigurnost-djece-na-internetu-2018-v2.pdf>

Čitajmo između redaka – priručnik za razvoj medijske pismenosti GONG i KURZIV, Zagreb 2016.

https://www.gong.hr/media/uploads/med_pismenost_pub.pdf

Košir, M. – Zgrabljic, N. – Ranfl, R. 1999. Život s medijima. Priručnik o odgoju za medije. Doron. Zagreb.

Ilišin, V. – Marinović Bobinac, A. – Radin, F. 2001. Djeca i mediji – Uloga medija u svakodnevnom životu djece. Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži i Institut za društvena istraživanja. Zagreb.

Labaš, D. – Uldrijan, I. 2010. Može li dobro novinarstvo biti nemoralno? Mediji i društvena odgovornost (85-105)

Iz knjižnica

Obilježavanje 50. obljetnice izložbe *Glagoljica* u Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci

mr. sc. Orietta Lubiana

Sveučilišna knjižnica Rijeka

olubiana@svkri.hr

Prigodna svečanost obilježavanja 50. obljetnice stalne kulturno-povijesne izložbe *Glagoljica* u Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci održana je u srijedu, 5. prosinca 2018. godine u 12.00 sati, u sklopu obilježavanja 45. obljetnice Sveučilišta u Rijeci i 385. obljetnice visokog obrazovanja u Rijeci.

U obilježavanju ove značajne obljetnice Sveučilišna knjižnica Rijeka naglasak je stavila na autore izložbe: prvenstveno akademika Branka Fučića, a zatim Vandu Ekl i Igora Emilija te na značaj otvorenja izložbe u povijesnom kontekstu – povodom 25. godišnjice priključenja Istre, Rijeke i kvarnerskih otoka matici domovini, kojom prigodom je izložba i bila otvorena.

Izložba *Glagoljica* jedina je takva izložba u Hrvatskoj. Prati kronološki tijek razvoja pisma glagoljice i nastanka glagoljskih spomenika (kameni, rukopisni, tiskani spomenici i freske), koji svjedoče o njegovom povijesnom kontinuitetu na području Istre i sjevernoga Jadrana na kojemu je pismenost prisutna gotovo tisuću godina – od ćirilometodske misionarske akcije u IX. stoljeću, do posljednjega svjedočanstva o upotrebi glagoljskog pisma u XIX. stoljeću.

Pored kopija, koje je izradio Branko Fučić sa svojim bratom Dragom, na izložbi se nalazi i nekoliko originalnih glagoljskih rukopisa: tri misala iz XV. stoljeća (oba Vrbnička i Ljubljanski) i riječki fragmenti glagoljskog brevijara iz XIV. i XV. stoljeća (ukupno oko 130 izložaka).

Idejna začetnica i voditeljica projekta *Obilježavanje 50. obljetnice izložbe Glagoljica u Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci* je mr. s. Orietta Lubiana.

Program svečanosti obuhvatio je:

Predavanja o autorima izložbe Glagoljica:

- prof. dr. sc. Marina Vicelja-Matijašić – Akademik Branko Fučić
- mr. sc. Daina Glavočić – Vanda Ekl, povjesničarka umjetnosti
- mr. sc. Ervin Dubrović – Igor Emili
- mr. sc. Orietta Lubiana – Branko Fučić i izložba Glagoljica u Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci

Predstavljanje portala *glagoljica.hr*

Glavna ravnateljica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, dr. sc. Tatijana Petrić, predstavila je tematski portal projekta *Hrvatska glagoljica: digitalizacija građe i uspostava digitalne zbirke*, nazvan ***glagoljica.hr***.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica pokrenula je ovaj projekt u suradnji s hrvatskim znanstvenicima i baštinskim ustanovama, kako bi potaknula digitalizaciju glagoljskih knjiga i rukopisa iz hrvatskih i inozemnih ustanova te ih dala na uvid istraživačima, studentima, učenicima i široj javnosti.

Izložbu fotografija *Akademik iz kontejnera – Ki je Branko Fučić?*

Izložene su dvadeset i dvije crno-bijele fotografije na platnu velikog formata sa šezdesetak motiva iz života Branka Fučića, dosad nepoznate javnosti. Autor izložbe, majstor fotografije i filma Petar Trinajstić, dugogodišnji je prijatelj i suradnik akademika Branka Fučića. U sklopu otvorenja izložbe prikazan je i video-isječak iz života akademika Fučića, koji je autor Petar Trinajstić snimio tijekom njihova zajedničkoga rada.

Obilježavanje ove značajne obljetnice pratio je i poseban prilog *Novog lista Glagoljica* urednika Brune Lončarića, objavljen na dan svečanosti, 5. prosinca 2018. godine.

Uzvanici na svečanosti u dvorani izložbe Glagoljica

Senka Tomljanović, ravnateljica Sveučilišne knjižnice Rijeka

prof. dr. sc. Marina Vicelja Matijašić

mr. sc. Daina Glavočić

mr. sc. Ervin Dubrović

mr. sc. Orietta Lubiana

dr. sc. Tatijana Petrić

Petar Trinajstić

*Otvorenje izložbe fotografija Akademik iz kontejnera –
Ki je Branko Fučić?*

Izložba fotografija Akademik iz kontejnera – Ki je Branko Fučić? suatora Petra Trinajstića

knjižnice i time dali doprinos kulturnom identitetu hrvatskog nasljeđa, u obilježavanju Europske godine kulturne baštine.

Obukli smo stolicu Baščanskom pločom, pružajući prikaz izložbe kroz prizmu umjetničkih unikata, *inicijalnih slova "glagoljičkih pismena"* urađenih rukama i *vještinom* učenika 1.0 razreda, smjer Dizajner odjeće.

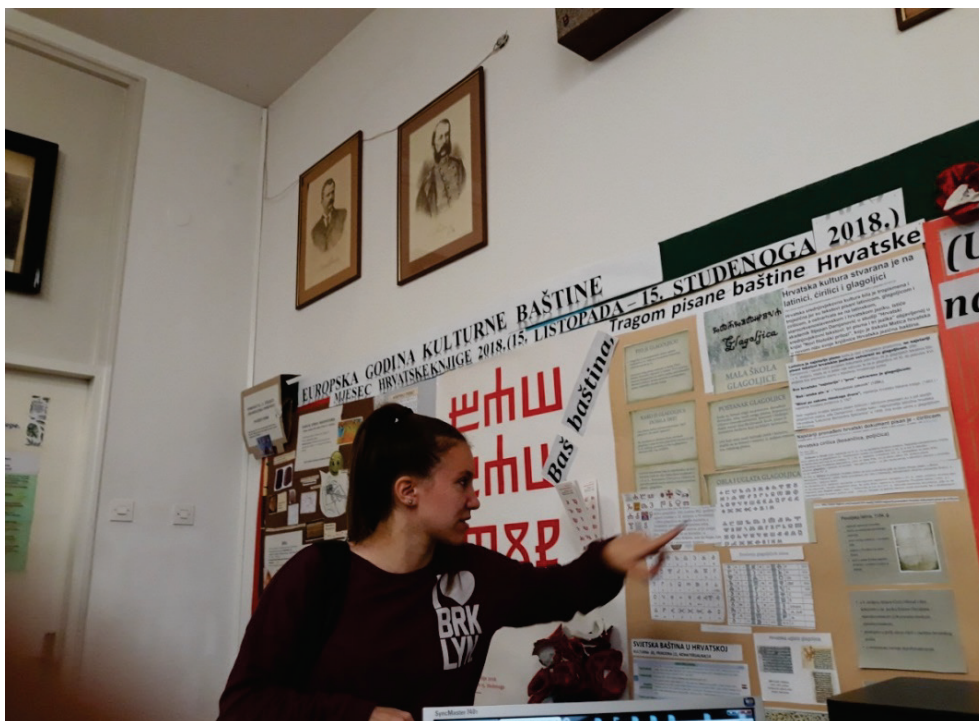
Put glagoljice vodio je preko vrijednih ruku klesara i pisara, predanosti i kreativnosti majstora i njihovog viđenja umjetnosti. Uz općepoznatu pretpostavku da je umjetnost subjektivna, a znanost objektivna, spoj umjetnosti i znanosti svakodnevni je izričaj naših učenika s kojima se predano i posredno radi o *poticanju kreativnosti kao vještine*, uvažavajući suvremene zahtjeve procesa učenja, suvremene nastavne strategije, didaktičko-metodičke metode učenja i postupaka za optimalno postizanje odgojno-obrazovnih ciljeva, vezano za sadržaje programa knjižnično-informacijskog odgoja i obrazovanja učenika i korelaciju nastavnih predmeta: Pismo, Crtanje i slikanje i Hrvatski jezik, čije su nastavne jedinice tematski povezane povijesnim pismom glagoljice. Uz korisne sadržaje, ako je pri tome i zabavno, učenici će lakše usvojiti cjelokupno znanje. Pružajući prikaz glagoljice kroz radionice koje smo proveli u školskoj knjižnici i našu "malu školu glagoljice", googlali smo po najstarijim epigrafskim spomenicima, Malom enciklopedijom hrvatske glagoljice, "Bašćinom" Društva prijatelja glagoljice u PDF formatu, vrijednim knjigama i dokumentima pisanim glagoljicom, svjedočanstvima o razvoju hrvatske kulture i glagoljskog pisma oble i uglate glagoljice, središnjeg simbola našega kulturnog identiteta. Postavljanjem panoa u prostoru školske knjižnice, nakon provedenih radionica

Tragom pisane baštine Hrvatske, Povijesti pisma i Baš baštinom, završili smo prvu fazu projekta.

Informativni pano nas ukratko vodi kroz povijest najstarijeg pisma, *Tragom pisane baštine Hrvatske*, “malom školom glagoljice” (obla, uglata) kao posebnosti hrvatske pismene baštine, nacionalnog i kulturnog identiteta te prikazom najznačajnijih djela hrvatske pismenosti: Baščanska ploča, 1100. g, Povaljska listina, 1184. g., Vinodolski zakonik, 1288. g., Misal po zakonu rimskoga dvora, 22. 2. 1483., Istarski razvod, 13. st., Poljički statut, 15. st.; prve jezikoslovne knjige: prvi hrvatski rječnik (1595.) Fausta Vrančića, prva hrvatska gramatika (1604.) Bartola Kašića, *Gazophilacijum* – enciklopedijski rječnik objavljen 1740. – Ivana Belostenca itd.

Druga faza projekta provedena je korelacijom programa nastavnih jedinica srednjovjekovnog pisma. Učenici su slova tehnički crtali **crnim** flo-

masterom i rapidografom na papiru i u tehnici kolaža, uz mentorstvo profesora. Zatim su se na kreativnoj radionici u školskoj knjižnici slova izrezivala te postavljala na podlogu i stalke koje su svojeručno izrađivali učenici.

Simbolično smo se odlučili za *crvenu* podlogu za slova jer je u *dvobojno crnim i crvenim slovima otisnut "glagoljičkim pismenima"* i "*Hrvatski glagoljički Prvotisak*" iz godine 1483., najstarija hrvatska *tiskana* knjiga, poznata i pod nazivom Misal po zakonu rimskoga dvora. Kao znamenit detalj hr-

vatske baštine, preslikali smo “**hrvatsku lozicu**” sa Baščanske ploče i njo-
me uokvirili podest za slova glagoljice. Lozica se mogla opipati na našoj
replici kamenog predloška u vlasništvu Škole, “baščanska ploča” koja na
prijedestalu “stolice obučene u svečano ruho” dominira nad glagoljičkim
slovima. *Transliteracijom na pismo latinice* slova znače: *baš baština, učitaj
nasljeđe*.

S obzirom da je **Glagoljica** kao pismo i glagoljicom zapisana hrvatska
riječ u temeljima hrvatskoga književnog jezika i hrvatske književnosti od
Baščanske ploče, Prvotiska Misala i Brevijara, hrvatskih začinjavaca, “Judi-
te” Marka Marulića, “Planina” Petra Zoranića i ostalih tekstova 16. stoljeća
(i kasnije), odlučili smo da izložbi damo moto **Volim jezik hrvatski** pisa-
no “*glagoljičkim pismenima*”. Pored slova crtanih na papiru, učenici su iz-
radili impresivne, umjetničke slike slova glagoljice od kamenog mozaika –
kamenčića lijepljenih na staklu.

Prisjetili smo se **Šimuna Kožičića Benje** koji je osnovao Riječku hrvat-
sku tiskaru 1530. godine i tiskao 5 glagoljskih knjiga. Premda je tiskara dje-
lovala samo dvije godine, tu je nastala jedna od najljepših knjiga “Misal hr-
vatski”. U četvrtoj fazi provedbe našeg projekta, Učitaj nasljeđe, imali smo
ga priliku vidjeti, posjetom Izložbi glagoljice koja je otvorena u prostoru
Sveučilišne knjižnice Rijeka 30. prosinca 1968. godine, u čast obilježavanja
25. godišnjice odluke o pripojenju Istre i Rijeke matici Hrvatskoj. Ove go-
dine obilježava se 50 godina njezinog postojanja. Na ovoj jedinstvenoj
izložbi vidjeli smo mnoge replike i originale najstarijih epigrafskih spome-
nika – 130 izložaka stalne izložbe glagoljice u prostoru SVKRi.

Na jednom mjestu prikazana je glagoljska baština hrvatskoga naroda i pismenost kroz cijelo jedno tisućljeće, glagoljica kao izvorno slavensko pismo koja je postala i ostala kroz duga stoljeća nacionalnim pismom Hrvata.

Uz postignuće metodičkog i odgojno-obrazovnog cilja usvajanja i razvijanja informacijske pismenosti, obrazovanja i produblivanja stjecanja znanja o hrvatskoj kulturnoj baštini, motivima staroslavenskog grba, inicijalnih slova, poslužit će nam dalje u radionicama izrade predmeta komercijalnog tipa za Božićni sajam u Tower centru Rijeka– čime se nastavlja peta faza projekta “Učitaj nasljeđe”. Završnica projekta, šesta faza, bit će nastava u prirodi “Putovima glagoljice” u Istri ili u Baškoj na Krku.

Što još reći, osim: “Kako je dobro živjeti na zemlji”.

Više o pripremi naše izložbe i našim kreativnim
radionicama pogledajte na:

<https://www.youtube.com/watch?v=lwUljiVrFE>

Pripremili smo i svoju šetnju glagoljicom;

www.youtube.com/watch?v=LsgEEjUPWoc&feature=youtu.be

Preporučujemo pogledati “Hrvatski dragi kamen”

<https://www.youtube.com/watch?v=j3ctpaCaQP8>

65. obljetnica Knjižnice Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

Aleksandra Moslavac, mag. philol. croat.

Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

aleksandramoslavac@gmail.com

Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci tijekom 2018. godine obilježava 65 godina rada i postojanja, a u ovom kratkom osvrtu pokušat ćemo sažeti razvojni put Knjižnice kroz dijakronijski prikaz institucija u okviru kojih je djelovala i osvrnuti se na djelovanje Knjižnice danas. Povijest Knjižnice obilježena je mnogim transformacijama u ustroju matične institucije, a započinje od trenutka osnivanja prve institucije prethodnice današnjeg Filozofskog fakulteta – Više stručne pedagoške škole (VSPŠ), 1953. godine. Usporedo s osnivanjem Više stručne pedagoške škole započinje s radom i odjel Knjižnice, djelujući pri ovoj instituciji sve do 1962. godine, kada dolazi do reorganizacije, a Knjižnica nastavlja s radom u okviru novoosnovane Više industrijsko-pedagoške škole (VIPŠ). Razvoj obrazovnog sustava i društveno-gospodarski čimbenici šezdesetih godina prošloga stoljeća stvorili su potrebu za stručnim nastavnim osobljem s pedagoškim kompetencijama, što je 1960. godine dovelo do utemeljenja prve pedagoške akademije u Hrvatskoj – Pedagoške akademije u Rijeci, pri kojoj se također osniva odjel Knjižnice. Kako su obje ove institucije prethodnice današnjeg Filozofskog fakulteta, tako su i odjeli Knjižnice koji su tada posto-

jali, iako dislocirani, formalno i organizacijski djelovali kao jedna Knjižnica. Osnivanjem Pedagoških akademija u Puli i Gospiću knjižnični odjeli na tim institucijama također se organizacijski priključuju Knjižnici. Dislociranost je nametala specifičnu organizaciju rada te je Knjižnica u godinama koje slijede koordinirala djelatnost u svim segmentima poslovanja na više lokacija. Nadalje, Viša industrijsko-pedagoška škola 1972. godine mijenja naziv u Fakultet industrijske pedagogije (FIP), a Knjižnica i dalje djeluje na dvije institucije, sve do akademske 1977./78. godine, kada se tri Pedagoške akademije integriraju s Fakultetom industrijske pedagogije te nastaje Pedagoški fakultet u Rijeci (PFR). Knjižnica je po prvi puta usustavljena u jednu matičnu instituciju, iako i dalje djeluje na dvije adrese (Rijeka, Omladinska 14 i Ivana Klobučarića 1). Filozofski fakultet u Rijeci konstituira se 1998. godine te djeluje i dalje na navedenim lokacijama, sve do 2011. godine i preseljenja u riječki Sveučilišni kampus. Knjižnica 1 i Knjižnica 2, kako su se do tada kolokvijalno nazivali odsjeci Knjižnice, napokon se ujedanjuju, a Knjižnica se smješta u novoizgrađenu zgradu Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, na adresi Sveučilišna avenija 4 (slika 1).

Knjižnica danas predstavlja primjer visokoškolske knjižnice koja poslovanje gradi na suvremenim načelima informacijsko-komunikacijskih znanosti i zahtjevima akademskog okruženja. Prostori Knjižnice (slika 2) smješteni su u suvremeno opremljenoj zgradi Fakulteta, a protežu se na 460 m², što obuhvaća prostor čitaonice (slika 3), prostorije za smještaj fonda i spremište za arhivsku i ostalu građu te urede djelatnika. Fond

Slika 1. Zgrada Filozofskog fakulteta u Rijeci,
Sveučilišna avenija 4

Knjižnice (slika 4 i 5) broji 85.196 jedinica građe¹, a sastoji se od monografskih (76.391) i periodičnih publikacija (7.256), magistarskih i doktorskih radova (916) i elektroničke građe (633). Stvarno stanje fonda utvrđeno je akademske 2016./2017. godine, kada je okončana revizija cjelokupnog fonda od osnutka Knjižnice do kraja prosinca 2015. Revizija se, uključujući pripremu, provedbu i izradu zaključnih akata, provodila tijekom nekoliko godina, što je predstavljalo izuzetno zahtjevan poduhvat za sve djelatnike, osobito stoga što je Knjižnica za cijelo vrijeme provođenja revizije bila otvorena za korisnike. Uz klasični fond, važan informacijski izvor je i digitalna zbirka radova pohranjenih u institucijski repozitorij Dabar, u koji je do sada uneseno preko 1100 ocjenskih, stručnih i znanstvenih radova. Re-

¹ Prema završnom Izvješću o radu Knjižnice za 2017. godinu

pozitorij se kontinuirano nadopunjava, s ciljem objedinjavanja cjelokupne znanstvene produkcije studenata i djelatnika Fakulteta, a za pohranjivanje radova, organiziranje i nadzor sadržaja repozitorija zadužene su ovlaštene djelatnice Knjižnice. Načelo otvorenog pristupa relevantnim informacijama i znanstvenim podacima primjenjuje se uvijek kada je to moguće, tako da je većina radova pohranjenih u repozitoriju u slobodnom pristupu, a osim toga, repozitorij je uključen u OpenDoar sustav akademskih repozitorija koji također dopušta slobodan pristup sadržajima.

Slika 2. Posudbeni pult i zbirka referentne građe

Knjižnica nastoji biti kompetentno informacijsko središte fakulteta te promiče aktivan odnos prema korisnicima, sustavno prateći njihove potrebe. S obzirom na to da su korisnici Knjižnice, osim studenata i zaposlenika Filozofskog fakulteta, ostali studenti i akademsko osoblje visokoškolskih institucija s riječkog područja i građani, pristup korisniku je individualan, a temelji se na interpersonalnoj komunikaciji i primjeni informacijskih i edukativnih alata. Ukupan broj korisnika Knjižnice koji su evidentirani u knjižničnom programskom sustavu Crolist od početka primjene računalnog upisa broji 4814 korisnika, od čega je 2120 aktivnih korisnika.

Slika 3. *Prostor čitaonice*

Edukacijski pristup korisniku primjenjuje se već od samog upisa, pri kojemu korisnik dobiva tiskani Informativni vodič i Edukaciju korisnika na CD-u. Uz to, Knjižnica organizira edukacijske radionice za studente prve godine svih studijskih grupa i ostale zainteresirane korisnike tijekom cijele akademske godine.

Kao što je već spomenuto, knjižnično poslovanje temelji se na programskom sustavu Crolist, putem kojega se održavaju baze podataka o korisnicima, fondu, bibliografskim kataložnim zapisima i statističkim pokazateljima o radu Knjižnice te omogućava pristup *online* katalogu. U sustavu Crolist odvija se gotovo cjelokupna računalna posudba knjižnične građe, a u prilog tome govori da je do sada barkodirano 70 % jedinica fonda, što znatno povećava učinkovitost i ubrzava posudbu. *Online* katalog Knjižnice, u kojemu je trenutno pohranjeno 37.000 bibliografskih zapisa, dio je

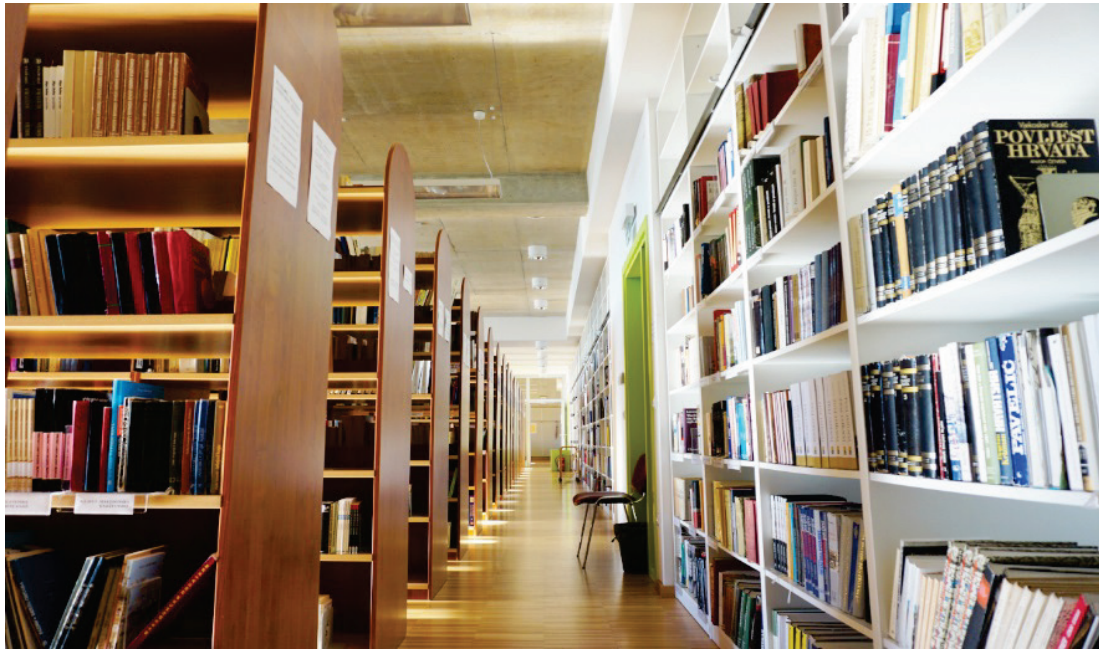
Skupnog kataloga riječkog Sveučilišta i Skupnog kataloga umreženih hrvatskih knjižnica – Crolist, koji na načelima kooperativne katalogizacije okuplja bibliografske i normativne kataložne zapise knjižnica u Hrvatskoj, a u čijoj izradi aktivno sudjeluju i djelatnice Knjižnice. Djelatnice također, sukladno legislativi i potrebama vrednovanja znanstvene produktivnosti, izrađuju dokumente na temelju bibliometrijskih parametara za znanstveno osoblje Fakulteta. Osim toga, od ostalih usluga koje Knjižnica obavlja možemo navesti klasifikaciju bibliografskih članaka prema UDC klasifikaciji, tematska pretraživanja te međuknjižničnu razmjenu koja iz godine u godinu bilježi porast broja zatraženih i posuđenih jedinica.

Informacijsko-komunikacijske tehnologije u radu Knjižnice koriste se u mjeri u kojoj je to omogućeno i na Fakultetu, pa je tako cijeli prostor Knjižnice pokriven Eduroam bežičnom internetskom mrežom, a korisnici mogu pristupiti *web* stranicama Fakulteta i Knjižnice, Ebsco Discovery servisu, svim bazama podataka pretplaćenim na Sveučilištu u Rijeci i *online* katalozima knjižnica. Sadržaji *web* stranice primjereni su potrebama korisnika te osim dobivanja obavijesti i informativnih sadržaja korisnici mogu pristupiti virtualnoj šetnji Knjižnicom i ispuniti Anketu o zadovoljstvu korisnika.

Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci jedna je od deset visokoškolskih knjižnica na Sveučilištu u Rijeci², čija povijest bilježi 65 godina. Vodeći se mislju da su visokoškolske knjižnice mjesta pristupa infor-

² Podaci preuzeti iz Upisnika knjižnica Ministarstva kulture RH

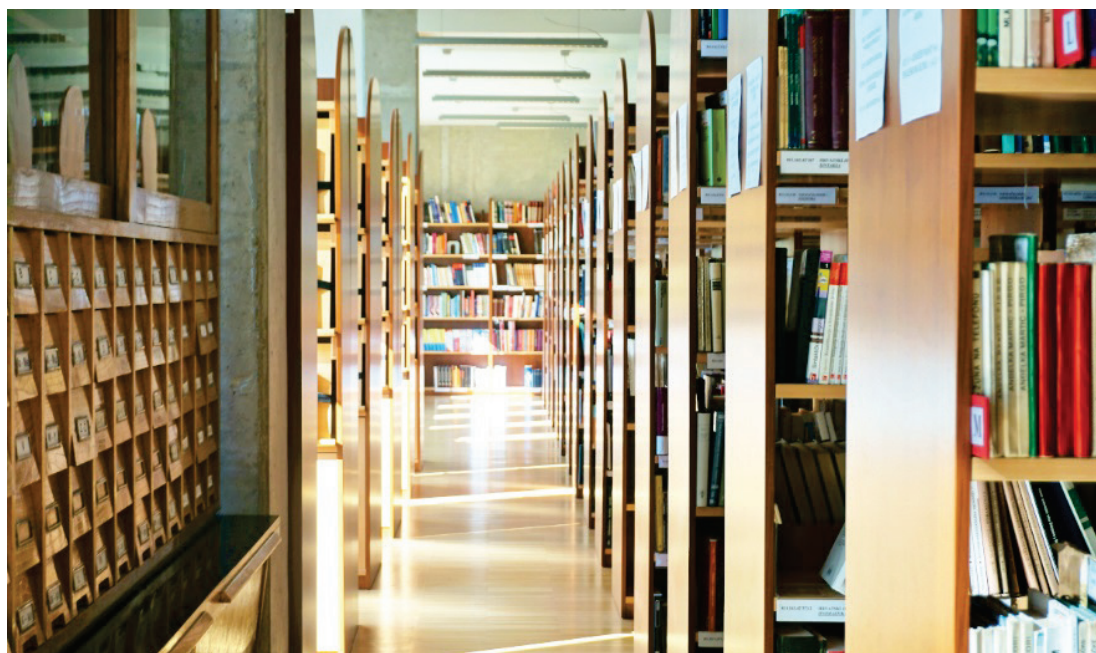

Slika 4. *Fond Knjižnice*

macijama, znanju, znanosti i kulturi te da potiču razvijanje društvenih i osobnih vrijednosti kroz svoju obrazovnu i informacijsku funkciju, smatramo da je važno promicati saznanja o radu i djelovanju visokoškolskih knjižnica. Visokoškolske knjižnice specifične su po svojoj ulozi knjižnice u sastavu institucije te je suradnja s ostalim knjižnicama kao i s upravom matične institucije izuzetno važna, kako bi se uvažila sva kompleksnost djelatnosti visokoškolskog knjižničarstva i uzeo u obzir njezin utjecaj na akademsko-obrazovni proces. Stoga je ovaj sažeti prikaz djelovanja Knjižnice Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci kroz 65 godina mali poticaj za sve ostale osvrte o budućim obljetnicama visokoškolskih knjižnica.

Slika 5. *Fond Knjižnice*

Literatura

1. Filozofski fakultet u Rijeci / D. Stolac (ur.). Rijeka : Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2000.
2. Ministarstvo kulture RH. Upisnik knjižnica. Dostupno na: <https://www.minkulture.hr/-default.aspx?id=-202> [citirano: 2018-3-10]
3. Pedagoški fakultet Rijeka : 1953-1988. V. Rosić (ur.). Rijeka : Pedagoški fakultet, 1988.
4. Visoka industrijsko-pedagoška škola – 15 godina rada. / F. Starčević (ur.). Rijeka : VIPŠ, 1969.
5. Visoka industrijsko-pedagoška škola Rijeka : 1953-1963. / T. Gjivović (ur.). Rijeka : VIPŠ, 1963.

Knjižnica u kojoj je budućnost već započela

Gradska knjižnica Crikvenica u novom prostoru

Irena Krmpotić

ravnateljica Gradske knjižnice Crikvenica

irena@knjiznica-crikvenica.hr

Gradska knjižnica Crikvenica osnovana je 1874. godine, a kao samostalna ustanova djeluje od 1. veljače 2000. Ima razgranatu knjižničnu mrežu na području Grada Crikvenice – uz središnji odjel u Crikvenici, u sastavu Knjižnice djeluje ogranak u Selcu te dvije knjižnične stanice u Dramlju i Jadranovu.

Stara škola

Knjižnica raspolaže fondom od 62 029 knjiga, 1 778 jedinica multimedijalne građe, stotinjak jedinica neknjižne građe, a od periodike je u ponudi 85 naslova raznih novina i časopisa. U posjedu Knjižnice je Zavičajna zbirka s ostavštinama dr. Vinka Antića i Ivana Lončarića Papića u Ogranku Selce i Zavičajna zbirka u Središnjem odjelu u Crikvenici. Digitalna zbirka *Pikabit* osnovana je 2014. godine u suradnji s Gradskom knjižnicom Rijeka i u okviru *LoCloud Projecta*. Sadrži 704 stare razglednice Crikvenice i okolice, a u planu je nadopunjavanje ostalim materijalima naših vrijednih zavičajnih zbirki. Svrha je povećati pristup i korištenje bogatog zavičajnog fonda Knjižnice, posredno zaštititi vrijedne izvornike i omogućiti lakše korištenje često tražene građe.

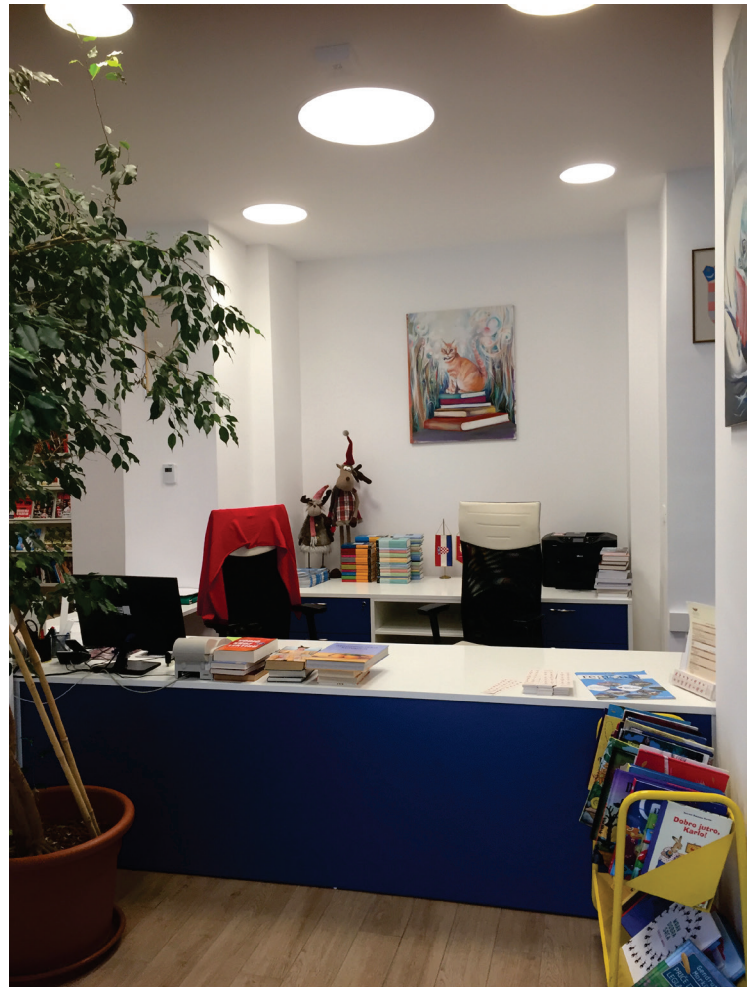
Fond se godišnje povećava za oko 3 000 svezaka knjiga, nekoliko desetaka jedinica neknjižne građe te više naslova domaće periodike.

Svečanost otvaranja prošlogodišnjeg *Mjeseca hrvatske knjige* organizirana je upravo u Crikvenici čime se najavilo povijesno preseljenje najdugovječnije crikveničke ustanove u kulturi iz krajnje neadekvatnog prostora na atraktivno crikveničko šetalište. Krajem prosinca 2017. preseljenjem u novi prostor Knjižnica je uistinu i postala dnevni boravak grada. Radostan događaj preseljenja uveličalo je dvostruko domaćinstvo, ono Nacionalnog savjetovanja za narodne knjižnice i otvaranje *Mjeseca hrvatske knjige*. Time je mala Crikvenica nakratko doista postala prijestolnica knjige u Hrvatskoj.

Nakon što je Knjižnica gotovo pedeset godina djelovala na adresi Strossmayerovo šetalište 22, Grad Crikvenica kao njezin osnivač, krenuo je u kapitalni projekt preseljenja na novu lokaciju, u užem centru Crikvenice, u Vinodolsku ulicu 1, poznatiju kao *Stara škola*. Projekt je vrijedan 25 milijuna kuna, a od toga je Ministarstvo kulture za uređenje i opremanje knjižnice osiguralo 3,6 milijuna kuna. Ovo zdanje izgrađeno početkom prošloga stoljeća evidentirano je kao zgrada više ambijentalne vrijednosti kroz Konzervatorsku studiju Grada Crikvenice. Projektom *Stara škola* zadržale su se postojeće konture zgrade, a ukupna površina knjižnice je oko 525 m², što je gotovo osam puta veći prostor od onoga u kojem je Knjižnica dotad bila smještena.

U prizemlju zgrade nalazi se prostor knjižnice koji je pristupačan i u interakciji s ulicom te se veže na vertikalnu od četiri razine gdje su smješteni spremišni prostori (depoi) povezani stubištem i dizalom i zatvoreni su za

Gradska knjižnica Crikvenica – ulaz

pristup korisnicima. U otvorenom pristupu su prostor za predškolce, dječji odjel, odjel za mlade, odjel za odrasle, studijska čitaonica i čitaonica dnevnog i tjednog tiska. Unutarnjim stepenicama i dizalom prizemlje knjižnice povezano je s pripadajućim prostorom na prvom katu gdje su smješteni zavičajna zbirka i prostor za rad stručnog, upravnog i administrativnog osoblja te prostor za tehničku obradu knjiga. Na istom katu uređena je i nova gradska vijećnica koja je i knjižnici na raspolaganju. Na drugom katu smještena je multifunkcionalna dvorana sa 120 sjedećih mjesta koja se po potrebi može pregraditi u dvije manje dvorane. Osim navedenih sadržaja u prostoru zgrade Stare škole nalaze se i prostori za crikveničke udruge.

Realizacijom ovoga projekta, u samom gradskom središtu dobiven je multifunkcionalni centar u kojem knjižnica raspolaže novim, većim, atraktivnijim i ugodnijim prostorom sa znatno proširenim knjižničnim fondom. Time se kulturni život Crikvenice upotpunio, razvio, unaprijedio, podignuo na višu razinu, a sve to kako bismo našim korisnicima, sugrađanima, ali i turistima pružili prostor u kojemu će s velikim zadovoljstvom provoditi slobodno vrijeme.

Knjižnica je uređena prema visokim europskim standardima načina, kvalitete gradnje i opremanja prostora ovakve namjene. Posebno se ističe novouređeni prostor dječjeg odjela čiji je namještaj dizajnirala ravnateljica knjižnice Irena Krmpotić u suradnji s djelatnicama knjižnice Sanjom Šubat i Teom Vidučić. Magistra primijenjenih umjetnosti Marija Kolmanić, koja je rodom iz Selca, a živi u Irskoj, rado se odazvala i došla oslikati dječji odjel što je prostoru dalo posebnu čar i bajkovitost.

Gradska knjižnica Crikvenica – dječji odjel

Rezultati konkretnog preseljenja Knjižnice u novi prostor su kvaliteta i funkcionalnost novog namještaja i informatičke opreme, maksimalna iskorištenost i dostupnost novog prostora, prilagodba prostora raznim korisničkim skupinama (osobito invalidima, starijim osobama, majkama s djecom i kolicima) te zadovoljstvo korisnika i knjižničnog osoblja gore navedenim, pružanje poboljšanog prostora za upute, istraživanja, izložbe i stručnu obradu zbirke i posebnih materijala. Stoga ulaganja u knjižnice donose dobit i višestruku korist zajednici, na prvi pogled teško mjerljivu, ali dugoročno itekako vidljivu. Uostalom, tiskana je knjiga neupitno *najbolji prijatelj* kojeg ne mogu ugroziti ni elektronski mediji.

Čitaonica i knjižnica imaju veliki broj korisnika i uvijek su gotovo sva mjesta popunjena, osobito u ljetnim mjesecima kada se čeka slobodno mjesto.

Uz svoju redovnu djelatnost i cjelodnevnu dinamiku, upravo je impresivna količina događanja koju je knjižnica organizirala kroz godinu – od izložaba, različitih radionica (dječjih, umjetničkih, kreativnih, zabavno-edukativnih, pričaonica), predstavljanja knjiga i autora, koncerata, a često je suorganizator s drugim gradskim kulturnim i inim institucijama.

Već prema prirodi stvari poseban se naglasak stavlja na promociju čitanja pa tako Knjižnica organizira brojne manifestacije i projekte kojima želi popularizirati knjigu. Posvećenost tom cilju najviše dolazi do izražaja u manifestacijama poput obilježavanja *Međunarodnog dana dječje knjige*, a *Noć knjige u Crikvenici* ispunjena je atraktivnim događanjima doslovce od ranojutra do kasnih noćnih sati. Uvod u kulturno ljeto već su tradicionalni višednevni *Jadranski književni susreti* koji su, ugošćujući već osamnaest godina zaredom eminentna imena hrvatske književne scene, postali prepoznatljiv kulturni brend Grada Crikvenice. Odlično je prihvaćen i projekt *Bookcrossing – Book on Wings – Friend on Journey* u Zračnoj luci Rijeka.

Sva su događanja lijepa na svoj način, no knjižničarke najviše veseli kad je knjižnica svakodnevno ispunjena veselim glasovima djece koja se u njoj osjećaju ugodno i zaigrano, a k tome i puno nauče. Mnoga su djeca prepoznala u knjižnici svoju novu prijateljicu, a novi dječji odjel svakodnevno vrví mališanima koji nestrpljivo žele posuditi neku slikovnicu ili knjigu. U *Mjesecu hrvatske knjige* za naše knjižnično osoblje doista nema predaha –

najraskošnija produkcija događanja s brojnim predstavljanjima knjiga i autora pridonosi da knjižnica živi sa svojim korisnicima i gradom od jutra do mraka svaki dan. I dok idemo ususret kraju godine pale se adventska svjetla, a u knjižnici vlada poseban svečarski ugođaj. Posebno su vesele pričaonice u društvu knjižničnoga mačka Cara Edgara, adventske pričaonice i kreativne radionice. U svim manifestacijama redovito sudjeluje Dječji čitateljski klub *Biblice* koji djeluje pri Gradskoj knjižnici Crikvenica već pune tri godine.

Želeći poticati izdavačku djelatnost Knjižnica raspisuje svake godine *Natječaj za odabir programa za sufinanciranje izdavačke djelatnosti* na koji je uvijek veliki odaziv, a svaka knjiga sufinancirana temeljem ovoga natječaja bude i svečano predstavljena.

Kao ravnateljicu ove važne ustanove posebno me veseli što sam višegodišnjim zalaganjem i stručnošću uspjela, u suradnji sa svojim kolegicama, doprinijeti ponudi kvalitetnih knjižničnih programa u kojima svatko može naći prostor za sebe i svoje duhovne, rekreativne, društvene i druge potrebe, ali i kvalitetnoj organizaciji stručnih poslova. Moderni prostor prilagođen svim korisnicima svakako daje dodatni poticaj za daljnji rad. Vrata Knjižnice korisnicima su otvorena cijeli dan bez prekida te smo višestruko obogatili svoju ponudu različitim aktivnostima i programima. Knjižnica ovakvoga tipa je ono za čime je Crikvenica godinama vapila. Realizacijom zacrtanoga plana, ostavljamo veliki trag i dajemo najbolji zalog za budućnost.

Ima li veće nagrade kada je trud nagrađen najljepšom mogućom nagradom kao što je povijesno preseljenje knjižnice iz skromnih, neadekvatnih uvjeta u prekrasan hram kulture, a korisnici Knjižnice mogu uživati u novom prostoru najznačajnije kulturne institucije Grada Crikvenice.

Otvaranje Stare škole

Školska knjižnica kao mjesto poticanja i očuvanja (zavičajne) tradicije i kulture

Nensi Čargonja Košuta, prof. i dipl. bibl.

OŠ “Srdoči”, Rijeka

knjiznica.ossrdoci@gmail.com

Ciljevi i zadaće školske knjižnice su precizno naznačeni u temeljnim dokumentima knjižničarske struke poput UNESCO-va Manifesta za školske knjižnice¹ koji ističe organizaciju aktivnosti koje potiču kulturnu i društvenu svijest i osjetljivost; dok Standard za školske knjižnice² među desetak osnovnih zadaća navodi i poticanje odgoja za demokraciju te razvijanje svijesti o vrijednostima zavičajne i nacionalne kulture, posebno jezika, umjetnosti i znanosti. Poznato je i da se djelatnost školske knjižnice ostvaruje kroz tri komponente: odgojno – obrazovnu, stručno knjižničnu te kulturnu i javnu djelatnost. Potonja nerijetko daje najviše slobode u pristupu zadanoj temi, što će biti razvidno i iz primjera knjižnice OŠ “Srdoči” koji slijede.

U spomenutoj knjižnici izuzetna pažnja u radu s učenicima posvećuje se upravo ovome aspektu knjižnične djelatnosti. U okviru knjižnice tako djeluje i Zavičajno – čakavska skupina koja, među svojim osnovnim cilje-

¹ UNESCO-v Manifest za školske knjižnice. Dostupno na: <http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2012/01/Unesco-ov-manifest-%C5%AoK.pdf> (8.7.2018.)

² Standard za školske knjižnice. Dostupno na: [https://www.hkdrustvo.hr/clanovi/alib/datoteke/file/novosti/Novi Standard za skolske knjiznice 2013 za javnu raspravu.pdf](https://www.hkdrustvo.hr/clanovi/alib/datoteke/file/novosti/Novi%20Standard%20za%20skolske%20knjiznice%202013%20za%20javnu%20raspravu.pdf) (8.7.2018.)

vima ističe popularizaciju, poticanje i očuvanje čakavskog govora kastavskog i pripadajućeg mu srdočkog kraja, tradicije i narodne baštine, razvijanje sposobnosti komunikacije na lokalnom idiomu u korelaciji sa standardnim hrvatskim jezikom; okupljanje čakavaca – izvornih govornika, ali i onih koji vole i žele naučiti čakavski jezik te ga prihvatiti kao kulturno dobro kraja u kojem žive (čime se ostvaruje i interkulturalnost kao dio suvremenoga kastavskog identiteta) te stvaranje novih generacija koje govore, pišu, čitaju i njeguju izvorni zavičajni govor.

Prvi od načina kojim tijekom školske godine postižu navedeno je sudjelovanje na natjecanju u interpretativnom čitanju proznih književnih i neknjiževnih tekstova na čakavskom narječju “ČA čitalnica”. Ovaj autorski projekt Dragice Stanić, Karmen Šimetić i Dubravke Uroda osmišljen je i pokrenut 2016. povodom obilježavanja 150. godišnjice otvorenja Kastavske čitalnice. Prijavljeni natjecatelji raspoređeni su u tri kategorije: učenici 1.-4. razreda, učenici 5.-8. razreda te natjecatelji od 15 godina naviše. Među učenicima u obje kategorije redovito čita i šest-sedam srdočkih učenika (rodom uglavnom nečakavaca), a u kategoriji odraslih školska knjižničarka Nensi Čargonja Košuta; ujedno i mentorica svim srdočkim sudionicima.

Od 2015. godine OŠ “Srdoči” uključena je i u projekt “Grobničke jeseni” gdje učenici u listopadu posjećuju Grad Grobnik te u tamošnjem srednjovjekovnom kaštelu odrađuju jednodnevnu terensku nastavu u formi literarnih, povijesnih i likovnih radionica. Voditelji su predmetni nastavnici škole ili gosti predavači raznih profila. Literarnu radionicu uglavnom vodi i organizira školska knjižničarka, uz pomoć gostujućih čakavskih autorica.

Književni susret u Gradu Grobniku dosad je realiziran s Vlastom Juretić i Cvjetanom Zaharijom Linić, a radovi koji nastanu ondje kasnije se šalju na literarne natječaje diljem RH: “Čakavčići pul Ronjgi”, LiDraNo, Kanižajada, “Ča u versin, riči i pinelu...” itd.

Književni susreti sa čakavskim autorima nezaobilazan su dio školskoga kurikulumu i u prostoru knjižnice. Svake je godine planirano barem jedno, a nerijetko i dva gostovanja: prvo u Mjesecu hrvatske knjige, a drugo povodom obilježavanja Dana materinskoga jezika u veljači. Dosad su gostovale Đurđa Grujičić, Cvjetana Miletić, Vlasta Sušanj Kapićeva, Jadranka Cetina i Brigita Čargonja, a po završetku susreta redovito su s učenicima održale i radionicu kreativnog pisanja na nekom čakavskom idiomu. Iz ovog modela nastao je i školski “Čakavski dan” kojim se tradicionalno zaključuje MHK, a na kojem (uz neku ciljanu skupinu učenika i članove Zavičajne skupine) obavezno sudjeluju svi prošlogodišnji nagrađeni “čakavčići” kojima tom prigodom bude uručena najnovija zbirka “Čakavčići pul Ronjgi” s prikladnim priznanjem.

Osim očuvanja čakavskog govora, velika se pažnja pridaje i tradicijskim običajima zavičaja i domovine. S tim se ciljem povodom Međunarodnog dana kulturne baštine i Europskog dana jezika u knjižnicu pozivaju predstavnici neke riječke nacionalne manjine (u rujnu 2017. gostovali su Makedonci) koji ukratko predstave svoj jezik, pismo, glazbu, hranu i običaje. U predbožićno vrijeme već nekoliko godina tradicionalno u goste dolaze i predstavnici srdočke Udruge “Mavrica”, radi realizacije “Božića po starinski”. Tada bude riječi o nekadašnjim lokalnim običajima i načinu priprave

za Božić, a učenici izrade i tradicionalne ukrase te okite smreku koju Udruuga donira knjižnici. “Božić” se razvio u “Advent u knjižnici”, gdje, između ostaloga, učenici uče i o hrvatskim tradicijskim (pred)božićnim običajima.

U drugome polugodištu u knjižnici gostuju predstavnici Udruge “Srdočke maškare”. Oni okupljenim učenicima govore o tradiciji lokalnog maškaranja, a zajedno ukrase i tradicionalni “maj” (drvo bambusa) koji predvodi maškaranu povorku naseljem.

U godišnjem planu obilježavanja važnijih datuma redovito su i Međunarodni dan pismenosti te Dani hrvatskoga jezika prigodom kojih se organiziraju prikladne radionice pisanja glagoljice, kvizovi iz poznavanja povijesti hrvatskog jezika itd.

Navedene aktivnosti predstavljaju samo dio mogućnosti školske knjižnice. Knjižnica OŠ “Srdoči” nastaviti će s provedbom istih i ubuduće.

Mrežni izvori

UNESCO-v Manifest za školske knjižnice. Dostupno na:

<http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2012/01/Unesco-ov-manifest-%C5%AoK.pdf> (8.7.2018.)

Standard za školske knjižnice. Dostupno na:

[https://www.hkdrustvo.hr/clanovi/alib/datoteke/file/novosti/Novi Standard za skolske knjiznice 2013 za javnu raspravu.pdf](https://www.hkdrustvo.hr/clanovi/alib/datoteke/file/novosti/Novi%20Standard%20za%20skolske%20knjiznice%202013%20za%20javnu%20raspravu.pdf) (8.7.2018.)

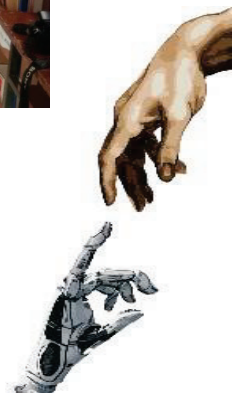
Sl. 1. Srdočki učenici u obilasku Etnografskog muzeja u Gradu Grobniku pod vodstvom Vlaste Juretić. (2016.)

Sl. 2. Predstavnice makedonske nacionalne manjine u OŠ "Srdoči" povodom obilježavanja Međunarodnog dana kulturne baštine i Europskog dana jezika 2017.

Sl. 3. Ukrašavanje tradicionalne smreke na "Božiću po starinski 2017."

Sl. 4. "Srdočeve maškare" objašnjavaju učenicima svoju putanju obilaska naselja Srdoči na završetku Mesopusta.

Priča o kravati

Vesna Miličević, mag. bibl.

Trgovačka i tekstilna škola u Rijeci

ansev55@gmail.com

Ovo je priča o školi koja se odlučila svome gradu darovati kravatu od 10 metara, plave boje Rijeke. To je ujedno i priča o zahtjevnom projektu na razini jedne škole koji je u svojim granicama mogućnosti bio ništa manje megalomanski izazov od onoga 2003. godine kada se jedna (mnogo veća) kravata, crvene boje, u spektakularnoj instalaciji projekta *Academica Cravatica*, ovila oko Pulske arene, najčuvanijeg rimskog amfiteatra na svijetu i simbolički povezala prošlost i budućnost, antiku i suvremenu civilizaciju. Tada je više od milijardu ljudi putem svjetskih medija vidjelo taj dosad najveći projekt *Academice Cravaticae*. Od tog dana, 18. listopada 2003. godine, obilježava se Dan kravate, a Hrvatski sabor, 17. listopada 2008. godine iskazao je posebnu čast kravati proglašivši Dan kravate koji se obilježava 18. listopada.

Danas, deset godina kasnije, slaveći dan kravate, učenici i nastavnici Trgovačke škole u Rijeci, projektom su izašli izvan prostora škole da bi poklonili svome gradu kravatu koja će, oslikana riječkim simbolima, krasiti Korzo i time podsjetiti javnost da je kravata hrvatski simbol i proizvod i da je **Hrvatska** domovina kravate.

No, to nije samo priča o simboličnoj vrijednosti kravate koja u stvarnosti i jeste jedini hrvatski simbol koji je univerzalno poznat i prepoznatljiv u svijetu, koja je istodobno simbol Europe i znak nekih temeljnih ljudskih vrijednosti već je to **priča o viziji jedne škole** u prepoznavanju vrijednosti i eksponiranju vještina i umijeća njezinih učenika. Priča je to o *zanimanjima Krojač i Dizajner odjeće* koja otvaraju i ostvaruju budućnost, priča o promociji Škole, o Rijeci, o Republici Hrvatskoj i o hrvatskoj baštini u Europskoj godini kulturne baštine, 2018., priča koja je zainteresirala širu javnost i medije.

Ideja o postavljanju kravate oko riječkog Gradskog tornja rodila se spontano, prošle godine, na jednom nastavničkom vijeću.

Postaviti kravatu zvučalo je doista jednostavno, no vrijeme koje je uslijedilo nakon toga, u provedbi iste ideje, pokazalo je koliko je to zahtjevan posao, počevši od administrativnih zapreka na koje smo nailazili (propisa, zakona, zaštite spomeničke baštine¹, potrebe dobivanja mnogih dozvola

¹ **Gradski toranj** je jedan od simbola grada Rijeke. Zaštićeni je spomenik kulture kao "Vrata od mora" kroz koja se ulazilo u Rijeku. U 17. stoljeću toranj je povišen, a na njega je postavljen sat, te se udomaćio naziv *Satni toranj, Torre d'orologio*. Satovi koji su 1784. postavljeni funkcionirali su sve do 1873. godine, kada su zamijenjeni satnim mehanizmom koji je pokazivao vrijeme u Beču na međunarodnoj izložbi. Taj je sat je i danas u funkciji. Građani Rijeke zakazivali su sastanke "sotto la torre" ili "pod uriloj". Toranj je također bio ukrašen natpisima, grbovima i bistama habzburških vladara. Tako je nad ulaznim vratima habsburški dvoglavi orao. Na arhitravu su natpisi, od kojih jedan evocira uspomenu na Leopolda I. On je Rijeci 6. lipnja 1659. godine odobrio grb dvoglavog orla, s obje glave okrenute na istu stranu koji stoji na posudi iz koje teče voda. Ispod grba je deviza *INDEFICIENTER* (što znači *NEPRESUŠIVO*). Taj je grb također na tornju. Drugi natpis evocira uspomenu na dolazak Karla VI. u Rijeku, 1728. godine. Nakon katastrofalnog potresa u Rijeci 1750, Marija Terezija je gradu dodijelila sredstva za obnovu i plan izgradnje novoga grada (*civitas nova*), s tim da Stari grad ostane nepro-

na nivou grada) preko osmišljavanja, izrade dizajna, nacрта, dimenzija, konstrukcije, simbola grada do samog krojenja, šivanja i u konačnici samog postavljanja kravate.

Vremenski je bilo neizvedivo u mjesec dana provesti toliko zahtjevan projekt. Stoga smo se morali zadovoljiti skromnijim obilježavanjem, a tijekom školske godine koja dolazi, poraditi na tom projektu i njegovoj objavi. Činom postavljanja Kravate na Korzu grada Rijeke, učenici i profesori Trgovačke i tekstilne škole u Rijeci aktivno su se priključili obilježavanju Svjetskog dana kravate, 18. lipnja 2018.

To je jednogodišnji projekt Škole u kojem su direktno ili indirektno uključeni učenici i nastavnici svojim većim ili manjim doprinosom, počevši od samog prijedloga ideje, potpore školske knjižnice u slobodnom i sigurnom pristupu informacijskim izvorima, istraživačkim radionicama učenika, do idejnih crteža izrade projekata, idejnog osmišljavanja grba grada Rijeke i provedbe u djelo; konkretne tehničke konstrukcije kravate – uz najveću zaslugu onih koji su računali, krojili, šivali, tehnički sudjelovali u postavljanju (i svim onim poslovima prije i kasnije: komunikaciji s medijima i raznim drugim suportima kao što su najave, slikanje i izvještavanje, bez čega sav taj trud ne bi bio vidljiv. Svjedočanstvo trenutka kada je takva jedina kravata, uradak učenika i nastavnika Trgovačke i tekstilne škole u Ri-

mijenjen. Po projektu arhitekta Antuna Gnamba, toranj je oko 1801. obnovljen, dodan mu je tambur i kupola. Godine 1890. arhitekt Filibert Bazarig podario mu je novo ruho historicizma i pokrio ga sadašnjom kupolom. Gradski toranj je kao značajan spomenik kulture obnovljen i konzerviran 1983. godine.

(https://hr.wikipedia.org/wiki/Gradski_toranj_u_Rijeci, 21.10.2018.)

jeci, izašla iz školskog praktikuma za šivanje, suradnjom i posredstvom grada Rijeke i riječkih vatrogasaca te zavijorila na Robnoj kući Korzo, ispunilo je Školu ponosom.

Projekt se provodio u fazama koje su zahtijevale precizne izračune dimenzija te idejni nacrt grba i simbola Grada koje je trebalo oslikati na kravati – za što je najzaslužnija prof. Maja Bižaca. Za tehničku izvedbu krojenja i šivanja i konačnu izvedbu kravate najzaslužnije su Sanja Jagić Hviždalek, prof. i Renata Štefan Barišić, prof. te učenici smjera Tekstil i odjeća (zanimanje krojač) i smjera Likovna umjetnost i dizajn (zanimanje dizajner odjeće). Ostali suporti (oni “manji”), mada sami po sebi značajni, u odnosu na njihov rad i trud, nisu *toliko* značajni.

U konačnici, ravnateljica Škole Antonija Bukša, svojom velikom upornošću i trudom uspjela je od Grada Rijeke dobiti dozvolu za postavljanje kravate, ali ne na Gradskom tornju, već u njegovoj neposrednoj blizini, Robnoj kući Korzo.

Na Svjetski dan kravate, 18. listopada 2018., učenice Škole, odjevene u vlastite kreacije i modele odjeće inspirirane kravatom, zainteresiranim su građanima na Korzu pokazivale umijeće vezivanja kravate. Akteri samog čina, pozirali su raznim medijima koji su se okupili da ovjekovječe događaj postavljanja kravate. Tehnički tim nastavnika i učenika, na vrhu Robne kuće Korzo čekao je dolazak Javne službe vatrogasaca, bez čije potpore ništa ne bi bilo moguće. Na tome im svesrdno zahvaljujemo. Zahvaljujemo učenicima i profesorima Građevinske tehničke škole na uloženom trudu i

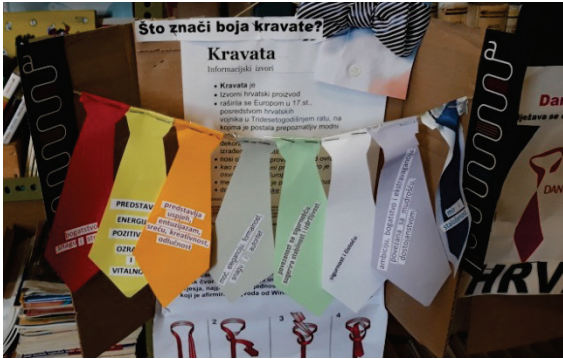
volji da svoje bogato iskustvo i znanje o konstrukciji podijele s nama i svim prisutnim građanima Rijeke.

Pljesak je uslijedio nakon pet sati strpljivog čekanja koliko je vremenski trebalo da se kravata instalira na Robnu kuću Korzo.

Školska knjižnica je dio ove priče, dio ove vizije i ovog projekta kroz istraživačke i obrazovne radionice informacijske pismenosti u cilju promicanja kulturno-povijesne baštine i izvora o hrvatskom podrijetlu kravate.

Cilj obilježavanja Dana kravate 18. listopada bio je uputiti na važnost kravate kao izvornog hrvatskoga proizvoda, dekorativnog odjevnog predmeta i modnog dodatka. Relevantne rezultate pretraživanja informacijskih izvora, učenici su uobličili i prikazali informativnim panoom “Kravata – hrvatski simbol ljudskih vrijednosti” koji je ostao u prostoru školske knjižnice, ali plava kravata Trgovačke i tekstilne škole, skrojena i sašivena po mjeri Škole, našla je svoje mjesto na Riječkom Korzu – kao svjedočanstvo uspjehu i simbolu ljudskih vrijednosti o čemu informacija, riječ i slika putuju dalje.

Izvorne fotografije autora članka, V. M.

Izvor slike:

<http://rijecanin.rtl.hr/foto-na-korzu-izvjesena-kravata-duga-10-metara-ukrasena-rijeckim-simbolima>

(preuzeto 21.10.2018.)

O događaju se može pogledati na Internet izvorima:

- Cropix. https://www.cropix.hr/index.php?menuid=gallery_cropix&gid=122589
- Riječanin. <http://rijecanin.rtl.hr/foto-na-korzu-izvjesena-kravata-duga-10-metara-ukrasena-rijeckim-simbolima/> (pristup 18.10.2018.)
- Rijeka danas. <https://www.rijekadanas.com/divovska-kravata-na-korzu/> (pristup 18.10.2018.)
- Novi list. <http://www.novolist.hr/Vijesti/Rijeka/KRAVATA-DUGA-DESET-METARA-NA-KORZU-Poklon-ucenika-i-profesora-Trgovacke-i-tekstilne-skole> (pristup 19.10.2018.)
- Fiuman. <https://www.fiuman.hr/na-rk-korzo-ce-se-staviti-kravata-dugacka-cak-deset-metara/> (pristup 18.10.2018.)

Video:

- Gradski toranj – Korzo, Rijeka, Svjetski dan kravate 18. 10. 2018.
Izvor: Live Cam Croatia – Web cams YouTube – 2 days ago:
<https://www.youtube.com/watch?v=gsol6X9oqIw> (pristup 21.10.2018.)

Digitalne slikovnice OŠ “Srdoči” na natječaju “Stvarajmo e-kreativno”

Nensi Čargonja Košuta, prof. i dipl. bibl.

OŠ “Srdoči”, Rijeka

knjiznica.ossrdoci@gmail.com

“Stvarajmo e-kreativno” državni je natječaj za školske knjižnice osmišljen s osnovnim ciljem populariziranja i upotrebe web alata kod oblikovanja prezentacija projekata, izrade stripa, audiovizualnih slikovnica ili interaktivnih priča. Idejni začetnici i glavni organizatori su kolege knjižničari iz Podružnica HUŠK-a Osječko – baranjske i Vukovarsko – srijemske županije, a natječaj je tijekom školske 2017./2018. godine uspješno proveden 3. put zaredom.

Izuzetno smo ponosni što možemo reći da je naša škola uključena te da svojim radovima sudjeluje od prve godine provođenja.

Prve smo godine participirali autorskim digitalnim stripom, prošle godine poslana je digitalna čakavska slikovnica **“Božićna ČArolija”** (koja je u kategoriji kreativne prezentacije projekta osvojila 1. mjesto u državi), a ove smo se godine prijavili u kategoriji interaktivne priče, poslavši interaktivnu šetnju virtualnim muzejem (izrađenu pomoću web alata E-maze) pod naslovom **“Peto godišnje doba u Rijeci”** te, prema glasovima publike, osvojili 2. mjesto.

Originalan tekst je napisan na čakavskom narječju, a čitatelj sam može odabrati želi li, osim hrvatskog standardnog jezika, čitati (i) na talijanskom ili engleskom jeziku.

Ideja se pojavila spontano, s obzirom da je 2018. godine u Rijeci obilježavana jubilara 35. godišnjica organizirane karnevalske povorke te nam se činilo prikladnim same učenike, ali i širi auditorij, upoznati malo bolje s osnovnim značajkama karnevalskog vremena (u Rijeci i Hrvatskom pri-

morju), specifičnim tradicijskim običajima vezanim za to vrijeme, različitim vrstama zvončara kojima ovaj kraj obiluje te nezaobilaznim simbolom Rijeke – Morčićem (tj. s njegovom poviješću i današnjim značenjem).

S obzirom da je projekt od samoga početka bio poprilično zahtjevan i obiman, u konačnici je angažirao popriličan broj učenika, ali i kolega učitelja koji su svojim radom, znanjem i mentorstvom iznjedrili konačan rezultat.

Kao autore izvrsnih i brojnih crteža koji su u potpunosti pratili tekst (knjižničarke Nensi Čargonja Košuta) valja istaknuti učenike 4.b razreda (poimence navedene na posljednjem slajdu) te njihovu učiteljicu Gordanu Vukić. Učenici 3.b i 4.c razreda pod mentorstvom učiteljice Informatike Josipe Andrušić izradili su interaktivne puzzle i QR – kodove, također ugrađene na kraju “slikovnice”, a za interaktivni kviz zaslužni su učenici 4.b razreda te vjeroučiteljica Margareta Jagatić Gavran.

Sam dizajn virtualne šetnje, odnosno, slaganje cjelokupnoga materijala u alatu E-maze pod mentorstvom Josipe Andrušić odradili su učenici 4.c

Ako niste znali, (organizirani) **Rečki karneval** ovo leto slavi **puneh 35 let**, ča bi reć da je jušto toliko pasalo otkako su po rečkome Korzu prošećale **prve tri maškarane grupe**.

Bile su to grupe Lako ćemo, Pehinarski feštari i naši najpoznateji, Halubajski zvončari.

Ako niste znali, (organizirani) **Riječki karneval** ove godine slavi **punih 35 godina**, što znači da je upravo toliko prošlo otkako su po riječkome Korzu prošetale **prve tri maškarane grupe**. Bile su to grupe Lako ćemo, Pehinarski feštari i naši najpoznatiji, Halubajski zvončari.

35 godina Riječkog karnevala

emaze

razreda, a prethodnu digitalizaciju crteža te njihovu obradu (pod mentorstvom informatičarke Leone Lempl), učenici 4.b razreda.

Za prijevode teksta na engleski i talijanski jezik bile su zadužene predmetne kolegice Antonija Šverko i Koraljka Šarkanji.

Slikovnica je dostupna te se sa svim dodatnim interaktivnim sadržajima može pogledati (i isprobati) u cijelosti na poveznici:

<https://www.emaze.com/@AOLLOTWRI/gallery>

ili na stranici natječaja “Stvarajmo e-kreativno” pod modulom “Dospjeli radovi.”

Ovim se putem još jednom od srca zahvaljujemo svim uključenima na njihovu trudu i entuzijazmu te se nadamo da smo ispunili svoje ciljeve s početka ovoga teksta.

Događanja u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka vezana uz popularizaciju kulture i znanosti u 2018. godini

mr. sc. Orietta Lubiana

Sveučilišna knjižnica Rijeka

olubiana@svkri.hr

Sveučilišna knjižnica Rijeka tijekom 2018. godine priredila je događanja vezana uz popularizaciju znanosti i kulture u sklopu sljedećih manifestacija i projekata: *Noć muzeja*, *Noć knjige*, *Festival znanosti*, *Dan hrvatske glagoljice* i *Colloquia Fluminensia – razgovori s baštinom u Sveučilišnoj knjižnici*.

Cilj programa je, u sklopu nacionalne manifestacije *Noć muzeja*, promovirati izložbu *Glagoljica* i one koji se glagoljicom bave na različite načine, a Sveučilišna knjižnica svojim se programom uključila u ovu manifestaciju već osmu godinu zaredom. Program nazvan *Glagoljaški maraton* održao se u petak, 26. siječnja (uobičajeno posljednji petak u siječnju). U njemu je sudjelovalo Društvo prijatelja glagoljice iz Zagreba (osnovano 1993. g.), koje je ove godine obilježilo 25. obljetnicu. Održana su sljedeća predavanja: *Uvod u glagoljicu*: Mirna Lipovac, tajnica Društva prijatelja glagoljice; *Srebrni jubilej Društva prijatelja glagoljice (1993.-2018.)*: Kristina Repar, prof.; *Hrvatska glagoljaška baština u kontekstu europske kulture* (posvećeno uspomeni na Darka Dekovića): prof. dr. sc. Darko Žubrinić, je-

dan od osnivača Društva prijatelja glagoljice i njegov sadašnji predsjednik. Profesor Žubrinić ujedno je održao i *Školicu glagoljice*. U programu su osim predavanja prikazani dokumentarni filmovi vezani uz glagoljsku tematiku (*Az, Branko, prdivkom Fučić, Hrvatski dragi kamen* redatelja Bernardina Modrića), a tijekom večeri mogle su se nabaviti publikacije u izdanju Sveučilišne knjižnice Rijeka po prigodnim cijenama.

Program sedme po redu *Noći knjige* održao se u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka i ove se godine, u ponedjeljak, 23. travnja, a obilježilo ga je gostovanje riječke književnice Diane Rosandić Živković, koja je u razgovoru s moderatoricom dr. sc. Anitom Rončević predstavila svoj književni rad i posljednji roman "Tetovirana". Ulomke iz romana čitao je glumac Ranko Lipovšćak.

Nacionalna manifestacija *Festival znanosti* održala se od 16. do 21. travnja 2018., a naglašena tema 16. po redu Festivala znanosti bila su OTKRIĆA. U Sveučilišnoj knjižnici održana je radionica i kviz za maturante "Znanjem do otkrića"! Program je bio namijenjen maturantima i obuhvatio je pretraživanje i vrednovanje informacijskih izvora dostupnih na internetu. Cilj radionice bio je potaknuti kritičko razmišljanje i vrednovanje informacija pri njihovom odabiru i budućem korištenju. Maturanti su se kroz radionicu i kviz upoznali s relevantnim informacijskim izvorima uključujući i discovery servis (knjižnični google) te naučili primjenjivati kriterije za odabir relevantnih izvora.

U drugom dijelu programa *Festivala znanosti 2018.* održana su predavanja u sklopu obilježavanja 45. obljetnice Sveučilišta u Rijeci. Prof. dr. sc. Irvin Lukežić s Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Rijeci održao

je predavanje “Povijest Sveučilišne knjižnice”, a mr. sc. Daina Glavočić predavanje “Povijest zgrade Sveučilišne knjižnice”.

Sveučilišna knjižnica Rijeka je 22. veljače 2018., povodom obljetnice tiskanja prve hrvatske tiskane knjige, *Misala po zakonu rimskog dvora* (22. veljače 1483.) i 50. obljetnice izložbe Glagoljica održala *Dan otvorenih vrata izložbe Glagoljica*. U dvorani stalne kulturno-povijesne izložbe Glagoljica organiziran je razgled izložbe uz stručno vodstvo i projekcija dokumentarnih filmova s glagoljskom tematikom.

Svaki posjetitelj na dar je dobio prilog *Novoga lista Semper magis*, tiskan povodom obilježavanja 390. obljetnice osnivanja isusovačke knjižnice u Rijeci.

Projekt *Colloquia Fluminensia – razgovori s baštinom u Sveučilišnoj knjižnici* održava se u Sveučilišnoj knjižnici već drugu godinu zaredom, a zamišljen je kao ciklus stalnih predavanja o riječkim temama za profesore, studente, kulturnu javnost i ostale zainteresirane građane. Usmjeren je jačanju svijesti o kulturnom identitetu i njegovu značaju u promicanju zajedničkih nacionalnih i europskih vrijednosti. Idejni začetnik projekta je prof. dr. sc. Irvin Lukežić s Filozofskog fakulteta u Rijeci, a voditeljica mr. sc. Orietta Lubiana. U 2018. godini u sklopu ovoga projekata održano je ukupno pet predavanja: u veljači *Dva riječka ilirca: Vinko Medanić i Šišman Farkaš* (prof. dr. sc. Irvin Lukežić), u ožujku *Život i rad Radmile Matejčić* (mr. sc. Daina Glavočić), u travnju *Književno djelo Osvalda Ramousa* (dr. sc. Gianna Mazzieri Sanković), u svibnju *Hrvatska narodna čitaonica u Rijeci* (dr. sc. Maja Polić) te u listopadu *Ivana Brlić-Mažuranić i Rijeka* (dr. sc. Vinko Brešić).

Rijeka riječi

Večer s Davorom Mandićem

mr. sc. Maja Cvjetković

Građevinska tehnička škole Rijeka

majacvjetkovic22@gmail.com

Festival književnosti “Rijeka riječi” osmislila je i inicirala knjižničarka Prve riječke hrvatske gimnazije, Sandra Vidović, prof., a cilj mu je druženje riječke skupina književnika RiLit sa srednjoškolcima. Projekt je financiran iz programa Javnih potreba u kulturi Grada Rijeke, a zaživio je kao dio

programa obilježavanja 390 godišnjice Prve riječke hrvatske gimnazije, 2017. godine.

Godinu dana nakon vrlo uspješnog otvaranja festivala, profesori-
ca Vidović ponudila je suradnju drugim riječkim srednjim školama te su se kao zainteresirane javile knjižničarka Gimnazije Andrije Mohorovičića i knjižničarka Građevinske tehničke škole Rijeka.

U realizaciju projekta u Građevinskoj tehničkoj školi krenuli smo u timu knjižničarka mr. sc. Maja Cvjetković, prof. i mag. kroatistike i dvije zainteresirane profesorice Hrvatskoga jezika, Vanda Milković, prof. i Marija Raos Skitarelić, prof. Odabrale smo gosta književnika, Davora Mandića te dogovorile susret 23. studenoga 2018. godine.

U suradnji s nastavnicama Hrvatskoga jezika, odabrani su učenici koji su bili zainteresirani za sudjelovanje na projektu te su podijeljene zadaće; trebalo je pročitati roman “Đavolju simfoniju” i zbirku kratkih priča “Valjalo bi me zamisliti sretnim”. Djela su čitali zainteresirani učenici 2. G, 2. GT, 2. AT, 3. AT i 4. AT razreda.

Susreti s učenicima odvijali su se u prostoru Čitaonice škole gdje smo nastojali s učenicima doći do interesantnih i problematičnih dijelova teksta te ih komunicirati na način da se odmaknemo od standardnih interpre-

tacija karakterističnih za sate lektire. Nakon početnih poteškoća, učenici su slobodno “čitali” tekstove i pripremali se za razgovor s književnikom.

Susret s Davorom Mandićem bio je uspješan, na obostrano zadovoljstvo. Učenici su pripremili i odvodili 90 minuta književnoga razgovora u kojem su nastojali svojim gostima, učenicima Građevinske tehničke škole, približiti autorova djela i možda ih potaknuti na čitanje.

Završnica Festivala održana je u Art kinu, 13. 12., gdje su se susreli akteri svih triju škola i međusobno predstavili “svoje” autore. Književnu diskusiju s Davorom Mandićem, u Art kinu, vodili su Lucija Čapalija, Lana Vuleta i Edi Kačarik.

Projekt je izazvao oduševljenje kod srednjoškolaca koji su u njemu sudjelovali, ali i zainteresirao goste književne večeri. Učenici su imali priliku slobodno, neopterećeno interpretacijama književnih kritičara, iščitati djelo

suvremenog autora, što je naišlo na odobravanje.

Ovom prilikom zahvaljujemo Sandri Vidović, prof. što je svoju zamisao uspješno provela u djelo već drugu godinu zaredom te što je poželjela proširiti projekt na druge škole. Ukoliko bude moguće, sudjelovat ćemo i sljedeće godine!

Putopis

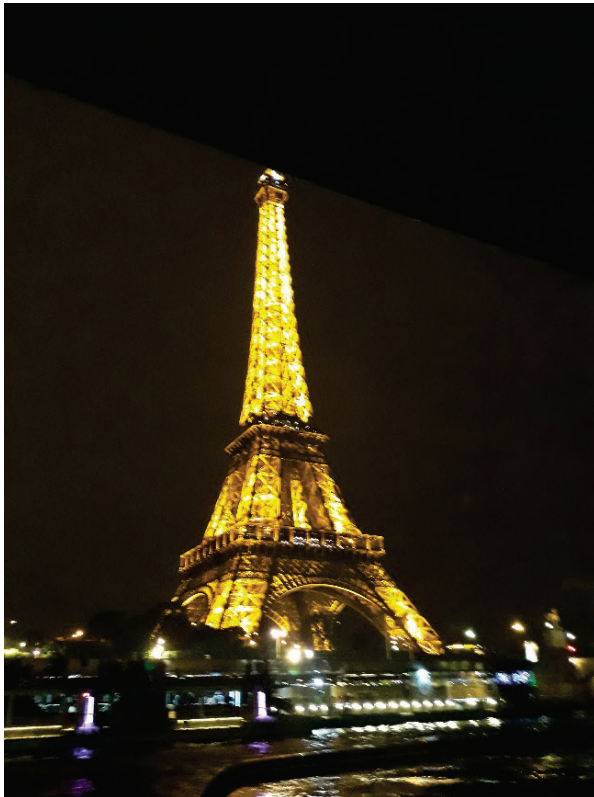
**Pariški Centar Georges Pompidou
– četiri desetljeća umjetničkog,
knjižničarskog i kulturnog razvoja**

Alida Devčić Crnić, prof i dipl. bibl.

OŠ Podmurvice

alidadevi@gmail.com

Fotografije: Virna Šegota

1. Eiffelov toranj noću.

2. Ime ulice ispred kvartovskog kafića u kojem su često filozofirali Sartre i Simone.

Pariz – grad svjetlosti, mode i umjetnosti; grad revolucije, promjena, grad koji hrabro spaja tradiciju i suvremeno; grad u kojem prijevoz rijetko kasni, a u njemu i njegovoj široj okolici živi oko 12 milijuna stanovnika svih boja, rasa, opredjeljenja, rodnog i seksualnog identiteta. Tamo možeš biti što god hoćeš, a političari moraju dobro promisliti prije nego što izglasaju novi zakon ili porez, jer nezadovoljstvo može izazvati ratove na ulicama. Pariz je džungla u kojoj treba pronaći svoje mjesto, ali u njega svakodnevno dolaze i novi, mladi ljudi koji žele istražiti brojne muzeje, izložbe, znamenitosti, studirati, stažirati ili ostati zauvijek. Tko god je barem jednom bio u Parizu želi mu se vratiti. Prvi susret pobuđuje strahopoštovanje, a svaki novi sve veći ushit i ovisnost.

3. Spontani ples na trgu.

4. Girls can do anything.

5. Natpis knjižnice Centra Pompidou.

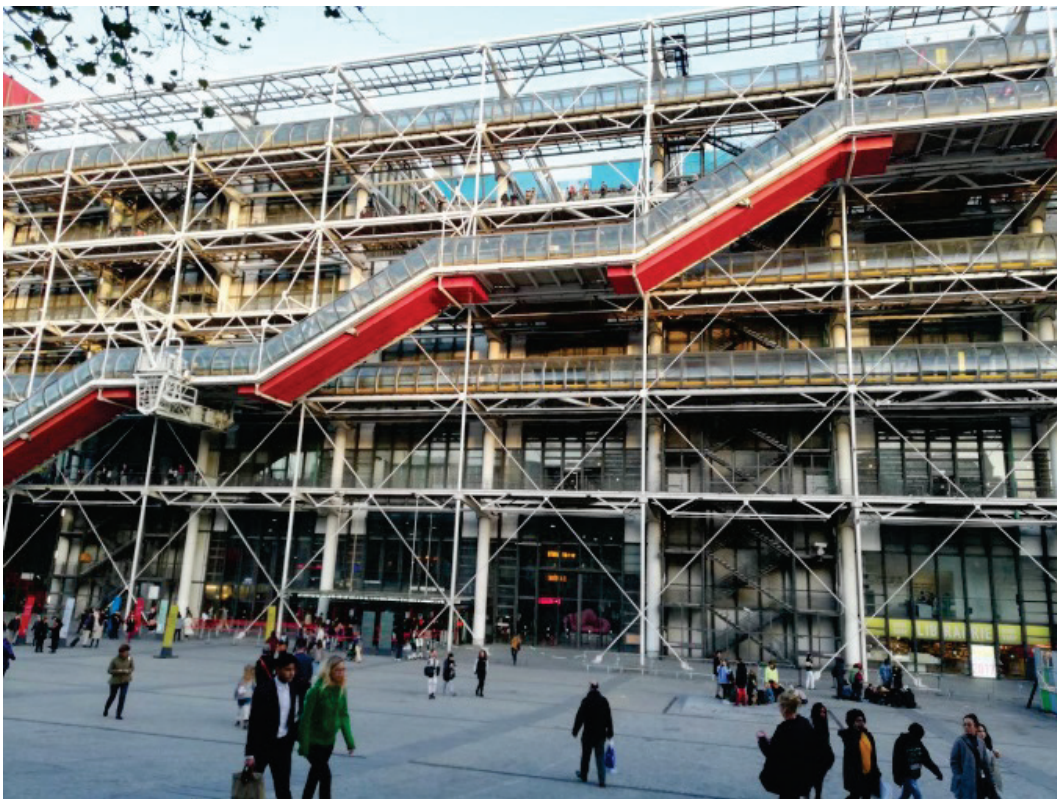
U tom živopisnom Parizu sedamdesetih godina prošloga stoljeća, Georges Pompidou je rekao: “Moja najveća želja je da Pariz dobije kulturni centar koji bi u isto vrijeme bio i muzej i centar umjetničkog stvaranja; mjesto za likovnu umjetnost, muziku, film, knjige i audio-vizualne medije. Ovaj muzej bi trebao biti samo muzej za modernu umjetnost, budući da je djelokrug Louvrea umjetnost prošlih stoljeća. Umjetnost koja će ovdje nastajati, svakako će biti moderna, i neprekidno će se razvijati. **Tisuću ljudi će koristiti biblioteku, a u isto vrijeme će doći u kontakt s umjetnošću.**”¹

Centre national d’art et de culture Georges Pompidou ili kraće **Centre Pompidou**, nekonvencionalno je umjetničko središte koje razbija tradicionalne okvire muzeja (otvoren 2. veljače 1977. godine). Na 93 000 m² nalaze se: muzej, centar za vizualne umjetnosti XX. st., knjižnica, muzej filma, središte industrijskog dizajna i zvučnih istraživanja te niz pratećih sadržaja. Od 25 000 posjetitelja koji dnevno posjete Centar,

¹ Časopis Museum, vol. XXX, No. 2, 1978, str. 77.

10 000 su korisnici knjižnice. Uz zbirke tiskane građe iz svih područja znanosti i umjetnosti (350 000 jedinica), knjižnica nudi korisnicima i kompaktne diskove, filmove, građu za slijepo i slabovidne osobe, informacije o mogućnostima školovanja i zapošljavanja, kao i ostale obavijesti potrebne u svakodnevnom životu. Ispred Centra je veliki trg za zbivanja na otvorenome. Arhitektura Renza Piana i Richarda Rogersa, uz fleksibilnu unutrašnjost, razvidno pokazuje strukturu građevine. U snažnoj je opreci prema urbanoj strukturi povijesne četvrti Marais.²

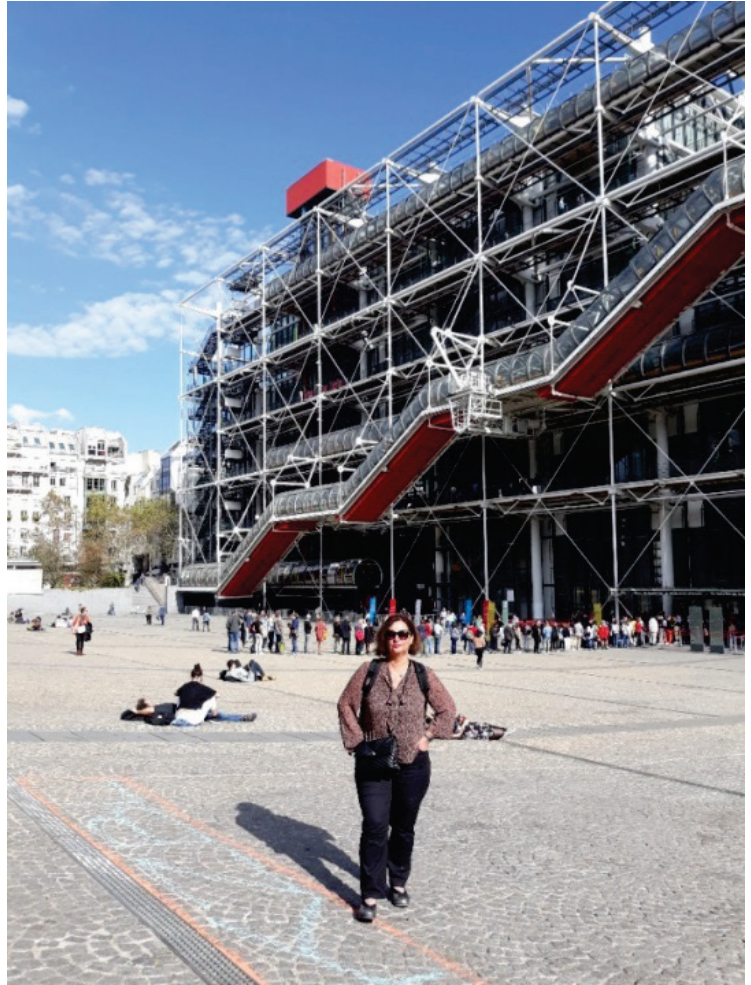

6. Nacionalni centar Georges Pompidou u Parizu.

² <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=11230> (stranica posjećena 15. studenoga 2018.)

Dotad nepoznati mladi arhitekti ovom su zgradom htjeli izazvati reakciju. Javnost je najviše bila osupnuta grubim industrijskim dizajnom, stepenicama koje nalikuju na cijevi i obojane su upadljivom crvenom bojom. Nije prvi put da se modernom umjetnošću u Parizu želi provocirati. Istu takvu zadaću imao je i Eiffelov tornj – “Što će nam ta gomila željeza?”, staklena piramida ispred Muzeja Lo-

7. Gužva na ulazu u Centar.

uvre – “Kakve veze ima to staklo s bilo čim?”. No, nakon prvotne osude, novi načini izražavanja povećavaju broj turista i popularnost ove europske metropole sve više raste.

Le Corbusier je rekao: “Trebao bi postojati veliki kulturni centar u srcu radničke četvrti Pariza, gdje bi ljudi koji inače ne idu u muzej, kazalište ili knjižnice mogli slobodno ući.”³

³ Časopis Museum, vol. XXX, No. 2, 1978, str. 77.

8. i 9. Prostor knjižnice.

Nitko nije mogao pretpostavljati ovakvu gomilu posjetilaca. Na svom putovanju kroz Francusku, čuvši za knjižnicu koja je najbolje posjećena knjižnica u Parizu, javnu informativnu biblioteku koja ima 8 do 12 000 posjetitelja svakoga dana i kulturni centar za koji se u redu čeka na ulazak, zaključujemo – Francuzi su željni kulture, i sami smo ju poželjeli vidjeti.

Zanimljivo je da je centar dobio ime po Georgesu Pompidouu – političaru koji je za svog predsjedničkog mandata pokrenuo ideju o izgradnji centra. Što reći, u Parizu političari žele otvarati knjižnice, ljudi čitaju knjige u metrou, djeca se u radionicama potiču na razvijanje mašte, da zavole čitati te čitaju s razumijevanjem i znaju prepoznati što je vrijedno. Uče ih čitati i uče ih gledati. Svakodnevno je u radionicama i do 500 djece s uči-

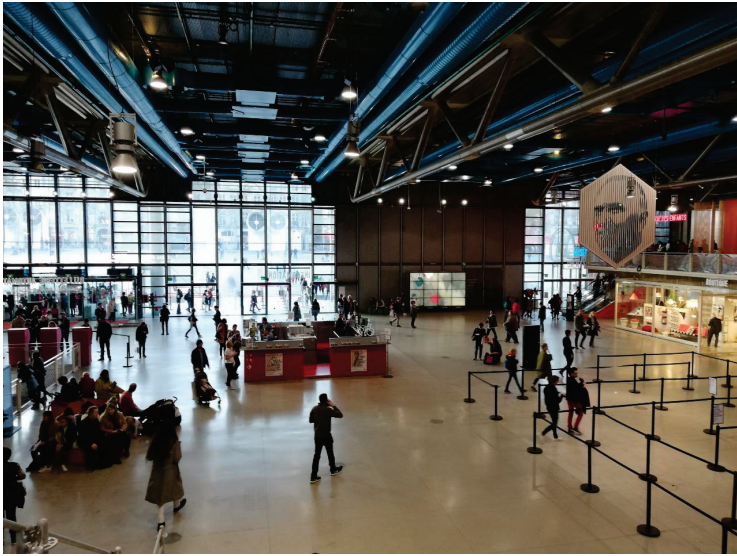
teljskom pratnjom. Najvažnije je da djeca od malena razvijaju svoj umjetnički ukus i da ne budu pasivni. Nikad za to nije prerano.

Knjižnica se sastoji od 24 etaže međusobno povezane vanjskim stepenicama. U prizemlju je knjižnica za djecu u koju dolaze i pisci, ilustratori za djecu koji promoviraju svoje knjige i knjižnica s najnovijom literaturom. U unutrašnjem holu je i knjižara pa, oni koji žele, mogu knjigu i kupiti.

Odakle uopće toliki interes za ovu knjižnicu? Najviše se inzistira na različitim svježim informacijama baš u onom trenutku u ojem se traže, imaju sve što je najnovije, fond se stalno popunjava, “Fresh, Fresh, Fresh”, ali se ne zazire ni od klasične literature od koje imaju sve naslove.

10. i 11. Dječja knjižnica.

12. i 13. Hol centra u kojem se izvode performansi, predstave, rasprave, radionice.

Članovi knjižnice mogu pronaći i literaturu te časopise na stranim jezicima.

Otvoreni prostori u knjižnici i oko nje, uzbuđujuća atmosfera, slobodan pristup knjigama i policama potiče korisnike da, ako ne nađu stol, bez problema sjednu na pod i okruže se knjigama...

Likovna umjetnost, sve vrste knjiga, kazalište, muzika, kino, audio-vizualna oprema, razgovori i predavanja: sve su to sadržaji koji se mogu pronaći u centru. U ogromnom središnjem holu koji je otvoren, bez pregrada i bez stropa odvijaju se brojni performansi, predstave, rasprave, pleše se, vizualno komunicira svjetlošću.

Okupljanja su prema interesima, otvoreno je svima, svatko može doći i vidjeti. Ulaznica se plaća samo za suvremeni muzej, a i on je besplatan nedjeljom i praznikom. Centar Pompidou ima tijekom jedne godine 6.5 mili-

juna posjetilaca, odnosno 20 000 dnevno, budući da je svakodnevno otvoren od 12 do 22 sata, osim utorkom.

Mnogi dolaze i zbog odličnog vidikovca na vrhu centra s kojeg se vidi cijeli Pariz.

Provokativna arhitektura nastavlja se izvana otvorenim trgom koji je žestok kontrast prema okolini: srednjovjekovnim uličicama, crkvama, trgovinama. I on je omiljeno mjesto okupljanja u kojem vlada šušur isprepleten Parižanima i turistima.

Pontus Hulten, direktor muzeja sugerira nam viziju budućnosti govoreći: "Plod ovog našeg rada bit će tek vidljiv u dvadeset prvom ili čak dvadeset drugom stoljeću."⁴

15. Pogled na Pariz s vrha zgrade Centra Pompidou.

⁴ Časopis Museum, vol. XXX, No. 2, 1978, str. 77.

16. i 17. Otvoreni trg Centra Pompidou – mjesto susreta.

Istraživanja

Bibliografija Hrvatske čitaonice sela Kuti (1936.-2018.)

dr. sc. Karmen Delač-Petković

karmen.delac.petkovic@gmail.com

O izradi bibliografije

Bibliografija je nezaobilazno pomagalo svakome tko se želi ozbiljnije baviti bilo kakvim istraživanjem. Ona na jednome mjestu donosi prikupljenu i pregledno razvrstanu literaturu o nekom pitanju. Tako možemo odmah vidjeti tko se i koliko tim pitanjem bavio te što je o njemu do danas poznato, odnosno objavljeno.

O Hrvatskoj čitaonici sela Kuti mnogo se pisalo u dnevnom i stručnom tisku, od prigodnih bilješki vezanih uz tekuća događanja u Čitaonici do ozbiljnih znanstvenih radova (diplomski, magistarski i doktorski rad). Jedna je od rijetkih hrvatskih knjižnica, a možda i jedina, o čijem je radu objavljena prigodna brošura (uz 70. obljetnicu djelovanja), zatim iscrpna znanstvena monografija, pa slikovnica, a, uz 80. obljetnicu djelovanja, i bibliografija. Tiskani su i straničnici (*bookmarkeri*), propagandni letak i prigodni plakati.

Autorica je na ovoj bibliografiji radila samostalno i to kontinuirano od 2014. do 2018. godine. Rad se pokazao prilično zahtjevnim jer je trebalo is-

tražiti sve dostupne izvore kojih je bilo mnogo. Nastojala je popisati sve tekstove u kojima se spominje Čitaonica, ali i one koji govore o nekoj drugoj temi, uglavnom predstavljanju novoobjavljenih knjiga, gdje se Čitaonica spominje usput kao nakladnik, odnosno mjesto realizacije neke druge kulturne aktivnosti poput tamburaštva, restauriranja kulturnih spomenika, a u novije vrijeme i izložaba, predavanja i posjeta gostiju. Dakle, popisani su svi članci o aktivnostima Čitaonice i njezinih volontera.

Rad je temeljen na uvidu u izvornu građu jer autorica smatra da su primarne bibliografije mnogo preciznije od sekundarnih. Stoga su svi popisani tekstovi prošli kroz njezine ruke, a dobar ih dio, objavljen od 1990. godine do danas, čuva u svojoj bogatoj hemeroteci.

Bibliografija je zamišljena kao stručna bibliografija (popisuje građu o knjižničarstvu i kulturi Gornjih Kuti i Gorskoga kotara), retrospektivna bibliografija za razdoblje od 1936. do 2018. godine, odnosno specijalna bibliografija kojom je obuhvaćena građa o sljedećim temama:

- Hrvatskoj čitaonici sela Kuti,
- selu Gornji Kuti,
- članovima Čitaonice i mještanima te
- kulturnim događanjima vezanim uz Čitaonicu i Gornje Kute.

Autorica je namjeravala napraviti i opisnu, analitičku ili čak kritičku bibliografiju, ali je od toga odustala znajući da je nevelik broj istraživača koji se bave ovom temom i kojima bi takva bibliografija bila potrebna. Zato je ostala na popisnoj bibliografiji, pristupačnoj širem krugu čitatelja.

Radi lakšega snalaženja navedena je građa podijeljena na nekoliko cjelina, sukladno obliku u kojem je objavljena, a unutar pojedinih cjelina popisana je abecednim redom po autorima. Za svaku je jedinicu naveden autor, naslov jedinice, mjesto izdanja, nakladnik i godina. Kada se radi o periodici, popisani su autor, naziv članka, naziv periodičke publikacije, godište, broj i datum, odnosno godina izdanja te stranica na kojoj se članak nalazi. Autori su popisani po prezimenima, odnosno inicijalima, a gdje nisu navedeni, bibliografska jedinica popisana je po prvoj riječi naslova. Članci s interneta popisani su prema naslovu i *web*-adresi, a dodan je i datum pregledavanja članka na mrežnim stranicama. Slikokazi, odnosno prezentacije, popisani su prema autoru. U nekoliko slučajeva nije popisano godište časopisa jer nije naznačeno na publikaciji ili ga nije bilo moguće pronaći. Mjesta na kojima nedostaje uobičajeni bibliografski podatak označena su oznakom [?]. Budući da se obranjeni diplomski, magistarski i doktorski radovi smatraju objavljenima i oni su popisani na kraju bibliografije. Pod “Ostalu građu” autorica je uvrstila prospekte, najave, pozivnice, plakate i sličnu građu.

Na početku je dodan i popis razriješenih inicijala autora članaka. Pri njegovoj je izradi dr. sc. Delač-Petković surađivala s brojnim novinarima, a posebnu zahvalnost za nesebičnu pomoć duguje gospođi Nadi Glad, koja je niz godina svojim novinskim člancima i radioemisijama pratila rad Čitaonice. Autorica, također, na suradnji zahvaljuje novinarima Novoga lista Karolini Krikšić i Marinku Krmpotiću te lektorici Sunčani Martinčević, a osobito dr. sc. Korini Udina, urednici časopisa “Knjižničar/Knjižničarka”,

stručnog glasila Knjižničarskog društva Rijeka, uvijek otvorenoj za suradnju i inovativne oblike knjižničarskog rada, uključujući i volontiranje.

Iz 425 prikupljenih bibliografskih jedinica proizlazi da se o Čitaonici mnogo pisalo. Ne samo da su o njoj pisali knjižničari, već su mnogo pisali i novinari, odnosno dopisnici Novoga lista koji su “pokrivali” područje Gorskoga kotara. Najviše tekstova o Čitaonici napisao je Marinko Krmpotić – ovdje su popisana čak 72, a svi se odlikuju točnošću i kvalitetom. Prije njege o Čitaonici su mnogo pisali Nada Glad, Ivan Jurković, Marijan Paver, Vjekoslav Pintar i Ivan Tomac. Autorica je pronašla i više članaka Dijane Arbanas, Borisa Golika i Viktora Jurkovića te u novije vrijeme Karoline Krikšić, a i sama je napisala četrdesetak tekstova o Čitaonici.

Iz popisanih se tekstova može iščitati razvoj Čitaonice, njezini problemi, ali i postignuća – nesvakidašnja u hrvatskim okvirima. Svi su tekstovi afirmativni, a samo se tri bave negativnim pojavama u radu Čitaonice. Dva novija govore o samovolji kao osnovnom uzroku komunikacijskih problema, dok je jedan iz 1951. godine očigledno poslužio autoru – nažalost mještaninu Kuti – da si omalovažavanjem Čitaonice osigura “političke zasluge”. Dakle, očito je da Čitaonica desetljećima kvalitetno radi i da su mediji prepoznali takav njezin rad kao uzoran. Nadamo se da će ova bibliografija pokazati svima zainteresiranim – volonterima, korisnicima i mještanima – kako rad Čitaonice vidi lokalna, ali i znanstvena zajednica.

Svi su navedeni podaci dvaput provjeravani pa se autorica nada da su točni. Realno je, međutim, očekivati da postoje tekstovi – osobito na nekim mrežnim stranicama – koji su joj ostali nepoznati ili nedostupni. In-

ternet je medij na kojem se sadržaj neprekidno i brzo mijenja te su joj možda neki članci o Čitaonici i promaknuli, što nije propust jer je gotovo nemoguće, osobito jednoj osobi, popisati sve što je o nekoj temi objavljeno. Stoga su sve čitateljske dopune bibliografije dobrodošle.

Razriješeni inicijali autora bibliografskih jedinica

A. A. – vjerojatno Aleksandar Atanasić

A. P. – Andrej Petrak

B. G. – Branko Golik

B. S. – Biljana Savić

D. L. – Danijel Lončar

E. P. – Emil Piršl

G. B. – Branko Golik

G. G. – Goran Galić

I. J. – Ivan Jurković

I. T. – Ivan Tomac

I. Š. K. – Ingrid Šestan Kučić

J. H. – Jovan Hovan

J. I. – Ivan Jurković

J. J. – Josipa Jandrić

J. L. – Josip Lisac

K. C. – Kim Cuculić

K. K. – Karolina Krikšić

K. M. – Marinko Krmpotić

M. G. – Mirjana Grce

M. K. – Marinko Krmpotić

M. S. – Slavica Mrkić-Modrić

N. G. – Nada Glad

P. V. – Vjekoslav Pintar

S. P. – Srećko Piršl i Siniša Pucić

Š. I. – Ingrid Šestan

T. I. – Ivan Tomac

V. T. – Verena Tibljaš

Ž. M. – Željko Malnar

Bibliografija "Hrvatske čitaonice sela Kuti" (1936.-2017.)

Monografije

1. Brajdić, I. Nasred sela zvonik. Zagreb: vlastita naklada, 1995.
2. Brajdić, Ivan. // Enciklopedija Slovenije. Ljubljana: Založba Mladinske knjige, 1987. Sv. 1 A – Ca. Str. 354.
3. Brajdić, Ivan. // Hrvatska enciklopedija. Zagreb: Leksikografski zavod "Miroslav Krleža", 2000. Sv. 2 Be – Da. Str. 295.
4. Brajdić, Ivan. // Hrvatska književna enciklopedija. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2010. Sv. 1 A – Gl. Str. 211.
5. Brajdić, Ivan. // Hrvatski biografski leksikon. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod "Miroslav Krleža", 1989. Str. 255-256.
6. Brajdić, Ivan. // Hrvatski leksikon. Zagreb: Naklada Leksikon d.o.o., 1996. Sv. 1 A – K. Str. 146.
7. Brajdić, Ivan. // Leksikon hrvatskih pisaca. Zagreb: Školska knjiga, 2000. Str. 100-101.
8. Brajdić, Ivan. // Veliki slovenski biografski leksikon. Ljubljana: Založba Mladinske knjige, 1987. Sv. A – L. Str. 354.
9. Brajdić, Ivan. // Veliki slovenski biografski leksikon. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2008. Sv. A – L. Str. 97.
10. Brajdić, D. Razvoj kulturno-zabavnog života u brodmoravičkom kraju. // SD "BUDUĆNOST" 1950-1985 / Brod Moravice: SD "Budućnost", 1981. Str. 69-75.
11. Brod-Moravice: 150-godišnjica osnovne škole 1818-1968: 100-godišnjica školske zgrade 1869-1969 / uredio Viktor Jurković. [Brod Moravice]: Osnovna škola Brod-Moravice, 1969.
12. Burić, Antun // Hrvatski biografski leksikon. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod "Miroslav Krleža", 1989. Sv. 2. Str. 519.
13. Burić, A. Povijesna antroponimija Gorskog kotara u Hrvatskoj 1438-1975: goranska prezimena kroz povijest. Rijeka: Društvo za zaštitu prirodne, kulturne i povijesne baštine Gorskog kotara, 1983.
14. Burić, A. Prva partizanska škola u selu Kuti na području Gorskog kotara. // Od učiteljskih kursova do Pedagoškog fakulteta / Pula: Pedagoško

- društvo Pula, Pedagoški fakultet u Rijeci – OOUR Nastavne djelatnosti Pula, 1981. Str. 129-139.
15. Crnković, E. Brod-Moravice – povijesni razvitak. // SD “BUDUĆNOST” 1950-1985 / Brod Moravice: SD “Budućnost”, 1985. Str. 9-14.
 16. Crnković, R. Sa “Zvonimirom” po Americi: zapisci 5 godišnjeg tamburaškog putovanja. Chicago: vlastita naklada, 1933.
 17. Crnković, R. Sa “Zvonimirom” po Americi: zapisci 5 godišnjeg tamburaškog putovanja. Brod Moravice: Udruga za očuvanje brodmoravičkih starina “Turanj”, Hrvatska čitaonica sela Kuti, Ogranak Matice hrvatske u Delnicama, 2014.
 18. Crnković, R. Tamburaški savjetnik. Sine loco: Naklada Rudolph Cernkovich, 1926.
 19. Cuvaj, A. Građa za povijest školstva Kraljevinâ Hrvatske i Slavonije od najstarijih vremena do danas. 2. ispravljeno i popunjeno izdanje. Zagreb: Kr. Hrv.-slav.-dalm. zem. vlada, Odjel za bogoštovlje i nastavu, 1910.-1913.
 20. Črnjar, Lj. Narodne i školske knjižnice Primorsko-goranske županije: pogled županijske matične službe. Rijeka: Gradska knjižnica Rijeka, 2005.
 21. Delač-Petković, K. Ivan Brajdić: Biografija. Brod Moravice: Udruga za očuvanje brodmoravičkih starina “Turanj”, Svet slovenske narodne manjšine Mesta Reka, Svet slovenske narodne manjšine PGŽ, Slovenska informativna točka iz Rijeke, Svet slovenske narodne manjšine Mesta Zagreb, 2010.
 22. Delač-Petković, K. Hrvatska čitaonica sela Kuti: Bibliografija. Gornji Kuti: Hrvatska čitaonica sela Kuti, 2016.
 23. Delač-Petković, K. 70 godina “Hrvatske čitaonice sela Kuti”. Brod Moravice: Općina Brod Moravice i “Hrvatska čitaonica sela Kuti”, 2006.
 24. Delač-Petković, K. 70 godina “Hrvatske čitaonice sela Kuti”. 2. izd. Brod Moravice: Općina Brod Moravice i Hrvatska čitaonica sela Kuti, 2007.
 25. Delač-Petković, K. Selo Gornji Kuti i njegova “Hrvatska čitaonica”. Brod Moravice: Hrvatska čitaonica sela Kuti, Općina Brod Moravice, Matica hrvatska Viškovo, 2009.
 26. Delač-Petković, K.; Arbanas, D.; Macan, D. Sretna kućica. Brod Moravice: Hrvatska čitaonica sela Kuti i Matica hrvatska – Ogranak Viškovo, 2014.
 27. Delač-Petković, K.; Arbanas, D.; Macan, D. Sretna kućica. 2. izd. Brod Moravice: Hrvatska čitaonica sela Kuti i Matica hrvatska – Ogranak Viškovo, 2016.

28. Delač-Petković, K.; Arbanas, D.; Macan, D. The Happy Little House. Brod Moravice: Croatian library of village of Kuti and Matrix Croatica – branch Viškovo, 2016.
29. Delnice 1481 – 1981. Rijeka: Mjesna zajednica Delnice i Centar za historiju radničkog pokreta i NOR Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara, 1961.
30. Društvo Goranin u Zagrebu: 1968.-1998. Zagreb: Euroteam, 1998.
31. Dvanaest crkava na brodmoravičkom području. Brod Moravice: TZO Brod Moravice, 2006.
32. Golik, B. Izvori vode brodmoravičkog kraja. Brod Moravice: Udruga za očuvanje brodmoravičkih starina “Turanj”, 2007.
33. Gorski kotar / uredili Ivan Tomac Kapelan i dr. Delnice: Fond knjige “Gorski kotar” – Delnice, 1981.
34. Gotthardi-Pavlovsky, B. Predajno graditeljstvo i organizacija seoskog stambenog prostora Gorskog kotara. // Tradicionalna stambena kuća (povijesni, etnološki i prostorni aspekti) u zapadnom području SR Hrvatske, Referati sa 29. savjetovanja udruženja Aribbeitskreises fur Hausforschung, Zagreb, 29. 08. – 01. 09. 1978. godine. [Zagreb: Restauratorski zavod Hrvatske, 1980.]
35. Horvat, M. Izložba Gorski kotar tragom narodne baštine. [Karlovac?]: Poglavarstvo grada Delnice, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Uprava za zaštitu kulturne baštine, 1999.
36. Ivan Brajdić. Letopis SAZU, 40. knjiga. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1990. Str. 101-102.
37. Jurković, V. Na zemlji goranskoj. Delnice: SIZ za kulturu Općine Delnice, Fond knjige “Gorski Kotar”, 1984.
38. Jurković, V. Po dragom goranskom zavičaju: brodmoravički kraj. Zagreb: Kajkavsko spravišće, 1981.
39. Kolar, W. W. A history of the Tambura: vol. II The Tambura in America. Pittsburgh: Duquesne University Tamburitzans, Institute of Folk Arts, 1975.
40. Leksikon naselja Hrvatske. Zagreb: Mozaik knjiga, 2004. Sv. 1.
41. Monografija Primorsko-goranske županije. Rijeka: Izdavački centar Rijeka, 1996.
42. Ogrizović, M. Novi društveno-politički osnovi i karakter prosvjete i školstva u narodnoj revoluciji. // Povijest školstva i pedagogije u Hrvatskoj. Zagreb: Pedagoško--književni zbor, 1958. Str. 371-424.

43. Pavlica, D. Ratna generacija učitelja: u znak sjećanja na rad partizanskih učitelja i njihovih učenika u narodnooslobodilačkom ratu 1941-1945. Zagreb: Školske novine, 1986.
44. Pravila društava: 1845.-1945.: tematski vodič. / uredila Slavica Pleše. Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 2000.
45. Rafajlović-Dragović, G.; Starac, R.; Uroda, G. Kulturno-povijesna baština Primorsko-goranske županije: graditeljska baština. Rijeka: "Adamić", Primorsko-goranska županija, Županijski zavod za održivi razvoj i prostorno planiranje, 2005. Str. 315-317.
46. 70 godina srednjeg školstva u Delnicama. Bez izdavača, mjesta i god. izdanja [Delnice: Srednja škola Delnice, 1994.]
47. Sremac, S. Povijest i praksa scenske primjene folklornog plesa u Hrvata: Između društvene i kulturne potrebe, politike, kulturnog i nacionalnog identiteta. Zagreb: Biblioteka Etnografija, 2010. Str. 118-135.
48. Stipčević, A. Socijalna povijest knjige u Hrvata: knjiga III. (Od početaka hrvatskoga narodnog preporoda (1835.) do danas). Zagreb: Školska knjiga, 2008.
49. 140. obljetnica Narodne knjižnice i čitaonice Delnice (1874.-2014.). Delnice: Narodna knjižnica i Čitaonica, 2016. Str. 13-14.
50. Strčić, P. Prosvjeta i školstvo Zapadne Hrvatske (Istra, Kvarnersko primorje i Gorski kotar) u NOB-i. Novi Sad: Savet Akademije nauka i umetnosti SFRJ, Vojvođanska akademija nauka i umetnosti, 1984.
51. Tadić, K. Bibliografija o arhivima, čitaonicama, knjižnicama i muzejima: natpisi iz riječkih i sušačkih hrvatskih novina od 1900. do 1999. godine, na području današnjih županija Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske. Osijek: Filozofski fakultet, 2005.
52. Vodič kroz knjižnice Primorsko-goranske županije. Rijeka: Knjižničarsko društvo Rijeka, 2004.
53. Žalac, T. Škola u ratu i revoluciji: školstvo i prosvjeta u Hrvatskoj 1941-1945. Zagreb: Školska knjiga, 1988.
54. Živković, Z. Gorski kotar. // Hrvatsko tradicijsko graditeljstvo / Zagreb: Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, 2013. Str. 178-189.
55. Živković, Z. Hrvatsko narodno graditeljstvo, svezak III., središnja Hrvatska (Posavina, Pokuplje, Moslavina, Banija, Lika i Gorski kotar). Zagreb: Ministarstvo kulture i prosvjete Republike Hrvatske, Zavod za zaštitu spomenika kulture, 1993.

Periodika

1. A. A. Planinari kanjonom Kupe. // Novi list. 55, 17.182 (4. 6. 2001.), str. 16.
2. A. P. Volonterske akcije na fotografijama. // Novi list. 64, 20.510 (24. 11. 2010.), str. 15
3. A. Š. Nekad bilo... // Borba, organ Komunističke partije Jugoslavije. 16, 188 (9. 8. 1951.), str. 9.
4. Androić, J. Volontiranje – dug zavičaju. // Novi list. 63, 19.846 (4. 1. 2009.), podlistak Goranski Novi list. 153 (4. 1. 2009.), str. 6.
5. Arbanas, D. Biografija “renesansnog čovjeka” Ivana Brajdića. // Runolist: Glasilo Društva Gorana Rijeka. 11 (studeni 2010.), str. 25.
6. Arbanas, D. Brod Moravice: U kućici mnogo knjiga. // Školske novine: tjednik za odgoj i obrazovanje. 61, 36 (2776) (16. 11. 2010.), str. 24.
7. Arbanas, D. Desetljeće županijskog bibliobusa i Mjesec knjige. // Školske novine: tjednik za odgoj i obrazovanje. 65, 37 (2944) (25. 11. 2014.), str. 24.
8. Arbanas, D. 25. goransko dijalektalno sijelo “Govor mog zavičaja”. // Školske novine: tjednik za odgoj i obrazovanje. 67, 39 (3040) (6. 12. 2016.), str. 23.
9. Arbanas, D. Izdavačka djelatnost: Knjige: Filmovi // Glasnik udruge za očuvanje brodmoravičkih starina “Turanj”. 1, 1 (2010.), str. 16.
10. Arbanas, D. Iz knjižnica: U petak 6. lipnja 2014. održana je u selu Gornji Kuti, ispred seoske Čitaonice, promocija slikovnice za djecu Sretna kućica. // Novosti HKD. 23, 63 (lipanj 2014.), str. 102.
11. Arbanas, D. Knjižnica je srce naše škole. // Školske novine: tjednik za odgoj i obrazovanje. 63, 33 (2857) (23. 10. 2012.), str. 22.
12. Arbanas, D. Monografija o seoskoj čitaonici. // Školske novine: tjednik za odgoj i obrazovanje. 60, 34 (2732) (3. 11. 2009.), str. 24.
13. Arbanas, D. Učitelj kao primjer i poticaj. // Školske novine: tjednik za odgoj i obrazovanje. 61, 36 (2776) (16. 11. 2010.), str. 27.
14. Arbanas, D.; Malnar, Ž. Promocije knjiga: “Selo Gornji kuti i njegova ‘Hrvatska čitaonica’”. // Runolist: Glasilo Društva Gorana Rijeka. 10 (prosinac 2009.), str. 27.
15. Arbanas, D.; Mulac, G. Selo Gornji Kuti i njegova “Hrvatska čitaonica”. // Glasnik Općine Viškovo. [?], 66 (prosinac 2009.), str. 21.
16. B. G. 55 godina širenja kulture. // Novi list. 45, 324 (26. 11. 1991.), str. 6.
17. B. G. Planinari – betonirci. // Novi list. 39, 89 (16. 4. 1985.), str. 6.
18. B. G. Proslavili Dan knjižnice. // Novi list. 48, 318 (24. 11. 1994.), str. 10.

19. B. G. Selo Kutu bogato knjigama: obljetnica najstarije knjižnice i čitaonice u Gorskom kotaru. // Večernji list. 42, 12.320 (7. 1. 1998.), str. 10.
20. B. G. Stotrideset ljubitelja knjige. // Novi list. 44, 76 (19. 3. 1990.), str. 8.
21. B. G. Škola bez đaka. // Novi list. 42, 228 (29. 9. 1988.), str. 8.
22. B. S. Od razvoja goranskih knjižnica do promicanja zdravlja. // Novi list. 67, 21.338 (3. 4. 2013.), str. 28.
23. Krmpotić, M. i Bauk, D. Sviralo se i za pse, i za ulike, i na trajektu, i u šumi. // Novi list. 71, 22.828 (22. 6. 2017.), podlistak Ljetni Novi list [?] (22. 6. 2017.) str. 4-5.
24. [Bertović Pupiće, J.] Sretna kućica. // Matej: bilten Mladih knjižničara OŠ "Sveti Matej" Viškovo, 18 (prosinac 2014.), str. 13-15.
25. Bilten: Slovenski dom, kulturno prosvjetno društvo / kulturno prosvjetno društvo. Zagreb, 31. marec 2015. Predstavitev knjige IVAN BRAJDIĆ, BIOGRAFIJA., str. [?]
26. Brajdić, I. Hrvatska tamburica u Americi. // Hrvatsko slovo. 3, 101 (28. 3. 1997.), str. 23.
27. Brajdić, I. Sa "Zvonimirom" po Americi. // Matica. 45, 7-8 (1995.), str. 38.
28. Brajdić, I. Velika mala knjižnica: uz 60. obljetnicu Hrvatske čitaonice u goranskom selu Gornji Kutu. // Vjesnik. 58, 17.741 (8. 3. 1997.), str. 17.
29. Brajdić, I. Značajan jubilej: Uz obljetnicu osnutka Hrvatske čitaonice u Gornjim Kutima. // Goranin: list Gorana u Zagrebu. 38, 7 (lipanj 2006.), str. 16-17.
30. Brod Moravice – Dani šljiva. // Runolist, 7 (studeni 2006.), str. 22.
31. Brod Moravice: Izložba "Dodir zime". // Novi list. 68, 21.694 (4. 4. 2014.), str. 42.
32. Brod na Kupi. Dan OŠ Frana Krste Frankopana. // Novi list. 68, 21.754 (6. 6. 2014.), str. 45.
33. Brodmoravičke znamenitosti u hrvatskom eteru: u sklopu radio-ciklusa "Tragom narodne baštine". // Novi list. 55, 17.359 (2. 12. 2001.), podlistak Goranski Novi list. 68 (2. 12. 2001.), str. 14.
34. Bujan-Kovačević, Z. Ivan Brajdić – plodan goranski pisac. // Goranin: Novine Gorana u Zagrebu. 36, 5 (travanj 2004.), str. 13.
35. Bujan-Kovačević, Z.; Grgurić, B. Ivan Brajdić: član društva Goranin u Zagrebu. // Goranin: Novine Gorana u Zagrebu. 39, 9 (prosinac 2009.), str. 29.

36. Crnković, G. Slikovnica o Hrvatskoj čitaonici u Gornjim Kutima. // Školske novine: tjednik za odgoj i obrazovanje. 65, 11 (2918) (25. 3. 2014.), str. 24.
37. Crnković, G. Sretna kućica: Nova knjiga u nakladi Hrvatske čitaonice sela Kutina. // Novosti HKD. 23, 62 (travanj 2014.), str. 84.
38. Cuculić, K. Dvadeset kulturnih djelatnika nagrađeno s 249.600 kuna. // Novi list. 69, 22.127 (30. 6. 2016.), podlistak Županijska kronika. 4 (30. 6. 2016.), str. 8.
39. Cuculić, K. U znaku riječke kandidature za EPK: Dodijeljene nagrade za kulturno stvaralaštvo u 2014. godini. // Novi list. 69, 22.096 (27. 5. 2015.), str. 33.
40. Čak 65 prijava. // Novi list. 70, 22.634 (3. 12. 2016.), str. 48.
41. Čast nam je pozvati Vas... (pozivnica na predstavljanje knjige Rudolfa Crnkovića "Sa 'Zvonimirom' po Americi"). // Novi list. 68, 21.917 (22. 11. 2014.). str. 15.
42. Črnjar, Lj. Izvješće Ocjenjivačkog odbora za dodjelu Povelje "Ivan Kostrenčić". // Knjižničar/ka: Časopis knjižničarskog društva Rijeka. 5, 5 (2014.), str. 180-185.
43. Danilović Prijić, K. Volonteri su ljudi vrijedni poštovanja. // Novi list. 62, 19.820 (6. 12. 2008.), str. 10.
44. Delač, Ž. Čitaonici u Kutima donirali smo kompjuter. // Runolist: glasilo Društva Gorana Rijeka. 5, 6 (2005.), str. 7.
45. Delač, Ž. Izvori brodmoravičkog kraja. // Runolist: glasilo Društva Gorana Rijeka. 7, 8 (2007.), str. 20.
46. Delač-Petković, K. "Čuvarica" kulture brodmoravičkoga kraja: sedam desetljeća "Hrvatske čitaonice sela Kutina". // Novi list. 61, 19.146 (7. 1. 2007.), podlistak Goranski Novi list. 129 (7. 1. 2007.), str. 25.
47. Delač-Petković, K. "Hrvatska čitaonica sela Kutina" – od tradicije do suvremenosti. // Novosti HKD. 27, 78 (srpanj 2018.), str. [?].
48. Delač-Petković, K. "Hrvatska čitaonica" u Gornjim Kutima. // Runolist: glasilo Društva Gorana Rijeka. 3, 4 (2003.), str. 16.
49. Delač-Petković, K. In memoriam: Ivan Brajdić (1924.-2008.). // Novi list. 72, 19.672 (6. 7. 2008.), podlistak Goranski Novi list 147 (6. 7. 2008.), str. 4.
50. Delač-Petković, K. Ispravak. // Novi list. 69, 22.009 (26. 2. 2015.), str. 16.
51. Delač-Petković, K. Ivan Brajdić – pedagog, novinar, književnik, prevoditelj... // Knjižničar/ka: časopis Knjižničarskog društva Rijeka. 2, 2 (2010.), str. 132-135.

52. Delač-Petković, K. Ivica Arbanas – samozatajni slikar iz Gornjih Kuti. // Runolist: glasilo Društva Gorana Rijeka. 5, 6 (2005.), str. 23.
53. Delač-Petković, K. Kako osnovati i očuvati knjižnicu?: “Hrvatska čitaonica sela Kuti” kao primjer građanskog i knjižničarskog aktivizma. // Novosti HKD. 23, 64 (listopad 2014.), str. 36-41.
54. Delač-Petković, K. Kuća Mance (Jarneča hiša) – najstarija kuća u Gornjim Kutima. // Dometi. 12, 1-4 (2002.), str. 92-113.
55. Delač-Petković, K. Nakladništvo udruga općine Brod Moravice (1945. – 1991. – 2018.): Mjesto i uloga “Hrvatske čitaonice sela Kuti” // Novosti HKD. 27, 79 (listopad 2018.), str. [?].
56. Delač-Petković, K. Obnovimo kuću Mance. // Runolist: glasilo Društva Gorana Rijeka. 3, 4 (2003.), str. 17.
57. Delač-Petković, K. Obnovljena crkvice Sv. Andrije. // Runolist: glasilo Društva Gorana Rijeka. 4, 5 (2004.), str. 18.
58. Delač-Petković, K. Povijest i djelovanje “Hrvatske čitaonice sela Kuti”. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske. 501, 3 (2007.), str. 31-40.
59. Delač-Petković, K. Priča o knjigama i ljubavi: Hrvatska čitaonica sela Kuti. // Knjižničar/ka: časopis knjižničarskog društva Rijeka. 1, 1 (2009.), str. 45-51.
60. Delač-Petković, K. Proslavili smo 70 godina djelovanja “Hrvatske čitaonice sela Kuti”. // Runolist: glasilo Društva Gorana Rijeka. 7, 8 (2007.), str. 23.
61. Delač-Petković, K. 70 godina “Hrvatske čitaonice sela Kuti – Gorski kotar”. // Runolist: glasilo Društva Gorana Rijeka. 6, 7 (studeni 2006.), str. 26.
62. Delač-Petković, K. “Sretna kućica” – slikovnica o knjižnici. // Knjižničar/ka: Časopis knjižničarskog društva Rijeka. 5, 5 (2014.), str. 49-57.
63. Delač-Petković, K. Šezdeseta obljetnica “Kulturno-prosvjetnog društva Hrvatska čitaonica sela Kuti – Gorski kotar”. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 39, 3-4 (1998.), str. 51-62.
64. Delač-Petković, K. Voda – simbol života: O pitkoj vodi u Gornjim Kutima. // Runolist: glasilo Društva Gorana Rijeka. 5, 6 (2005.), str. 12.
65. Delač-Petković, K. Zvonik kao spomenik trajanja (zvona i zvonici u Gornjim Kutima). // Dometi. 15, 1-4 (2005.), str. 11-36.
66. Delač-Petković, K.; Karlović, M. Nove spoznaje o pojavi goveđe kuge u Gorskom kotaru početkom 17. stoljeća. // Veterinarska stanica: znanstveno-stručni veterinarski časopis. 41, 2 (ožujak-travanj 2010.), str. 175-182.

67. Delač-Petković, K.; Arbanas, D. Sretna kućica. // Novi list. 68, 21.684 (25. 3. 2014.), str. 21.
68. Deseta "Gorančica". // Novi list. 69, 21.957 (4. 1. 2015.), podlistak Goranski Novi list. 225 (4. 1. 2015.), str. 3.
69. Donacija Društva Gorana iz Rijeke: računalo Čitaonici sela Kuti. // Novi list, 58, 18.648 (7. 8. 2005.), podlistak Goranski Novi list. 112 (7. 8. 2005.), str. 25.
70. 21. travnja 2010. u suradnji s Gradskom knjižnicom Rijeka, a u okviru stalnih aktivnosti "Zavičajna srijeda" (...) // Runolist: Glasilo Društva Gorana Rijeka. 10, 11 (studenj 2010.), str. 7.
71. E. P. Čitaonica u Kutima. // Vjesnik. 46, 14.082 (22. 11. 1986.), str. [?]
72. Filipović, I. Povijest kroz imena. // Vjesnik. 40, 11.489 (19. 8. 1979.), str. 15.
73. Frlan-Jugo, M. Skupština Ogranka Matice hrvatske u Viškovu. // Glasnik Općine Viškovo. [?], 89 (srpanj 2014.), str. 30.
74. G. B. 55 godina širenja kulture: KPD "Hrvatska čitaonica sela Kuti". // Novi list. 45, 324 (26. 11. 1991.), str. 6.
75. G. G. Iz ogranaka: Delnice. // Vijenac. 22, 542-543 (11. prosinca 2014.), str. 39.
76. Gašpert, S. Brod Moravice: Izložba "Dodir zime". // Novi list. 68, 21.694 (4. 4. 2014.), str. 42.
77. Glad, N. Spomenik radu i čovječnosti. // Novi list. 49, 2012 (1995.), str. 25.
78. Glad, N. 60 godina čitaonice: u nedjelju žitelji naselja Gornji Kuti u Brod Moravicama slave. // Novi list. 50, 15.584 (22. 11. 1996.), str. 11.
79. [Glad, N.] Šezdeset godina druženja s knjigom: Hrvatska čitaonica sela Kuti. // Novi list. 50, 15.605 (13. 12. 1996.), podlistak Goranski Novi list. 8 (13. 12. 1996.), str. 19.
80. Glad, N. Šezdeset godina rada: Hrvatska čitaonica sela Kuti. // Novi list. 50, 15.536 (4. 10. 1996.), podlistak Goranski Novi list. 6 (4. 10. 1996.), str. 19.
81. Golik, B. Čitaonica živi s narodom: uz 56. godišnjicu Hrvatske čitaonice u Kutima. // Novi list. 46, 323 (24. 11. 1992.), str. 9.
82. Golik, B. Novi dom u zaseoku Kuti: u Brod Moravicama obilježen Dan mjesne zajednice. // Novi list. 40, 225 (25. 9. 1986.), str. 6.
83. Golik, B. Obilježen Dan MZ Brod Moravice. // Goranski list. 19, 166 (rujan 1986.), str. 3.

84. Golik, B. Obilježena 54. godišnjica čitaonice. // Novi list. 44, 329 (30. 11. 1990.), str. 10.
85. Golik, B. Otvorena čitaonica u zaseoku Kuti. // Goranski list. 19, 166 (rujan 1986.), str. 15.
86. Gorančica 2009. // Novi list. 64, 20.279 (28. 3. 2010.), str. 14.
87. Gorančica 2013.: Dosadašnji dobitnici Gorančice. // Novi list. 68, 21.687 (28. 3. 2014.), str. 27.
88. Gorančica 2014. Nagrada za izdanja knjiga u Gorskom kotaru u 2014. godini. Dobitnici 2. nagrade Gorančice 2014. // Novi list. 69, 22.054 (14. 4. 2015.), str. 20.
89. Gorančica 2014.: Predstavljamo nominirane za nagradu. // Novi list. 69, 22.054 (14. 4. 2015.), str. 20.
90. Gorančica 2015.: Predstavljamo nominirane za nagradu. // Novi list. 70, 22.413 (21. 4. 2016.), str. 20.
91. Gorančica 2016: Predstavljamo nominirane za nagradu. // Novi list. 71, 22.766 (20. 4. 2017.), str. 71.
92. Hovan, J. Čovjek koji je prebrojavao ptice. // Vjesnik. 48, 14.800 (27. 11. 1988.), str. 9.
93. Hovan, J. U potrazi za korijenima. // Vjesnik. 40, 11.510 (9. 9. 1979.), str. 9.
94. I. J. Na čelu nove uprave predsjednica Gordana Crnković. // Novi list. 68, 21.607 (5. i 6. 1. 2014.), podlistak Goranski Novi list. 213 (5. 1. 2014.), str. 4.
95. I. J. Predstavljena slikovnica "Sretna kućica". // Novi list. 68, 21.781 (6. 7. 2014.), podlistak Goranski Novi list. 219 (6. 7. 2014.), str. 4.
96. I. J. Rudolf Crnković nepoznat u domovini. // Novi list. 68, 21.932 (7. 12. 2014.), podlistak Goranski Novi list. 214 (7. 12. 2014.), str. 7.
97. I. J. Tomislav Mrle predstavio svoje "Blago s Risnjaka". // Novi list. 68, 21.897 (2. 11. 2014.), podlistak Goranski Novi list. 213 (2. 11. 2014.), str. 13.
98. I. Š. K. Vrijedne Pčelice izradile slikovnicu Sretna kućica. // Novi list. 69, 21.996 (13. 2. 2015.), str. 15.
99. I. T. Kanjonom rijeke Kupe. // Novi list. 53, 16.455 (14. 5. 1999.), str. 18.
100. I. T. Sami izgradili boćalište: Gornji Kuti. // Novi list. 51, 15.832 (7. 8. 1997.), str. 17.
101. In memoriam: Antun Burić. // Novi list. 46, 65 (6. 3. 1992.), str. 8.
102. "Ivan Brajdić, Biografija". // Novi list. 65, 20.700 (8. 6. 2011.), str. 61.
103. Ivanović, S. Velike zasluge male knjižnice. // Školske novine. 68, 9 (3052) (14. 3. 2017.), str. 27.

104. Izvršni odbor Društva Gorana i prijatelja Gorskog kotara Rijeka. Projekt "Znameniti Gorani" – Zamolba za suradnju. // Runolist: glasilo Društva Gorana Rijeka. 12, 14 (ožujak 2014.), str. 28.
105. J. I. Novi pokrov na Hrvatskoj čitaonici. // Novi list. 55, 17.267 (31. 8. 2001.), str. 19.
106. J. I. Općinsko priznanje tamburašima. // Novi list. 55, 17.259 (23. 8. 2001.), str. 14.
107. J. J. Ukratko: Brod Moravice – obljetnica. // Školske novine: tjednik za odgoj i obrazovanje. 57, 39 (5. 12. 2006.), str. 9.
108. J. L. Skupljanje starina. // Novi list. 30, 245 (18. 10. 1976.), str. 6.
109. Jakovljević, M. Gorski kotar utočište učenih i pismenih ljudi. // Novi list. 64, 20.521 (5. 12. 2010.), podlistak Goranski Novi list. 176 (5. 12. 2010.), str. 14.
110. Jakovljević, M. Rački među pet hrvatskih velikana. // Fužine – Lič – Vrata – Belo Selo – Slavica – Benkovac: Glasilo općine Fužine. [?], 10 (prosinac 2010.), str. 26-27.
111. Juničić, S. Nagrađena ljudska nesebičnost. // Večernji list. 49, 16.169 (6. 12. 2008.), str. 16.
112. Jurković, I. Brodmoravičani uživali u sportu, zabavi i druženju. // Novi list. 68, 21.843 (7. 9. 2014.), podlistak Goranski Novi list. 211 (7. 9. 2014.), str. 6.
113. Jurković, I. Dvojezična biografija za čitatelje s obje strane Kupe. // Novi list. 64, 20.493 (7. 11. 2010.), podlistak Goranski Novi list. 175 (7. 11. 2010.), str. 16.
114. Jurković, I. Stare škole ostaviti Brod Moravicama: napuštene stare zgrade područnih škola i dalje propadaju. // Novi list. 59, 18.880 (2. 4. 2006.), podlistak Goranski Novi list. 120 (2. 4. 2006.), str. 19.
115. Jurković, V. Obnovljena partizanska škola. // Novi list. 31, 217 (17. i 18. 9. 1977.), str. 4.
116. Jurković, V. Otvorena memorijalna škola u Lazici: proslavljen dan Mjesne zajednice Brod-Moravice. // Novi list. 31, 218 (19. 9. 1977.), str. 7.
117. Jurković, V. Povezanost sa zavičajem. // Dometi. 2, 8-9 (1969.), str. 42-45.
118. Jurković, V. Vrhunsko savezno priznanje za Mjesnu zajednicu Brod Moravice. // Drvosječa: informativni list Složene organizacije šumarstva i drvne industrije. 10, 74 (12. 1977.).
119. K. C. Knjiga o Ivanu Brajdiću. // Novi list. 65, 20.703 (11. 6. 2011.), str. 58.

120. K. C. Uručene nagrade PGŽ-a za unapređivanje kulture. // Novi list. 65, 20.689 (28. 5. 2011.), str. 58.
121. K. K. Gorančicu ne očekuje neizvjesna budućnost. // Novi list. 68, 21.908 (13. 11. 2014.), str. 18.
122. K. K. Mali Riječani jučer u "Sretnoj kućici". // Novi list. 69, 22.108 (9. 6. 2015.), str. 20.
123. K. M. 70 godina "Hrvatske čitaonice sela Kutina": svečanost u Brod Moravicama. // Novi list. 59, 19.068 (16. 10. 2006.), str. 16.
124. Kliner Medaković, A. Knjiga o premalo znanem književniku Ivanu Brajdiću. // Novi odmev: Glasilo Kulturno prosvetnega društva Slovenski dom. 56 (september 2015.), str. 5.
125. Knjižnica u Kutima. // Bilten Goranin. [?],[?] (1986.), str. 7.
126. Knjižničarsko društvo Rijeka: Umjesto uvodnika – naših 57 godina. // Knjižničar/ka: časopis Knjižničarskog društva Rijeka. 1, 1 (2009.), str. 5-7.
127. Kovačević, I. Najstarija knjiga crkveni misal iz 1740.: selo sa samo 50 duša ima svoju knjižnicu i tamburaški zbor. // Zajedničar: Fraternalist: Official Organ of the Croatian Fraternal Union of America. / All for One... One for All. 96, 46 (21. 11. 2001.), str. 13.
128. Kovačević, I. Selo koje živi uz knjige: nagrađena Hrvatska knjižnica i čitaonica u Kutima. // Večernji list. 48, 15.503 (17. 1. 2006.), str. 20.
129. Krikšić, K. Drugo izdanje slikovnice i informatizacija Čitaonice. // Novi list. 69, 22.193 (6. 9. 2015.), podlistak Goranski Novi list. 233 (6. 9. 2015.), str. 5.
130. Krikšić, K. "Gorančica" za "Ravnogorski rječnik" Zvonimira Erjavca. // Novi list. 69, 22.050 (10. 4. 2015.), str. 22.
131. Krikšić, K. Mireli Slukan Altić "Gorančica" za knjigu o Gomirju. // Novi list. 71, 22.767 (21. 4. 2017.), str. 42.
132. Krikšić, K. Nagrađena slikovnica prevedena na engleski. // Novi list. 70, 22.313 (10.1. 2016.), podlistak Goranski Novi list. 237 (10. 1. 2016.), str. 12-13.
133. Krikšić, K. Prijateljstvo djece i kočke Čitaonice. // Novi list. 69, 22.132 (5. 7. 2015.), podlistak Goranski Novi list. 231 (5. 7. 2015.), str. 1-3.
134. Krikšić, K. Publicistika opet "pobijedila" beletristiku. // Novi list. 69, 22.072 (3. 5. 2015.), podlistak Goranski Novi list. 229 (3. 5. 2015.), str. 8-9.

135. Krikšić, K. Sretna utrka i Forest Run u dva dana rastrčali 300 sportaša i rekreativaca. // Novi list. 70, 22.873 (6. 8. 2017.), podlistak Goranski Novi list. 255 (6. 8. 2017.), str. 14.
136. Krikšić, K. Timskim radom do boljeg razumijevanja. // Novi list. 69, 22.012 (1. 3. 2015.), podlistak Goranski Novi list. 227 (1. 3. 2015.), str. 1-3.
137. Krikšić, K. Vrbovsko obilježilo ovogodišnji natječaj. // Novi list. 70, 22.782 (7. 5. 2017.), podlistak Goranski Novi list. 252 (7. 5. 2017.), str. 2-3.
138. Krikšić, K. Zlatko Pochobradsky dobio i drugu Gorančicu. // Novi list. 70, 22.414 (22. 4. 2016.), str. 42.
139. Krmpotić, M. Biografski leksikon znamenitih Gorana. // Novi list. 69, 22.281 (5. 12. 2015.), str. 21.
140. Krmpotić, M. Čitaonica – veliki ponos malog sela Kuti: u Brod Moravicama svečano obilježen 70. jubilej “Hrvatske čitaonice sela Kuti”. // Novi list. 59, 19.068 (16. 10. 2006.), str. 15.
141. Krmpotić, M. Dobitnica Gorančice za 2009. Karmen Delač-Petković. // Novi list. 64, 20.281 (30. 3. 2010.), str. 23.
142. Krmpotić, M. Dobre knjige i poznati autori. // Novi list. 68, 21.932 (7. 12. 2014.), podlistak Goranski Novi list. 214 (7. 12. 2014.), str. 2.
143. Krmpotić, M. Dodjela “Gorančice” za 2006. godinu. // Novi list. 61, 19.202 (4. 3. 2007.), podlistak Goranski Novi list. 131 (4. 3. 2007.), str. 2.
144. Krmpotić, M. Dugovječnost temeljena na volonterizmu i zajedništvu. // Novi list. 70, 22.518 (7. 8. 2016.), podlistak Goranski Novi list. 224 (7. 8. 2016.), str. 4.
145. Krmpotić, M. Duh partizanske škole u akciji. // Novi list. 56, 17.427 (11. 02. 2002.), str. 21.
146. Krmpotić, M. 2014. Gorani neće po dobru pamtiti. Pozitivna top ljestvica. Deseta “Gorančica”. // Novi list. 69, 21.957 (4. 1. 2015.), podlistak Goranski Novi list. 225 (4. 1. 2015.), str. 3.
147. Krmpotić, M. Fužine su imale prvu knjižnicu i čitaonicu. // Novi list. 66, 21.073 (1. 7. 2012.), podlistak Goranski Novi list. 195 (1. 7. 2012.), str. 6-7.
148. Krmpotić, M. “Gorančica” iznjedrila svoju prvu slikovnicu. // Novi list. 64, 20.285 (3., 4. i 5. 4. 2010.), podlistak Goranski Novi list. 168 (3. 4. 2010.), str. 4-5.
149. Krmpotić, M. “Gorančica” još jedan doprinos književnosti. // Novi list. 65, 20.608/ (6. 3. 2011.), podlistak Goranski Novi list. 179 (6. 3. 2011.), str. 6-7.

150. Krmpotić, M. Gorančicu dobili Slavko Malnar i Željko Laloš. // Novi list. 6, 21.688 (29. 3. 2014.), str. 22.
151. Krmpotić, M. Goranin koji je ostavio trag u američkoj glazbi. // Novi list. 68, 21.928 (3. 12. 2014.), str. 20.
152. Krmpotić, M. Hrvatska čitaonica sela Kutu proslavila 80. rođendan. // Novi list. 70, 22.637 (6. 12. 2016.), str. 22.
153. Krmpotić, M. I priroda i društvo ugrožavali Gorane. // Novi list. 70, 22.666 (8. 1. 2017.), podlistak Goranski Novi list. 249 (8. 1. 2017.), str. 4-5.
154. Krmpotić, M. I uz loš urod – izlagača najviše do sada. // Novi list. 70, 22.560 (19. 9. 2016.), str. 18.
155. Krmpotić, M. Jedinstvena knjižnica nsvakidašnje povijesti. // Novi list. 64, 20.196 (3. 1. 2010.), str. 69.
156. Krmpotić, M. Knjižnična tradicija na kakvoj bi pozavidjeli i najrazvijeniji. // Novi list. 68, 21.890 (25. 10. 2014.), str. 21.
157. Krmpotić, M. Mala čitaonica otvorila pogled u veliki svijet. // Novi list. 70, 22.497 (17. 7. 2016.), str. 10.
158. Krmpotić, M. Na računu svega 45 kuna. // Novi list. 52, 16.093 (4. 5. 1998.), str. 30.
159. Krmpotić, M. Nagrada “Gorančica” uručena Karmen Delač-Petković. // Knjižničar/ka: časopis Knjižničarskog društva Rijeka. 2, 2 (2010.), str. 138-139.
160. Krmpotić, M. Najbolje goranske knjige ovjenčane Gorančicom. // Novi list. 68, 21.696 (6. 4. 2014.), podlistak Goranski Novi list 216 (6. 4. 2014.), str. 2-3.
161. Krmpotić, M. Najviše “lijepe književnosti”, Novi list. 70, 22.369 (6. 3. 2016.), podlistak Goranski Novi list. 239 (6. 3. 2016.), str. 10-11.
162. Krmpotić, M. Natječaji iz godine u godinu sve bolji. // Novi list. 69, 22.046 (4., 5. i 6. 4. 2015.), podlistak Goranski Novi list. 228 (4. 4. 2015.), str. 8-9.
163. Krmpotić, M. Oaza ljubitelja dobre knjige već 140 godina. // Novi list. 68, 21.871 (5. 10. 2014.), podlistak Goranski Novi list. 212 (5. 10. 2014.), str. 8-9.
164. Krmpotić, M. Od biciklizma do Opere na jezeru. // Novi list. 70, 22.495 (15. 7. 2016.), str. 22.
165. Krmpotić, M. Počeo rad na “Goraniani”. // Novi list. 68, 21.700 (10. 4. 2014.), str. 23.

166. Krmpotić, M. Počinje priprema biografskog leksikona o najznamenitijim Goranima. // Novi list. 68, 21.607 (5. i 6. 1. 2014.), podlistak Goranski Novi list. 213 (5. 1. 2014.), str. 16.
167. Krmpotić, M. Podigli svijest o potrebi očuvanja povijesti i tradicije. // Zeleno i plavo. 12, 42 (studen 2016.), str. 20-21.
168. Krmpotić, M. Povelje Vilimu Klobučaru, Ivici Grguriću, Branimiru Svetličiću i Čitaonici u Kutima. // Novi list. 70, 22.530 (20. 8. 2016.), str. 18.
169. Krmpotić, M. Približavanje Gorskog kotara i Rijeke. // Novi list. 53, 16.346 (22. 1. 1999.), str. 18.
170. Krmpotić, M. Raznolika ljepota goranskih govora. // Novi list. 70, 22.627 (26. 11. 2016.), str. 24.
171. Krmpotić, M. Rekordan broj knjiga stavio žiri na slatke muke. // Novi list. 61, 19.217 (19. 3. 2007.), str. 15.
172. Krmpotić, M. Rudolf Crnković zaslužuje valorizaciju i u domovini. // Novi list. 68, 21.935 (10. 12. 2014.), str. 20.
173. Krmpotić, M. Sretna kućica: Najbolja hrvatska slikovnica. // Novi list. 68, 21.927 (2. 12. 2014.), str. 19.
174. Krmpotić, M. Štitio Čitaonicu pa počinio "smrekocid". // Novi list. 64, 20.429 (2. 9. 2010.), str. 20.
175. Krmpotić, M. Traže se partneri za EPK projekte. // Novi list. 70, 22.575 (4. 10. 2016.), str. 20.
176. Krmpotić, M. Turnju vratili život, a crkvi svetog Nikolu. // Novi list. 65, 20.568 (25. 1. 2011.), str. 19.
177. Krmpotić, M. Učlanila se u Hrvatsku čitaonicu u selu Kutu. // Novi list. 70, 22.612 (11. 11. 2016.), str. 23.
178. Krmpotić, M. Za Gorančicu devet kandidata. // Novi list. 70, 22.750 (2. 4. 2017.), podlistak Goranski Novi list. 251 (2. 4. 2017.), str. 16.
179. Krmpotić, M. Zahvaljujući Mulleru, natječaj međunarodni. // Novi list. 69, 21.984 (1. 2. 2015.), podlistak Goranski Novi list. 226 (1. 2. 2015.), str. 16.
180. Krmpotić, M. Zelene ljepote zbližavaju susjede. // Novi list. 71, 22.764 (18. 4. 2017.), str. 20.
181. Krmpotić, M. Znameniti Gorani uskoro u leksikonu. // Novi list. 70, 22.402 (10. 4. 2016.), str. 6.
182. [Krmpotić, M.; Androić, J.] Karmen Delač-Petković – 70 godina Hrvatske čitaonice u selu Kutu. // Novi list. 61, 19.230 (1. 4. 2007.), podlistak Goranski Novi list. 132 (1. 4. 2007.), Gorančica: poseban prilog Goranskoga Novoga lista. 2 (1. 4. 2007.), str. 7.

183. Krmpotić, M.; Štefančić, S. 10. godina književne nagrade "Gorančica". // Goranin: list Gorana u Zagrebu. 44, 14 (prosinac 2014.), str. 24.
184. Krmpotić, M.; Štefančić, S. Znameniti Gorani – Biografski leksikon. // Goranin: list Gorana u Zagrebu. 44, 14 (prosinac 2014.), str. 25.
185. Krmpotić, M.; Tatar, N.; Pintar, V. Politička elita želi nas spasiti preustrojem a ne ekonomijom. // Novi list. 63, 20.062 (17. 8. 2009.), str. 21.
186. Kruc, N. Sjećanje na Ivana Brajdića. // Goranin: Novine Gorana u Zagrebu. 39, 9 (prosinac 2009.), str. 29.
187. Lisac, J. Novo izdanje o goranskim prezimenima. // Filologija. 13 (1985.), str. 241-250.
188. Lisac, J. Obnavlja se partizanska škola. // Novi list. 31, 201 (30. 8. 1977.), str. 6.
189. Lisac, J. Otvara se memorijalna partizanska škola. // Novi list. 31, 216 (16. 9. 1977.), str. 6.
190. Lončar, D. Knjiga u malom mjestu: čitaonica u Kutima. // Novi list. 42, 139 (15. 6. 1988.), str. 8.
191. M. G. Doktorirala Karmen Delač-Petković. // Novi list. 66, 21.100 (28. 7. 2012.), str. 16.
192. M. K. Danas dodjela "Gorančice". // Novi list. 71, 22.766 (20. 4. 2017.), str. 60.
193. M. K. Dodjela književne nagrade "Gorančica". // Novi list. 68, 21.661 (2. 3. 2014.), podlistak Goranski Novi list. 215 (2. 3. 2014.), str. 9.
194. M. K. Dodjela književne nagrade Gorančica. // Novi list. 69, 22.049 (9. 4. 2015.), str. 22.
195. M. K. Dodjela nagrade "Gorančica". // Novi list. 64, 20.280 (29. 3. 2010.), str. 15.
196. M. K. Dosad za "Gorančicu" prispjelo devet knjiga. // Novi list. 65, 20.554 (11. 1. 2011.), str. 23.
197. M. K. Englez Kenn Clarke predstavio knjigu "Klek". // Novi list. 70, 22.442 (21. 5. 2016.), str. 23.
198. M. K. Gorančica: Dvanaesto izdanje književne nagrade. // Novi list. 69, 22.282 (6. 12. 2015.), podlistak Goranski Novi list. 236 (6. 12. 2015.), str. 3.
199. M. K. "Gorančica" 2009. // Novi list. 64, 20.280 (29. 3. 2010.), str. 35.
200. M. K. Goranski vikend u znaku književnosti. // Novi list. 70, 22.619 (18. 11. 2016.), str. 26.
201. M. K. Gordana Crnković iznova izabrana za predsjednicu. // Novi list. 71, 22.979 (21. 11. 2017.), str. 20.

202. M. K. Mala čitaonica u srcu prirode glavni lik "Sretne kućice". // Novi list. 68, 21.670 (11. 3. 2014.), str. 21.
203. M. K. Najljepša mala knjižnica dobila bibliografiju radova. // Novi list. 71, 22.683 (25. 1. 2017.), str. 20.
204. M. K. Obnovljeno obilježje karavanskog puta Trata. // Novi list. 70, 22.620 (19. 11. 2016.), str. 23.
205. M. K. Predstavljanje "Sretne kućice" u – sretnoj kućici. // Novi list. 68, 21.790 (15. 7. 2014.), str. 20.
206. M. K. Predstavljen "Demon školske knjižnice". // Novi list. 71, 22.965 (7. 11. 2017.), str. 21.
207. M. K. Predstavljena knjiga "Ivan Brajdić". // Novi list. 64, 20.489 (3. 11. 2010.), str. 19.
208. M. K. Predstavljena knjiga o knjižnici sela Gornji Kut. // Novi list. 64, 20.303 (23. 4. 2010.), str. 19.
209. M. K. Priznanje zaslužnim pojedincima i institucijama. // Novi list. 68, 21.897 (2. 11. 2014.), podlistak Goranski Novi list. 213 (2. 11. 2014.), str. 12.
210. M. K. Proslava 81. rođendana uz koncert "Zametskog korena". // Novi list. 71, 22.989 (1. 11. 2017.), str. 23.
211. M. K. Spisateljica odvela male Gorane u svijet bajki. // Novi list. 68, 21.899 (4. 11. 2014.), str. 22.
212. M. K. Spomenik graditeljima Kupskog kanala. // Novi list. 69, 21.961 (9. 1. 2015.), str. 23.
213. M. K. Svečano proslavili 78. rođendan. // Novi list. 68, 21.943 (18. 12. 2014.), str. 22.
214. M. K. Za sada osam knjiga konkurira za "Gorančicu". // Novi list. 70, 22.666 (8. 1. 2017.), podlistak Goranski Novi list. 249 (8. 1. 2017.), str. 11.
215. M. K. Za 80. rođendan Čitaonice literarni i likovni natječaj. // Novi list. 71, 22.667 (9. 1. 2017.), str. 18.
216. M. P. Obnova kapelice Sv. Andrije. // Novi list. 55, 17.186 (8. 6. 2001.), str. 17.
217. M. S. Jubilej KPD Hrvatska čitaonica sela Kut. // Novi list. 52, 16.289 (22. 11. 1998.), str. 14.
218. M. S. Proslava 63. obljetnice Hrvatske čitaonice. // Novi list. 53, 16.612 (22. 10. 1999.), str. 15.
219. Mali hram pisane riječi: svečano obilježena 70. obljetnica hrvatske čitaonice sela Kut. // Novi list. 59, 19.087 (5. 11. 2006.), podlistak Goranski Novi list. 127 (5. 11. 2006.), str. 7.

220. Malnar, Ž. Radionice u Palčavoj šiši. // Novi list. 71, 22.879 (12. 8. 2017.), str. 20.
221. Miholić, I. Priča o tamburi. // Hrvatski iseljenički zbornik za 2004.(2003.), str. 63-72.
222. Mirković, M. Ivan Brajdić, monografija. // Kažipot: Mesečnik slovenske skupnosti na Reki in v PGŽ. 6, 66 (studenj 2010.), str. 21-22.
223. Mirković, M. Novo na knjižnih policah: Selo Gornji Kuti i njegova Hrvatska čitaonica. // Kažipot: Mesečnik slovenske skupnosti na Reki in v PGŽ. 6, 58 (februar 2010.), str. 21-22.
224. Mjesec hrvatske knjige u knjižnici Halubajska zora. // Glasnik Općine Viškovo. 12, 91 (2014.), str. 21.
225. Mladi knjižničari. Posjet "Hrvatskoj čitaonici sela Kuti". // Matej: Bilten mladih knjižničara. Osnovna škola "Sveti Matej" Viškovo. 13 (prosinac 2009.), str. 7.
226. N. G. Njegovanje kajkavskog narječja. // Novi list. 49, 302 (7. 11. 1995.), str. 16.
227. Nađ, B. Zaljubljeni u terensku nastavu. // Školske novine: tjednik za odgoj i obrazovanje. 60, 20 (2718) (19. 5. 2009.), str. 24.
228. Nagrade za prinos knjižničarskoj struci. // Vjesnik. 68, 21.122 (13. i 14. 1. 2007.), str. 3.
229. Nagradjeni najbolji radnici na narodnom prosvjećivanju u Riječkoj oblasti. // Riječki list. 4, 18 (21. 1. 1950.), str. 3.
230. Najvolonteri godine. // Zeleno i plavo. 5, 16 (veljača 2009.), str. 6.
231. Nova knjiga u nakladi Hrvatske čitaonice sela Kuti. // Goranin: list Gorana u Zagrebu. 44, 14 (prosinac 2014.), str. 25.
232. Novi list, Matica hrvatska i ogranci Matice hrvatske u Čabru i Delnicama. Gorančica u Zagrebu (pozivnica). // Novi list. 68, 21.726 (9. 5. 2014.), str. 22.
233. Od broja do broja: Ljetopis Matice hrvatske – ogranka u Rijeci: Od siječnja do prosinca 2009.: Srijeda, 14. listopada. // Dometi. 19, 1-4 (2009.), str. 186.
234. P. V. Film star 25 godina privukao mještane. // Novi list. 59, 18.897 (21. 4. 2006.), str. 16.
235. P. V. Jubilej čitaonice Kuti. // Novi list. 59, 18.855 (8. 3. 2006.), str. 18.
236. P. V. Računalo Hrvatskoj čitaonici sela Kuti. // Novi list. 58, 18.620 (8. 7. 2005.), str. 21.
237. Paver, M. Ceste život znače. // Novi list. 55, 17.254 (18. 8. 2001.), str. 17.

238. Paver, M. Ljubav prema knjizi. // Novi list. 53, 16.655 (5. 12. 1999.), podlistak Goranski Novi list. 44 (5. 12. 1999.), str. 7.
239. Paver, M. Obilježan Dan čitaonice. // Novi list. 54, 16.962 (19. 10. 2000.), str. 14.
240. Paver, M. Priprema se monografija Čitaonice: godišnja skupština Hrvatske čitaonice u Kutima. // Novi list. 52, 16.297 (30. 11. 1998.), str. 35.
241. Paver, M. Prolaze ratovi i vlasti – Čitaonica ostaje. // Novi list. 55, 17.321 (24. 10. 2001.), str. 21.
242. Paver, M. Šest desetljeća Čitaonice u Kutima: malo mjesto veliki jubilej. // Novi list. 53, 16.627 (7. 11. 1999.), podlistak Goranski Novi list. 43 (7. 11. 1999.), str. 5.
243. Paver, M. Velika čitaonica u malim Kutima. // Novi list. 53, 16.616 (26. 10. 1999.), str. 13.
244. Pintar, V. Nastavljena tradicija goranskog poduzetništva. // Novi list. 69, 21.957 (4. 1. 2015.), podlistak Goranski Novi list. 225 (4. 1. 2015.), str. 13.
245. Pintar, V. Utrka trkača i hodača uz pjesmu i likove iz bajki. // Novi list. 71, 22.863 (27. 7. 2017.), str. 66.
246. Plakete najuspješnijima. // Glasnik Općine Viškovo. 73 (lipanj 2011.), str. 18-19.
247. Pozivamo vas na dodjelu nagrade Gorančica 2015. // Novi list. 70, 22.413 (21. 4. 2016.), str. 21.
248. Pozivamo vas na Predstavljanje knjige i nagrade "Gorančica" Novoga lista: Karmen Delač Petković *Selo Gornji Kuti i njegova Hrvatska čitaonica*. // Novi list. 64, 20.300 (20. 4. 2010.), str. 67.
249. Predstavljanje knjige Rudolfa Crnkovića. // Novi list. 68, 21.918 (23. 11. 2014.), str. 52.
250. Pregled svih knjiga pristiglih na natječaj: Stručna literatura. // Gorančica: Poseban prilog Goranskoga Novoga lista. 2 (1. 4. 2007.), str. 7.
251. Primorsko-goransko kazališno veče. // Pionirske novine. 1, 1 (1945.), str. 3.
252. Radović, S. Neprocjenjivo blago pod oronulim krovovima. // Novi list. 56, 17.706 (1. 12. 2002.), podlistak Goranski Novi list. 80 (1. 12. 2002.), str. 9.
253. S. D. Kulturno-prosvjetni rad u Gorskom kotaru. // Riječki list. 5, 26 (1. 2. 1951.), str. 3.
254. S Gorskim kotarom počeo i završava: Ivan Brajdić, autor romana "Bizonsko doba": Nagrađeni u kategoriji beletristike: 1. nagrada. // Novi

- list. 52, 19.585 (6. 4. 2008.), podlistak Goranski Novi list. 144 (6. 4. 2008.), podlistak Gorančica: poseban prilog Goranskoga Novoga lista, br. 3 (6. 4. 2008.), str. 5.
255. S. P. Misal čeka obnovu: u Kutima će se u studenome obilježiti 60. godina postanka knjižnice. // Večernji list. 40, 11.703 (9. 4. 1996.), str. 10.
256. S. P. Monografija tradicije njegovanja pisane riječi. // Novi list. 63, 20.121 (16. 10. 2009.), str. 18.
257. Sabovljev, S. Prva desetka proslavljena dvaput. // Novi list. 68, 21.749 (1. 6. 2014.), podlistak Goranski Novi list. 218 (1. 6. 2014.), str. 8.
258. Sabovljev, S. Za "Gorančicu" se borilo 127 knjiga: Obilježeno 10 godina goranske književne nagrade. // Novi list. 68, 21.727 (10. 5. 2014.), str. 3.
259. Savić, B. Svi besplatno u muzeje! // Novi list. 72, 23.150 (17. 5. 2018.), str. 62.
260. Skupljanje starina. // Novi list. 30, 245 (18. 10. 1976.), str. 6.
261. Sremac, S. Hrvati i tambura u Sjedinjenim Američkim Državama. // Etnološka tribina: godišnjak Hrvatskog etnološkog društva. 32, 25 (2002.), str. 57-74.
262. Sremac, S. Tamburica – duša naroda. // Školske novine: tjednik za odgoj i obrazovanje. 66, 2982-2983 (16. lipnja 2015.), str. 33.
263. Sretna kućica, pozivnica na predstavljanje knjige. // Novi list. 68, 21.753 (5. 6. 2014.), str. 23.
264. Sveticki, B. Priča o Kočkim tamburašima: zvuci tambure iz dna duše. // Novi list. 57, 18.004 (5. 10. 2003.), podlistak Goranski Novi list. 90 (5. 10. 2003.), str. 9.
265. Š. I. Magistrirala Karmen Delač Petković. // Novi list. 61, 19.166 (27. 1. 2007.), str. 14.
266. Šegota Novak, M. Izborna skupština Knjižničarskog društva Rijeka. // Knjižničar/ka: časopis knjižničarskog društva Rijeka. 5, 5 (2014.), str. 156-158.
267. Tomac, I. Brod Moravice u oku kamere: ekipa HTV-a snimala u Gorskom kotaru. // Novi list. 55, 17.331 (4. 11. 2001.), podlistak Goranski Novi list. 62 (4. 11. 2001.), str. 6.
268. Tomac, I. Čitaonica sa 1.773 knjige: obilježavanje 62. godišnjice Hrvatske čitaonice sela Kutu. // Novi list. 52, 16.301 (4. 12. 1998.), podlistak Goranski Novi list. 32 (4. 12. 1998.), str. 9.
269. Tomac, I. Entuzijazam posustaje pred kroničnom besparicom: godišnja skupština "Hrvatske čitaonice sela Kutu". // Novi list. 54, 16.978 (5. 11. 2000.), podlistak Goranski Novi list. 55 (5. 11. 2000.), str. 19.

270. Tomac, I. Obilježen 61. rođendan: godišnja skupština Hrvatske čitaonice Gornji Kuti. // Novi list. 51, 15.950 (5. 12. 1997.), podlistak Goranski Novi list, 20 (5. 12. 1997.), str. 9.
271. Tomac, I. Obilježena 62. godišnjica Hrvatske čitaonice: u selu Gornji Kuti, u općini Brod Moravice. // Novi list. 52, 16.292 (25. 11. 1998.), str. 19.
272. Tomac, I. Uređena Hrvatska čitaonica. // Novi list. 55, 17.304 (7. 10. 2001.), podlistak Goranski Novi list. 55 (7. 10. 2001.), str. 7.
273. Tomac, I. Veliki jubilej maloga hrama kulture: navršava se 65 godina rada Hrvatske čitaonice sela Kuti. // Novi list. 55, 17.331 (4. 11. 2001.), podlistak Goranski Novi list. 62 (4. 11. 2001.), str. 6.
274. V. K. U pripremi 14. broj časopisa "BBC". // Novi list. 53, 16.360 (5. 2. 1999.), str. 18.
275. V. P. Događena ljetna nadstrešnica. // Novi list. 67, 21.477 (23. 8. 2013.), str. 26.
276. V. P. Jubilarni 10. Gorski sajam. // Novi list. 68, 21.941 (16. 12. 2014.), str. 22.
277. V. P. "Sretna kućica" odigrat će se u zagrebačkom Kazalištu Trešnja. // Novi list. 70, 22.643 (12. 12. 2016.), str. 18.
278. V. P. Sretna kućica za najmlađe. // Novi list. 68, 21.759 (11. 6. 2014.), str. 22.
279. V. T. Gradska knjižnica Rijeka, bilten (21. 4. 2010.) Zavičajna srijeda // Gorančica, str. [?]
280. Vladilo, I. Nagrađeni članovi Knjižničarskog društva Rijeka. // Knjižničar/ka: časopis Knjižničarskog društva Rijeka. 1, 1 (2009.), str. 84-94.
281. Vladilo, I. Predstavljena knjiga Selo Gornji Kuti i njegova Hrvatska čitaonica. // Novosti HKD. 18, 46 (prosinac 2009.), str. [?].
282. Zorić, Lj. Karmen Delač-Petković primila nagradu "Višnja Šeta". // Knjižničar/ka: časopis Knjižničarskog društva Rijeka. 2, 2 (2010.), str. 140-141.
283. Zorić, Lj. Knjiga – spomenik narodnom prosvjećivanju. // Školske novine: tjednik za odgoj, obrazovanje, znanost i kulturu. 58, 18 (2633) (8. 5. 2007.), str. 11.
284. Ž. M. Privlačna nematerijalna baština zelene doline. // Novi list. 64, 20.421 (25. 5. 2010.), str. 22.

Internet

1. Arbanas, D. Hrvatska čitaonica sela Kuti dobila svoju slikovnicu: Sretna kućica govori o najstarijoj živećoj čitaonici smještenoj u goranskom selu, <https://gorskenovosti.net/2014/06/11/hrvatska-citaonica-sela-kuti-dobila-svoju-slikovnicu-sretna-kucica-govori-o-najstarijoj-zivucjoj-citaonici-smjestenoj-u-goranskom-selu/> (11. 6. 2014.)
2. Arbanas, D. Noć knjige 2018., http://os-brod-moravice.skole.hr/?news_id=287 (20. 9. 2016.)
3. Arbanas, D. Mjesec hrvatske knjige., http://web2.os-brod-moravice.skole.hr/?news_id=376 (16. 10. 2018.)
4. Arbanas, D. Na redovnoj izbornoj skupštini Hrvatske čitaonice sela Kuti: Dosadašnjoj predsjednici Gordani Crnković povjeren još jedan mandat <https://gorskenovosti.net/2017/10/31/na-redovnoj-izbornoj-skupstini-hrvatske-citaonice-sela-kuti-dosadasnjoj-predsjednici-gordani-crnkovic-povjeren-jos-jedan-mandat/> (16. 10. 2018.)
5. Arbanas, D. U Hrvatskoj čitaonici sela Kuti: Britanski pisac Ken Clarke predstavio knjigu Klek inspiriranu lokalnim bajkama, pričama i legendama, <https://gorskenovosti.net/2016/05/22/u-hrvatskoj-citaonici-sela-kuti-britanski-pisac-kenn-clarke-predstavio-knjigu-klek-inspiriranu-lokalnim-bajkama-pricama-i-legendama/> (20. 9. 2016.)
6. Arbanas, D. U Hrvatskoj čitaonici sela Kuti: Gostovala književnica Morea Baničević, <https://gorskenovosti.net/2017/11/03/u-hrvatskoj-citaonici-sela-kuti-gostovala-knjizevnica-morea-banicevic/> (21. 11. 2017.)
7. Arbanas, D. U organizaciji Hrvatske čitaonice i Maraton kluba Velika Gorica: Održana prva Sretna utrka u Gornjim Kutima, <https://gorskenovosti.net/2017/07/26/u-organizaciji-hrvatske-citaonice-i-maraton-kluba-velika-gorica-odrzana-prva-sretna-utrka-u-gornjim-kutima/>, (26. 7. 2017.)
8. Arbanas, D. Veliki jubilej Čitaonice sela Kuti: Osamdeset godina je vode volonteri i isto toliko godina ponosno nosi naziv Hrvatska a jedina je opisana i oslikana u slikovnici, <https://gorskenovosti.net/2016/07/18/veliki-jubilej-citaonice-sela-kuti-osamdeset-godina-je-vode-volonteri-i-isto-toliko-godina-ponosno-nosi-naziv-hrvatska-a-jedina-je-opisana-i-oslikana-u-slikovnici/> (18. 7. 2016.)
9. Bertović Pupiće, J. Sretna kućica, http://www.os-sveti-matejviskovo.skole.hr/skola/knjiznica/sretna_ku_ica (16. 6. 2014.)

10. Bertović Pupiće, J. Predstavljanje slikovnice “Sretna kućica”, http://os-sveti-matej-viskovo.skole.hr/?news_id=238 (7. 5. 2015.)
11. Bolje vas našli, Kuti!, <http://rijeka2020.eu/bolje-vas-nasli-kuti/> (19. 4. 2018.)
12. Brnada, P. Maraton klub na “Sretnoj utrci” u Gorskom kotaru, <http://www.vgdanas.hr/sport/maraton-klub-na-sretnoj-utrci-u-gorskom-kotaru/> (23. 7. 2018.)
13. Dan škole: 27. svibnja 2013. proslavili smo naš dan, Dan OŠ Brod Moravice, http://os-brod-moravice.skole.hr/?news_id=139 (20. 9. 2016.)
14. Delač-Petković, K. Burić Antun. Znameniti Gorani (leksikonska jedinica), http://www.maticahrvatska-cabar.hr/leksikon_brod_moravice.php (20. 9. 2016.)
15. Delač-Petković, K. Ivan Brajdić (pseud. Goran). Znameniti Gorani (leksikonska jedinica), http://www.maticahrvatska-cabar.hr/leksikon_brod_moravice.php (17. 10. 2016.)
16. Delač-Petković, K. Ivan Delač. Znameniti Gorani (leksikonska jedinica), http://www.maticahrvatska-cabar.hr/leksikon_brod_moravice.php (17. 10. 2016.)
17. Delač-Petković, K. Rudolf Crnković. Znameniti Gorani (leksikonska jedinica), http://www.maticahrvatska-cabar.hr/leksikon_brod_moravice.php (17. 10. 2016.)
18. Djeca na Interliberu, <http://citajme.com/djeca-na-interliberu/?print=print> (23. 11. 2015.)
19. Dodjela nagrade “Gorančica”, <http://www.novolist.hr/2010/03/28/svecanost-gradskog-kazalista-lut.aspx> (7. 6. 2010.)
20. Dodijeljene nagrade za volontere godine, <http://www.rijeka.hr/DodijeljeneNagradeZaVolontere> (20. 9. 2016.)
21. 24. travnja 2007.: Hrvatska čitaonica sela Kuti, mr. sc. Karmen Delač-Petković (...), http://www.knjiznicari.hr/UDK2/index.php/%C5%BDSV_PG%C5%BD (12. 11. 2010.)
22. Francišković, B. i Magazin, I. Djeca istražuju i stvaraju – Od projekta do slikovnice., <https://www.rivrtici.hr/zbornik-djeca-istrazuju-i-stvaraju> (16. 10. 2018.)
23. Gorančica 2013. Internet stranica OŠ Brod Moravice, http://os-brod-moravice.skole.hr/?news_hk=1&news_id=168&mshow=290 (11. 6. 2014.)

24. Gorski kotar: doživljaj prirode: Spomenici kulture, <http://www.kvarner.hr/h/gorski-kotar/spomenici.html> (19. 2. 2006.)
25. Gorski kotar – kulturno-povijesne vrijednosti, <http://kulturna-dobra-pgz.posluh.hr/gk/s8.jpg> (15. 2. 2006.)
26. Gradska knjižnica Rijeka: Zavičajna srijeda: Predstavljanje knjige Selo Gornji Kut i njegova “Hrvatska čitaonica” autorice Karmen Delač Petković, <https://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/224> (30. 4. 2010.)
27. Hrvatska čitaonica sela Kut, <https://www.globalnpo.org/HR/Brod-Moravice/1426591124265456/Hrvatska-%C4%8Ditaonica-sela-Kuti> (18. 10. 2018.)
28. Hrvatska čitaonica sela Kut dobila svoju slikovnicu: Sretna kućica govori o najstarijoj živućoj čitaonici smještenoj u goranskom selu, <http://gorskenovosti.net/2014/06/11/hrvatska-citaonica-sela-kuti-dobila-svoju-slikovnicu-sretna-kucica-govori-o-najstarijoj-zivucjoj-citaonici-smjestenoj-u-goranskom-selu/> (11. 6. 2014.)
29. Informativna srijeda, <http://www.kgz.hr/srijeda.asp> (18. 11. 2006.)
30. Jevtić, D. Djeca iz dječjeg vrtića Pčelice izradila vlastitu slikovnicu, <https://www.mojarijeka.hr/vijesti/djeca-iz-djecjeg-vrtica-pcelice-izradila-vlastitu-slikovnicu> (16. 10. 2018.)
31. Interaktivno čitanje slikovnice “Sretna kućica”, http://www.dv-ciciban-vg.hr/novosti_detaljno.sdp?page=127 (14. 10. 2016.)
32. Knjižničarsko društvo Rijeka – Novosti.
 - Zbog nedovoljnog broja zainteresiranih odgađa se izlet u Gorski kotar planiran za 26. 9. 2009.
 - Naša članica Karmen Delač Petković, 16. kolovoza 2009., na Dan općine Brod Moravice nagrađena Poveljom Općine Brod Moravice za 2009. g. (...)
 - KDR i UO “Hrvatske čitaonice sela Kut” pozivaju vas na stručni izlet u Gorski kotar, <http://www.kdr.hr> (23. 9. 2009.)
33. Kožul, A. Reportaža: Sretno selo Kut, <http://rijekazozo.eu/reportaza-sretno-selo-kuti/> (24. 4. 2018.)
34. Lučić, N. Gornji Kut u Gorskome kotaru – selo s najviše knjiga po stanovniku, <http://radio.hrt.hr/radio-rijeka/clanak/gornji-kuti-u-gorskome-kotaru-selo-s-najvise-knjiga-po-stanovniku/132239/> (21. 11. 2016.)

35. Metro zvijezda zajednice – Sretna kućica i Čitaonica, <https://www.24sata.hr/metro-zvijezda-zajednice-sretna-kucica-i-citaonica-422223> (3. 6. 2015.)
36. Mjesec hrvatske knjige u ritmu poezije i ljubavi, <http://www.kigo.hr/mjesec-hrvatske-knjige-2014-u-ritmu-poezije-i-ljubavi/> (16. 10. 2018.)
37. Međunarodni dan muzeja, <http://www.crikva.hr/medjunarodni-dan-muzeja/2562> (16. 5. 2018.)
38. Međunarodni dan muzeja. Hiper-povezani muzeji: novi pristupi, nova publika. Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, <https://es-la.facebook.com/pg/ppmhp/posts/> (21. 5. 2018.)
39. Monografija tradicije njegovanja pisane riječi i kulture, <http://www.webstilus.net/content/view/7993/63/> (10. 11. 2009.)
40. Na 1. sretnoj trci natjecalo se preko 200 trkača, <http://www.kronikevg.com/na-1-sretnoj-trci-natjecalo-se-preko-200-trkaca/> (24. 7. 2017.)
41. Noć knjige 2015., http://os-zvonka-cara-crikvenica.skole.hr/?news_hk=1&newsid=365&mshow=667#mod_news (9. 6. 2015.)
42. Obilježena 80. obljetnica djelovanja Hrvatske čitaonice sela Kuti, https://www.pgz.hr/Arhiva_novosti?newsid=3976 (16. 10. 2018.)
43. Obrazloženja nagrade “Grigor Vitez” 2014., <http://www.savez-dnd.hr/wp-content/uploads/2015/03/finalObrazlo%C5%BEenje-NGV-za-2014.pdf> (16. 10. 2018.)
44. 80. rođendan Hrvatske čitaonice sela Kuti, http://os-lokve.skole.hr/?news_id=770 (18. 10. 2018.)
45. Ovca u kutiji, <http://www.kgz.hr/hr/knjiznice/hrvatski-centar-za-djecju-knjigu/hrvatske-nagrade-za-djecju-knjigu-7431/ovca-u-kutiji-7443/7443> (16. 10. 2018.)
46. Pisci, ilustratori, urednici, prevoditelji, likovi i biblioteke u Tjednu dobre dječje knjige 2017. <https://gkr.hr/Magazin/Najave/Pisci-ilustratori-urednici-prevoditelji-likovi-i-biblioteke-u-Tjednu-dobre-djecje-knjige-2017> (16. 10. 2018.)
47. Pjesmom i plesom otvorili 2 Božićni sajam u Vukovini, <http://www.vgdanas.hr/dogadanja/pjesmom-i-plesom-otvorili-2bozicni-sajam-u-vukovini/> (16. 12. 2017.)
48. Pleše, D. Predstavljanje slikovnice “Sretna kućica” u OŠ “Sveti Matej” Viškovo, http://www.os-brod-moravice.skole.hr/?news_id=184 (7. 5. 2015.)

49. Predstavljeno “27. susjedstava”: riječke uzdanice za Europsku prijestolnicu kulture Pehlin, Sveučilišni Kampus, Drenova, Turnić – Mlaka i Škurinje, <https://gkr.hr/Magazin/Novosti/Predstavljeno-27-susjedstava-rijecke-uzdanice-za-Europsku-prijestolnicu-kulture-Pehlin-Sveucilisni-Kampus-Drenova-Turnic-Mlaka-i-Skurinje> (25. 3. 2017.)
50. Primorsko-goranska županija / Rijeka [Županijska stručna vijeća Primorsko-goranske županije. Seminari u organizaciji Knjižničarskog društva rijeka.], www.knjiznicari.hr/UDKo2/images/o/o5/2007.doc (20. 9. 2016.)
51. Predstavljanje slikovnice “Sretna kućica” 5. 5. 2017., <http://halubajska-zora.hr/?p=6764> (16. 10. 2017.)
52. Predstavljena slikovnica “Sretna kućica”, http://web2.os-brod-moravice.skole.hr/?news_id=186 (16. 10. 2018.)
53. Prokl Predragović, M. 37. Interliber – međunarodni sajam knjiga i učila, Zagrebački velesajam, 11-16. studenoga: Istaknuti izdavači i hitovi, <http://www.matica.hr/vijenac/541/martina-prokl-predragovic-23902/> (14. 10. 2016.)
54. Prokl Predragović, M. Interliber od knjige do kobasice. <http://www.matica.hr/vijenac/541/martina-prokl-predragovic-23902/> (14. 10. 2016.)
55. RBA podupire tisak slikovnice “Sretna kućica”, https://www.rba.hr/press/vijesti/2015/-/asset_publisher/Avq17lU5k71v/content/rba-podupire-tisak-slikovnice-sretna-kucica-?inheritRedirect=false (21. 11. 2015.)
56. Proglašeni su pobjednici nagrade Ovca u kutiji, <https://www.mvinfo.hr/clanak/proglaseni-su-pobjednici-nagrade-ovca-u-kutiji> (16. 10. 2018.)
57. Reportaža: Sretno selo Kuti, <http://rijekaz2020.eu/reportaza-sretno-selo-kuti/> (16. 10. 2018.)
58. Sretna kućica, https://www.vrtic-bambi.hr/cloud_arhiva_2018.php (16. 10. 2018.)
59. “Sretna kućica” putuje po Primorsko-goranskoj županiji, http://web2.os-brod-moravice.skole.hr/?news_id=190 (16. 10. 2018.)
60. Sretna trka, <http://www.sretnatrka.mkvg.hr/> (18. 10. 2018.)
61. Stanojević, V. Božićni sajam u Vukovini predstavio mnoge kreativne ukrase i poklone, http://cityportal.hr/bozicni-sajam_u-vukovini-predstavio-mnoge-kreativne-ukrase-i-poklone/ (16. 12. 2017.)

62. Šneler, E.; Arbanas, D. i Despot Abramović, S. Noć knjige 2018., http://web2.os-brod-moravice.skole.hr/print/?prt_name=news&prt_id=423 (16. 10. 2018.)
63. Tjedan dobre dječje knjige. <https://gkr.hr/Magazin/Najave/Tjedan-dobre-djecje-knjige-2017.-radost-citanja-carolija-stvaranja-i-uzitak-igre> (16. 10. 2018.)
64. Turistička zajednica općine Brod Moravice, <http://www.gorskikotar.hr/www.tz-brodmoravice.hr/pozivna.htm> (15. 2. 2006.)
65. U organizaciji Hrvatske čitaonice i Maraton kluba Velika Gorica: Održana prva Sretna utrka u Gornjim Kutima, <https://gorskenovosti.net/2017/07/26/u-organizaciji-hrvatske-citaonice-i-maraton-kluba-velika-gorica-odrzana-prva-sretna-utrka-u-gornjim-kutima/> (16. 10. 2018.)
66. Veliki jubilej Čitaonice sela Kutina, <https://gorskenovost.net/2016/07/18/veliki-jubilej-citaonice-sela-kutina-osamdeset-godina-je-vode-volonteri-i-isto-toliko-godina-je-vode-volonteri-i-isto-toliko-godina-ponosno-nosi-naziv-hrvatska-a-jedina-je-opisana-i-oslikana-u-slikovnici/> (20. 8. 2016.)
67. Vladilo, I. Nagrada Volonter godine 2008. u PGŽ dodijeljena našoj kolegici Karmen Delač-Petković, http://www.knjiznicari.hr/UDKo2/index.php/UDKo2:Novosti/Pismohrana_002#Nagrada_Volonter_godine_2008._u_PG.C5.BD_dodijeljena_na.C5.A10j_kolegici_Karmen_Dela.C4.8D-Petkovi.C4.87 (20. 9. 2016.)
68. Vladilo, I. Zaklada Dr. Ljerka Markić-Čučuković – Nagrada, http://www.knjiznicari.hr/UDKo2/index.php/UDKo2:Novosti/Pismohrana_001 (20. 9. 2016.)
69. Zavičajna srijeda: Gorančica, <http://www.gkri.hr/Print.aspx> (29. 3. 2011.)
70. Žetva medalja MK Velika Gorica na 2. sretnoj trci 2018., <http://www.mkvg.hr/zetva-medalja-mk-velika-gorica-na-2-sretnoj-trci-2018/> (21. 7. 2018.)

Slikokazi (PPT prezentacije)

1. Delač-Petković, K. Ivan Brajdić – Biografija.
http://www.knjiznicari.hr/UDK02/images/2/27/IVAN_BRAJDI%C4%86_BIOGRAFIJA_prezentacija.ppt (17. 10. 2016.)
2. Delač-Petković, K. Knjižnice Gorskoga kotara.
http://www.knjiznicari.hr/UDK02/images/b/b8/KNJI%C5%BDNICE_GORSKOGA_KOTARA_16_8_2013.ppt (17. 10. 2016.)
3. Delač-Petković, K. Predstavljanje knjige “Sa 'Zvonimirom' po Americi”.
http://www.knjiznicari.hr/UDK02/images/8/83/SA_ZVONIMIROM_PO_AMERICI.ppt (17. 10. 2016.)
4. Delač-Petković, K. Selo Gornji Kuti i njegova “Hrvatska čitaonica”: 70 godina “Hrvatske čitaonice sela Kuti” (1936.-2006.), slikokaz, 2006.
http://www.knjiznicari.hr/UDK02/images/a/a7/Selo_Gornji_Kuti_i_njegova_%22Hrvatska_%C4%8Ditaonica%22-Karmen_Dela%C4%8D-Petkovi%C4%87.ppt (17. 10. 2016.)
5. Delač-Petković, K. Sretna kućica – primjer edukativne slikovnice.
<http://www.knjiznicari.hr/UDK02/images/b/be/SretnaKucica.ppt> (17. 10. 2016.)

Seminarski, diplomski, magistarski i doktorski radovi

1. Delač-Petković, K. Fizička zaštita knjižnične baštine na primjeru “Hrvatske čitaonice sela Kuti”. Kastav: seminarski rad, 2004.
2. Delač-Petković, K. Razvoj knjižnica Gorskoga kotara. Zagreb: doktorski rad, 2012., str. 275-282.
3. Delač-Petković, K. Selo Gornji Kuti i njegova “Hrvatska čitaonica”. Zagreb: magistarski rad, 2006.
4. Jelić, V. Bibliografija Gorskog kotara 1975.-2006. Zagreb: diplomski rad, 2007.
5. Mihelčić Živanović, D. Zavičajna građa u knjižnici OŠ Brod Moravice. Zagreb: diplomski rad, 2014.
6. Špoljarić, Mihaela. Slikovnice u hrvatskim knjižnicama: na primjeru dječjih odjela knjižnica u Gorskom kotaru. Rijeka: diplomski rad, 2015.

Ostalo

1. Agencija za odgoj i obrazovanje. Program 27. Proljetne škole školskih knjižničara RH:
 - subota 19. travnja 2014. 9.00-10.50: Primjeri dobre prakse OŠ: Edukativna slikovnica kao ishodište medijske pismenosti (dr. sc. Karmen Delač-Petković, stručna suradnica savjetnica)
2. Gradska knjižnica Crikvenica Vas poziva prvi put na Noć knjige u Crikvenici... (pozivnica), 23. 4. 2015.
3. Interliber: Međunarodni sajam knjiga i učila 11.-16. 11. 2014. Program događanja na pozornici:
 - 11. 2014., petak. 19:30 – 20:00 sati Dodjela nagrade za najbolju hrvatsku slikovnicu Ovca u kutiji.
4. 18. 5. 2018. Participativni muzeji u zajednici: Osvajanje teritorija muzeja. (plakat)
5. 18. svibnja 2018. Međunarodni dan muzeja: Hiper-povezani muzeji: novi pristupi, nova publika. (plakat)
6. Program Gradske knjižnice Rijeka – travanj 2010:
 - u 18,30. Zavičajna srijeda: predstavljanje knjige i nagrade Gorančica Novoga lista – Karmen Delač-Petković: Selo Gornji Kuti i njegova Hrvatska čitaonica
7. Slovenski dom: Kulturno prosvetno društvo: Kulturno prosvjetno društvo. Spoštovani člani in prijatelji! Zagreb,
 - 31. marec 2015 (najava događanja);
 - 8. april 2015 ob 19. uri (četrtak) PREDSTAVITEV KNJIGE IVAN BRAJDIĆ, BIOGRAFIJA

Okrugli stol

Stručno usavršavanje

2. okrugli stol

“Uloga stručnog knjižničarskog društva danas – zagovaranje načela Europske unije”

Jasminka Kovačević, mag. bibl.

Sveučilišna knjižnica Rijeka

jkovacevic@svkri.hr

Povodom 40. obljetnice osnutka Zagrebačkog knjižničarskog društva, sredinom mjeseca travnja 2018. godine u Kući Europe u Zagrebu, organiziran je 2. okrugli stol pod nazivom *Uloga stručnog knjižničarskog društva danas – zagovaranje načela Europske unije*.

U programskom i organizacijskom odboru sudjelovale su Blaženka Peradenić-Kotur, Sanja Vukasović-Rogač, Danka Hajsig, Iva Grisogono, Marija Šimunović, Kristina Kalanj i Inja Cahun, a financijsku potporu osiguralo je Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Grad Zagreb – Gradski ured za kulturu.

Stručni skup realiziran je od strane trinaest pozvanih izlaganja od čega četvoro iz inozemstva. Skup je otvorila predsjednica Zagrebačkog knjižničarskog društva mr. sc. Blaženka Peradenić-Kotur, a sudionike jednodnevnog stručnog skupa putem video konferencije, pozdravila je i predsjednica Međunarodnog saveza knjižničarskih društava i ustanova (IFLA-e) gđa. Glòria Pérez-Salmerón.

Stručni skup podijeljen je u 3 teme. Prva tema nosila je naziv *Knjižničarska društva danas* kroz koju se predstavilo ulogu i razvoj knjižničarskog društva u skladu s izazovima vremena te iskustvima dobre prakse. Predstavljena su knjižničarska društava u zemlji i regiji. Moderatorica prvog bloka četiriju izlaganja bila je Kristina Kalanj.

Središnja tema pod imenom *Mladi knjižničari, profesionalci* bila je posvećena novim informacijskim stručnjacima – knjižničarima, njihovim interesnim područjima, a s ciljem poticanja međugeneracijskog povezivanja i uključivanja u rad stručnih društava, s posebnim naglaskom na ulozi stručnih društava u njihovim karijerama. Unutar regionalnih, nacionalnih te međunarodnih knjižničarskih društava, aktivnim djelovanjem mladi knjižničarski profesionalci uključuju se u višerazinsko povezivanje na relevant-

nim projektima što omogućuje njihov osobni profesionalni rast, a time i razvoj knjižničarske struke. Navedene postavke pojedincima osiguravaju snažnu motivaciju za radnu izvrsnost i produktivnost te vjernost profesionalnim načelima. U sklopu središnjeg dijela, sudionicima skupa, predstavljena su četiri mlada knjižničarska profesionalca iz Hrvatske i regije. Istaknuti su zaključci IFLA Global Vision projekta iz 2017. godine vezanih za važnost novih profesionalaca kao lidera, kreativaca te inovatora knjižničarske struke. Također, prikazan je film izlagača i autora Maše Mehmedovića “Pokret za narodnooslobodilačko bibliotekarstvo” kojim autor na inovativan način, putem različitih medija promovirati knjižnice, njihovu ulogu i značaj, te ukazuje na probleme s kojima se suočavaju knjižnice i knjižničari. Moderatorica središnjeg dijela skupa bila je Marija Šimunović.

U trećem dijelu, pod temom *Dvojna uloga ravnatelja knjižnice i člana profesionalnog društva* predstavljena su izlaganja i panel rasprava kojom se propitivala dvojna uloga knjižničara kao voditelja/ravnatelja knjižnice i člana profesionalnog društva. Predstavljeno je pet pozvanih sudionika koji su u kontekstu djelovanja knjižničarske struke, profesionalnog društva te administrativnog vodstva pojedinog knjižničnog sustava, izložili svoja osobna i profesionalna iskustva. Unutar rasprave u kojoj su sudjelovali i izlagači i publika, zaključilo se da je napredak knjižničarske struke moguć samo uz kontinuirane napore daljnjeg zagovaranja te promoviranja stručne zajednice kojoj je svrha djelovanja zastupanje javnog interesa i javnog dobra u sferi informacija, obrazovanja, kulture i znanosti.

Rezultati rada 2. okruglog stola *Uloga stručnog knjižničarskog društva danas* predstavljaju stručni doprinos knjižničarskoj profesiji te naglašavaju važnost zajedničkog promišljanja. Ukazuju na relevantnu ulogu profesionalnog knjižničarskog društva danas, na postojanje potrebe za stalnim promjenama u djelovanju društva s ciljem unapređenja percepcije i pozicije knjižničarske profesije kod korisnika knjižnice, njihovih osnivača te pripadnika šire kulturne i znanstvene zajednice.

Skupu je prisustvovalo stotinjak sudionika knjižničara iz svih vrsta knjižnica te predstavnika knjižničarskih društava iz Hrvatske i susjednih zemalja, što je doprinijelo odličnoj atmosferi, konstruktivnim pitanjima i zanimljivim komentarima.

Knjižnice u procjepu 4: A što sa sitnim tiskom i sivom literaturom?

Sanja Kosić

Sveučilišna knjižnica Rijeka

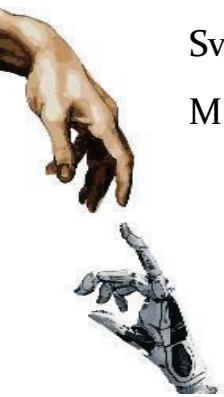
skosic@svkri.hr

U Sisku se od 17. do 19. svibnja 2018., u organizaciji Knjižničarskog društva Sisačko-moslavačke županije, Komisije za katalogizaciju HKD-a i Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac Sisak, po četvrti put, održao stručni skup pod nazivom *Knjižnice u procjepu*. Ove godine pod temom *A što sa sitnim tiskom i sivom literaturom?*. Dvadeset i dva izlaganja na skupu (što pozvana, što prijavljena) i velik broj sudionika, pokazali su da je tema apsolutno pogodena i vrlo aktualna, unutar cijele AKM zajednice. Između tri pozvana izlaganja ističe se izlaganje urednice novog izdanja nacionalnog kataložnog pravilnika Ane Vukadin. Prema najavi, pravilnik bi trebao biti u stručnoj raspravi u 2019., a njegova trenutna inačica dostupna je na poveznici <http://nkp.nsk.hr/>.

U preostala dva pozvana izlaganja govorile su I. Knežević Križić i M. Vinaj o sitnom tisku u Muzeju Slavonije, iskustvima muzejske knjižnice, dok su D. Polanski i V. Stričević govorile o načinu na koji su katalogizaciju sitnog tiska riješile Knjižnice grada Zagreba u sustavu Zaki. Tijekom prvog dana skupa prakse svojih ustanova u obradi sitnog tiska i sive literature

predstavili su: D. Šantek iz Državne geodetske uprave (govorio je o sustavu digitalnog arhiva dokumenata u katastru), V. Hodak iz NSK govorila je o razlikama u deskriptivnoj obradi stranih i hrvatskih doktorskih disertacija prije i nakon 2014., A. Babić govorila je o obradi ocjenskih radova Središnje medicinske knjižnice u Zagrebu i korištenju lokalnih podataka u tu svrhu, o obradi završnih specijalističkih radova u odnosu na obradu doktorskih disertacija u knjižnici Pravnog fakulteta u Zagrebu govorile su P. Petrović i M. Tomečak. Prvi dan završio je izlaganjem A. Mrgana koji je predstavio softversko rješenje Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja za popisivanje sitnog tiska u fondu i izlaganjem D. Kučinac iz Udruge za promicanje kulture Kulturtreger koja je predstavila rad Centra za dokumentiranje nezavisne kulture (<http://abcdnk.hr/>) koji, za sada, jedini u Hrvatskoj prikuplja i obrađuje dokumentaciju (po karakteru sitni tisak i efemernu građu) koja bilježi djelovanje nezavisne kulturne scene u Hrvatskoj.

Tijekom drugog dana predstavljena je praksa obrade i pohrane sitnog tiska i efemerne građe velikog broja knjižnica i muzeja koje rade u različitim programskim rješenjima, ali na vrlo sličan način. Način rada predstavili su Ž. Salopek s Filozofskog fakulteta u Zagrebu, J. Jagačić Borić iz Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac Sisak (o katalogizaciji zidnih kalendara i plakata), V. Ivanković iz iste knjižnice (o katalogizaciji tematskih mapa sitnog tiska), T. Ilić Olujić iz NSK (o zbirci razglednica), M. Bušić iz Muzeja grada Zagreba (o sitnom tisku u fundusu muzeja), S. Kosić iz Sveučilišne knjižnice Rijeka (o zbirci sitnog tiska i efemernoj građi SVKRI), M. Hadrović i I. Majlinger-Tanocki iz Gradske i sveučilišne knjižnice Osi-

jek (o sitnom tisku u GISKO-u i suradnji s Muzejom Slavonije), A. Ćurić i T. Grašić Kvesić iz Knjižnica grada Zagreba (o obradi sitnog tiska u Knjižnici Tina Ujevića), V. Lugić iz Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci (o katalogizaciji sitnog tiska u knjižnici), R. Janus iz Knjižnice i čitaonice Fran Galović (o stručnoj obradi razglednica), N. Adamović i T. Gatalica iz Narodne knjižnice Petar Preradović (o zastupljenosti i ulozi sitnog tiska u zavičajnoj zbirci *Bjelovarani*), A. Starčević Štambuk predstavila je sitni tisak Instituta za etnologiju i folkloristiku dok su I. Mladinić i A. Šušnjar govorili o efemernoj glazbenoj građi u Knjižnicama grada Zagreba.

Iz skupa su proistekli sljedeći zaključci:

- potrebno je odrediti termine i definirati ih da se izjednače u praksi
- nastojati razviti suradnju s drugim ustanovama i izvan AKM zajednice
- propisati standarde za obradu ove vrste građe i osigurati mogućnost odabira različitih razina opisa prema potrebi određenih zbirke i ustanova.
- Poticati obaveznu digitalizaciju/skeniranje takve građe kao neophodan uvjet zaštite i očuvanja građe.
- svaka ustanova koja posjeduje ovu vrstu građe trebala bi odrediti hijerarhijsku strukturu zbirke, odrediti signature i način pohrane, odnosno donijeti interni dokument sa smjernicama i kriterijima za skupljanje građe u zbirci.
- poticati izlagače da pišu radove

Više o skupu, kao i dio prezentacija dostupno je na stranicama Knjižničarskog društva Sisačko-moslavačke županije:

<http://kdsmz.hr/2018/06/21/strucni-skup-knjiznice-u-procijepu-4-osvrt/>.

(Ne)dosegnuti standardi
– 9. okrugli stol za školske knjižnice

Opatija, 10. listopada 2018.

Gordana Šutej

OŠ “Ivan Goran Kovačić” Duga Resa

gordana.sutej@gmail.com

Opremljenost školskih knjižnica u skladu sa standardima (Standardom za školske knjižnice (2000.) i Državnim pedagoškim standardima (2008.)) preduvjet je za stvaranje prostora izvrsnosti, okruženja koje je izvor informacija, koje potiče i razvija stvaralačke sposobnosti i kreativnost učenika, istraživačko učenje te čitalačku i digitalnu pismenost kod svih svojih korisnika, istaknula je savjetnica **Frida Bišćan**, na početku skupa održanog u *Ugostiteljskoj školi Opatija*. Okrugli stol u organizaciji Sekcije za školske knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva i Knjižničarskog društva Rijeka okupio je šezdesetak školskih knjižničara i stručnjaka koji se bave školskim knjižničarstvom. Savjetnica Bišćan predstavila je zabrinjavajuće podatke o sadašnjem stanju školskih knjižnica s obzirom na prostor i opremljenost. Većina školskih knjižnica zadovoljava tek minimum standarda što se tiče prostora, a u čak sedam županija prostor je još i manji. Nažalost, sredstva potrebna da bi se standardi ostvarili nisu osigurana što rezultira vrlo neujednačenom infrastrukturom i otežava rad školskih knjižnica.

Ljiljana Črnjar, voditeljica Županijske matične službe za narodne i školske knjižnice Primorsko-goranske županije i **Zorka Renić**, školska knjižničarka u Medicinskoj školi Bjelovar bile su članice Povjerenstva koje je izradilo prijedlog novoga Standarda za školske knjižnice prije više od pet godina. U očekivanju novoga Zakona o knjižnicama, dokument nije poslan u daljnji formalno-pravni postupak. U izlaganju znakovitog naslova *Standard – (za)ostao u ladici* pojasnile su promjene – zakonske, tehnološke, stručne i druge – koje su rezultirale potrebom za donošenjem novog dokumenta uvažavajući pri tom sva postignuća postojećeg. Izmjene u odnosu na postojeći Standard mogu se sumirati kao: formalno – pravne i terminološke; obuhvaćanje Standardom i knjižnica učeničkih domova; uvažavanje dostignutog razvoja i otvorenosti za moguće nove promjene u računalnoj i komunikacijskoj tehnologiji; uvrštavanje mrežnih izvora i građe na novim medijima; uvrštavanje građe lagane za čitanje; stavljanje naglaska na nove zadaće školskih knjižnica u području razvijanja informacijske pismenosti, njegovanja zavičajnosti, poticanja multikulturalnosti, poticanja kreativnosti učenika i dr.; naglašavanje suradnje knjižničara sa svim odgojno-obrazovnim djelatnicima kao i roditeljima, u svrhu unaprjeđenja djelatnosti školske knjižnice; naglašavanje obveze stručnog usavršavanja knjižničara; naglašavanje uloge knjižničara u radu tima za kvalitetu i drugih tijela na razini škole; detaljnija razrađenost prostornih uvjeta, uređenja i opremanja knjižnice i dr. Zaključile su da su navedeni postulati još uvijek aktualni. S obzirom na protok vremena od izrade nacрта potrebno bi bilo učiniti stanovite izmjene kako bi ovaj dokument, kada bude usvo-

jen, pružio smjernice i bio oslonac daljnjem razvoju školskih knjižnica u narednom desetljeću.

Zrinka Udiljak Bugarinovski, voditeljica Knjižnično-dokumentacijskog centra na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, u inspirativnom izlaganju naslovljenom *Širimo poruke – zagovarajmo svoju knjižnicu!* govorila je zašto je zagovaranje važno, tko i kako može zagovarati knjižnicu, tko su naši partneri i kako s njima surađivati, kako planirati zagovaranje, kako razvijati poruke u zagovaranju i kako ih komunicirati, koji su nam dokumenti važni itd. Kako bi svi dionici znali vrijednost naše knjižnice – i kako bismo postigli win-win situaciju – potrebno je znati “prodati”, nagovarati, lobirati, mobilizirati, uvjeravati, prezentirati, promicati... Odnosno, svoje poruke treba “znati zagovarati”.

U drugom dijelu stručnog skupa uvjerali smo se da školski knjižničari svojim entuzijazmom, kreativnošću, stručnošću i komunikacijskim sposobnostima mogu itekako doprinijeti napretku svojih školskih knjižnica. Primjere dobre prakse predstavile su školske knjižničarke iz Pule, Malog Lošinja, Rijeke i Opatije. **Elda Pliško Horvat**, iz TSS Dante Alighieri Pula u izlaganju *(Ne)dosegnutim standardima usprkos* ustvrdila je da je za učinkovitost i prepoznatljivost školske knjižnice ključ školski knjižničar. **Kata Marković** i **Milica Prole** iz Srednje škole Ambroza Haračića iz Malog Lošinja istaknule su važnost podrške lokalne vlasti, školske uprave te suradnju i podršku Županijske matične službe. Izlaganjem *Život knjižnice u novom prostoru* pokazale su koliko je dosegnuti Standard promijenio život knjižnice nabolje. **Ljiljana Črnjar** i **Milka Šupraha-Perišić** iz Gradske

knjižnice Rijeka predstavile su *Projekt izgradnje jedinstvenog knjižnično-informacijskog sustava narodnih i školskih knjižnica Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije*. **Sandra Vidović** knjižničarka u Prvoj riječkoj hrvatskoj gimnaziji predstavila je rad svoje knjižnice koja je vrelo ideja i informacija u izlaganju *Vremeplov kroz projekte jedne školske knjižnice*. **Koraljka Mahulja Pejčić** iz OŠ Ivana Zajca Rijeka izlaganjem *Školska godina prema stanDARdu* predstavila je brojne aktivnosti i projekte kojima je osigurala donacije za knjižnicu. Predstavljanje primjera dobre prakse zaključeno je primjerom škole domaćina stručnog skupa, Ugostiteljske škole Opatija i knjižničarkom **Mirom Matan** koja je kroz projekt *I dok je srca, bit će i Kroacije* uspjela opskrbiti knjižnicu računalnom opremom.

Nakon izlaganja uslijedila je rasprava koja je dovela do sljedećih zaključaka:

1. Kroz desetak izlaganja i prezentacija na 9. okruglom stolu u Opatiji još jednom je dokazana predanost, stručnost u radu i profesionalnost u svim područjima rada školskih knjižničara.
2. Standard za školske knjižnice (2000.) nije u potpunosti proveden i primijenjen kako je dokumentom predviđeno, što otežava rad knjižnica. Pristup učinkovitim uslugama i programima školske knjižnice koje pruža stručno osoblje treba osigurati svim učenicima i sudionicima odgojno-obrazovnog procesa. Stoga se dostizanje standarda ne smije temeljiti na snalažljivosti i entuzijazmu pojedinca, već je potrebna podrška svih dionika, odnosno sustavno ulaganje u školske

knjižnice kao mjesta pristupa informacijama, stjecanja znanja i osobnog razvoja.

3. U zagovaranju knjižnica potrebno je pozicionirati školsku knjižnicu kao informacijsko središte škole i neizostavni dio odgojno-obrazovnog procesa.
4. Za školskog knjižničara je najvažnija usmjerenost na učenike, pojedince, bez obzira na dosegnute ili nedosegnute standarde.

Ovaj okrugli stol za školske knjižnice organiziran je uz potporu Ministarstva kulture i Grada Opatije. U radu Organizacijskog odbora sudjelovale su **Ljiljana Črnjar**, **Mira Matan** i **Korina Udina**, a u Programskom odboru **Zorka Renić**, **Draženka Stančić**, **Alka Stropnik**, **Gordana Šutej** i **Madlen Zubović**.

Po završetku skupa sudionici su imali priliku prošetati Opatijom, uz stručno vodstvo, te sudjelovati na svečanom otvaranju 43. skupštine Hrvatskog knjižničarskog društva koje je održano istog dana u Opatiji.

Skriveni svijet starih knjiga

Sanja Kosić

Sveučilišna knjižnica Rijeka

skosic@svkri.hr

U okviru izložbe *Skriveni svijet starih knjiga*, 29. svibnja 2018. godine, u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, održan je istoimeni znanstveno-stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem. Skup je namijenjen stručnjacima i znanstvenicima koji se bave proučavanjem i zaštitom kulturne baštine i svima zainteresiranim za to područje.

Ciljevi skupa usmjereni su prema predstavljanju rezultata dosadašnjeg znanstvenog i stručnog rada u području knjižnične baštine, razmjeni iskustva, povezivanju i jačanju komunikacije između znanstvenika i stručnjaka te boljem razumijevanju knjige kao materijalnog kulturnog dobra te metoda njene zaštite.

Na skupu je održano 12 izlaganja te je predstavljeno 18 postera stručnjaka iz Hrvatske, Slovenije, Srbije i Crne Gore. Izlaganja su grupirana u tri bloka. U prvom se bloku govorilo o širem kontekstu zaštite stare knjige. T. Katić govorila je o materijalnim obilježjima stare knjige i to u vremenu prijelaza iz rukopisnog kodeksa prema tiskanoj knjizi. S. Tkalec održao je edukativno predavanje o elementima rizika i otpornosti knjižnica u slučaju katastrofa. S. Kosić govorila je o organizacijskim aspektima zaštite knjižnične građe u knjižnicama koje ne raspolažu dovoljnim i adekvatnim kad-

rovskim i financijskim resursima. J. Malešič iz Narodne in univerzitetne knjižnice u Ljubljani predstavila je višegodišnji projekt masovne descidifikacije stare građe koji se provodi na najstarijoj građi zbirke *Slovenica*.

Druga dva bloka bila su posvećena konkretnim istraživanjima i postupcima koji se odnose na zaštitu stare knjižnične građe. O kukcima u knjigama, njihovim vrstama, životnom ciklusu, uvjetima pod kojima se pojavljuju i štetama koje nanose knjigama govorila je L. Šerić Jelaska s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu. I. Pucić predstavila je rezultate ispitivanja sigurnosti ozračivanja svile sa svrhom uklanjanja gljivica. D. Dujmušić govorila je o optičkoj stabilnosti starenih obezbojenih papira, a D. Mudronja o spektroskopskoj analizi pigmenata na starim knjigama kao podlozi za zaštitu istih.

M. Braun prezentirao je načine korištenja proširenih fotografskih tehnika pri dokumentiranju građe na papiru s posebnim naglaskom na tehnike dokumentiranja vodenih žigova u starim knjigama. Primjer rekonstrukcije izvornog uveza iz 17. stoljeća i to na knjizi koja je prethodno nestručno restaurirana pokazao je B. Kopsa iz Hrvatskog državnog arhiva. Konzervatorsko-restauratorske radove na bakropisima iz Muzeja Valpovštine predstavio je A. Šimičić, dok je M. Begić Jurić govorila o tri tehnike montiranja umjetničkih djela na pergameni.

Na posterima su prikazane pojedine tehnike rada u procesu restauracije stare građe, kao i projekti preventivne zaštite stare građe u nekim ustanovama.

Više o skupu dostupno je na: <http://sssk.nsk.hr/>

Sva lica školskih knjižnica – 8. samostalni državni skup Hrvatske udruge školskih knjižničara

dr. sc. Korina Udina

korinau@yahoo.com

U Supetru na Braču, 19. i 20. listopada 2018. održan je 8. samostalni državni stručni skup Hrvatske udruge školskih knjižničara kao središnja proslava Međunarodnoga mjeseca školskih knjižnica, namijenjen školskim knjižničarima RH i stručnjacima koji se bave školskim knjižničarstvom. Pokrovitelji stručnog skupa bili su Grad Supetar, Splitsko-dalmatinska županija i Grad Split dok je partner Turistička zajednica Grada Splita uz sponzorstvo nekoliko nakladničkih kuća.

Prvi dan skupa predviđen je za plenarna izlaganja, primjere dobre prakse i okrugli stol. Održao se u kongresnoj dvorani hotela Velaris u Supetru,

gdje je sudionicima skupa bio osiguran i smještaj. Pozdravne riječi prisutnima su uputile: Sanja Nejašmić, predsjednica Organizacijskog odbora Skupa i ravnateljica OŠ Vladimira Nazora iz Postira, Vanja Jurilj, predsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara i predsjednica Međunarodne udruge školskih knjižničara (IASL-a) za Europu, istaknula je da osim što smo ponosni na tisuće naših predivnih otoka zbog njihovih prirodnih ljepota, ponosni smo i na njihovu neprocjenjivu kulturnu baštinu o čemu svjedoče i brojni rani spomenici kulture. I otok Brač – Živa baština priča jedinstvenu priču svojim znamenitostima, poviješću i običajima koje ćemo imati priliku upoznati tijekom ovoga skupa. Županijska ustanova Centar za kulturu Brač, čija je ravnateljica Jasna Damjanović uputila prigodne riječi pozdrava i predstavila i najavila njegovu budućnost kao prvog Bračkog ekomuzeja. Spomenula je projekt osnivanja zvjezdarnice Blace s originalnim teleskopom don Nike Miličevića, zadnjeg blatačkog župnika i astronoma. Istaknula je da su Centar za kulturu Brač i Konzervatorski odjel Ministarstva kulture u Splitu pripremili program revitalizacije cijelog područja kroz projekt *Ekomuzej pustinja Blaca*. Srdačnu dobrodošlicu sudionicima skupa, izaslanica gradonačelnice Grada Supetra i ravnateljica Narodne knjižnice Supetar, Gita Dragičević također je istaknula Brač kao otok s razvijenom knjižničnom tradicijom. Kazala je da je u drugoj polovini 19. st. gotovo svako mjesto na Braču imalo čitaonicu koje su podučavale narodnom jeziku i proširivale nacionalnu svijest.

Prvo izlaganje *Sva lica školskih knjižnica*, održala je predsjednica HUSK-a Vanja Jurilj, stručna suradnica knjižničarka u OŠ Antuna Miha-

novića, Zagreb, predsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara, predsjednica IASL-a za Europu i članica IFLA-ine Sekcije za školske knjižnice.

Nije riječ o knjižnici u školi, nego o školovanju u knjižnici, izlaganje je koje je održala Ana Saulačić, viša savjetnica za stručne suradnike knjižničare, Agencija za odgoj i obrazovanje, Zagreb. Zanimljiv je bio pristup u izlaganju *Javne politike u decentraliziranom okruženju*, dr. sc. Nansi Ivanišević, bivše ministrice za kulturu a danas voditeljice Odjela za prosvjetu, kulturu, šport, informiranje i tehničku kulturu odjela, Ured državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Okrugli stol bio je organiziran na temu *Školske knjižnice u decentraliziranom okruženju*.

Nakon stanke nastavilo se je s izlaganjima *Virtualna slika školskih knjižnica*, mrežne stranice školskih knjižnica, kakve jesu i kakve bi trebale biti, Goranka Braim Vlahović, knjižničarka u OŠ Jurja Habelića, Velika Gorica. Zatim smo čuli *Doprinos školskih knjižnica zajednici: knjižnice osnovnih škola na otocima Splitsko-dalmatinske županije*, Sanja Nejašmić, ravnateljica OŠ Postira, Postira. Posljednje izlaganje, *Oblici suradnje između školske*

i narodne knjižnice, održala je Jadranka Jurić, knjižničarka Gimnazije Tituša Brezovačkog, Zagreb.

U kasnom popodnevnom dijelu prvoga dana Skupa, organiziran je uobičajeni *Obilazak knjižnica u Supetru*, posjet školskoj knjižnici Srednje škole Brač i knjižničarki Anđelki Miloš te posjet gradskoj knjižnici u Supetru u društvu ravnateljice knjižnice, Gite Dragičević, prof., a upoznali smo se i s kulturnom baštinom grada Supetra u galeriji Ivana Rendića.

U večernjem dijelu programa održala se je prva dodjela nove nagrade Hrvatske udruge školskih knjižničara *Poezija među profesijama*, mladim školskim knjižničarima i knjižničarkama kao oblik javnoga profesionalnoga priznanja za predani i inovativni rad te zapažene rezultate rada kojima unapređuju školsko knjižničarstvo.

Ime nagrade je inspirirano stihovima pisca Siniše Cmrka kojima je na 29. Proljetnoj školi školskih knjižničara u Trogiru cijelom našoj struci izrazio zahvalnost za plemeniti i predani rad. Smatra se naziv Nagrade poticajnim za stvaranje pozitivnoga doživljaja i predstavljanje naše profesije.

~ Poeziji među strukama ~

Knjigosnovci ...

Protuteža vi ste svijetu grubom,
osipanom odaljne ljudske duhorubom
kojim duše robe novei
Vi sjajite gordoslovno, vi sjajite plemenito,
vi ste knjigosnovke, vi ste knjigosnovci!

Vi ste one, a i oni koji razumijete niza slova smislo,
koje korice od knjiga kriju tajne od finoće tanje
Čak, razabirete vrijednost međuredna prostora
Što među slovima se stislo,
ne prestajuć drugima tumačit to sveto slovosanje

A, kad vrijeme ode,
pa zatvorite za sobom vrata iza svojih polica
pusteć da po knjižnici posipi tihna spomen prašina
ruke kada vam polete tražeć opet slovosmislju između korica
nek! vas opet takne ta divna, čitna slova tišina

Knjižničarke, knjižničari, to ste vi,

Ljuboslovci,
slovosnovci,

vi, koji razumijete i čuvate slovje,
između svjetova ste finih vi vodiči,
jer rijetki ste što razumijete, duši trebno, slovosnovje

... nastalo na "Proletnoj školi", pred dodjelu nagrade, 7./4./17. ...

Eto,

21 stih,

21 tražak otisnute impresije,

21 oblutak kojim vam šelim i ja reći – hvalat

S ljubavlju i poštovanjem,

Siniša Cmrk

Drage knjižničarke, dragi knjižničari!

Sami nosite i snosite terete i nadahnute trenutke svoje profesije,
ali moje poštovanje i ljubav prema vašoj struci iskreni su, dijelom i osobno
doživljeni, pa vam darujem ono i onako kako vas i vašu plemenitu mislju
u djetinjem i čovjekodarnom, doživljavaam iznutra, sreem i nadannuđem.

P.s. Molim vas, ne odustajte!

HUŠKajmo na knjigu!

naHUŠKajmo hrvatsko društvo knjigom!

Stihovi Siniše Cmrka

Preuzeto s mrežne stranice Hrvatske udruge školskih knjižničara

(<http://www.husk.hr/o-nama/nagrada-poezija-medu-profesijama/>)

Kao i uvijek, svečanu dodjelu nagrade Poezija među profesijama organiziralo se je uz večeru i klapsku glazbu.

Nagrada je ustanovljena 2018. godine na 16. Skupštini Hrvatske udruge školskih knjižničara u Baški, na otoku Krku, gdje su izabrani i članovi Po-

vjerenstva za dodjelu Nagrade: Monika Meštović, Vedran Škarica, Goranka Braim Vlahović i predsjednica Tanja Radiković.

Prva dobitnica ove državne nagrade HUSK-a je Jelena Šaban.

Drugog dan Skupa, u subotu, 20. listopada 2018. organiziran je **stručni izlet: Živa baština.**

Stručni razgled neprocjenjive kulturne baštine otoka Brača: Pustinje Blaca i njene knjižnice, rijetko viđeni spomenik ljudskoj ustrajnosti i pobjedi kulture i znanja nad svim nevoljama. Pustinja Blaca, slavna je glagoljaška pustinja, a kasnije i zvjezdarnica, nalazi se na istočnom obronku doline na južnoj strani otoka Brača, između Bola i Milne. Unutar spomeničke knjižnice pustinja Blace se nalazi preko 11 000 knjiga koje su izvor za istraživačke i druge postupke. Od 11 000 knjiga u samostanskoj knjižnici značajan dio je iz vremena prije 1800.g., a arhiv pokazuje da su se generacijama pedantno bilježili svi gospodarski i svakodnevni poljodjelski poslovi, počeci cvjetanja bilja, rasta i branja plodova na blatačkim poljima i općeni-

ti klimatski ritmovi. Posebnost muzejske zbirke čine razne astronomske sprave, bogata zbirka starinskog oružja i satova te bogata knjižnica s djelima pisanim hrvatskom ćirilicom, poljičicom. Stoga duhovne, znanstvene, umjetničke, gospodarske i kulturne vrijednosti Pustinje predstavljaju prošlost koja nalazi svoje mjesto u Blacima sadašnjeg vremena.

Nakon Pustinje Blaca organiziran je stručni obilazak Kaštela Gospodnetić, plemićke kuće, venecijanskog dvorca, jedinstvenog primjera secesijskih interijera. Bio je to obilazak kulturne baštine u kojoj se i danas živi.

Nastavivši dugogodišnju tradiciju darivanja knjiga knjižnicama u gradu domaćina skupa, predsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara Vanja Jurilj i Ana Saulačić, viša savjetnica za stručne suradnike knjižničare u Agenciji za odgoj i obrazovanje iz Podružnice Split, uručile su vrijednu donaciju knjiga g. Ivanu Cvitaniću i ravnateljici Slavici Pavišić i knjižničarki Anđelki Miloš Srednje škole Brač iz Supetra koje su se srdačno zahvalile organizatorima svjesne važnosti školskih knjižnica i značaja kvalitetnoga i aktualnoga knjižničnog fonda za izgradnju društva znanja. Knjige su pri-

kupljene u suradnji s nakladnicima: Ogrankom Matice hrvatske u Splitu, Institutom za oceanografiju i ribarstvo Split, Školskom knjigom, Lektinom, Katarinom Zrinski i Slobodnom Dalmacijom. Opširnije o svim izlaganjima može se pronaći na stranici HUŠK-a:

<http://www.husk.hr/drzavni-strucni-skup-sva-lica-skolskih-knjiznica/>

Iz rada
Knjižničarskog društva
Rijeka

Izvješće o radu Knjižničarskog društva Rijeka

između dviju skupština od 16. 11. 2017. do 13. 06. 2018.

dr. sc. Korina Udina

Predsjednica KDR-a

kontakt@kdr.hr

Sudjelovanje u radu Hrvatskog knjižničarskog društva

Knjižničarsko društvo Rijeka suorganizator je 43. Skupštine HKD-a, od 10. do 13. listopada 2018. godine u Opatiji, u Hotelu Ambassador. **Glavni odbor HKD-a je na svojoj 11. Sjednici, 12.03.2018., imenovao Organizacijski odbor 43. Skupštine HKD-a, u kojem je navedena predsjednica KDR-a i ravnatelj Gradske knjižnice Rijeka.**

Većina sjednica Glavnog odbora održana je elektronički. Predsjednica KDR-a sudjelovala u radu svih sjednica, zapisnici o tome su na mrežnoj stranici HKD-a.

Sazvana je Izvanredna sjednica upravnih i stručnih tijela HKD-a u utorak, 19. lipnja 2018. godine u 11:00^h. Održana je u Zagrebu, u prostoru Mediateke Gradske knjižnice u Zagrebu (Odjel za djecu i mladež), Starčevićev trg 4. Dnevni red je imao samo jednu točku: Prijedlog Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. KDR se je aktivno uključilo u javnu raspravu i e-savjetovanje unijevši primjedbe članstva na Prijedlog Zakona o knjižnicama.

Rad Knjižničarskog društva Rijeka od 16.11.2017.-13.06.2018.

Članstvo KDR-a je nepromijenjenog broja, knjižničara članova ima 91. Upućen je poziv svima za podmirivanjem tekuće članarine prema KDR-u kao strukovnom društvu kojem pripadaju.

Upravni odbor KDR od 2016. do 2018. činili su članovi Korina Udina, predsjednica, Maja Cvjetković, dopredsjednica, Jasminka Kovačević, tajnica, Sanja Kosić, blagajnica, Ada Prpić, Mario Šlosar, Alica Kolarić, Sanja Orešković, Dolores Paro-Mikeli (članovi)

Članovi Nadzornog odbora KDR-a u mandatu od 2016. do 2018. bili su Sanja Alijević, Niko Cvjetković i Branka Škibola.

Na Skupštini 13.06.2018. birani su novi članove upravnog i nadzornog odbora KDR-a.

U razdoblju od 16.11.2017. do 13.06.2018. održane su 3 sjednice Upravnog odbora, od toga 2 e-sjednice: 26.04.2018., a 1 redovna sjednica održana je u sjedištu Društva 14. svibnja 2018. Najvažnije točke dnevnog reda su usvojeni programi za prijave na javne pozive Grada i Županije za programe u 2017. i 2018. godini, suorganizacija državnog skupa 30. Proljetne škole školskih knjižničara., suorganizacija 43. Skupštine HKD-a u Opatiji.

Društvo je dobilo kroz programe Javnih potreba u kulturi u 2018. godini od PGŽ ukupno 10.000 kuna.

Za suorganizaciju državnog stručnog i znanstvenog skupa 30. Proljetne škole školskih knjižničara Knjižničarsko društvo Rijeka je od Agencije za odgoj i obrazovanje dobilo **Zahvalnicu** za *suorganizaciju i dugogodišnju potporu Proljetnim školama školskih knjižničara u organizacijskom, stru-*

čnom i znanstvenom smislu. Taj državni skup imao je pokroviteljstvo predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović. Knjižničarsko društvo Rijeka je uvijek bilo za **pozitivnu razliku u odgoju i obrazovanju**.

Uredništvo časopisa Knjižničar/Knjižničarka objavilo 8. broj e-časopisa KDR-a: Maja Cvjetković, Korina Udina, Alica Kolarić, Sanja Heberling Dragičević, Jasminka Kovačević, Ada Prpić i Mario Šlosar. Glavna urednica je Korina Udina, grafički dizajn radi Martina Brkić, a nakladnik je Bulaja naklada d.o.o. Zagreb.

Realizirani programi i aktivnosti između dvije skupštine

- za Dan hrvatskih knjižnica (11.11.2017.) Knjižničarsko društvo Rijeka **organiziralo** je humanitarnu akciju i **imenovalo** akciju “Dajem knjigu”. Predaja donacije sa više od pet stotina novih knjiga i slikovnica bila je 9.11.2017. u 12 satu u Dječjoj bolnici Kantrida, Donaciju je preuzeo doc. dr. sc. Harry Nikolić, predstojnik klinike za Dječju kirurgiju KBC-a Rijeka.
- 1.12.2017. **stručni izlet** u Pulu na **60-tu obljetnicu** Gradske knjižnice i čitaonice Pula i na **otvaranje 23. Sajma knjige** u Puli. Organiziranim prijevozom 27 članova i članica KDR-a u 10 sati u GKČ Pula predali su **60 knjiga za 60 godina**, donaciju obitelji Mandić *Kroniku obitelji Mandić*. Više o samoj donaciji kao daru za obilježavanje 60-te godišnjice u članku 8. broja e-časopisa KDR-a

- /Održana je konstituirajuća sjednica ocjenjivačkog odbora za dodjelu Povelje Ivan Kostrenčić, članovi i članice ocjenjivačkog odbora su: Niko Cvjetković, Ljiljana Črnjar, Koraljka Mahulja Pejčić, Gabrijele Mahmutović i Ada Prpić
- 22.02. 2018. u 2 (14:00) Stručni skup KDR-a u Gradskoj knjižnici Rijeka, Ogranak Trsat
- 21.03.2018. održana je 2. sjednica Ocjenjivačkog odbora za dodjelu Povelje Ivan Kostrenčić
- KDR je bio suorganizator državnog skupa 30. Proljetne škole školskih knjižničara u Baškoj, uz MZOS, AZOO, a pod pokroviteljstvom predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović, od 18.04.2018. do 21.04.2018. realiziran je i prikazan u otvaranju skupa dokumentarni film "Prije vremena – Ante Temus", temeljen na dokumentarnim zapisima iz privatne arhive o početcima državnog stručnog usavršavanja školskih knjižničara u Rijeci
- Travanj 2018. Odluka Ocjenjivačkog odbora o kandidatima za dodjelu Povelje

Članovi i članice KDR-a aktivno sudjeluju u radu ostalih strukovnih udruga: Zagrebačko knjižničarsko društvo, HUŠK, Čitateljsko društvo, HMSK itd.

Planirani programi do kraja 2018.:

- Sudjelovanje KDR-a u radu 43. Skupštine HKD-a u Opatiji od 10.10.2018.-13.10.2018.
- Suorganizacija 9. Okruglog stola Komisije za osnovnoškolske i srednjoškolske knjižnice 10.10.2018. u Opatiji. U Organizacijskom odboru: Mira Matan, Ljiljana Črnjar, Korina Udina.
- Organizacija KDR-a stručnog posjeta članova KDR-a Gradu Muzeju Mošćenice 13.10.2018.
- Sudjelovanje na državnom skupu školskih knjižničara na Braču 22.10.2018.
- Objavljivanje 9. broja časopisa Knjižničar/ka (e-izdanje)

Financijski plan – pisanje natječaja na:

- Javni pozivi Grada Rijeke
- Javni pozivi Primorsko-goranske županije
- Članarine članova KDR-a
- Donacije ili oglašavanje kao izvor prihoda

Mediji o KDR-u

Redovite najave događanja u svim lokalnim medijima (radio, novine, portali).

- Akciju **Dajem knjigu** 9.11.2017. pratili su novinski članci i reportaže na Radio Rijeci, HRT Rijeka, Kanalu RI i njihovim web stranicama. Objave su pohranjene u arhivi Društva.
- Akciju **Dajem knjigu** 1.12.2017. sa sloganom **60 knjiga za 60 godina** pratili su članci u Pulskim glasilima i na web stranici GK i čitaonice Pula
- U emisiji **Učionica**, 18. listopada 2018. riječke televizije Kanala R, predsjednica KDR-a predstavila rad Knjižničarskog društva Rijeka (dostupno na: <https://youtu.be/GerflyMhKdA>)

Zaključno

U razdoblju između dviju skupština nastavili smo raditi u skladu sa smjernicama za navedeno mandatno razdoblje, na učlanjenju novih članova, izdavačkoj djelatnosti 9. broj časopisa Knjižničar/ka, www.kdr.hr.

Redovna djelatnost Knjižničarskog društva Rijeka financira se sredstvima Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije te članarinom.

Izvješće izborne skupštine Knjižničarskog društva Rijeka

13.06.2018. godine, u 13.00 sati,
u prostoru Glagoljice Sveučilišne knjižnice Rijeka, Dolac 1

- 13.00 Okupljanje članova, prijava – potpis na listu, uplata članarine, preuzimanje kandidacijskih listića (CV)
- 13.30 Pozdravna riječ predsjednice Društva dr. sc. Korine Udina i početak stručnog skupa

“Gdje prošlost sreće budućnost”

Stručni skup KDR-a Gdje prošlost sreće budućnost

13.30 – 14.00

Izlaganje izv. prof. dr. sc. Karol Visinko: *Život poslovica danas*

Recital: Roberta Špoljarić, Ivan Miškulin, Filip Kušter

14.00 – 14.30

Glazbena poslastica bila je iz Glazbene škole Ivan Matetić Ronjgov u Rijeci: **Karla Pupis** (sopran, 1. razred Srednje GŠ i 3.a Ugostiteljske škole Opatija), a nakon proglašenja dobitnica Povelje nastupio je **Marko Grabar** (tenor, 1. pripremni razred Srednje GŠ). Goste je predstavila članica KDR-a i knjižničarka u Glazbenoj školi, Lovorka Rurk.

Karla Pupis i Marko Grabar

Stručni skup KDR-a i izborna skupština 13. 6.-2018.

Usljedila je svečana dodjela Povelje *Ivan Kostrenčić* u 2018. g. u dvije kategorije:

Za dugogodišnji uzoran rad u Društvu, unaprjeđivanje struke i očuvanje ugleda i Najzaslužniji knjižničar/ka u prethodne dvije godine.

Ocjenjivački odbor radio je u sastavu: Niko Cvjetković, Ljiljana Črnjar, Koraljka Mahulja Pejčić, Gabrijele Mahmutović i Ada Prpić te da je obrađene prijedloge dostavio Upravnom odboru do kraja travnja 2018.

Za dugogodišnji uzoran rad u Društvu, unaprjeđivanje struke i očuvanje ugleda nagrađena je Marija Šegota Novak, a kao najzaslužnija knjižničarka u protekle dvije godine nagrađena je Sandra Vidović.

14.30 – 14.50

U godini **Europske godine kulturne baštine**, podsjetili smo na očuvanje kulturne baštine njegovanjem obiteljskih vrijednosti kroz stručni skup upravo s naslovom *Gdje prošlost sreće budućnost*. Naš **prvi gost** je **Oleg Mandić**. U naglašavanju važnosti obitelji u životu pojedinca, Oleg Mandić je odlučio našoj knjižničarskoj obitelji uručiti, naravno, knjigu. Odlučio je pokloniti svakom prisut-

Oleg Mandić

Mladen Kušec

nom članu ili članici KDR-a jednu knjigu prepunu obiteljskih vrijednosti “Kronike obitelji Mandić”. Zahvaljujemo na tome.

Naš **drugi gost** je **Mladen Kušec** koji će nam ispričati nevjerojatnu priču o kulturnoj baštini iz našeg kraja. Na svojim tajanstvenim putovanjima zalutao je na Risnjak. Zašto je to toliko znakovita priča reći će nam on sam.

Oleg Mandić, dr. sc. Korina Udina, Branko Benčić

prof. dr. sc. Karol Visinko, Mladen Kušec, dr. sc. Korina Udina

15.15 Radni dio Skupštine

Predsjednica je predložila Dnevni red :

1. Izbor radnih tijela Skupštine (radno predsjedništvo, odbor za verifikaciju, kandidacijska komisija, biračka komisija, zapisničar, ovjervitelji zapisnika)
2. Izvješće predsjednice o radu Društva za razdoblje između dvije skupštine (16.11.2017. – 13.06.2018.)
3. Financijsko izvješće blagajnice KDR-a Sanje Kosić
4. Izvješće Nadzornog odbora za mandatno razdoblje između dvije skupštine (16.11.2017. – 13.06.2018.)
5. Plan rada KDR-a i financijski plan za 2018. godinu
6. Izvješća članova/predsjednika po stručnim komisijama HKD-a
7. Prijedlog kandidata za rad u komisijama HKD-a: Sanja Kosić
8. Predstavljanje kandidata za sljedeći saziv Upravnog i Nadzornog odbora KDR-a
9. Izbor članova Upravnog i Nadzornog odbora KDR-a
10. Izbor delegata KDR-a za 43. skupštinu Hrvatskog knjižničarskog društva

Dnevni red je jednoglasno usvojen. Započeo je izbor radnih tijela Skupštine (radno predsjedništvo, zapisničar, ovjervitelji zapisnika, verifikacijski odbor, birački odbor, kandidacijski odbor) Radno predsjedništvo bilo je u satavu: Maja Cvjetković, Alida Devčić Crnić, Gabrijele Mahmutović. Odbor za verifikaciju bili su Jasminka Kovačević, Mario Šlosar, Branko Benčić, a kandidacijski odbor (predstavljaju kandidate za UO i NO): Lo-

vorka Rurk, Ljiljana Črnjar, Deana Golenko. Zapisničarka je bila Jasminka Kovačević. Ovjerovitelji zapisnika: Niko Cvjetković i Mario Šlosar.

Birački odbor bile su Sanja Kosić, Alica Kolarić, Sanja Orešković.

Predložene su za radna tijela Skupštine: Alida Devčić Crnić, Gabrijele Mahmutović i Maja Cvjetković. Predsjedavajuća je preuzela vođenje Skupštine i pozvala Verifikacijski odbor da izvijesti o broju nazočnih kako bi se utvrdilo ima li Skupština kvorum. Mario Šlosar je u ime Verifikacijskog odbora ustvrdio da se Skupština u skladu s čl. 18. Statuta odgađa za 15 min. Radno tijelo Skupštine izabralo je Maju Cvjetković da dalje vodi Skupštinu prema dnevnom redu:

1. Izvješće predsjednice o radu Društva za razdoblje između dvije skupštine od 16.11.2017. do 13.06.2018.

Predsjednica KDR-a podnosi izvješće o radu Društva za razdoblje između dviju skupština, 16. 11. 2016. – 13. 06. 2018.

2. Financijsko izvješće o radu KDR-a između dviju skupština

Sanja Kosić iznosi Financijsko izvješće koje se usvaja jednoglasno.

3. Izvješće Nadzornog odbora za razdoblje između dvije skupštine

Niko Cvjetković u ime Nadzornog odbora daje izvješće o radu Društva

4. Plan rada za 2018. godinu i financijski plan za 2018. godinu.

Predsjednica predlaže Plan rada i financijski plan za 2018. godinu.

Usvojen je jednoglasno.

5. Izvješća članova/predsjednika po stručnim komisijama HKD-a:

Dosadašnji članovi KDR-a su podnijeli izvješće o svom radu na Skupštini KDR-a 13.06.2018.

Članovi KDR-a koji su članovi sekcija/komisija/radnih grupa:

– Komisija za katalogizaciju:

Sanja Heberling Dragičević, pridruženi član shdragicevic@svkri.hr

Nikolina Papić, pridruženi član nikolina.papic@gkri.hr

Komisija za klasifikaciju i predmetno označivanje

Sanja Orešković, pridruženi član sanja.oreskovic@gkri.hr

Predrag Perožić, član pperozic@gmail.com

– Sekcija za narodne knjižnice

Gorana Tuškan, predsjednica gtuskan@gk-opatija.hr

– Komisija za čitanje

Ljiljana Bevandić, član ljiljana.bevandic@gkri.hr

– Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež

Alica Kolarić, član alica.kolaric@gkri.hr

– Komisija za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama

Gordana Galić, pridruženi član gordana.galic@rivrtici.hr

- Karmen Zubčić-Mandekić, član karmen.mand@gmail.com
- Komisija za narodne knjižnice
Gorana Tuškan, član gtuskan@gk-opatija.hr
 - Komisija za pokretne knjižnice
Ivan Čermelj, član zupanijski.bibliobus@gkri.hr
Gorana Tuškan, član gtuskan@gk-opatija.hr
 - Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje
Milka Šupraha-Perišić, član milka.supraha-perisic@gkri.hr
 - Sekcija za školske knjižnice
Mira Matan, član mira.matan@skole.hr
 - Komisija za osnovnoškolske knjižnice
Mira Matan, predsjednica mira.matan@skole.hr
Vesna Miličević, član vesna.milicevic@ri.htnet.hr
Madlen Zubović, član madlen.zubovic@skole.hr
 - Sekcija za upravljanje i tehnologiju
Sanja Kosić, član
 - Komisija za informacijske tehnologije
Rene Brakus, član rene.brakus@gkri.hr
 - Komisija za izgradnju i opremu knjižnica
Šegota Novak, član marija.segota.novak@gmail.com
Andreja Silić Švonja, član andreja.silic-svonja@gkri.hr
 - Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama
Evgenia Arh, član evgenia.arh@medri.uniri.hr
 - Komisija za upravljanje

Senka Tomljanović, član stomljan@svkri.hr

Gorana Tuškan, član

- Komisija za zaštitu knjižnične građe

Sanja Kosić, predsjednica skosic@svkri.hr

Branka Miočić, član sredisnja.marinici@gmail.com

- Komisija za državne informacije i službene publikacije

Dejana Golenko, član dejana@pravri.hr

- Komisija za glazbene knjižnice i zbirke

Lovorka Ruck, pridruženi član lovorkaruck@gmail.com

- Komisija za medicinske knjižnice

Branka Škibola, član brankas@medri.hr

- Komisija za pravne i srodne knjižnice

Dejana Golenko, član dejana@pravri.hr

- Komisija za tehničke knjižnice

Mario Šlosar, član slosar@riteh.hr

- Komisija za visokoškolske knjižnice

Dejana Golenko, pridruženi član dejana@pravri.hr

Dolores Markotić, član markotic@pfri.hr

- Komisija za povijest knjige i knjižnica

Ines Cerovac, član icerovac@svkri.hr

- Komisija za zavičajne zbirke

Barbara Kalanj Butković, član

citaonica-novi-vinodolski@ri.htnet.hr

Sanja Kosić je prikazala rad svih komisija i sekcija:

- a) Izvješće o radu Komisije za zaštitu knjižnične građe za razdoblje 2016. – 2018. Pripremila je predsjednica Komisije **Sanja Kosić** i **Branka Miočić** kao redoviti član
- b) Izvješće o radu Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež HKD-a za razdoblje 2016. – 2018. pripremila je zamjenica predsjednice Komisije **Alica Kolarić**
- c) Izvješće o radu Komisije za medicinske knjižnice za razdoblje 2016. – 2018. pripremila je **Branka Škibola**
- d) Izvješće o radu Komisije za visokoškolske knjižnice za razdoblje 2016. – 2018. Pripremila je **Dolores Markotić**
- e) Izvješće o radu Komisije za glazbene knjižnice i zbirke za razdoblje 2016. – 2018. Pripremila je **Lovorka Rurk**.
- f) Izvješće o radu Komisije za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje za razdoblje 2016. – 2018. pripremila je **Milka Šupraha Peršić**.
- g) Izvješće o radu Komisije za katalogizaciju za razdoblje 2016. – 2018. pripremila je **Sanja Heberlin Dragičević**
- h) Izvješće o radu Komisije za pravne i srodne knjižnice za razdoblje 2016. – 2018. I Izvješće o radu Komisije za državne informacije i službene publikacije za razdoblje 2016. – 2018. Pripremila je **Dejana Golenko**
- i) Izvješće o radu Komisije za osnovnoškolske knjižnice i srednjoškolske knjižnice – **Mira Matan**

Izvešća su usvojena jednoglasno.

6. Sanja Kosić prikazala je i slobodna mjesta za rad u komisijama i koje su članice izrazile želju za promjenom, te koji smo problem uočili.

Interes (prijave) za rad u stručnim tijelima HKD-a

- Ivana Dorotić Malič (Sveučilišna knjižnica Rijeka) – Komisija za katalogizaciju (pridruženi član)
- Sanja Heberling Dragičević (Sveučilišna knjižnica Rijeka) – Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama
- Jasminka Kovačević (Sveučilišna knjižnica Rijeka) – Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja
- Evgenia Arh (Medicinski fakultet Rijeka, Knjižnica) – Komisija za klasifikaciju i predmetno označivanje

Usvojeni su jednoglasno.

Predloženo je donošenje odluke o daljnjem radu knjižničara koji nisu aktivni članovi KDR, a članovi su u stručnim tijelima HKD-a:

- Ljiljana Bevandić (Komisija za čitanje)
- Predrag Perožić (Komisija za klasifikaciju i predmetno označivanje)
- Gordana Galić (Komisija za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama)
- Ivan Čermelj (Komisija za pokretne knjižnice)
- Rene Brakus (Komisija za informacijske tehnologije)

- Ines Cerovac (Komisija za povijest knjiga i knjižnica)
- Barbara Kalanj Butković (Komisija za zavičajne zbirke)

Nakon prihvaćenih izvješća o radu KDR-a u razdoblju od 2016. – 2018. godine Skupština KDR-a razrješuje predsjednicu, dopredsjednicu, tajnicu i blagajnicu, te ostale članove UO i NO.

7. Predstavljanje kandidata za sljedeći saziv Upravnog i Nadzornog odbora KDR-a. Kandidacijski odbor Lovorka Rurk, Ljiljana Črnjar, Dejana Golenko predstavili su kandidate za novi saziv upravnog odbora KDR-a i nadzornog odbora KDR.

Birački odbor Sanja Kosić, Alica Kolarić, Sanju Orešković podijeli su listiće za glasanje, pokupili liste nakon što su svi zaokružili kandidate i odvojili se na brojanje glasova.

8. Izbor članova Upravnog i Nadzornog odbora KDR-a

U ime biračkog odbora Sanja Kosić je rekla koji su kandidati izabrani:

U UO KDR-a mandatnog razdoblja od 2018. – 2020. godine su izabrani:

Niko Cvjetković, Jasminka Kovačević, Maja Cvjetković, Korina Udina, Ada Prpić, Mario Šlosar, Jelena Višnjić i Zdenka Stojčić

U NO KDR-a mandatnog razdoblja od 2018. – 2020. godine su izabrani:

Sanja Kosić, Sanja Orešković i Alica Kolarić

Upravni odbor KDR-a između sebe je birao predsjednika, dopredsjednika, tajnika i blagajnika.

UO KDR:

za predsjednicu je izabrana Korina Udina,

za dopredsjednicu Maja Cvjetković,

za tajnicu Jasminka Kovačević

za blagajnicu Zdenka Stojčić.

Računovodstvo KDR-a vodi Vlatka Telenta.

9. Izbor delegata KDR-a za 43. skupštinu Hrvatskog knjižničarskog društva:

Jasminka Kovačević, tajnica KDR-a (KDR)

Sanja Kosić, SVKRI (KDR)

Ada Prpić, članica UO KDR

Jelena Višnjić, članica UO KDR

Korina Udina, predsjednica KDR-a i članica Glavnog odbora, Organizacijski odbor (HKD)

Niko Cvjetković, Organizacijski odbor HKD-a (HKD)

10. Razno:

1. Najavljen je tečaj CSSU 18.06.2018. "Zaštita osobnih podataka u knjižnicama"

2. Najavljeno je stručno usavršavanje školskih knjižničara na ŽSV-u 29.06. 2018. u OŠ Podmurvice
3. Obrazloženi su detalji organizacije 43. skupštine HKD-a, u Organizacijskom odboru Niko Cvjetković i Korina Udina iz KDR-a. Suzana Šturm Kružić iz GK i čitaonice u Opatiji najavila je organizaciju dobrodošlice 10.10.2018. u 22 sata sudionicima Skupštine HKD-a u prostoru Drago Gervais art predstavom.
4. Najavljena je suorganizacija 9. okruglog stola za školske knjižnice koji će biti organiziran 10.10.2018. u Ugostiteljskoj školi u Opatiji od 9.00 do 15.00 sati.
5. Upućen je poziv za slanje članaka za 9. broj e-časopisa našeg Društva
6. Skupština je završila sa radom u 16.30 sati.

Aktivnosti članova KDR-a u radnim grupama, komisijama i sekcijama Hrvatskog knjižničarskog društva

Sanja Kosić

Sveučilišna knjižnica Rijeka

skosic@svkri.hr

U razdoblju od 2016. do 2018. dvadeset aktivnih članova Knjižničarskog društva Rijeka sudjelovalo je u radu radnih skupina, komisija i sekcija Hrvatskog knjižničarskog društva. Na skupštini KDR-a, održanoj u lipnju 2018., interes za radom u komisijama izrazilo je još četvero novih članova. Na istoj skupštini okupljenim članovima preneseni su naglasci iz rada radnih skupina i komisija koje donosimo u nastavku.

Sekcija za školske knjižnice

Komisija za srednjoškolske knjižnice (Mira Matan, Madlen Zubović)

- listopada 2017. u Virovitici je održan 8. okrugli stol za školske knjižnice pod nazivom “Školska knjižnica: pogled unazad – korak unaprijed” (<http://hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/331/>). Organizator skupa je Sekcija za školske knjižnice HKD-a, a suorganizatori su Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja te Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica. Zaključci glede financiranja knjižnica iz namjenskih

sredstava Ministarstva i prijedlog načina financiranja iz sredstava županija proslijeđen je navedenim. Na tom skupu Mira Matan održala predavanje “Čitanje s ekrana/knjige”.

- 26. ožujka 2018. u Krapini je održan Dan bajki i priča pod nazivom “Baj(kaj)mo i pri(ča)jmo s ma(što)m” (<http://hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/361/>). Skup je održan na prijedlog članice Sekcije Danice Pelko, a Sekcija je jedan od suorganizatora.
- Na Proljetnoj školi školskih knjižničara, održanoj od 18. do 21. travnja 2018. u Baški, kolegica Gordana Šutej (predsjednica Sekcije) predstavila je rad Sekcije.
- Članica Sekcije Draženka Stančić bila je član Stručne radne skupine za izradu prijedloga kurikuluma – međupredmetne teme Uporaba IKT-a. Također je član Radne grupe za izradu prijedloga strategije za e-knjigu.
- Članovi Sekcije predložili su Hrvatskom knjižničnom vijeću da se školskim knjižnicama omogući pristup licenciranim bazama podataka, što je HKV prihvatilo te će prijedlog razmotriti na svojoj sljedećoj sjednici.
- Sekcija je pokrovitelj Međunarodnog projekta za poticanje čitanja i razvoja različitih vrsta pismenosti “Čitanje ne poznaje granice – Branje ne pozna meja” (<https://www.skolskiportal.hr/clanak/7432-citanje-ne-poznaje-granice-branje-ne-pozna-meja/>), koji se ostvaruje u suradnji sa Sekcijom za školske knjižnice Slovenije ZBDS-a.
- U pripremi je 9. okrugli stol Sekcije, koji će se održati u Opatiji 10. listopada 2018. Tema skupa je “(Ne)dosegnuti Standardi”,

- U okviru 7. okruglog stola za školske knjižnice održanog 3. listopada 2016. g. u Krapini (<https://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/1287>), Madlen Zubović je održala predavanje pod nazivom *Dramski odgoj kao poticaj za čitanje*. Okvirna tema ovoga skupa bila je *Školska knjižnica+darovitost=darovitost²*.

Sekcija za narodne knjižnice

Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež (Alica Kolarić)

- 1. e-sjednica Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež, održana od 2. do 9. ožujka 2018. godine: usvojen je logo Komisije. Umjesto Tatjane Basar, članica Komisije je Ketu Krpan. Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež uključuje se u međukomisijski odbor za planiranje, pripremu i organizaciju Predkonferencijskog sastanka IFLA-ine Komisije za stalno stručno usavršavanje i učenje na radu.
- Stručni skup “Suradnja dječjih knjižnica i festivala knjiga” 23. ožujka 2018. u organizaciji Komisije – suradnja dječjih knjižnica i festivala knjiga uspješan je način suradnje sa zajedničkim ciljem poticanja čitanja.
(<https://gkr.hr/Magazin/Knjiznicaranje/Suradnja-djecjih-knjiznica-i-festivala-knjiga-strucni-skup-djecjih-knjiznicara>)
- Online sjednice Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež održane su u rujnu (15.9. – 22.9.2017.). Prihvaćeni su predloženi pozvani predavači za skup “Suradnja dječjih knjižnica i festivala knjige”. Preda-

no je izvješće o čitanosti Liste dobrih knjiga za djecu, mlade i roditelje objavljenih u 2016. Godini. Članice Komisije prevele su IFLA-in poster “How to spot fake news” / “Kako prepoznati lažne vijesti” te smo ga dali tiskati.

- Stručni skup “Informacijska pismenost u dječjim knjižnicama” (<https://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/1371>) održan je 31. ožujka 2017. – tema informacijske pismenosti u središtu je zanimanja struke, ali i šire zajednice i njome se trebamo aktivno baviti.
- Sastanak Komisije za knjižnične komisije za djecu i mladež, 31. ožujka 2017. – dovršena je Lista dobrih knjiga za djecu, mlade i roditelje objavljenih u 2016. (https://www.hkdrustvo.hr/hr/strucna_tijela/17/publikacija/384/); odabrana tema za Skup 2017. je Suradnja dječjih knjižnica i festival knjige.
- Online sastanak Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež, 16. rujna 2016. – nastavljamo s kampanjom Čitaj mi!. Dovršena je Lista dobrih knjiga za djecu, mlade i roditelje objavljenih u 2015. (https://issuu.com/hkddjecaimladi/docs/lista_dobrih_knjiga_2015)
- Stručni skup Komisije “Dječje knjižnice i civilno društvo”, Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Medveščak, Zagreb 18. ožujka 2016. – udruge civilnog društva i knjižnice prirodni su partneri u izgradnji zajednice i ponude raznovrsnih oblika sadržaja za građanstvo (<https://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/1241>)

Komisija za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama (Karmen Zubčić-Mandekić, Gordana Galić)

- Pripreme za prijavu Nacionalne kampanje za osobe sa specifičnim teškoćama učenja na natječaj MK
- Izvještaj o prikupljanju primjera dobre prakse za IFLA-ine Smjernice za knjižnične usluge za osobe s disleksijom.
- Izrađen je popis preporučene literature o disleksiji, teškoćama u čitanju i razvijanju vještine čitanja
- Izvještaj o pripremama za provedbu Nacionalne kampanje “I ja mogu čitati” (jesen, 2016. – jesen, 2017.)
- Izvještaj iz Columbusa sa sastanka IFLA-ine Sekcije za osobe s posebnim potrebama (Sanja Bunić)
- Otvoren je Facebook profil za Kampanju “I ja želim čitati!” (<https://www.facebook.com/IJaZelimCitati/>)
- Dogovoren je tijek radionice o javnom zagovaranju “Budimo aktivni, zagovarajmo zajedno!” koja će se održati na Skupštini HKD-a u Primoštenu (12.-15. listopada 2016.)
- Održan je 13. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama: “Imate li teškoća u čitanju? Dobro došli u knjižnicu!” (<http://hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/307/>), KGZ – Gradska knjižnica, Zagreb, Starčevićev trg 6/1, petak, 30. rujna 2016.
- Izvještaj o pripremama za provedbu Nacionalne kampanje “I ja želim čitati!” (jesen, 2016. – jesen, 2017.) – Hrvatsko knjižničarsko društvo je

organizator Kampanje “I JA ŽELIM ČITATI!” kojom se želi upozoriti hrvatska javnost na probleme osoba s teškoćama čitanja i disleksijom.

- Održan je znanstveno-stručni skup “Socijalno-inkluzivne knjižnične usluge” (Koprivnica, 18. studeni 2016.)

(https://www.hkdrustvo.hr/hr/obavijesti/odabrana_novost/804/)

- “Noć knjige 2017.” – aktivno uključivanje Kampanje “I ja želim čitati!” u program ove vrijedne kulturne manifestacije
- Na 11. Savjetovanju za narodne knjižnice (<http://sznk.nsk.hr/>) u Crikvenici predstavljanje KOIPP sa sažetkom rada “Nacionalna kampanja za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom 'I ja želim čitati!'”: umrežavanje knjižnica korištenjem društvene mreže Facebook
- Osnovana je Radna grupa za izradu novih Smjernica za gluhe i nagluhe na čijem čelu je Marie Noelle Andissac.
- Na sastancima Komisije članice su upozorile na problem pojave izdanja nekih naslova, na hrvatskom tržištu, koji se nazivaju građom laganom za čitanje, a nemaju zadovoljavajuću kvalitetu jer su ih radile osobe koje nisu imale prilike proći cjelovitu izobrazbu za jezičnu prilagodbu građe lagane za čitanje.
- Naglašena je potreba organiziranja radne skupine u sklopu knjižničarskoga društva u suradnji s logopedima koja bi provodila cjelovitu izobrazbu logopeda, profesora hrvatskoga jezika, knjižničara, ilustratora i nakladnika u izradbi građe lagane za čitanje. Takva radna skupina radila bi i na recenziji prilagođenih tekstova koji bi nakon toga dobili dozvolu za stavljanje hrvatskoga logotipa za građu laganu za čit-

tanje, čime bi bila zajamčena kvaliteta objavljenih tekstova laganih za čitanje.

- U Prijedlogu Nacionalne strategije poticanja čitanja (2017.-2022.) (mjera 3.4. – akcijski plan) navodi se potreba povećanja produkcije i osiguravanje dostupnosti čitalačkih materijala za osobe s poteškoćama u čitanju. (<https://www.min-kulture.hr/userdocsimages/NAJNOVIJE%20NOVOSTI/a/NSPČ.pdf>)
- Suradnja Komisije za IOPP i Komisije za autorsko pravo. Komisije zajedno rade u okviru Kampanje “I ja želim čitati!” na prijedlogu izmjene Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 167/03, čl. 86).
- Na 83. generalnoj skupštini IFLA-e, Wrocław, Poljska (19. – 25. 08. 2017.) posterskim izlaganjem predstavljena Kampanja. Mnoge zemlje su sa zanimanjem pratile prezentaciju postera autorica Dunje Marije Gabriel i Željke Miščin. Bile su zainteresirane za detalje o samoj Kampanji, a straničnik (“čitač-skitač”) podijeljen je na izlaganju. Naglasak ovogodišnje IFLA-e bio je na globalnoj viziji knjižnica u svijetu povodom čega je postavljen upitnik na stranicama IFLA-e.
- U listopadu održan je 14. okrugli stol “Nacionalna kampanja za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom “I ja želim čitati!”: postignuća i izazovi” (<https://www.hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/340/>)
- Predsjednica HKD-a Dunja Holcer potpisala je i poslala Dopis o implementaciji Marakeša (17. studeni, 2017.) DZIV-u koji je uključio i zaključke s 14. okruglog stola Komisije za IOPP. Dopis je napisala Aleksandra Horvat.

- Sudjelovanje na 17. okruglom stolu Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja (8. prosinac, 2017., <http://hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/343/>). Sudjelovale su Željka Miščin i Dunja Marija Gabriel “Knjižničar – partner: iskustva komunikacije u kampanji”; Dijana Sabolović-Krajina “Narodne knjižnice i odabir strategija djelovanja u lokalnim zajednicama”.
- Sastanak u DZIV-u (14. prosinca 2017.) s Tajanom Tomić, voditeljicom Samostalne službe za autorsko pravo i zajedničke pravne poslove (Jelena Lešaja, Aleksandra Horvat, Željka Miščin). Tema razgovora bit će implementacija Direktive 2017/1564 Europskog parlamenta i Vijeća kojom se obvezuju države članice da implementiraju odredbe Marakeškog ugovora u svoje zakonodavstvo.
- Pripremanje Međunarodnog stručnog savjetovanja o Ugovoru iz Marakeša (<http://hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/360/>) koji će se održati 8. svibnja 2018. godine u Zagrebu u organizaciji Hrvatske knjižnice za slijepe i suorganizaciji HKD-a (dvije komisije: Komisije za autorsko pravo i otvoreni pristup i Komisije za OIPP) i KGZ-a
- Pripremanje 15. okruglog stola za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama “Knjižnične usluge za osobe s intelektualnim i psihosocijalnim poteškoćama”, 28. rujna 2018. (<http://hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/369/>)

Sekcija za upravljanje i tehnologiju

Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama (Evgenia Arh)

- Komisija je sudjelovala u javnoj raspravi o standardima i postupku re-akreditacije visokih učilišta otvorenu od strane Agencije za znanost i visoko obrazovanje od 30. siječnja 2017. godine do 28. veljače 2017. godine. Ukazali smo na problem djelujućih visokih učilišta koji nemaju svoju knjižnicu ili su njihovi knjižnični resursi neodgovarajući. Komisija je predložila izmjene i dopune Dokaza za ocjenu knjižnice predmetnog visokog učilišta:
 - uvid u opremljenost knjižnice tijekom posjeta (za sve razine)
 - dostupnost suvremene nastavne literature
 - adekvatnost pretplaćenih bibliografskih baza podataka i baza podataka s cjelovitim tekstom
 - dostupnost mrežnog kataloga knjižnice predmetnog visokog učilišta
 - odgovarajući broj pohranjenih ocjenskih radova u institucionalnom repozitoriju (u odnosu na broj osoba koje su završile studij na predmetnom visokom učilištu)
 - dostupnost nastavnih sadržaja putem zaštićenih stranica
 - odgovarajući broj primjeraka obvezne literature s obzirom na broj studenata
 - povratne informacije studenata o mogućnostima korištenja knjižnice (poput cjelodnevnog radnog vremena), dostupnosti potreb-

- ne domaće i međunarodne literature i putem udaljenog pristupa
– tablica iz MOZVAG-a.

Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama je predložila sljedeće izmjene i dopune tablice 7.3. Tablice opremljenosti knjižnice: ukupna površina (u m²), broj zaposlenog stručnog knjižničnog osoblja (VU), čitaonica u sklopu knjižnice (broj mjesta ili kvadrata), od toga, prostor za grupni rad (broj mjesta ili kvadrata), broj računala povezanih s Internetom za korisnike, tjedna otvorenost za korisnike u satima, ukupan broj svezaka tiskanih knjiga, broj naslova pretplaćenih elektroničkih knjiga, ukupan broj naslova i broj svezaka tiskanih udžbenika obvezne literature, ukupan broj naslova tiskanih inozemnih časopisa, ukupan broj naslova tiskanih domaćih časopisa, broj pretplaćenih naslova elektroničkih časopisa, broj samostalno pretplaćenih bibliografskih baza podataka i baza podataka cjelovitog teksta, broj ocjenskih radova pohranjenih u institucionalnom repozitoriju. Većina prijedloga Komisije je prihvaćena od strane Agencije za znanost i visoko obrazovanje. (preuzeto iz Narativnog izvještaja o radu za period od 01.09.2016. do 31.08.2017. godine)

- Organiziran je 4. okrugli stol Komisije za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama (<http://hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/359/>) Hrvatskog knjižničarskog društva “Vrednovanje knjižnica: razvoj poslovanja utemeljenog na dokazima” sa 82 prijavljena sudionika. Održana su sljedeća predavanja:

- Kornelija Petr Balog: Važnost statistike u knjižničnom poslovanju: globalna perspektiva
- Eva Kodrič-Dačić: BibSiSt: što, kako i zašto?
- Dunja Gabriel i Frida Bišćan: Projekt knjižnične online statistike: izazovi u odabiru pokazatelja uspješnosti i prikupljanju podataka
- Ivančica Đukec-Kero i Kristina Krpan: Izazovi prikupljanja statističkih podataka: iskustvo Matične i razvojne službe KGZ-a
- Aleksandra Pikić: Instrumenti za mjerenje kvalitete knjižnične usluge
- Bernardica Plašćak i Gordana Gašo: Kvaliteta i izvrsnost kao trajno poslanje akademskih knjižnica: kontinuirani naponi za unaprjeđenje kvalitete Knjižnice Filozofskoga fakulteta u Osijeku
- Goranka Mitrović: Bibliometrijske usluge knjižnica u vrednovanju znanstvene produktivnosti

Komisija za zaštitu knjižnične građe (Sanja Kosić, Branka Miočić)

Komisija je održavala redovite e-sjednice tijekom cijelog razdoblja. Temne sjednice bile su vezane uz nadogradnju Edukativnog portala Komisije (<http://www.hkdrustvo.hr/zastita/>), a raspravljalo i planu rada za prošlo i buduće razdoblje. Dogovoreno je da će se tijekom 2018. izraditi popis pitanja i odgovora koja korisnici često postavljaju (iz područja zaštite), te da će se pregledati smjernice za izradu plana aktivnosti knjižnica u slučaju katastrofa koje je izradilo Stručno vijeće sveučilišnih matičnih knjižnica i u

suradnji s autorima pokušati ga ažurirati i preporučiti knjižnicama kao bazu za izradu vlastitog dokumenta.

Kada na snagu stupi novi Zakon o knjižnicama, pristupit će se analizi Pravilnika o zaštiti knjižnične građe.

S. Kosić sudjelovala je kao članica Programskog odbora u organizaciji znanstveno-stručnog skupa Skriveni svijet starih knjiga (<http://sssk.nsk.hr/znanstveno-strucni-skup-skriveni-svijet-starih-knjiga/>).

Sekcija za visokoškolske i specijalne knjižnice

Komisija za visokoškolske knjižnice (Dolores Markotić)

- Članovi Komisije sudjelovali su u raspravi o novom *Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja*. U vezi s Pravilnikom provedena je javna rasprava, a primjedbe članova Komisije artikulirale su dr. sc. Helena Makulin i dr. sc. Zagorka Majstorović te ih proslijedile nadležnim tijelima. Pravilnik je donesen 29. ožujka 2017. (NN 28/2017).
- Na Skupštini HKD-a u Primoštenu, 14. listopada 2016. u organizaciji Komisije održan je *Okrugli stol – EU fondovi i knjižnice: mogućnosti i izazovi* – s ciljem informiranja potencijalnih korisnika o financiranju projekata, ključnim koracima, apliciranju te primjerima dobre prakse. Interaktivno predavanje održala je mr. sc. Ivana Maletić, zastupnica u Europskom parlamentu te Kristina Kosor, direktorica TIM4PIN d.o.o.
- Na sastancima i u elektroničkoj prepisci raspravljalo se o reakreditaciji visokih učilišta, vrlo značajnoj i aktualnoj temi za visokoškolske insti-

tucije s obzirom na reakreditacijske postupke koji su uslijedili u 2018. godini.

- Komisija je sudjelovala i u predlaganju naslova nabavljenih elektroničkih izvora za hrvatsku visokoškolsku i znanstvenu zajednicu. Pojedini članovi Komisije, aktivno su sudjelovali u organizaciji 15. dana visokoškolskih i specijalnih knjižnica.

Komisija za pravne i srodne knjižnice (Dejana Golenko)

- Članovi Komisije sudjelovali u radu programskog odbora i izlagali na Radionici SEALL-a u Mostaru u suorganizaciji njemačkog pravničkog udruženja IRZ pod nazivom: *Utjecaj njemačke pravne tradicije na pravne biblioteke i bibliotečne fondove u regionalnom okruženju*. Radionica je održana u rujnu 2016. na Pravnom fakultetu u Mostaru.
 - Izlaganje: Golenko, Dejana, Korištenje izvora njemačkog prava u nastavno-istraživačkom radu pravnih znanstvenika
- HKD-u predloženo produženje mandata Editi Bačić u radu IFLA-ine Sekcije (*Law libraries*) i prihvaćeno je na e-sjednici Stručnog odbora /veljača 2017./
- Sudjelovanje članova Komisije na 15. danima specijalnih i visokoškolskih knjižnica (Lovran, svibanj 2017.) – organizacija panela o zakonodavnim okvirima u službi kvalitete visokog obrazovanja koji je organizirala *Komisija za pravne i srodne knjižnice HKD-a*:
 - Izlaganje: Bačić, Edita; Golenko, Dejana, *SEELS Network Database (SEELSNDB): (projekt kreiranja tematskog repozitorija)*

- Izlaganje: Golenko, Dejana, *Zastupljenost koncepta informacijske pismenosti na formalnoj razini visokoškolskih institucija*
- Na međunarodnom planu Komisija nastavlja dosadašnju suradnju:
 - članovi Komisije sudjeluju na stručnim i znanstvenim skupovima u inozemstvu i regiji, aktivno sudjeluju i surađuju sa sličnim i srodnim komisijama
 - aktivno sudjelovanje u radu *Društva bibliotekara pravnih i srodnih biblioteka Jugoistočne Evrope SEALL (godišnja Skupština u Neumu, lipanj 2016., lipanj 2017. – planiran novi susret članova Komisije na godišnjoj Skupštini Društva SEALL u Mostaru, lipanj 2018.)*
 - aktivno sudjelovanje u radu *IFLA-ine Sekcije za pravne knjižnice (Edita Bačić)*
 - suradnju sa SEELS mrežom (međunarodna mreža pravnih fakulteta u koju su uključeni svi pravni fakulteti u Hrvatskoj)
- Sudjelovanje članova komisije na *Workshop Library Cooperation*, Saarbrücken, Njemačka (studeni 2016.)
 - Izlaganje: Golenko, Dejana, *SEELS Network Database (SEELSNDB)*
- Sudjelovanje članova Komisije na *Europa – Institut Saarland University* na trodnevnoj *e-Learning* radionici za knjižničare na temu kreiranja *online* programa informacijskog opismenjavanja u području prava (6. do 10. studenoga 2017., Saarbrücken, Njemačka)
- partnerstvo s drugim sekcijama i komisijama.

- aktivno uključivanje u rad na HKD-e portalu: Pravo na knjižnicu / Pravna infoteka.
- zalaganje za konačno donošenje *Standarda za visokoškolske knjižnice u RH*.

Komisija za državne informacije i službene publikacije (Dejana Golenko)

- Komisija za državne informacije i službene publikacije aktivno djeluje u sklopu Sekcije za specijalne i visokoškolske knjižnice HKD-a. Zalaže se na promicanju i unapređivanje knjižničarske struke.
- Članovi Komisije su i članovi Glavnog, Izvršnog i Programskog odbora HKD-a.
- Jedan od osnovnih ciljeva Komisije za državne informacije i službene publikacije je i promicanje i zalaganje za slobodan pristup informacijama za sve – što podrazumijeva i odnosi se na organiziranje stručnog cjeloživotnog obrazovanja knjižničara i korisnika knjižnica, organizaciju i održavanje stručnih i znanstvenih skupova i radionica a vezano uz službene publikacije i državne informacije Republike Hrvatske i svijeta, a u sadašnjem trenutku napose o službenim publikacijama Europske unije i dostupnosti informacija, naročito u elektroničkom formatu.
- Sudjelovanje članova komisije na stručnim skupovima:
 - članovi komisije su članice Programskog i Organizacijskog odbora 41. skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva koja će se održati u Primoštenu 12.10. – 15.10.2016.

- sudjelovali u radu Sastanka predstavnika Informacijskih centara *Europe Direct* i drugih EU mreža u Hrvatskoj i Sloveniji, a koji je održan 2016. i 2017. godine.
(na skupovima predstavili rad mreže Europskih dokumentacijskih centara u Hrvatskoj)
- tijekom 2016. i 2017. godine održali niz radionica i edukacijskih programa vezanih uz pristup službenim izvorima informacija o Europskoj uniji:
- voditeljice radionica Čar, Aleksandra, Golenko, Dejana, koje su uključile edukaciju sudaca RH o pristupu službenim publikacijama i izvorima prava Europske unije u okviru programa Pravosudne akademije (25. i 26. veljače 2016. u Zagrebu; 28. i 29. travnja 2016. u Varaždinu; 5. i 6. svibnja 2016. u Splitu; 12 i 13. svibnja 2016. u Osijeku, 1. veljače 2017. Osijek) (u okviru programa članice Komisije izradile i priručnik za polaznike pod nazivom *Relevantni izvori informacija o pravu Europske unije: pretraživanje, pronalaznje i vrednovanje*)
- članovi Komisije sudjeluju na stručnim i znanstvenim skupovima u inozemstvu i regiji
- aktivno sudjeluju i surađuju sa sličnim i srodnim komisijama
- Komisija se zalaže, a prema zacrtanoj strategiji HKD-a, da se omogući i osigura slobodan protok informacija, kako bi se svim građanima omogućio i olakšao slobodan i jednak pristup građi i informacijama te zastupati pravo korisnika knjižničnih usluga i službi na slobodan i jednak

pristup građi i informacijama, i ujedno težiti ostvarenju jednakih mogućnosti slobodnog pristupa, razmjene znanja i sudjelovanja u kulturnim aktivnostima za sve građane.

Komisija za glazbene knjižnice i zbirke (Lovorka Ruck)

- U studenom 2016. proslavljen je 95. rođendan Knjižnice Muzičke akademije.
- U prosincu 2016. godine suradnjom HUMKAD-a (Hrvatska udruga muzičkih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara), Komisije za glazbene knjižnice i zbirke HKD-a i HAZU-a u prostorima Gradske knjižnice u Zagrebu, knjižnice HAZU i knjižnice Muzičke akademije, priređena je izložba *Boris Papandopulo u Zagrebu*.
- Tijekom 2017. godine održan je jedan sastanak, a u 2018. godini održana su dva sastanka koordinirane AVM nabave i obrade u Knjižnicama grada Zagreba.
- Dr. Željka Radovinović sudjelovala je u travnju 2017. na radionici DRUPAL za urednike u DABRU. U travnju 2017. te u travnju 2018. godine, u okviru manifestacije Noć knjige, u suradnji s HUMKAD-om, Hrvatskim glazbenim zavodom i Gradskom knjižnicom Zagreb održani su Treći glazbeni (darovni) antikvarijat odnosno Četvrti glazbeni (darovni) antikvarijat.
- Na 12. međunarodnom skupu “Knjižnica – središte znanja i zabave” (Karlovac, 2016.) sudjelovali su s izlaganjima dr. Željka Radovinović, Sanja Vukasović-Rogač, Anamarija Starčević Štambuk te Milko Belev-

ski. 2016. Godine, kolegica Starčević Štambuk, s 2 je postera sudjelovala na izložbi “Ključ Međimurja” u Čakovcu te s izlaganjem na 20. seminaru AKM u Poreču, dok je kolegica Radovinović sudjelovala na 16. okruglom stolu o slobodnom pristupu informacijama. Na 15. danima specijalnih i visokoškolskih knjižnica održanim 2017. u Lovranu. sudjelovali su dr. Željka Radovinović s izlaganjem i posterom, a Anamarija Starčević Štambuk te Igor Mladinić s posterima. Kongresu IAML-a u Rigi prisustvovala je dr. Tatjana Mihalić. U svibnju 2018. na stručnom skupu Knjižnice u procijepu 4, održanom u Sisku, s izlaganjima su sudjelovali Anamarija Starčević Štambuk, Andrea Šušnjar te Igor Mladinić

- Od planiranih aktivnosti za 2018. godinu još nije realizirana virtualna izložba o Borisu Papandopulu (nastavak projekta *Boris Papandopulo u Zagrebu*) te nije izrađena digitalizirana verzija *Vodiča kroz glazbene knjižnice i zbirke Zagreba*.

Komisija za medicinske knjižnice (Branka Škibola)

- Tijekom promatranog razdoblja održane su dvije elektroničke sjednice i odrađeno je dio stavaka iz Plana i programa Komisije:
 - Aktivno sudjelovanje na stručnim skupovima
 - Poticanje objavljivanja radova
 - Uključivanje biomedicinskih knjižnica u sustav međuknjižnične posudbe SEND
 - Donošenje jedinstvenog obrasca/potvrde o indeksiranosti i citiranosti radova

- Aktivno sudjelovanje na izradi zakona, pravilnika, strategija i standarda iz područja knjižničarstva
- Ažuriranje adresara biomedicinskih knjižnica
- Sudjelovanje u projektima zagovaranja knjižnica
- Posebno se vodilo računa o edukaciji knjižničara i njihovom što brojnijem sudjelovanju na skupovima knjižničara. Radilo se na boljoj povezanosti te međuknjižničnoj i međuknjižničarskoj suradnji unutar medicinskih knjižnica.
- Komisija je, kao dio Sekcije za visokoškolske i specijalne knjižnice, dala svoj doprinos i pri organizaciji *15. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica*. Poticanje na aktivno sudjelovanje knjižničara na skupu rezultiralo je sa dva predavanja i dva posterska izlaganja knjižničara iz medicinskih knjižnica.
- Nažalost, članovi Komisije, kao i knjižničari u medicinskim knjižnicama, rijetko objavljuju članke u Vjesniku bibliotekara Hrvatske. Njihove je radove moguće pronaći u Zborniku radova Dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica. Na tom segmentu knjižničarskog rada potrebno je dodatno raditi.
- Rasprave oko donošenja jedinstvenog obrasca potvrde o indeksiranosti i citiranosti nisu rezultirale unificiranom potvrdom. Postoji nekoliko primjera potvrda koje se samo neznatno razlikuju i nije bilo potrebe da se inzistira na jednoobraznoj potvrdi.
- Po isteku ovog mandatnog razdoblje Komisiju napušta Gordana Ramljak i time se oslobađa jedno mjesto u Komisiji. Novog člana predlažu

regionalna društva, a članovi Komisije ga odabiru između predloženih kandidata. Kako Komisija nema pridruženih članova, i ta su mjesta otvorena za prijavu. Prijem novog člana, kao i pridruženih članova, treba biti potvrđen na 43. skupštini Hrvatskog knjižničarskog društva u Opatiji.

Sekcija za bibliografsku kontrolu

Komisija za katalogizaciju (Sanja Heberling Dragičević)

- Komisija za katalogizaciju, u 2017. godini, imala je 11 redovnih članova i 5 pridruženih. Predsjednica je Vikica Semenski iz Knjižnica grada Zagreba, a zamjenica Petra Petrović s Pravnog fakulteta u Zagrebu.
- Komisija za katalogizaciju sudjeluje u projektu *Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju* (<http://npk.nsk.hr/>) kroz dvije radne grupe. Radna grupa za kataložni opis analizirala je *PPIAK, Dio 2 Kataložni opis* u odnosu na objedinjeno izdanje ISBD-a i izradila *Usporednu analizu elemenata podataka i odredbi*. Radna grupa za pristupnice analizirala je *PPIAK, Dio 1 Odrednice i redalice* u odnosu na FRAD i izradila tablice s primjedbama i prijedlozima za novi nacionalni pravilnik. Ana Barbarić, Tanja Buzina i Vesna Hodak su članice Stručnog odbora projekta.
- Pojedini članovi Komisije redovito održavaju predavanja u okviru CSSU-a, a skupovi na kojima su sudjelovali jesu: 41. i 42. Skupština

HKD-a, 49. savjetovanje hrvatskih arhivista, 20. i 21. seminar AKM, 15. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica.

- U periodu od 4. studenog 2016. g. do zaključno 8. prosinca 2017. godine održana su tri redovna sastanka. Izvan toga održan je jedan zajednički elektronički sastanak s Komisijom za klasifikaciju i predmetno označivanje na kojem je zaključeno da u Upravni odbor Sekcije za bibliografsku kontrolu ulaze predsjednici Komisije za katalogizaciju, Vikica Semenski i Komisije za klasifikaciju i predmetno označivanje, Marin Juraga. Također, održan je i otvoreni sastanak Komisije u Primoštenu na 41. skupštini HKD-a na kojem je bilo izlaganje o analizi vrste autorstva koju je izradila Radna grupa za pristupnice Komisije za katalogizaciju i kratko predstavljanje tematskog broja VBH posvećenog katalogizaciji.
- Glavne teme i zaključci redovnih sastanaka jesu:
 - članovi Komisije Ana Barbarić, Vesna Hodak i Diana Polanski članice su Programskog odbora 4. stručnog skupa Knjižnice u procjepu. Glavna tema skupa je sitni tisak, efemerna građa, ocjen-ski radovi i sl., odnosno građa čija obrada nije obuhvaćena ISBD-om.
 - članovi Komisije složili su se sa zaključcima Stručnog odbora (priznavanje viših zvanja u knjižničarskoj struci treba ugraditi u Zakon, odnosno riješiti kolektivnim ugovorom kako bi sve ustanove automatski priznavale stečena viša zvanja; Podržan je zahtjev školskih i narodnih knjižnica za pristupom bazama podataka, onih koje su im zaista potrebne; Prihvaćena je informacija prof.

Horvat o direktivi EU o korekciji autorskih pravima tj. da se ne bi trebala naplaćivati djela koja se objavljuju za korisnike s posebnim potrebama.)

- donesen je Izvještaj o radu Komisije za period od 1. 9. 2016. do 31. 8. 2017. i preliminarni plan rada Komisije za 2018. god.
- radne grupe Komisije za katalogizaciju kontinuirano su radile na analizi Pravilnika, a nakon toga su nastavile rad komentarima i prijedlozima na objavljene dijelove. Također, stalna je zadaća članova radnih grupa pronalaziti primjere za Pravilnik.
- na sastanku održanom 8.12.2017. Komisija je donijela odluku da zbog financijskih poteškoća za sada odustaje od cjelovitog prijevoda priručnika za UNIMARC B. Prevodit će se samo izmjene, uključujući i one iz 2017. god. koje prate i objedinjeni ISBD. Time bi se osigurao nesmetan rad i razvoj sustava koji koriste format UNIMARC.
- Više o radu Komisije može se saznati na mrežnim stranicama Hrvatskog knjižničarskog društva (Stručna tijela – Komisija za katalogizaciju: Uvod; Plan i program; Članovi; Dokumenti i linkovi)
 - http://www.hkdrustvo.hr/hr/strucna_tijela/31/
- Pod stavkom Dokumenti i linkovi (Izvještaji) nalazi se Izvještaj o radu Komisije za period od 1. 9. 2016. do 31. 8. 2017. http://hkdrustvo.hr/hr/strucna_tijela/31/publikacija/434/ iz kojeg je preuzet i dio teksta za ovo izvješće.

Sekcija za obrazovanje i istraživanje

Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje (Milka Šupriha Perišić)

- Plan rada i ciljevi Komisije za razdoblje 2016-2018:
 - Promicanje politika otvorenih obrazovnih sadržaji (OER)
 - Suradnja u području oblikovanja, unapređenja te provedbe strateških zakonskih dokumenata u području obrazovanja za struku, stalnog stručnog usavršavanja i cjeloživotnog učenja
 - Nove metode poučavanja i obrazovna uloga knjižnice
 - Sustavan rad i suradnja na programima izrade Hrvatskog kvalifikacijskog okvira
 - Aktivnost unutar Ipline sekcije za obrazovanje i izobrazbu
- Komisija je održala više radnih dogovora uglavnom putem e-mail konzultacija te dokumente pripremala putem google docs-a
- Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje organizirala je gostovanje prof. Gillian Hallam iz Queensland University of Technology (članica IFLA-ine Sekcije za obrazovanje, i članica IFLA-ine Sekcije za stalno stručno usavršavanje i obrazovanje). Prof. Hallam je u Zagrebu, 13.9.2017. u NSK održala izlaganje pod naslovom “Je li digitalna disrupcija nova stvarnost? Izgradnja uspješne budućnosti na temeljima informacijske i digitalne pismenosti” (<http://www.nsk.hr/predavanje-prof-dr-sc-gillian-hallam-s-tehnoloskoga-sveucilista-queensland-o->

[informacijskoj-i-digitalnoj-pismenosti/](#)). Posjetila je i katedru za informacijske znanosti zagrebačkog Filozofskog fakulteta

- Komisija je dogovorila da se u Zagrebu 2019. g. održi IFLA predkonferencijski sastanak CPDWL komisije povodom IFLA-inog kongresa 2019., koji se te godine održava u Ateni. Pripreme za predkonferenciju u tijeku.
- Za predstojeću Skupštinu HKD-a predložen je panel – Knjižničarska profesija: stanje i perspektive u kontekstu normativnih okvira. U okviru te teme govorit će se o predstojećem Zakonu o knjižnicama, standardima, cjelovitoj kurikularnoj reformi, problemima primjene normativnih akata u praksi i sl.
- Izrađen je anketni upitnik za knjižničare vezan uz poslove knjižničara i procjene vlastitih kompetencija.

O Povelji Ivan Kostrenčić

dr. sc. Korina Udina

Predsjednica KDR-a

kontakt@kdr.hr

Skupština Knjižničarskog društva Rijeka prema Statutu nagrađuje svoje članove nagradama i priznanjima.

Povelju “Ivan Kostrenčić” utemeljilo je Knjižničarsko društvo Rijeka 2000. godine. Nagrada je nazvana imenom prvog hrvatskog školovanog sveučilišnog bibliotekara, rođenog u Crikvenici, koji je posebno zaslužan za razvoj Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i cjelokupnog hrvatskog knjižničarstva. Dodjeljuje se članovima Društva koji su marljivo i samozatajno, uzorno i nesebično radili u Društvu, unaprijedili struku i očuvali ugled Društva. Dodjeljuje se jednokratno i ne uključuje novčanu nagradu. Pravo predlaganja imaju svi članovi Društva i Upravni odbor.

Povelja Ivan Kostrenčić dodjeljuje se dvogodišnje, na redovnoj izbornoj skupštini Društva, svake parne godine, a to je ove godine bilo 13.06.2018. u 14.00 sati, u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka, u dvorani izložbe Glagoljica, na adresi Dolac 1.

Povelju dodjeljuje Skupština Društva na prijedlog Ocjenjivačkog odbora, a temeljem njihove stručnosti, savjesnosti i nepristranosti. Mandat članova Odbora traje do dodjele Povelje s mogućnošću reizbora za još jedan mandat.

Za 2018. godinu članovi i članice Ocjenjivačkog odbora bili su: Niko Cvjetković (GKRI), Ljiljana Črnjar (GKRI), Koraljka Mahulja Pejčić (OŠ Ivana Zajca), Gabrijela Mahmutović (i) i Ada Prpić (Medicinski fakultet Rijeka).

Ove 2018. godine Povelja Ivan Kostrenčić dodjeljuje se u dvije kategorije:

1. Za dugogodišnji uzoran rad u Društvu, unaprjeđivanje struke i očuvanje ugleda Društva: Mariji Šegoti Novak

- Za dugogodišnji uzoran rad u knjižničarskoj struci, opći i stručni/znanstveni doprinos u području knjižničarstva, značajna postignuća i doprinos razvoju knjižnice/knjižnica u kojoj/kojima je kandidat radio, dugogodišnja aktivnost u radu Društva i osobni doprinos razvoju i ugledu Društva

2. Najzaslužniji knjižničar u prethodne dvije godine: Sandra Vidović, školska knjižničarka savjetnica, Prva riječka hrvatska gimnazija

- za najzaslužnijeg knjižničara u dvogodišnjem razdoblju Odbor se rukovodi prema sljedećim kriterijima: zapaženi rezultati u praktičnom i/ili teorijskom radu u području knjižničarstva (objavljeni radovi, izlaganja, vođenje ili sudjelovanje u projektima, programima), značajna postignuća u segmentu knjižničarstva kojim se kandidat bavi te doprinosu razvoju lokalnog knjižničarstva i ug-

ledu knjižnice i knjižničarstva u društvenoj zajednici, aktivnost u radu KDR, a i osobni doprinos razvoju i ugledu Društva.

Posljednjih 18 godina Knjižničarsko društvo Rijeka dodjelo je Povelju Ivan Kostrenčić za nesebičan rad poznatim knjižničarkama i knjižničarima u Rijeci i Primorsko-goranskoj županiji.

Nagradom najzaslužnijih knjižničara Knjižničarskog društva Rijeka od 2006. g. do danas nagrađeni su: Senka Tomljanović, ravnateljica Sveučilišne knjižnice Rijeka, Ljiljana Črnjar, knjižničarska savjetnica, voditeljica Županijske matične službe, Gradska knjižnica Rijeka, Lea Lazzarich iz Sveučilišne knjižnice Rijeka, Niko Cvjetković, ravnatelj Gradske knjižnice Rijeka, Sandra Vidović, Prva riječka hrvatska gimnazija.

Za najuspješniji knjižničarski projekt do danas nagrađeni su članovi KDR-a: dr. sc. Karmen Delač-Petković, Strojarsko brodograđevna škole za industrijska i obrtnička zanimanja, Ivana Vladilo, Strojarska škola za industrijska i obrtnička zanimanja Rijeka, Verena Tibljaš, Gradska knjižnica Rijeka, Marta Lončarević, Tehnički fakultet Rijeka, Gradska knjižnica Rijeka za GKR Magazin.

Za dugogodišnji uzoran rad u Društvu, unaprjeđivanje struke do danas su nagrađeni: Tatjana Blažeković, Fila Bekavac-Lokmer, Milena Bradetić, Verica Lulić, Senka Zambata, Perica Sarić, "3. maj" Rijeka, Ljubica Zorić u Elektrotehničkoj školi Rijeka, Nataša Jurčić, Filozofski fakultet Rijeka, Mirjana Majstorović, Branka Brčić iz Gradske knjižnice Rijeka i Smiljka Ostović iz knjižnice OŠ Kraljevica, Suzana Šturm-Kržić, Gradska knjižnica i či-

taonica “Viktor Car Emin” Opatija, dr. sc. Karmen Delač-Petković, Darinka Živanović, Ksenija Car Ilić i Jagoda Mužić, te Marija Šegota Novak.

Knjižničarske nagrade kojima su istaknuti članovi našeg Knjižničarskog društva Rijeka nagrađivani su: Kukuljevićeva povelja, Nagrada “Eva Verona”, Povelja Ivan Kostrenčić, Državna nagrada “Višnja Šeta” i Državna nagrada Ivan Filipović.

Povelja se ove godine dodijelila pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije (ur.)

Knjižničarsko društvo Rijeka
suorganizator
9. okruglog stola za školske knjižničare:
(Ne)dosegnuti standardi
i
43. Skupštine Hrvatskog knjižničarskog društva
od 10.10.2018. g. do 13.10.2018. g.

dr. sc. Korina Udina

Predsjednica KDR-a

kontakt@kdr.hr

Državni skup u Opatiji okupio je stotinjak školskih knjižničara iz svih krajeva Hrvatske. Kroz desetak izlaganja i prezentacija na 9. okruglom stolu u Opatiji, 10. listopada 2018. još jednom je dokazana predanost, stručnost u radu i profesionalnost u svim područjima rada školskih knjižničara: organizaciji prostora, u poslovima voditelja školske knjižnice, planiranja, organizacije i vođenje rada u knjižnici i čitaonici, u raznim područjima komunikacije (socijalne vještine, osposobljavanje, dokumentiranje), u suradnji s ravnateljem, nastavnicima i stručnim suradnicima, suradnji s učenicima, upravljanjem projektima (upravljanje vremenom, koordinacija, timski rad) programiranjem i koordinacijom interdisciplinarnih projekata, kulturnih aktivnosti; upravljanjem informacijskom tehnologijom, korištenjem digitalnih i mrežnih izvora, poštivanjem autorskih prava, u funkcionalnom i tehničkom poznavanju pisanja natječajne dokumentacije za fi-

9. okrugli stol u Opatiji

nanciranje potreba u građi i kreativnim programima županijskih i državnih natječaja, izradi statističkih pregleda o korištenju knjižne građe, razredne posudbe i godišnjih pregleda, kroz tehničku i stručnu obradu građe, (predmetna obrada, inventarizacija, signiranje, klasifikacija, katalogizacija i kompjuterska obrada), sustave za pretraživanje informacija korištenje računala u odgojno obrazovnom radu.

Unatoč nedosegnutim standardima u nekim sredinama, temeljem entuzijazma školskih knjižničara i njihovog uključivanja u mnogobrojne projekte opremanje školskih knjižnica građom i prostorno se nastavlja iz godine u godinu.

U izlaganjima predavača evidentno je da su neposredni odgojno – obrazovni rad stručni suradnici školski knjižničari učinili ekonomski isplativim i učinkovitim kroz rad na prezentiranim projektima kojima svoje učenike uče i poučavaju i na taj način sustavno unaprjeđuju školske knjižnice kao mjesta pristupa informacijama, stjecanja znanja i osobnog razvoja. Obveze stručnih suradnika knjižničara propisane su: Pravilnikom o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi (NN 34/2014).

Iz Pravilnika: Stručnim suradnicima školskim knjižničarima posao se raspoređuje na šestosatni dnevni rad u školi (sat po 60 minuta), 25 sati tjedno obavljaju poslove neposrednoga pedagoškog rada, a 5 sati tjedno informacijske poslove. U postojećoj strukturi radnog vremena temeljem Rješenja o tjednim zaduženjima za školsku godinu ne možemo govoriti o djelotvornosti rada knjižnice kroz statističke podatke koji se uporno i godinama prikupljaju potaknuti ispitivanjima učinkovitosti knjižničkog sustava pri Ministarstvu kulture.

Kada prikupljanje statističkih podataka bude u skladu sa tjednim zaduženjima školskih knjižničara prema kojima knjižničari izrađuju plan i program rada za školsku godinu, kurikulumske tablice rada školskog knjižničara unutar školskog kurikuluma, tada će se anketnim istraživanjima ispitivati mjerljive elemente rada školskog knjižničara i prikupljati relevantne podatke o kvaliteti njihovog rada, učinkovitosti i efikasnosti kroz ishode učenja što je jedini primjeren način. O svim ostalim financijskim pitanjima školski knjižničar samostalno ne odlučuje pa nije u mogućnosti direktno utjecati na ekonomsku dobit knjižnice u kojoj radi.

Možemo zaključiti da postojeći Standard za školske knjižnice ni u 2018. g., a propisana dosegnutost bila je 2012. godina, nije proveden i primijenjen kako je dokumentom planirano. Ali temeljem desetak izlaganja očito je da se nedostatak sredstava može popraviti uključivanjem u mnogobrojne ponuđene projekte, što su školske knjižničarke izvrsno prikazale u svojim predavanjima.

Ukratko o izlaganjima 9. okruglog stola u Ugostiteljskoj školi u Opatiji:

Frida Bišćan, knjižničarska savjetnica, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu: ***Pretpostavke za uspješan rad suvremene školske knjižnice***. Rad se odnosio na opremljenost školskih knjižnica u skladu sa Standardom što je preduvjet za stvaranje prostora izvrsnosti, okruženja koje je izvor informacija, koje potiče i razvija stvaralačke sposobnosti i kreativnost učenika, istraživačko učenje te čitalačku i digitalnu pismenost kod svih svojih korisnika. Prikazano je sadašnje stanje školskih knjižnica s obzirom na prostor i opremljenost na temelju prikupljenih statističkih podataka o radu školskih knjižnica tijekom protekle školske godine.

Ljiljana Črnjar, Zorka Renić: ***Standard – (za)ostao u ladici***, a Zrinka Udiljak Bugarinovski: ***Širimo poruke – zagovarajmo svoju knjižnicu!*** U ovom izlaganju dani su odgovori na neka pitanja, kao npr. zašto je zagovaranje važno, tko i kako može zagovarati knjižnicu, tko su naši partneri i kako s njima surađivati, kako planirati zagovaranje, kako razvijati poruke u zagovaranju i kako ih komunicirati, koji su nam dokumenti važni itd. Cilj izlaganja bio je potaknuti ciljanu skupinu na stjecanje novih znanja,

vještina i ponašanja, koja će omogućiti uspješnije rezultate zagovaranja svoje knjižnice.

Elda Pliško Horvat, TŠŠ Dante Alighieri Pula: *(Ne)dosegnutim standardima usprkos*. U radu autorica analizira stanje u školskoj knjižnici Talijanske srednje škole Dante Alighieri Pula s obzirom na važeće normative dokumente kojima se regulira nabava knjižnične građe, prostor i oprema, knjižnično osoblje, higijensko-tehnički uvjeti te tehnička i računalna oprema. U kojoj mjeri i na koji način ovi pokazatelji utječu na učinkovitost i prepoznatljivost školske knjižnice među korisnicima i u široj javnosti u pojedinačnim segmentima djelovanja, posebice što se tiče odgojno-obrazovne i kulturne i javne djelatnosti, autorica istražuje na temelju pokazatelja iz vlastite prakse.

Kata Marković; Milica Prole, Srednja škola Ambroza Haračića, Mali Lošinj: *Život knjižnice u novom prostoru*. U radu je prezentirano koliko je bolji standard promijenio "život knjižnice". Isticalo se je koliko je važna, u otočnom miljeu, materijalna podrška lokalne vlasti i razumijevanje školske uprave za ostvarena postignuća. Naglašava se suradnja i podrška Županijske matične službe Gradske knjižnice Rijeka. Upravo zahvaljujući svemu tome, knjižnica je danas mjesto kulturnih događanja u školi, a knjižničarke s djecom sudjeluju u kulturnim projektima Grada, rekle su autorice.

Ljiljana Črnjar; Milka Šupraha-Perišić, Gradska knjižnica Rijeka: Projekt izgradnje jedinstvenog knjižnično-informacijskog sustava narodnih i školskih knjižnica Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije. Gradska knjižnica Rijeka implementirala je 2009. godine integrirani knjižnični program

**9. OKRUGLI STOL
ZA ŠKOLSKE KNJIŽNICE**

(Ne)dosegnuti standardi

Ugostiteljska škola Opatija
Opatija, 10. listopada 2018.

Organizatori:
Hrvatsko knjižničarsko društvo
Knjižničarsko društvo Rijeka
Sekcija za školske knjižnice
Komisija za srednjoškolske knjižnice
Komisija za osnovnoškolske knjižnice

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

HKD

Pozivmo Vas na
9. okrugli stol za školske knjižnice
(Ne)dosegnuti standardi

PROGRAM 9. okruglog stola

- 9.30 - 10.00** *Okupljanje sudionika*
10.00 - 10.20 *Uvod i kratki kulturno umjetnički program*
- 10.20 - 11.45** *Prvi dio*
moderator: Danica Pelko
- 10.20 - 10.50 Frida Biščan, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
*Pretpostavke za uspješan rad
suvremene školske knjižnice*
- 10.50 - 11.15 mr. sc. Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar;
Ljiljana Črnjar, Gradska knjižnica Rijeka
Standard - (za)ostao u ladici
- 11.15 - 11.45 Zrinka Udiljak Bugarinovski, Ekonomski fakultet Zagreb
Širimo poruke - zagovarajmo svoju knjižnicu!
- 11.45 - 12.00** *Stanka za osvježenje*
- 12.00 - 13.30 *Primjeri dobre prakse*
moderator: Madlen Zubović
- 12.00 - 12.15 Elda Pliško Horvat, TSŠ Dante Alighieri Pula
*(Ne)dosegnutim standardima usprkos -
- školska knjižnica TSŠ Dante Alighieri Pula*
- 12.15 - 12,30 Kata Marković; Milica Prole,
Srednja škola Ambroza Haračića, Mali Lošinj
Život knjižnice u novom prostoru
- 12.30 - 12.45 Ljiljana Črnjar; Milka Šupraha-Perišić,
Gradska knjižnica Rijeka
*Projekt izgradnje jedinstvenog
knjižnično-informacijskog sustava
narodnih i školskih knjižnica
Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije*
- 12.45 - 13,00 Sandra Vidović, Prva riječka hrvatska gimnazija
Vremeplov kroz projekte jedne školske knjižnice
- 13.00 - 13,15 Koraljka Mahulja Pejčić, OŠ Ivana Zajca Rijeka
Školska godina prema stanDARdu
- 13.15 - 13,30 Mira Matan, Ugostiteljska škola Opatija
I dok je srca, bit će i Kroacije
- 13.30 - 14.00** *Rasprava i zaključci*
moderator: mr. sc. Alka Stropnik
- 14.15 - 15.15** *Ručak (Konoba Istranka)*
- 15.30 - 16. 30 /45** *Opatija - kraljica Jadrana*
(šetnja uz vodstvo, sponzorira Turistička zajednica grada Opatije)
- 17.00** *Sudjelovanje na svečanom otvorenju
43. skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva,*
Hotel Ambasador Opatija

Pozivnica – 9. okrugli stol

Sa 9. okruglog stola za školske knjižničare

ZaKi u svrhu objedinjavanja svih postupaka svojeg stručnog poslovanja (nabave, obrade, posudbe, pretraživanja, statističkih podataka i dr.). Od 2010. do danas Knjižnica, u okviru svoje funkcije matične djelatnosti, intenzivno radi na projektu izgradnje jedinstvenog knjižničnog sustava narodnih i školskih knjižnica Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije u cilju stvaranje županijskog knjižničnog sustava s matičnom knjižnicom kao logističkim i edukacijskim središtem. Financijsku potporu umrežavanju i održivosti projekta pružaju Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka i Grad Crikvenica. U izlaganju je opisana metodologija i kronologija realizacije navedenog projekta te do sada postignuti rezultati.

Sandra Vidović, Prva riječka hrvatska gimnazija: **Vremeplov kroz projekte jedne školske knjižnice**. Prezentirani su mnogobrojni projekti koje je pokrenula i vodila te njima ostvarila mnoga putovanja ili dobrobit za svoju knjižnicu. Najpoznatiji javnosti je festival književnosti “Rijeka riječi”.

Koraljka Mahulja Pejčić, OŠ Ivana Zajca Rijeka: **Školska godina prema stanDARdu**. Rad se odnosio na programe koji se redovito održavaju u svim razredima. Školska godina prema stanDARdu je školska godina u kojoj se događa mnogo aktivnosti u skladu s Godišnjim planom i programom rada školskog knjižničara. Probleme s financiranjem, a da bi zadovoljili stanDARde školskih knjižnica, rješava tražeći donacije. Većina knjiga je DARovana, materijali za radionice i projekte su DARovani, ali ipak, najveći DAR jednom knjižničaru su učenici velikog srca koji uvijek željni novih aktivnosti, projekata, radionica i znanja s veseljem ulaze u školsku knjižnicu, kaže Koraljka Mahulja Pejčić.

Mira Matan, predsjednica sekcije za srednjoškolske knjižnice, Ugostiteljska škola Opatija: **I dok je srca, bit će i Kroacije**. Mira Matan je bila domaćica skupa, organizatorica, i o projektu “I dok je srca, bit će i Kroacije” zapisala je da je osmišljen u povodu 100. obljetnice smrti A. G. Matoša, Mjeseca hrvatske knjige, Međunarodnog dana školskih knjižnica i akcije prikupljanja sredstava za nabavu informatičke opreme i lektire. Na Međunarodni dan školskih knjižnica 2014. g. u Ugostiteljskoj školi u Opatiji otvorena je za javnost i izložba s istoimenim nazivom. Cilj projekta je bio poticanje čitanja i informacijske pismenosti, omogućiti učenicima da savladaju informacijske i komunikacijske vještine, više razine pismenosti, či-

tanja, stvaranja kritičkog mišljenja s temeljnom ulogom stjecanja vještina za cjeloživotno učenje. Na taj način školska knjižnica učenicima pruža obavijesti i spoznaje bitne za uspješno uključivanje u suvremeno društvo. Matan smatra da se time knjižnica prilagođava promjeni navika i interesa mladih korisnika, osobito srednjoškolaca koje treba: osamostaliti u učenju, stvaralački ih probuditi, osposobiti ih za učenje učenja, samokritičnost i samoobrazovanje. Školska knjižnica će na taj način postati vjerodostojno informacijsko, medijsko, komunikacijsko i kulturno središte škole koje može odgovoriti zahtjevima suvremene škole. Projekt "I dok je srca, bit će i Kroacije" prikazan je kao primjer dobre prakse Škole na ŽSV-u i na XXVII. Proljetnoj školi školskih knjižničara RH.

Okrugli stol za školske knjižnice i knjižničare izvrsno je mjesto razmjene iskustava i znanja školskih knjižničara svih hrvatskih županija što je potvrđeno zadovoljstvom sudionika i ovog 9. okruglog stola u Opatiji. Bogat program uokvirila je glazbena poslastica koju su pripremili učenici solo pjevanja Glazbene škole Ivana Matetića Ronjgova Rijeka iz klase prof. Ariane Bossi: Karla Pupis, IV r. Ugostiteljske škole Opatija i II r. SGŠ Ivana Matetića Ronjgova Rijeka, Marko Grabar 2. pripremni r. SGŠ uz klavirsku pratnju Juraja Marka Žerovnika, prof.

KDR je jedno od 16 regionalnih društava u Hrvatskoj. Na održanoj 43. Skupštini HKD-a u Opatiji, u okviru Okruglog stola o regionalnim društvima, rečeno je da je KDR među tri najstarija i najveća društva prema broju članova.

43. Skupština HKD-a

Održana je 43. Skupština HKD-a od 10. do 13.10.2018. g. u Opatiji, u hotelu Ambassador. Otvaranju skupa prisustvovala je ministrica kulture Nina Obuljen Kržinek. 43. Skupština HKD-a u Opatiji započela je nakon 9. Okruglog stola za školske knjižnice. Tema ovog trodnevnog međunarodnog skupa je bila: Uloga i mogućnosti knjižnica u ostvarivanju globalnih ciljeva održivog razvoja UN AGENDE 2030. Agenda je strateški dokument za održivi razvoj pod nazivom PROMIJENITI SVIJET, usvojile su je članice UN-a među kojima je i Hrvatska, sadrži 17 globalnih ciljeva i 169 podciljeva koji obuhvaćaju sva područja bitna za život i utječu na razvoj društva u cjelini.

Organizator međunarodnog skupa s temom “Uloga i mogućnosti knjižnica u ostvarivanju globalnih ciljeva održivog razvoja UN AGENDE 2030”

Otvaranje 43. skupštine HKD i međunarodnog stručnog skupa u Opatiji

bilo je Hrvatsko knjižničarsko društvo, a suorganizatori Knjižničarsko društvo Rijeka i Gradska knjižnica Rijeka. Otvorenju ovog međunarodnog skupa doprinijela je i ravnateljica Gradske knjižnice Opatija organizirajući u dvorani Drago Gervais u Opatiji Art predstavu i koncert dobrodošlice svim sudionicima.

Izabrana je nova predsjednica HKD-a dr. sc. Dijana Machala. Međunarodni značaj potvrđuju sudionici iz Slovenije i Austrije. Sponzori i sudionici ovog skupa bili su EBSCO, vodeći svjetski informativni provider za knjižnice sa 11.000 korisnika u 100 zemalja svijeta, CLARIVATE ANALITICS, njihov brend je Web of Science, ELSEVIER i PEARSON svjetske kompanije, lideri u razvoju tehnologija za učenje i poučavanje.

Alka Stropnik

Elda Pliško Horvat

Koraljka Mahulja Pejčić

Madlen Zubović i Ivana Vladilo

U kontekstu Agende za održivi razvoj 2030, u dijelu gdje se obrađuje Pristup informacijama, ističe se svrha unutar Cilja 16: *Promicati miroljubiva i socijalno osviještena društva, osigurati pristup informacijama svima i izgraditi odgovorne i inkluzivne institucije na svim razinama.* Knjižnice upravo osiguravaju pristup informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji, pružaju pomoć korisnicima kako bi ostvarili osobni razvoj. Više o temama može se pogledati na mrežnoj stranici HKD-a.

Mira Matan

Sandra Vidović

KDR se može pohvaliti uspješnom organizacijom svečane večere za sudionike 43. okupljanja knjižničara iz Hrvatske i inozemstva u Kristalnoj dvorani hotela Kvarner u Opatiji 11.10.2018. g. koja je ostala zapamćena po lijepom ambijentu i dobrom raspoloženju kojem je doprinijela glazba Dell-

Svečana večer u Kristalnoj dvorani hotela Kvarner

boysa iz Lovrana, a 13.10.2018. g. organizirali smo za sve sudionike Skupa i stručni razgled žive kulturne baštine, liburnijskog gradića Mošćenice, grada muzeja, s degustacijom domaćih proizvoda u Tošu i restoranu Perun, s najljepšim pogledom na Kvarneru.

Zorka Renić

*Nova predsjednica HKD-a
dr. sc. Dijana Machla*

Nagrade

Dodjela Povelje *Ivan Kostrenčić* 2018.

Niko Cvjetković

predsjednik Ocjenjivačkog odbora

niko.cvjetkovic@gkri.hr

Na temelju Pravilnika o dodjeljivanju Povelje *Ivan Kostrenčić* i odluke Skupštine Knjižničarskog društva Rijeka od 16. studenog 2017. godine, dana 4. prosinca 2017. konstituiran je Ocjenjivački odbor za dodjelu Povelje *Ivan Kostrenčić* 2018. u sastavu:

- Niko Cvjetković – predsjednik
- Ljiljana Črnjar, Gabrijela Mahmutović, Koraljka Mahulja-Pejčić, Ada Prpić – članovi Ocjenjivačkog odbora.

Na prvoj, konstituirajućoj sjednici, Odbor je utvrdio tekst Javnog poziva koji je početkom siječnja 2018. objavljen na web stranici Društva i poslan elektroničkom poštom na adrese redovnih članova.

Nakon provedenog postupka javnoga poziva te ocjenjivanja i izbora kandidata, Ocjenjivački odbor je predložio, a Skupština Društva, održana 13. lipnja 2018., potvrdila, da se Povelja *Ivan Kostrenčić* 2018. dodijeli, prema kategorijama:

1. Najzaslužniji knjižničar/knjižničarka u prethodne dvije godine (2016. i 2017.):

Sandra Vidović

2. Za dugogodišnji uzoran rad u Društvu, unaprijeđivanje struke i očuvanje ugleda Društva:

Marija Šegota Novak

Obrazloženja

Sandra Vidović

U kategoriji Najzaslužniji knjižničar/knjižničarka u prethodne dvije godine (2016. i 2017.), a na temelju prijedloga članica KDR-a: Koraljke Mahulja Pejčić, Korine Udina, Alide Devčić-Crnić, Jasminke Bertović, Ivane Vladilo, Gabriele Mahmutović i Lovorke Ruck, Povelja je dodijeljena članici Knjižničarskog društva Rijeka, školskoj knjižničarki, stručnoj suradnici-savjetnici iz Prve riječke hrvatske gimnazije – Sandri Vidović.

Profesorica hrvatskog jezika i diplomirana knjižničarka Sandra Vidović dugogodišnja je i aktivna članica KDR-a.

Zaposlena je u Prvoj riječkoj hrvatskoj gimnaziji u Rijeci kao školska knjižničarka te svojim predanim radom promiče dobar glas o školi diljem zemlje, a i šire. Kolegica Vidović je aktivno uključena u sve projekte koji se provode u školi, a često je i sama pokretač i voditelj projekata, domaćih i inozemnih.

Od mnoštva aktivnosti i projekata u koje je uključena izdvajaju se:

- Književni festival “Rijeka riječi” u suradnji s neformalnom književnom skupinom RiLit.

Festival je financiran iz Programa javnih potreba u kulturi Grada Rijeke za 2017. godinu.

- Projekt “LINE” – Literatura za interkulturalnu edukaciju u organizaciji Fondacije Mak Dizdar iz Sarajeva.
- Književni festival “Na pola puta” u Užicu 2016. i 2017. godine.
- EU projekt “STEM INTERAKTIV PRHG” namijenjen osnaživanju nastavnika i stručnih suradnika kroz razvoj novih kurikula.
- CARNET-ov projekt E-Škola; Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola.

Humanitarnim radom bavi se od samih početaka svoje profesionalne karijere te je voditeljica Školskog volonterskog kluba koji je kroz godine primio razne nagrade i pohvale, a svakako je najvažnije priznanje za najbolji volonterski klub u Primorsko-goranskoj županiji za 2016. godinu kojeg dodjeljuje Volonterski centar Rijeka u suradnji s Primorsko-goranskom županijom i Gradom Rijeka.

Redovito se uključuje u rad KDR-a te objavljuje u časopisu Knjižničar/ka.

Značajan doprinos razvoju knjižničarstva ogleda se u njezinim projektima koje provodi u školskoj knjižnici te tako promiče struku, lokalnu zajednicu i ljubav prema knjizi i čitanju.

To su primjerice: Nacionalni projekt za poticanje čitanja “Čitanjem do zvijezda”, “Noć knjige”, “Tulum slova” i još mnoge aktivnosti koje uključuju knjigu, učenike, ljubav prema čitanju i promicanje ljepote pisane riječi.

Marija Šegota-Novak

Za dugogodišnji uzoran rad u Društvu, unaprjeđivanje struke i očuvanje ugleda Društva, na temelju prijedloga Gradske knjižnice Rijeka, Povelja je dodijeljena članici Knjižničarskog društva Rijeka, dugogodišnjoj ravnateljici Gradske knjižnice Rijeka – knjižničarskoj savjetnici Mariji Šegota-Novak.

Marija Šegota – Novak utkala je neizbrisiv trag u rast i profesionalni razvoj Gradske knjižnice Rijeka te snažno doprinijela njenom imidžu u stručnoj zajednici kao jedne od vodećih knjižnica u području javnoga knjižničarstva.

Bogata radna biografija Marije Šegota – Novak dinamična je i po svemu netipična.

Iskustva je stjecala radom u više knjižnica, različitih tipova:

- Sveučilišnoj knjižnici Rijeka gdje je savladala temeljne knjižničarske vještine
- Specijalnoj knjižnici INA – e gdje se vrlo rano upozнала s prednostima novih informatičkih tehnologija
- školskoj knjižnici OŠ Vladimir Gortan u kojoj je težište bilo na pedagoškom radu s djecom i mladima
- konačno, i najvećim dijelom, u Gradskoj knjižnici Rijeka gdje je sva do tada stečena znanja i vještine pretočila u upravljačku ulogu i to od prve polovice devedesetih, u vrijeme velikih promjena kako u hrvatskom društvu tako i u knjižničarstvu.

U svakom od navedenih razdoblja svog profesionalnog djelovanja Marija Šegota-Novak dala je konkretan, mjerljiv rezultat i svoj osebujan pečat kroz organizaciju rada knjižnice, iniciranje i realizaciju projekata, izlaganja na stručnim skupovima, objavljivanje stručnih radova, povećanje ugleda knjižnice i profesije knjižničara koju je ona ne samo obavljala već i u svakom trenutku živjela.

Sva radna, profesionalna i životna energija Marije Šegota-Novak najviše je došla do izražaja i ostat će zabilježena u području rada narodnih knjižnica, kako kroz upravljanje Gradskom knjižnicom Rijeka u razdoblju od gotovo petnaest godina, tako i kroz njeno istaknuto zalaganje i jasno izražavanje mišljenja u svim ključnim zbivanjima i promjenama u struci.

Ono što je snažno obilježilo čitavo razdoblje rada Marije Šegota-Novak u Gradskoj knjižnici Rijeka jesu njena uporna nastojanja poboljšanju prostornih uvjeta, a najviše je vremena, energije, truda, entuzijazma, svojih znanja i vještina javnoga zagovaranja uložila u borbu za novu zgradu središnje knjižnice.

Jednako tako kao dugogodišnja ravnateljica Knjižnice, od 1994. do 2008. godine, mladim kolegicama i kolegama sustavno je otvarala vrata profesije, nesebično dijelila znanja i informacije, hrabrila ih i poticala da napreduju, a u starijima prepoznavala iskustva na kojima je Knjižnica dalje rasla i razvijala se.

Kao članica Knjižničarskog društva Rijeka Marija Šegota-Novak sudjelovala je i pridonosila radu Društva aktivizmom redovitog člana, radom u stručnim tijelima i komisijama HKD-a, javnim iznošenjem stavova prilikom donošenja

zakonske regulative ili odluka kojima se dovodio u pitanje status profesije, poticanjem mladih knjižničara na sudjelovanje u radu Društva, predavanjima o pojedinim knjižničarskim temama. S posebnim entuzijazmom obavljala je dužnost predsjednice KDR-a u dva mandata, od 2012. do 2016.

Zaključno, cjelokupna stručna, knjižničarska biografija Marije Šegota-Novak govori o njenim hrabrim odgovorima na izazov promjena, želji za osobnim razvojem i poticanju razvoja djelatnika i Knjižnice kojom je rukovodila i u kojoj je radila pune dvadeset dvije godine, a ponajviše o nastojanjima da knjižničarska profesija, knjižničarska djelatnost i Gradska knjižnica Rijeka imaju bolji status i ugled u hrvatskom društvu.

*Gabrijela Mahmutović, Sandra Vidović, Niko Cvjetković,
Marija Šegota Novak, Ljiljana Črnjar*

Nagrade Hrvatskog knjižničarskog društva

Hrvatsko knjižničarsko društvo ustanovilo je nagradu “**Kukuljevićeva povelja**” kao oblik javnog priznanja knjižničnim djelatnicima, članovima Hrvatskoga knjižničarskog društva, za dugogodišnji rad i značajne rezultate na unapređenju knjižničarske djelatnosti.

Povelja je nazvana imenom zaslužnog hrvatskog bibliofila i bibliografa Ivana Kukuljevića Sakcinskog, a dodjeljuje je Skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva na prijedlog Ocjenjivačkog odbora. Rad Odbora reguliran je Poslovníkom Ocjenjivačkog odbora za dodjeljivanje “Kukuljevićeve povelje”. Skupština dodjeljuje istovremeno najviše pet povelja.

Pravo predlaganja kandidata imaju svi osnovni članovi i stručna tijela Hrvatskoga knjižničarskog društva, knjižnice i članovi Ocjenjivačkog odbora.

Dobitnice Kukuljevićeve povelje na 43. skupštini HKD-a u Opatiji, 11.10.2018.:

1. HELA ČIČKO – Knjižnice grada Zagreba
2. SANJA GALIC – Društva knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema
3. TINA GATALICA – Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja
4. BLAŽENKA PERADENIĆ KOTUR – Zagrebačkog knjižničarskog društva
5. IRENA PILAŠ – Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje HKD-a

Dobitnice Kukuljevićeve povelje

Nagrada “**Eva Verona**” dodjeljuje se mladim knjižničarima, članovima Hrvatskoga knjižničarskog društva, za posebno zalaganje u radu, inovacije i promicanje knjižničarske struke. Nagrada je nazvana imenom prof. dr. Eve Verone, istaknute hrvatske knjižničarke i znanstvenice, a dodjeljuje je Skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva na prijedlog Ocjenjivačkog odbora. Rad Odbora reguliran je Poslovníkom Ocjenjivačkog odbora za dodjelu nagrade “Eva Verona”. Skupština dodjeljuje istovremeno najviše pet nagrada.

Pravo predlaganja kandidata imaju svi članovi Hrvatskoga knjižničarskog društva, knjižnice, te članovi Ocjenjivačkog odbora.

Dobitnice nagrade “Eva Verona” na 43. skupštini HKD-a u Opatiji, 11.10.2018. koja je poticaj i motivacija mladim knjižničarima, prepoznatima u svojim radnim sredinama:

1. MAJA BODIŠ – Knjižnice grada Zagreba
2. IVANA MAJER – Središnja medicinska knjižnica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
3. LUCIJA MIŠKIĆ BARUNIĆ – Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja
4. DINA MAŠINA DELIJA – Knjižnice HAZU
5. MAJA KRULIĆ GAČAN – Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja

(ur.)

Dobitnice nagrade Eva Verona

Dodjela državne nagrade “Višnja Šeta” u 2018. godini

dr. sc. Korina Udina

Predsjednica KDR-a

kontakt@kdr.hr

Ovog proljeća, 20. travnja 2018., u vrijeme održavanja XXX. Proljetne škole školskih knjižničara, u Hotelu Zvonimir, u Baškoj na otoku Krku, Hrvatska udruga školskih knjižničara dodijelila je državne Nagrade Višnja Šeta svojim istaknutim članovima.

Knjižničarke PGŽ

Višnja Šeta je davno zapisala:

“Komuniciranje s književnim djelom obuhvaća vrlo složen društveni proces svih onih djelatnosti i interakcija koje omogućuju život književnog djela u društvu. U školskoj knjižnici ne egzistira književno-umjetničko djelo samo materijalno, kao zbirka različitih tekstova, već se zbiva i duhovno.

Bibliotekar poučava učenika o postojećem ljudskom iskustvu, značenjima, smislu umjetničkog i duhovnog bitka. Čitatelj i školski bibliotekar ulaze u proces u kojem stvaraju i razmjenjuju značenja. U osnovi ove međuljudske komunikacije je ODGOJ.”

dr. sc. Jasna Milički, Danica Pelko, Irja Jerković

Ove 2018. godine istekao je mandat povjerenstvu za dodjelu nagrade “Višnja Šeta” u kojem su bile:

1. Dr. sc. Korina Udina, OŠ Kostrena, Žuknica 1, Kostrena, predsjednica
2. Dr. sc. Jasna Milički, OŠ Marija Bistrica, Zagrebačka 15, Marija Bistrica, članica
3. Irja Jerković, OŠ Mokošica, Bartola Kašića 20, Mokošica, Dubrovnik, članica
4. Danica Pelko, OŠ Donja Stubica, Toplička cesta 27, Donja Stubica, članica

Članice koje su odradile uzastopna dva mandata, od 2010. do 2018. g., u ovom povjerenstvu su Korina Udina i Irja Jerković.

Izabrano je novo povjerenstvo na skupštini HUSK-a u kojem će biti članovi i članice: Koraljka Mahulja Pejčić (Rijeka), Danica Pelko (Donja Stubica), Boris Popinjač (Zagreb) i dr. sc. Jasna Milički (Marija Bistrica).

Nagradom za životno djelo “Višnja Šeta”, za dugogodišnji predani rad u školskom knjižničarstvu i doprinos školskoj knjižničarskoj profesiji nagrađena je:

1. **Snježana Vrbanec** iz Glazbene škole Pavla Markovca, Zagreb.

Snježana Vrbanec školska knjižničarka iz Glazbene škole Pavla Markovca, Zagreb. Predložena je za nagradu za životno djelo, a predlagatelj je bila Podružnica osnovnih i srednjih škola Grada Zagreba i Zagrebačke žu-

panije. Prijedlog potpisuje Bojana Beata Doko, predsjednica Podružnice. Preporuke za nagrađivanje Snježane Vrbanec su poslali: u ime školskog odbora, predsjednica školskog odbora Glazbene škole Pavla Markovca Jelica Kuzmin i Hrvatsko društvo glazbenih i plesnih pedagoga čiju preporuku potpisuje tajnik HDGPP-a Josip Burjan.

Godišnjom nagradom “Višnja Šeta” nagrađeni su:

1. Alida Devčić Crnić, OŠ Podmurvice, Rijeka

Alida Devčić Crnić, školska knjižničarka iz OŠ Podmurvice, Rijeka. Predložena je za godišnju nagradu, a predlagatelji su bili podružnica HUŠK-a Primorsko-goranske županije i Knjižničarsko društvo Rijeka. Prijedlog potpisuje predsjednica podružnice HUŠK-a Primorsko-goranske županije, Koraljka Mahulja Pejčić. Ponosni smo u Knjižničarskom društvu Rijeka što je naša aktivna članica, suradnica u e-časopisu Knjižničar/Knjižničarka, nagrađena nagradom “Višnja Šeta” za izuzetan rad i doprinos u struci.

U obrazloženju prijedloga navedeno je:

“Kao školska knjižničarka svojim predanim radom promiče dobar glas o školi diljem zemlje, a zahvaljujući Erasmus + projektima i u zemljama Europske unije. Aktivno je uključena u sve projekte koji se provode u školi, a i sama je pokretač, koordinator i voditelj projekata, domaćih i inozemnih. Posebno se ističe u međunarodnim projektima Erasmus + te je svojoj školi donijela laskavu titulu najaktivnije riječke škole u Erasmus + projektima.

*PGŽ na 30. PŠŠK i dobitnica nagrade
Višnja Šeta Alida Devčić Crnić*

Kolege – učitelje iz Španjolske, Francuske, Turske, Rumunjske, Grčke, Poljske, Portugala, Češke Republike i Latvije upoznala je s likom i djelom I-vane Brlić-Mažuranić, njenim šegrtom Hlapićem te kada su bili na gostova-nju u Rijeci i s njenom ostavštinom u Vili – spomeničkoj knjižnici Brlić-Ma-

žuranić-Ružić. *Stranim je profesorima približila i našu zaštićenu baštinu zvončara te folklor Primorsko – goranske županije.*

Značajan doprinos razvoju knjižničarstva ogleda se u njezinim projektima koje provodi u školskoj knjižnici te tako promiče struku, lokalnu zajednicu i ljubav prema knjizi i čitanju. Aktivno i redovito sudjeluje u projektima “Čitanjem do zvijezda”, “Čitajmo zajedno, čitajmo naglas – zaboravljene knjige”, “Mjesec hrvatske knjige” i “Noć knjige”, provodi tematska dane (Valentinovo, Zaštićeno bilje i životinje, Zime naših djedova i baka – borba protiv klimatskih promjena, Iz bakine škrinjice – sakupljanje, izložba i opis starih predmeta...) te redovito surađuje s učiteljima u svojoj školi.

Uključena je u rad Knjižničarskog društva Rijeka, redovito objavljuje članke u časopisu Knjižničar/ka. Gradska knjižnica Rijeka i Knjižničarsko društvo Rijeka partneri su njene knjižnice. Na Međunarodni dan knjižnica 11. prosinca 2016. obilježenog u prostoru KDR-a, Dvorani glagoljice, održala je predavanje Ljepota različitosti u životu europskih knjižnica, a u sklopu teme Šetnja europskim knjižnicama. Knjižničarima i knjižničarkama na tribini je prezentirala europske knjižnice koje je posjetila tijekom svojih međunarodnih projekata te naglasila sličnosti i različitosti s našima.

Kroz knjižnično-informacijski program njena školska knjižnica postaje punkt za učenje i istraživanje, ugodno mjesto u kojem se učenici uče toleranciji, socijalnim vještinama, istražuju i uče digitalne i opće podatke. Alida Devčić Crnić četiri je godine bila voditeljica županijskog stručnog vijeća osnovnoškolskih knjižničara, a 2017. godine je promovirana u zvanje stručne suradnice savjetnice.”

2. Denis Vincek, OŠ Ante Kovačića, Zlatar, Pregrada.

Denis Vincek, školski knjižničar iz OŠ Ante Kovačića, Zlatar, Pregrada. Predlagatelj je bila podružnica HUŠK-a za osnovne škole Krapinsko-zagorske županije, a prijedlog potpisuje predsjednica podružnice Krapinsko-zagorske županije Valentina Mokrovčak.

Od 2008. g do 2018. g. dobitnici/ce državne Nagrade Višnja Šeta bili su istaknuti školski knjižničari, nagrada je dodjeljivana na svečanom dijelu godišnje skupštine HUŠK-a, uvijek uz svečani program i tortu:

Opatija, 2008.	dr. sc. Jasmina Lovrinčević dr. sc. Dinka Kovačević dr. sc. Jadranka Lasić-Lazić dr. sc. Korina Udina Ruža Jozić
Zadar, 2009.	Ivana Vladilo Marija Mudri Jadranka Groza
Zagreb, 2010.	dr. sc. Karmen Delač Petković Mirjana Milinović Evica Tihomirović
Osijek, 2011.	Sanja Galic Marija Bilić Prcić

- Dubrovnik, 2012. Biserka Šušnjić, AZOO
Zora Hajdarović
Danica Pelko
Jadranka Gabriša Perković
- Vodice, 2013. Ana Saulačić, AZOO
Ines Krušelj Vidas
Draženska Stančić
- Pula, 2014. dr. sc. Jasna Milički
Vanja Jurilj
Elvira Katić
- Primošten, 2015. Boris Popinjač
Irja Jerković
Smiljka Ostović
- Zadar, 2016. Biserka Sinjerec
Ljerka Medved
Koraljka Mahulja Pejčić
Zdenka Bilić
- Trogir, 2017. Jerko Barišić
Vesna Kranjec Čižmek
Ana Sudarević
- Baška, 2018. Snježana Vrbanec
Alida Devčić Crnić
Denis Vincek

Slavljenička torta prepuna glagoljskih slova

“Knjiga je kao vatra: jedna može tisuće ljudi ugrijati.”

Iz knjige Zvona zvone jer su potezana

Knjižnice bez knjižničara doista bi bile mjesta bez duše (ur.).

